

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

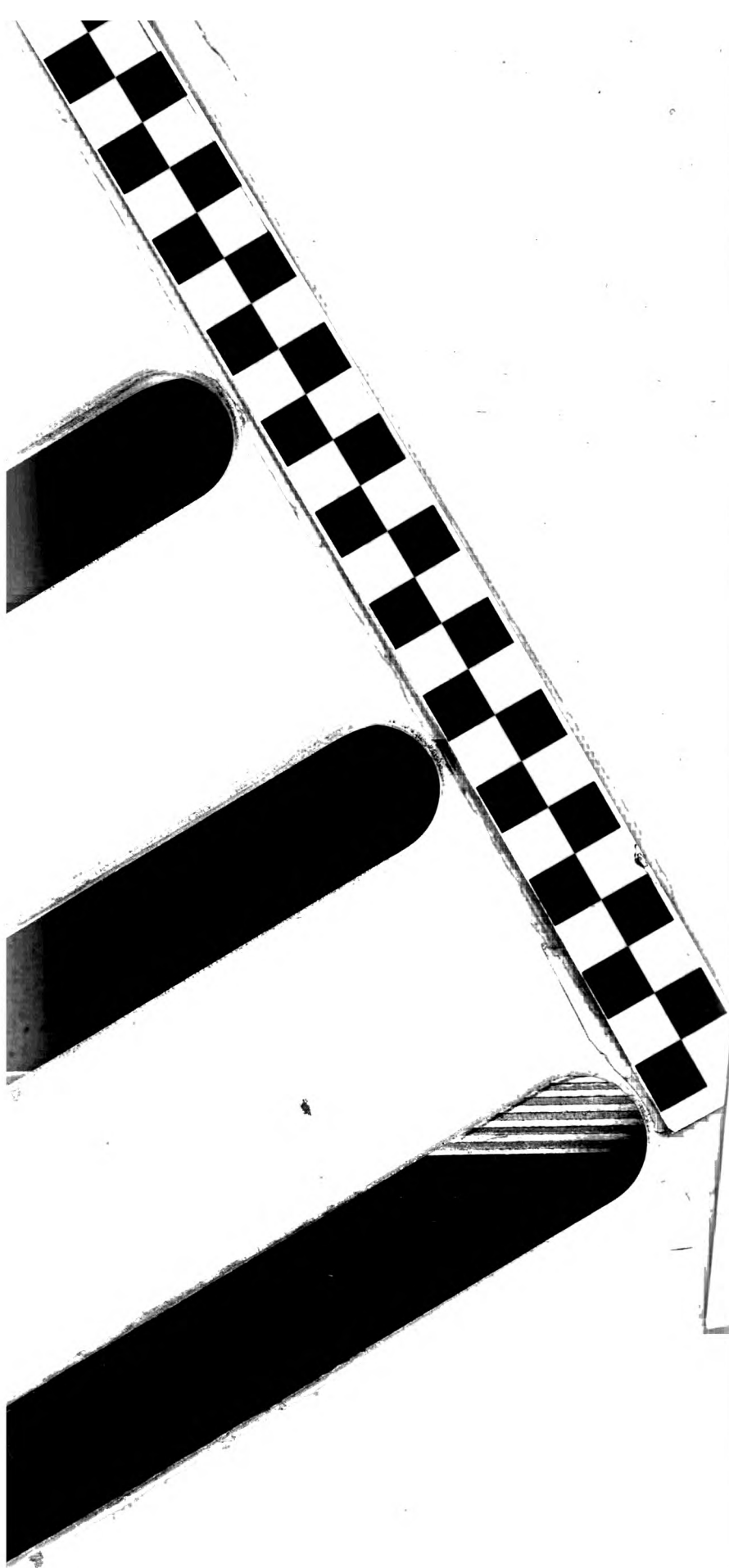
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

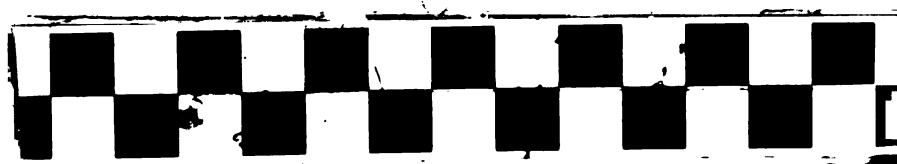
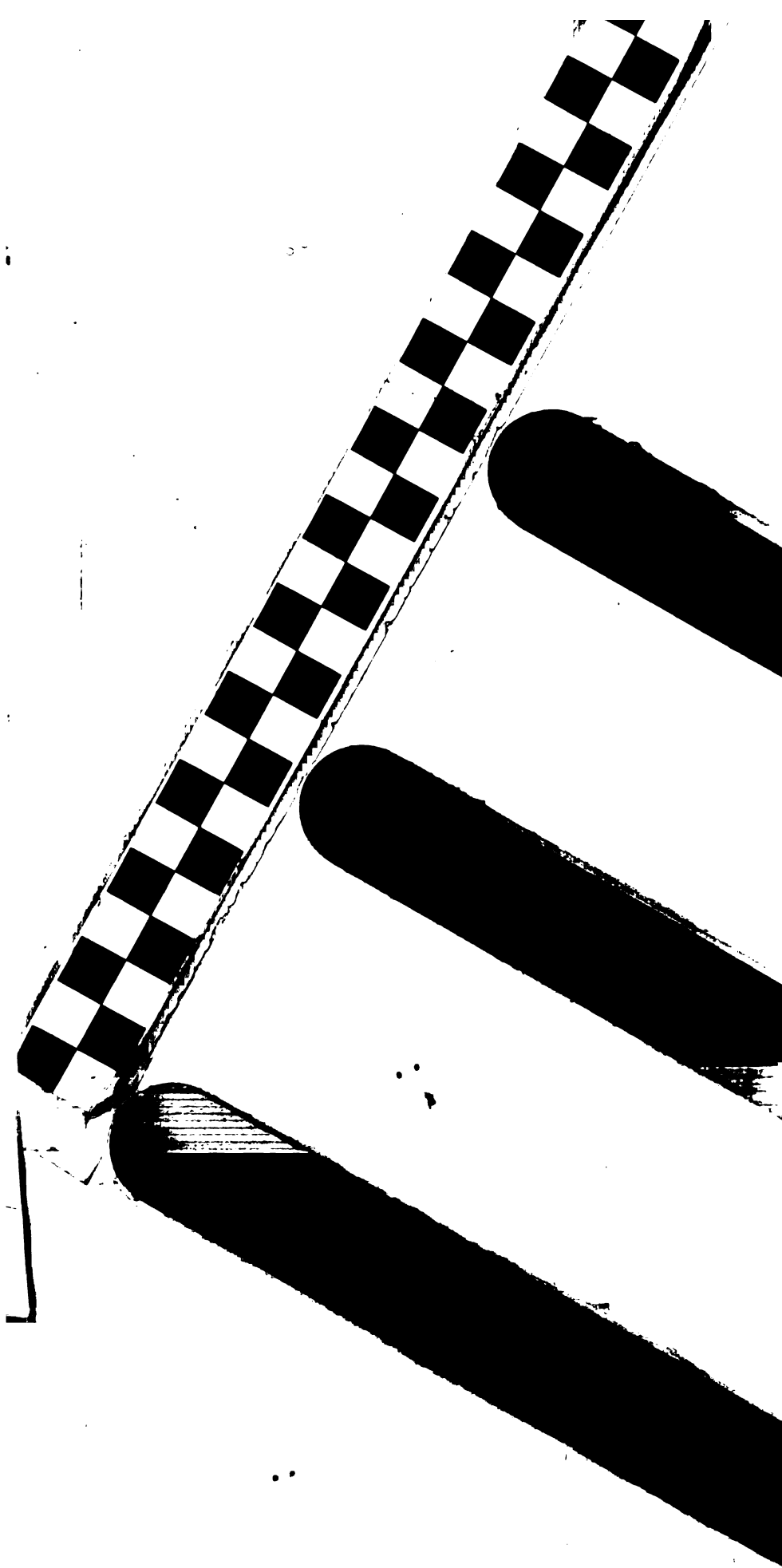
We also ask that you:

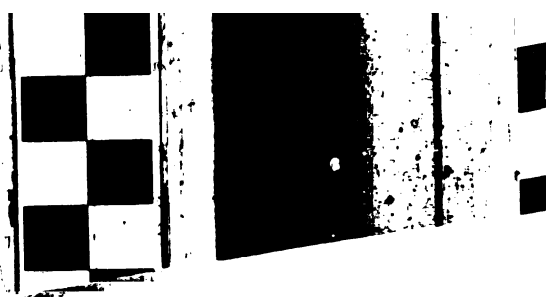
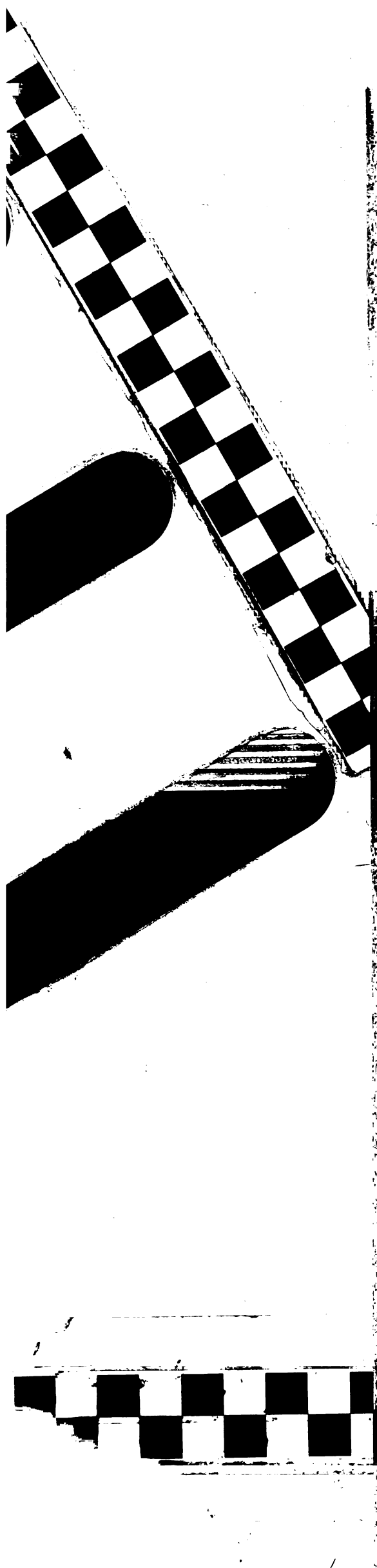
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

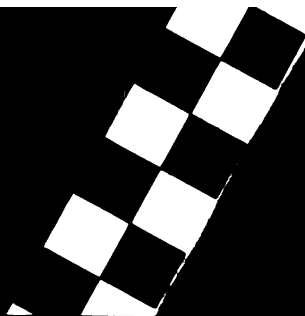
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

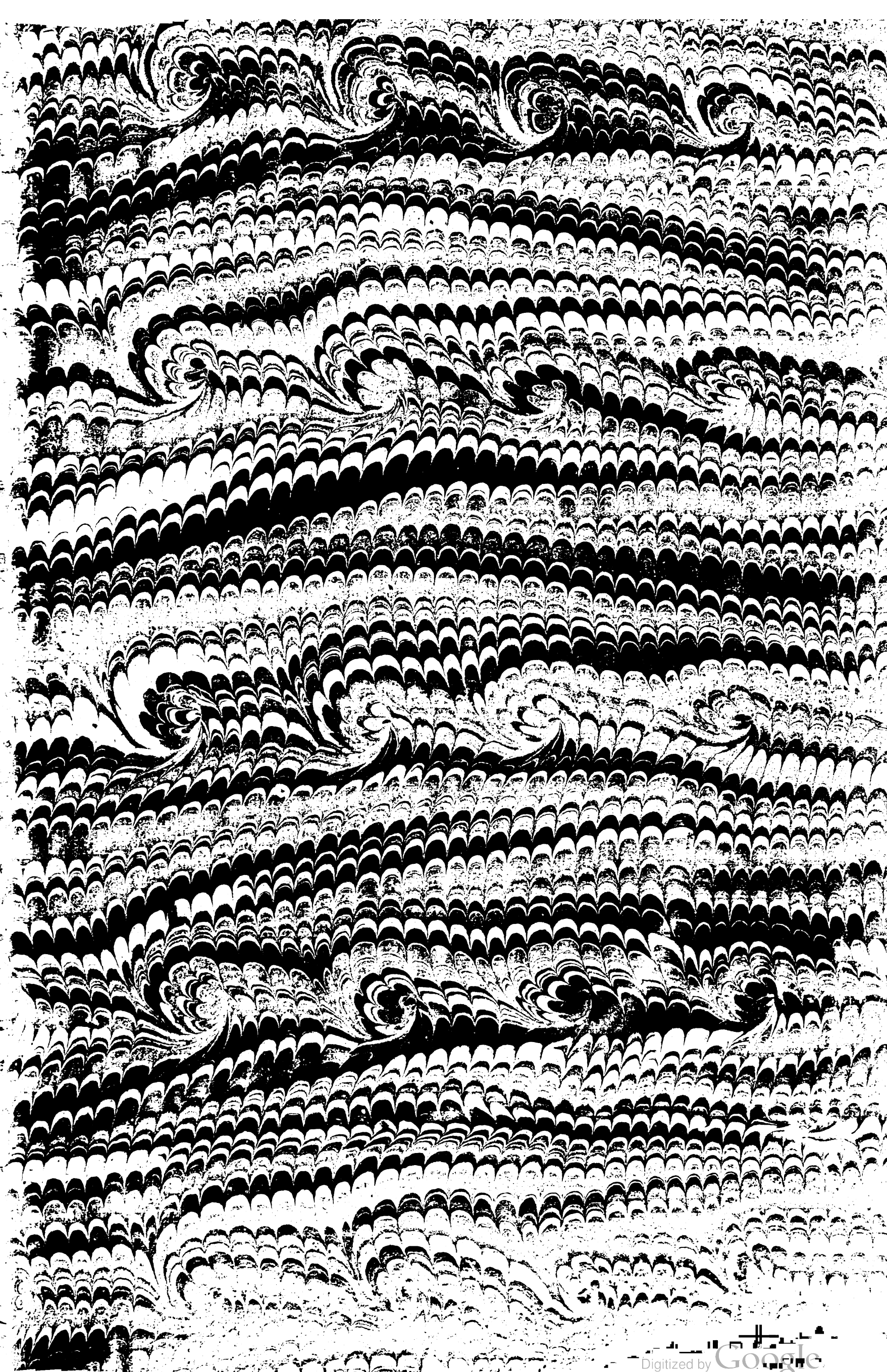

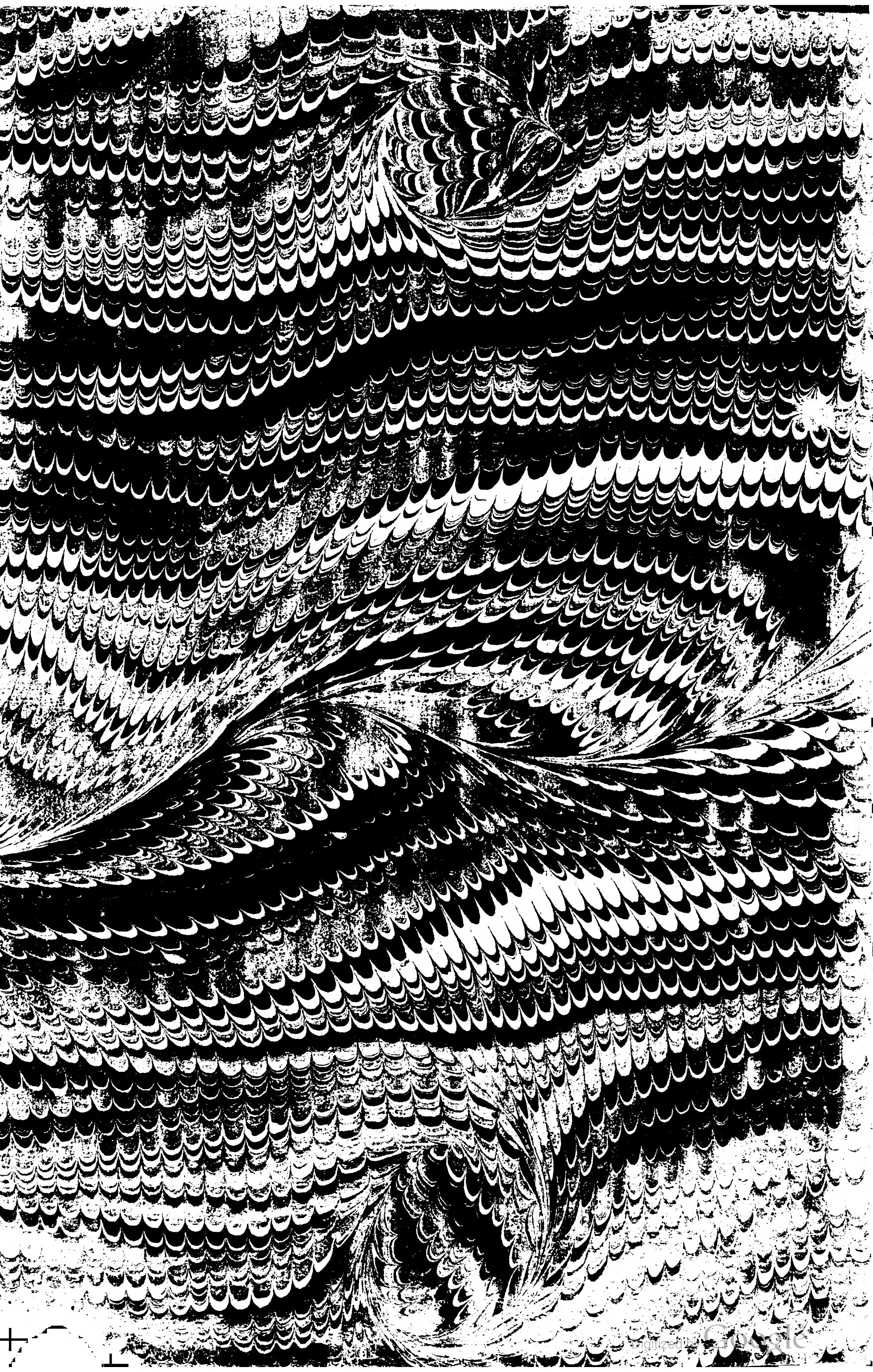

۱

Pellari, Giovanni Pietro

44. O. 2

digit.

27/5

JOANNIS PETRI BELLORII
ROMANI
ADNOTATIONES

Nunc primum evulgatæ
IN XII. PRIORUM CÆSARUM NUMISMATA

A B

ÆNEA VICO PARMENSI

OLIM EDITA

Noviter additis eorundem CÆSARUM imaginibus majori
forma à præstantioribus Calchographis æri incisis

Eminentissimo ac Reverendissimo Principi Domino

D. ALEXANDRO

S. Mariæ in Cosmedin S. R. E. Diacono

CARDINALI ALBANO

D I C A T Æ.

Impensis Fausti Amidei Bibliopolæ in via Curfus.

ROMÆ, MDCCXXX. Typis Antonii de Rubeis, in via è Foro Rotundæ, ad Sem. Romanum.
SUPERIORUM PERMISSU.

207.717-8

EMINENTISSIME, AC MERITISSIME PRINCEPS.

UÆ plura prodire monumenta *Veterum*, quæ *Recentiorum* pleraque reteguntur, ac meliori auspicio pro comparatione scientiarum modò renovantur in dies, nemini sanè dubium est, EMINENTISSIME, AC ORNATISSIME PRINCEPS, quin semper singulari commendatione quadam digna fuerint, ac sint impræsentiarum: siquidem ea studia, & siquæ sint alia ornamenta virtutum, quæ nostris hisce temporibus quodammodo sarta tecta servantur, quæque nobis non parum præstant utilitatis pro omnigena, feliciorque institutione scientiarum, *Majorum* quidem vigiliis, ingentique ipsorum curâ, & labore ad nos pervenere; cæterùm non alio, inquam, intuitu, nisi quia omnes ingenuæ *Posteritatis* artes eorummet præsidio, ac munimine meliorem perducere possent ad frugem, vel incrementum. Verùm quia sæpe numero in his capessendis non omnes eadem incessit addiscendi cupido (quod haud absimile in cibis edendis plerumque experimur: cupedia enim quæ uni grata, & jucunda contingunt, alteri fortè vel obsoleta, vel nonnunquam ad nauseam) neque idem *Cultorum* usus, neque omnium, ut cuicumque patet, par est conditio studiorum. Equidem partim eorum vix quidpiam utilitatis; par-

tim plus voluptatis ; nonnulla verò è contra utilitatem simul redolent, ac voluptatem: relaxant enim animos; vel recreant, eosque ingenuis, ac honestis artibus exornant. Propterea quæ facultates pro universo regimine scientiarum ad rectam mentis institutionem cultioris præferunt doctrinæ notam & luculentam quippe, qua cupidi earumdem *Fautores* alliciantur, & expeditam, ne, ut sæpe contigit, deterreantur, majorem sanè promerentur laudem; maximam verò, si ultra reconditiorem, dignioremque doctrinam, qua rectè mentem erudiunt, si ultra tenorem disertè docendi, dicendique nitorem concinnè & eleganter, tuentur simul cum tali eruditione conjunctam, principem quippe, ac exquisitam historiam. Itaque palam est nostros quidem animos multifariam & varietate rerum, & multiplici doctrinarum utilitate, ac amænitate oblectari: *Θύγες ὅπλα τὸ ἄνδ' ἔργων*. Sunt enim qui *Poesis* fabellis omnibus conditæ leporibus detinentur. Sunt qui *Oratorum* locupletissimo dicendi penore. Plerique *Matheſis* circinis omnem operam, totumque studium dedere, alii aliis ingenuis artibus *Medicinæ*, *Jurisprudentiæ*, *Theologiæ*, prout trahit sua quemque voluptas. Non desunt, qui *Philosophiam* facundiori calamo usque ad sydera extollunt: siquidem commune est sapientum proloquium, quod *qui cæteras facultates Philosophiâ non temperat, consilio recto non imperat*: etenim sine prævia ejusdem face omnia obscura, omnia præpostera, & impervia contingunt. Hinc graphicè Lucretius.

*si prava est regula prima,
Normaque si fallax rectis regionibus exit,
Et libella aliqua si ex parti claudicat bilum
Omnia mendosè fieri.*

Ita profectò & ipse quoque Philosophiam fore matrem, ac scientiarum ferè omnium altricem non inficior. At subit è duobus unum, quod mihi doluit, doletque semper, & quidem impensius nimirum quod culpâ, & impudentiâ quorundam facundis, sed infæcundis loquacitatibus Philosophia mater visa est commigrare in meram philologiam, vel inquam circulatoriam artem quadam nundinatione, & lenocinio verborum ob innovandi libidinem, vel cacoethem. Dolet non minùs alterum, quod nonnulli Sophistæ eam majori ex parte reddidere captiosam, ac dissidiis, tricisque involutam propagarunt, à quibus potiùs fallere, fallique discimus. At facessant hinc quæso hujusmodi Assertores, qui tamquam noctuæ cum umbris in gurgustiiis habitent. Verùm ut hæc sint, ac contingant, inconfesso tamen est (quisque pro re nata plaudent, vel blateret) quod quævis ars, vel facultas habet patronos, vel fautores suos, quos si Philosophia, siquæ aliæ scientiæ proprios prælaudant, plures & emeritos habet etiam *historia*, hocce tamen discrimine, quod Philosophia, & nonnullæ aliæ facultates animos edocendo perficiunt; historia verò recolendo perfectos comprobant, confirmantque; ex illis pleræque non multùm utiles; hæc autem utilis, veritatis est sedes, domicilium, aut propugnaculum; ex illis quædam rabidâ vetustate obsolescunt nonnunquam; hæc nedum ab injuria temporis reparat, & restituit easdem redivivas, sed etiam experientiam fovet, ac virtutum

tutum nitorem, vitiorumque deformitatem explanat. Propterea meditati-
mihitantopere, & majora *Veterum* evolventi, *Recentiorumque monumenta*, po-
tissimum quippe, quæ ad rem numariam attinent, nuper obvias ad me per-
venisse contigit hæc *Joannis Petri Bellorii* haud antea editas *adnotationes in*
XII. priorum Caesarum numismata, aliàs olim ab *Ænea Vico* evulgata, quo-
rum autem opera Virorum quo fuerint adjumento selectioris literaturæ stu-
diosis, qualemque sibi vindicarint laudem huc usque plana & visa jam res
est. Itaque si omni jure officiorum me tibi, EMINENTISSIME, AC ORNATISSIME
PRINCEPS enixè noverim obstrictum *adnotationes* ipsas meritò tibi sistere
in votis habui; verùm præcipua hujus observantiæ causa mihi fuit non
is profectò, qui communiter exoritur intuitus è præclarissimo tui nominis
genere, non qualis è tua, tuorumque tam honorificà, qua fulges, di-
gnitate suscipitur (publicum enim ad morem hæc plurimum prævalent) sed
quod præ aliis in hac vita commendandum est, quod optimæ Te refertissi-
mum eruditionis, atque cultorem omnium bonarum artium amantissimum
puto, earumque præsertim quæ ad antiquæ supellectilis historiam attinent;
ubi quemadmodum gaudes vetustis Romanorum symbolis, ac historiis, quæ
primævi eorum imperii produnt dignitatem, ita parem eisdem excolis ge-
nium, Romanamque mentem. Quod si *historiæ qualitas, vel natura* in eo
sita est quod sit rerum publicè gestarum diffusa, & continuata narratio, quam
supellectilem conferat reliquis disciplinis, qualisque fuerit fructuosa seges,
vel ejus materies, doceant Herodotus, Thucidides, Xenophon, Poli-
bius, Dionysius Halicarnasseus, Sallustius, Livius, Diodorus Siculus,
Cornelius Tacitus, Appianus, ceterique id genus Historiarum primæ no-
tæ scriptores. Attamen inter præcipuas isthæc *Augusta XII. Caesarum* recen-
setur *historia*, quæ quantà mehercle magnificentiâ, dignitate, ac amplitu-
dine reliquas antecellit, tantæ molis erat de ea scitè & magnificè loqui.
At bone Deus! ubi modò tam vehemens dicendi, ac disertæ facultas? ubi
bonarum artium cultus? ubi virtutum præsidia, vel comitatus? Itaque
age macte virtute ALEXANDER PRINCEPS MERITISSIME, planum effatum: op-
posita juxta se posita magis elucescere: non enim rationem *albi* (cujus
candoris nomen & omen habes) adamussim, & peræquè discernimus, ni
ei appositè obveniat nigrum; neque virtutum proprium, ac debitum me-
timur nitorem, nisi ignorantie vel oppositione vitiorum. Ac propterea si
foeda crimina vitæ, si plerumque commissæ tot piacula culpæ triumphali
invehuntur curru; si vitiis tam *bene*, literis autem huc usque tam ma-
lè *ventum* est; quantò magis contra pro tempore virtus elucescit, siquos
exornat Fautores suos. Quæ igitur potissimum est tuæ mentis integritas,
quæ virtus, ac suavitas morum, quæ, qualisque tua scientiis adipiscendis
solertia ob animi tui honestatem probè, pièque excolendam, quanta sol-
licitudo ad omnigenam, rectamque vitæ institutionem, liceat mihi modò, si
affatim non mihi suppetunt vires, sic leniter, tenuique penicillo adumbra-
re, non inquam pingere, leviter enarrare, non exornare. Ceterum siquid
honorificentius, siquid sublimius, siquid præstantius publicè, aut priva-
tim malis expressum, recale quid de tua summa dignitate, quid de am-
plitu-

plitudine sentiant non quidem dumtaxat Romæ vulgus, sed potius concors Literatorum cœtus. Prætereo tamen quæ de tuis *Majoribus* innumera typis prodita in *albo* tuo meritò continentur præconia, prætereo præsertim ea quæ de Patruo tuo felic. record. CLEMENTE XI. PONTIFICE MAXIMO singulari sapientiæ Vindice, ejusdemque Cultorum Assertore, nam de his sat est cum Claudiano.

*Per lauros numerantur Avi semperque renati
Majestate virent & prolem fata sequuntur,
Continuum simili servantia lege tenorem.*

Quod si rerum gestarum, avitarumque virtutum Te exhibes, Romæ, non minùs hæres, quàm æmulator, gaudete jam tandem, & adeste huc omnes pulverulenti Philosophi, vos omnes doctrinarum Cives, alliciat vos faustus Venusini cantus.

*Sint quos curriculo pulverem olympicum
Collegisse juvat, metaque fervidis
Evitata rotis, palmaque nobilis
Terrarum dominos euebit ad Deos.*

Lætetur insuper Roma, & exultet, redierunt enim sæcla Saturni, ac Mæcenates, unde nil verè doctis anteaetis sæculis debet ætas nostra invidere, quin illa nobis.

*En CURRICULUS, en meta, en cœlestis
Præscia venturi, LAURUS, quæ signa salutis
Attulit.*

Lætamini mecum & vos Cultores omnes: nam si cedere fatis aliquando visæ sunt disciplinæ, pro illis nunc diès faustus illuxit prævio CLEMENTI, providoque SYDERE, atque Albæ auroræ redeunte face. Superest tandem PRINCEPS ORNATISSIME, ut inter alia quæ tuo in *Albo* scripta sunt monumenta, hocce meum etiam, qualecumque sit munusculum, ut soles, læto animo excipias, sitque perpetuum Tuæ gratitudinis, meique erga Te singularis obsequii, & observantiæ pignus. Quod Deus bene vertat, Teque sospitet diù ad literariæ Reipublicæ decus, & incrementum. Vale.

EMINENTIÆ VESTRÆ

*Humillimus, Additissimus Famulus
Bellisarius Amidei.*

PRÆ-

PRÆFATIO EDITORIS.

Um diu litteræ, bonæque artes in Italia jacuissent, postquam barbaræ, efferæque nationes in ipsam irruentes, eas, una cum Romano Imperio, everterunt, ac profligarunt; tandem nostrates post plura sæcula, excussa barbarie, quam teterrimi hostes invexerant, ad ingenium suum rediere, ac veluti è quodam veterno excitati, sensim ad eas disciplinas, quæ florentibus olim nostris rebus, magno in pretio habitæ fuerant, animum convertere; hinc ad dispellendas eas ignorationis, ac inertie tenebras, quibus cuncta obducta erant, viri ingenio, ac doctrina præstantes, non tantum Philosophorum, Rethorum, Historicorum, ac Poetarum, & omnis generis Scriptorum monumenta adhibuerunt, verum etiam ad omnem antiquitatem penitus dignoscendam, litteratos lapides, signa, gemmas scalptas, numismata, aliaque id genus, veluti paucas è maximo naufragio servatas tabulas, anxii collegere, eaque scriptis illustrare aggressi sunt; nummos veteres præcipue, qui potiore, ac splendidiore antiquariæ suppellectilis partem efficiunt; primus autem, qui de hisce, nullo præeunte, ac facem præferente, peculiarem tractationem instituerit, fuit Aeneas Vicus Parmensis, & quod magis mireris, homo, qui ab ineunte ferè ætate delineandi arti, & Calcographiæ operam dederat. Delineavit insuper ille XII. priorum Cæsarum imagines ex numismatibus, eorumdemque numismatum aversas partes accuratè expresserat, ac æri a se incisas publici juris fecerat; rarior is liber, licet pluries cusus, erat, & jam venalis apud Bibliopolas esse desierat, quamobrem illum Joanni Petro Bellorio, inter sui ævi antiquarios nulli secundo, iterum edere mens fuerat, & ea, qua erat eruditione, notas addidit; Cæsarum vultus majore forma à præstantioribus, qui tunc florebant, Calcographis, exprimi voluit; opus hoc, quod diu latuerat, cum in manus nostras, una cum æneis tabellis, non modico impendio pervenisset, prælo committere, & in lucem proferre decrevimus, rem gratam antiquitatis studiosis nos facturos, putantes; vitas eorumdem Cæsarum in compendium redactas, quas priori editioni Antonius Zantanus addiderat, ad aliud non profuturas, quam ad augendam libri molem, consultò omisimus, cum faciliè parabiles, imò unicuique ad manus sint. Non abs re autem visum est, Vici, & Bellorii opera diligentius, ac sigillatim referre, & aliquid de utriusque vita deliberare.

Aeneas Vicus Parma in Æmilia natus est ineunte sæculo XVI., & primum litteris, ac disciplinis honesto adolescente dignis excultus, natura ducente ad imitationem eorum, quæ viderat, delineandi arti toto pectore incubuit. Exorta erat superiore, eo, quo ipse vixit sæculo, & eodem fere tempore, ac typographica in Germania, ars chalcographica Florentiæ, casu quodam, ac tenuissimis, & rudibus initiis, ut in hisce rebus usvenire solet, Thoma Fortiguerrio, & Baccio Baldino fabris aurariis obstetricias manus admoventibus, creverat inde Romæ, & in conspectum hominum venerat opera Andrea Mantineæ pictoris tunc celeberrimi, qui imagines æneis laminis ferreo stilo exaratas, sulculis atro colore oppletis, vi præli cartis impressit omnium admiratione, easque primus vulgavit, Innocentio VIII. Pontifice regnante, adoleverat verò & ornatio prodierat cura Alberti Dureri Norimbergæ, & M. Antonii Raymundi Romæ; & jam ea ars apud omnes multo in honore habebatur. Huic igitur Vicus operam dare totis viribus decrevit, ac ut erat felici ingenio assidua exercitatione corroborato, brevi inter primos Chalcographos haberi cepit; expresserat ille æri incisum Caroli V. Imperatoris vultum adeo feliciter, ut imago hæc magnam illi nominis pepererit celebritatem; quamobrem à Cosmo Medice Florentiæ Duce, qui peculiari, ac veluti hæreditario quodam familiæ suæ jure litteras, & liberales artes fovebat, magnis propositis præmiis Florentiam, uti ipse testatur, accitus est. In ea urbe præstantiorum pictorum tabulas Rubei, Bandinelli, Bonarotii incisas evulgavit, inde principis jussu Joannis Medicei patris sui, Italicæ militiæ decoris, imaginem incidit, protulitque, non tam simillima oris lineamenta, quam vividam illam virtutem exprimens,

Filippo Bal-
dinucci Co-
minciamen-
to, e pro-
gresso dell'
arte di inta-
gliare in ra-
me pag. iv.

Nella lette-
ra dedicato-
ria nel trat-
tato delle
Medaglie.

Giorgio Va-
sari Vita de'
Pittori edit.
a. de Giunti
tom. 2. part.
3. p. 306.

Laur. Pi-
gnorii Men-
sæ Ifiacæ ex-
positio fol.
6. pag. 1.
In epistola
nuncupato-
ria Pio II.
1. lib. Com-
mentariorū.

Bandurii
Bibliotheca
Numismat.
pag. vij.

primens, qua dum ad Padî ripas hostium vim retardaret, ac retunderet, ferrea pila ictus, & coxendice fracta, obiit tertio kal. Januar. MDXXVI. atque utinam incomparabili heroi longior vita data fuisset, na ille cladem, ac vastitatem, quam perfidi hostes paucos post menses nobis intulerunt, in eorum capita convertisset, sed ad Vicum redeamus: ad nativam ille speciem Cosmum Ducem Florentiæ expressit, atque, ut in delineandis ad vi-
vum hominum vultibus excellebat, Jo. Francisco Donio indefesso illo etrusco Scriptore ur-
gente Principum, ac eo tempore armis, & litteris illustrium virorum imagines æri in-
sculpsit, Henrici II. Galliarum Regis, Petri Bembi, Ludovici Areosti, aliarumque, at-
que has, cum jam Venetias migrasset, ubi in clientelam Alphonsi II. Ferrariæ Ducis tran-
siit, & viriculo Serenissimæ Familiæ Estensis stemma genealogicum ad magnæ quercus
instar impressum editum est anno 1562., stemma præterea cognationum XII. Cæsarum
duobus foliis expansis, & Gemmæ incisæ & excisæ (Cameos vocant) libella in quarto.
Hæc primum Venetiis prodire, inde in Calcographeium Jo. Dominici de Rubeis Romam
allata sunt. Non prætermittenda autem Tabula Hieroglyphica ex Petri Bembi Musæo,
quæ revera mensa Ifiaca est, in Pinacothecam postea Ducum Mantuæ translata, & nunc
Regium Augustæ Taurinorum veterum rerum thesaurum exornat, hujus ectypum primus
protulit Vicus, ejusque industriam, ac diligentiam laudibus extollit Laurentius Pigno-
rius Patavinus, qui eam doctissimo commentario illustravit. Et jam ille sese ad antiqui-
tatis studium ex animo dederat, cumque Romana, Græcæque numismata ex cunctis ferd
Europæ partibus, ut ipse ait, sibi comparasset, mente conceperat absolutam numisma-
tum Romanorum Imperatorum seriem delineatam evulgare, ac, ut litteras semper colue-
rat, commentariis augere, irrito tamen conatu ob immensi operis difficultatem, quod æquè
post ipsum evenit Huberto Goltzio industrio Chalcographo: ambo tamen laudandi, quod
magnis ausis exciderunt. Protulit præterea Vicus XII. priorum Cæsarum ærea, argen-
tea, ac aurea numismata a se delineata, ærique incisæ, Antonio Zantano Veneto, comi-
te, & equite uniuscujusque Cæsaris vitam addente, librum hunc primum editum nobis vi-
dere non contigit, qui tamen Parmæ prodiit anno 1553. ipsius Vici nomine, ut discimus
ex indice librorum Bibliothecæ Duboisianæ tom. 2. pag. 419., sed cum summo plausu ex-
ceptus fuisset, & ab omnibus expeteretur, sequenti anno alteram editionem paravit, lo-
cupletissimo auctam indice, hoc titulo.

Omnium Cæsarum imagines ex antiquis nummis desumptæ, addita perbrevis cujus-
que vitæ descriptione, ac diligenti eorum, quæ reperiri potuerunt aversæ partis deli-
neatione, Libri primi editio altera. Æneas Vicus Parmensis fecit 1554. forma quarta.
Iterum exsudit Romæ Jo. Mascardus anno 1614. atque is ipse est, quem modo denuo nos
vulgamus.

Protulit inde vir laboriosissimus librum materno sermone conscriptum & Cosmo Etru-
riæ Duci dicatum.

Discorsi sopra le Medaglie delli antichi. In Venezia 1555. quarto.

Prima hæc de antiquis nummis tractatio, à nemine antea tentata, adeo communi docto-
rum virorum suffragio probata est, ut pluries prælum subierit; Anno 1558. excudit Ve-
netiis eadem formæ Gabriel Giolitus, & 1619. Parisiis Joannes Duvallius; Parmæ edi-
dit anno 1691. Gaudentius Robertus, & inseruit inter rariores libros a se recusos tom. 2.
Miscellan. Italic. erudit. pag. 540. Liber in duas partes dividitur, in prima agit de iis,
quæ in nummis observari solent, metallo, è quo conflati sunt, quorum principum, aut
illustrium virorum vultus referant, tractat, aversarum partium typos, inscriptiones,
notas, ac de nummis maximæ formæ, & præcipuè iis, quos contorniatos vocant, de
quibus integram, & elegantissimam dissertationem vulgavit Sigebertus Havercamps ty-
pis Batavicis Vander Aa anno 1722. Fraudes insuper indicat Vicus quorundam, qui ad ve-
terum imitationem recentius efficta numismata venditant; parte altera ostendit fructum,
qui ex nummis haberi potest, eorumque usum, ac præstantiam, quod argumentum peni-
tus exhausit nostra ætate doctissimus Ezechiel Spanhemius magno opere, quod primum pro-
diit Romæ 1664. per Mascardum in quarto, inde duobus voluminibus eadem formæ apud
Elvizirios Amstelodami 1671. & nuper excrevit in duo volumina in fol., primum Lon-
dini

dini per Richardum Smidt 1706., secundum posthumum, ac numismatum iconibus illustratum ab Isuaco Verburgio Amstelodami apud Wetstenios 1717.

Edidit inde Augustarum imagines è numismatibus, elegantissimis parergis exornatas, additis breviori stilo unicujusque ipsarum vitis materno sermone.

Le imagini delle Donne Auguste intagliate in stampa in rame con le Vite, e Spozizioni di Enea Vico sopra i riverfi delle loro medaglie antiche. In Vinegia appresso Enea Vico Parmegiano, e Vincenzo Valgrisio 1557.

Dicavitque Hippolyto Cardinali Estensi, hoc ipsum opus ex italico sermone in latinum vertit Natalis Comes Venetus, & Othoni Thruchseza Cardinali Augustano nuncupavit.

Augustarum imagines aeneis formis expressæ, vitæ quoque earundem breviter enarratæ, signorum etiam, quæ in posteriore parte numismatum efficta sunt, ratio explicata ab Ænea Vico Parmense, felicissimo Othonis Truchzis Cardinalis genio d. Venetiis 1558.

In hujus libri præfatione, crimen, quod illi impegerant aliqui, extenuat, & diluit, ipsum nempe ex ingenio plurimos Augustarum vultus, qui in nummis, non inveniuntur, finxisse, fatetur enim aperte non ex antiquis numismatibus eos delineasse, sed ex libro, cui titulus: Illustrium Imagines, qui licet Andrea Fulvii nomine inscriptus circumferretur, alios tamen habuit auctores, & præcipue Jacobum Sadoletum, impressusque fuit typis Mazochii anno 1517. & Leoni X. P. M. oblatum, qui liber apud omnes magna tum in existimatione erat; opus hoc Vici eodem titulo restituit Parisiis anno 1619. Jo. Baptista Duvallius per Maceum Ruette forma quarta.

Prosequebatur feliciter Vicus ingens opus numismatum omnium Imperatorum, de quo supra mentionem fecimus, & jam plura tabellis aeneis viriculo expresserat, primumque librum vulgavit Pio IV. Pont. Max. nuncupatum.

Ex libris XXIII. Commentariorum in vetera Imperatorum numismata Æneæ Vici. Liber primus Venetiis 1560., & iterum cudit Parisiis Duvallius anno 1619. quarto. In hoc de C. Julio Cæsare agit, & ejus vitam breviter, ac pressè conscriptam profert, celebriora gesta ex nummis illustrat, ad hujus imitationem paucos post annos Hubertus Goltzius Erbpolensis calchographus & ipse, & rei antiquariæ peritus, vitam, & res gestas Julii Cæs. edidit Brugis Flandrorum in fol. Vicus autem morte præventus cæteros Commentariorum libros in lucem emittere non potuit, sed aeneæ lamellæ incisæ à Nerva Imperatore ad L. Verum, quas ipse paraverat, cum in Jacobi Franci calchographi Veneti potestatem venissent, evulgavit hic, dicavitque Francisco Contareno D. Marci Procuratori, hac addita epigraphæ.

Reliqua librorum Æneæ Vici Parmensis ad Imperatorum Historiam ex antiquis nummis pertinentium. Venetiis 1601. Sed jam ad Bellorium accedamus.

Joannes Petrus Bellorius natus est Romæ patre Jacobo, honesto proboque viro; is postquam grammaticorum, & Rethorum præceptis satis imbutus est, ad philosophiam, cæterasque disciplinas accessit, optimum ipse ingenii, morumque specimen dedit, & jam latina & italica poesi faventibus musis, inter ætate æquales, excellebat, quamobrem amantissimus parens, aulæ destinaverat, ac ut conscribendis litteris operam daret, erudiendum tradidit Francisco Angelono Interamnati, integris moribus viro, ac ab epistolis amplissimi Cardinalis Hippolyti Aldobrandini Clementis VIII. ex sorore pronepotis fata functi anno 1638., erat Angelonus antiquitatis peritissimus, instructamque bibliothecam comparaverat, ac percelebre Musæum, quod post ejus mortem, concisum, ac distractum vidisse, dolet Bonannus; quotidie Angeloni domum ventitabat Bellorius ad optimum senem invisendum semper enim, ut ipse ait, eum coluit, ac loca patris habuit, ille vero honestissimi juvenis, ac ingenio florentis, indolem admiratus, ad antiquitatem perlustrandam, suscipiendamque horum studiorum rationem auctor eidem fuit, & incentor; obsequutus est Bellorius, & brevi in his disciplinis adeo profecit, ut illius expectationem superaverit. Ediderat Angelonus Romæ typis Andrea Fei anno 1641. Historiam augustam numismatibus illustratam italico sermone, atque hanc severiore censura notaverat vir quidem eruditissimus, sed paulo acerbior, Trifstanus Sanctamantius in primo volumine Com-

Phil. Bonannus Musæum Chircherianum init. Prefazione alla seconda edizione della Storia Augusta.

men-

mentariorum Historicorum gallicè conscriptorum; non tulit hoc Bellorius tunc calidus juvena, postea adulta, firmatque aetate aliqui mitissimus, qui vel laceffitus, neminem laesit, statimque in arenam descendit, scriptoque italico par Sanctamantio rependit.

Il Bonino, ovvero avvertimenti al Tristano intorno gl'errori delle medaglie nel primo tomo de' suoi Commentarj Storici in quarto.

Prosperi Mandsii Scriptor. Romanor. tom. 2. Gent. 10. num. 86. pag. 335.

absque impressoris nomine, & anno; à pluribus liber hic Angelono tribui solet, sed cl. vir Prosper Mandosius non minus nobilitate, quam ingenia, dum vixit, illustris, Bellorium edidisse affirmat, testemque adducit Augustinum Oldoinum in Atheneo Ligustico; at quoniam in hoc italicum scriptum incidimus, reliqua materno sermone variisque temporibus ab eo evulgata, prosequamur.

Vite de' Pittori, Scultori, & Architetti moderni. Roma per il Mascardi 1672. in 4.

Cui libro præfixit: l'Idea del Pittore, Scultore, ed Architetto. Discorso recitato nella Accademia di S. Luca 1664.

Iterum prælum subtit Neapoli 1728. sed minus nitidis typis Opus hoc, ut primum, prodiit, omnium plausu commendatum, & elegantissimis imaginibus exornatum, inscripsit Joanni Baptista Colberto Marchioni de Segnalat, qui eo tempore Ludovici Magni Galliarum Regis gratia pollebat; paraverat autem alterum ejusdem generis volumen, quod adhuc manu auctoris scriptum delitescit apud Dracones, uti aiebat vir magnus, thesauris suis incubantes. Scripsit autem Bellorius in utraque lingua perspicue, ac ornatè, & cum lenitate quadam æquabili, ac profluente, abhorrebat enim à vitiis, quæ in eloquentiam irrepsent suo ævo, quo, ut Petronii verbis utar, ventosa illa, & enormis loquacitas omnium animos, pestilenti veluti quodam sydere, afflaverat, & sane, cum pictorum, quorum vitas concinnaverat, tabulas refert, imagines in eis expressas adeo feliciter describit, & quodammodo ob oculos ponit, ut sicuti illi pennicillo, ita ipse calamo pinxisse videatur, edidit præterea.

Vita di Pietro della Valle detto il Pellegrino nella terza parte de' Viaggi del medesimo. In Roma per il Mascardi 1663. in quarto.

Colonna Trajana scolpita con l'istoria dell'una, e l'altra guerra di Dacia, e vittoria ottenuta da Trajano, disegnata, ed intagliata da Pietro Santi Bartoli, ed esposizione latina di Alfonso Ciacconio, compendiata nella volgare sotto ciascheduna immagine da Gio. Pietro Bellori. fol.

Le pitture antiche del sepolcro de' Nasoni nella via Flaminia disegnate, ed intagliate da Pietro Santi Bartoli. Roma per Gio. Battista Bussotti 1680. fol.

Latine reddidit Ludolfus Kuster, seu Neocorus, & Jo. Georgius Grævius inseruit tom. 12. antiquit. Roman. pag. 1021. iterum excusus est quibusdam aliis veterum picturis additis, quas notis illustravit Angelus Causeus.

Le pitture antiche delle grotte di Roma, disegnate, e intagliate da Pietro Santi Bartoli, e Francesco suo figlio, descritte, e illustrate da Gio. Pietro Bellori, ed Angelo Causeo. Roma per il Zenobi 1706. fol.

Antiche urne sepolcrali Romane, ed Etrusche, intagliate da Pietro Santi Bartoli. fol. *Latinum fecit Alexander Ducherus, & extat tom. 12. antiquitat. Græcarum Gronovii pag. 1. Historiam Augustam Angeloni iterum edidit Bellorius, & ex illius schedis, & à se multis, quibus scatebat erroribus, expurgavit, variis insuper nummorum aversis partibus è thesauro antiquario Reginae Christianæ auxit.*

L'Istoria Augusta da Giulio Cesare a Costantino il Magno, illustrata con la verità delle antiche Medaglie da Francesco Angeloni, seconda impressione Roma 1685.

Le antiche Lucerne sepolcrali con le osservazioni. Roma per il Buagni 1691. fol. *Hæc observationes latine redditas adtexuit Gronovius tom. 12. ant. Græc. Thes. pag. 1.*

Descrizione delle immagini dipinte da Rafaello da Urbino nel Vaticano. Roma per Gio. Jacopo Komarek 1695. fol.

Hæc italicè, latine autem scripsit.

Numismata apibus insignita post symbolicam Dianæ Ephesiæ statuam à Claudio Metrejo

netrejo expositam Romæ 1657. fol. seorsim autem prodiit dissertatio Romæ per Varesum, 1658. fol., & iterum a. 1688. apud Jo. Jacobum de Rubeis Romæ, & tom. 1. *The-saur. antiquit. græcar. Jacobi Gronovii pag. 401.*

Selecti nummi duo Antoniniani Romæ per Jacobum Dragonellium 1672. in 8.

Nummus Antonini Pii de anni novi auspiciis, ac dissertatio de nummo Commodi & Annii Veri Cass. Romæ 1696., & *Amstelodami ad calcem operis Monterchii.*

Veteres arcus augustorum triumphis insignes 1690. apud Jo. Jacobum de Rubeis Romæ fol.

Fragmenta veteris Romæ. Romæ per Josephum Corvum 1673. fol. & tomo 4. *The-saur. antiquitat. Romanar. Grævii pag. 1595.*

Columna Coclis Antoniniana. Romæ apud Jo. Jacobum de Rubeis fol.

Notæ ad arcum Titi apud Franciscum Perrier. Parisiis fol.

Icones, & segmenta illustrium in marmore. Parisiis apud Perrier 1645. fol. magnæ.

Veterum illustrium Philosophorum, Poetarum, Rethorum, & Oratorum imagi-
nes, ex nummis, gemmis, marmoribus &c. Romæ apud Jo. Jacobum de Rubeis fol.

Admiranda Romanarum antiquitatum, ac veteris sculpturæ vestigia 1693. apud Jo. Jacobum de Rubeis. Romæ fol.

Tot igitur editis præclaris ingenii sui monumentis clarissimus evasit, ac omnium laudem, & admirationem, ita promeruit, ut illum ferè nemo ex nostris, seu transalpinis hominibus, qui res, quæ ad antiquitatem spectant, tractare, illaudatum dimiserit; quorum nomina supervacaneum, & molestum esset referre; quamobrem Christina Alexandra Suecorum Regina in Aulam suam ascivit, eique Bibliothecæ & Musæi cura demandata est Francisci Camellii loco, qui oculorum usum amiserat. Habebat domi Bellorius multam omnigenæ antiquitatis suppellectilem longo annorum spatio à se conqui-
sitam, & jam anno MDCLXIII. inter celebres Urbis Cimeliothecas numerabatur, quæ tamen post ejus mortem in Germaniam abiit, ad augendum Brandeburgicum harum rerum thesaurum. Sed jam, ad extremam senectutem cum pervenisset, vir, & Christiana pietate, & singulari eruditione insignis fato tandem cessit anno MDCXCVI. octogenario major.

Hoc igitur opus, quod in lucem à nobis profertur Vici, & Bellorii industria, ac ingenio concinnatum, tibi offerimus, quisquis leges, atque eo, ut veterem dicendi formulam usurpemus, UTERE FELIX.

Nota de
Musei, libe-
rie di Roma.
Roma per il
Falco 1663.
Laur. Bege-
ri Thesaur.
Brandebur-
gic. tom. 3.
præfat. &
pag. 1.

INDEX CÆSARUM.

C. Julius Cæsar ex Ære. pag. 1. Ex Argento. pag. 2. Ex Auro. pag. 6.
Augustus ex Ære. pag. 7. Ex Argento. pag. 10. Ex Auro. pag. 24.
Tiberius ex Ære. pag. 25. Ex Argento. pag. 28. Ex Auro. pag. 28.
Caligula ex Ære. pag. 29.
Claudius ex Ære. pag. 31. Ex Argento. pag. 34. Ex Auro. pag. 35.
Nero ex Ære. pag. 37. Ex Argento, & Auro. pag. 48.
Galba ex Ære. pag. 51. Ex Argento. pag. 53.
Otho ex Argento. pag. 55. Ex Auro. pag. 55.
A. Vitellius ex Ære. pag. 57. Ex Argento. pag. 58. Ex Auro. pag. 59.
Vespasianus ex Ære. pag. 61. Ex Argento. pag. 64. Ex Auro. pag. 67.
Titus ex Ære. pag. 69. Ex Argento. pag. 72. Ex Auro. pag. 73.
Domitianus ex Ære. pag. 75. Ex Argento. pag. 80. Ex Auro. pag. 81.

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo P. Mag. Sacri Palatii Apostolici.

N. Baccarius Episc. Bojan. Vitesgerens.

Legi librum hunc Æneæ Vici de nummis priorum duodecim Cæsarum cum adnotationibus Joannis Petri Bellorii juxta mandatum Reverendiss. Patris Jo. Benedicti Zuanelli Sac. Apost. Palatii Magistri, & adprobavi, & qui typis edatur, dignum judicavi. Ex Collegio Clementino die xxiii. Aprilis m. dcc. xxx.

Jo. Franciscus Baldinus Cl. Reg. Congregationis Somaſchæ, Sacrarum Congr. Rituum, & Indicis Consultor.

Librum, cui titulus: *Joannis Petri Bellorii Romani Adnotationes in XII. Priorum Cæsarum Numismata, &c.* jussus à Reverendiss. Patre Sacri Palatii Apostolici Magistro perlegi; & quod nihil in eo Christianæ nostræ Religioni Sanctissimæ, probisque moribus contrarium aut dissonum deprehenderim, in lucem edi posse, judicavi. Romæ xxvi. Aprilis cldcccxxx.

Joseph Roccus Vulpus Societatis Jesu, in Græcorum Collegio Studiorum Præfectus, & Sacrae Theologiæ Polemicæ Lector.

IMPRIMATUR.

Fr. Jo. Benedictus Zuanelli Ord. Præd. Sacri Palatii Apost. Mag.

C. I. CAESAR.

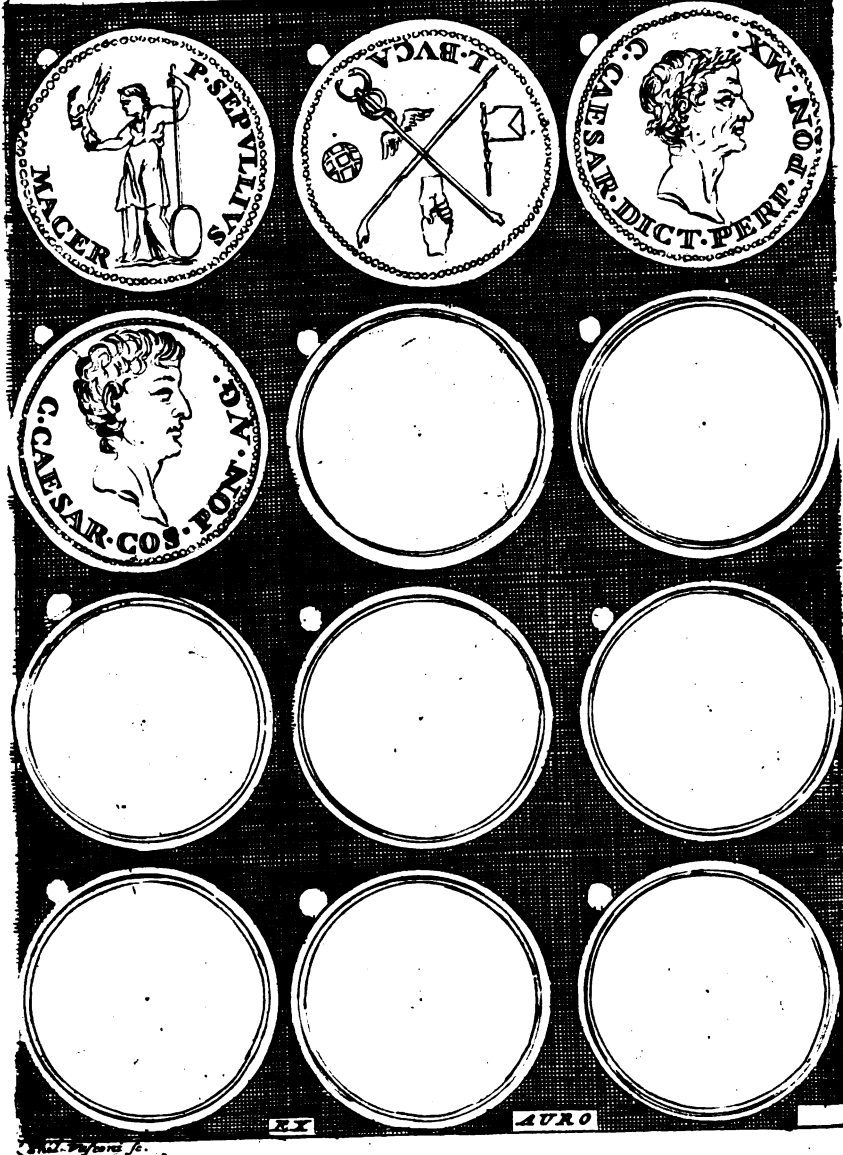

C. I. CAESAR.

The medallions are arranged in a 4x3 grid. The first three rows contain medallions with various designs, while the fourth row contains three blank medallions. The designs include: a figure with a drum and staff (M. METIVS), a figure with a staff and a small figure (L. AEMIVS), a figure with a staff and a small figure (L. AEMIVS), a figure with a staff and a small figure (L. AEMIVS), a figure with a staff and a small figure (L. AEMIVS), a figure with a staff and a small figure (L. AEMIVS), a figure with a staff and a small figure (L. AEMIVS), a figure with a staff and a small figure (L. AEMIVS), a figure with a staff and a small figure (L. AEMIVS), a figure with a staff and a small figure (L. AEMIVS), and a figure with a staff and a small figure (L. AEMIVS).

C. I. CAESAR.

C. JULIUS CAESAR

E X A E R E.

DIVO JULO. Julii Caesaris caput.

1. C. Caesar quadriga Elephantorum inuestus. Hunc fictitium e Trajani nummo desumptum Vicus primus edidit, postea in Julii Caesaris commentario recenter flatum agnovit. Edidit Goltzius, & nuper Angelonus.

DIVOS JULIUS. Caput Julii Caesaris laureatum. Videntur in Augusto nummo 50.

2. CAESAR DIVI F. Caesar Divi filius. Caput junioris Caesaris, qui postea Augustus fuit cognominatus. Horatius ode ad Augustum, ut in Urbem redeat.

Divis orte bonis, optime Romule

Custos gentis, abes jam nimium diu:

Hic nummus non Romae, sed in Hispania fuit cusus a juniore Caesare, antequam ipse victor ad urbem rediret ex Cantabrico bello, & Augustus cognominaretur. Impressus est porro non ad elegantiam Romanorum, sed aliorum instar, qui in Coloniae ejusdem provinciae cusi sunt. Quoad inscriptionem, notandum est Augustum Caesari patri inter sydera recepto celestis originis Juliae familiae cognomen tribuisse. DIVOS JULIUS. Sibique Caesaris nomen testamento relictum sumpsisse. CAESAR DIVI F. ad captandum etiam plebis studium, ut notat Plutarchus. *Caesaris verò nomenclatio ab ipso Augusto Successoribus transmissa summi fastigii ac principatus evasit.* De titulo DIVI JULI in Augusto eodem nummo 50.

Horat.
Carm.lib.4.

Plut. in
Bruto.

C. CLOVI. PRAET. Corrige PRAEF. Cajus Clovis Praefectus Urbis.

3. Ommisso Triumviri monetalis titulo, major Praefecturae magistratus in nummo signatus est. Mulier gradiens cum trophaeo, non Roma, neque Victoria, sed Minerva est, ad cujus pedes Draco, ut in ejus Simulacris. Unde Erizo, aliisque non assentimur, qui per anguem Africam provinciam a Caesare devictam significari arbitrantur, ut infra in Augusti argenteis nummis. Gerit Minerva humero trophaeum gradiens ad similitudinem Martis, qui signatus est in nummis cum titulo MARS VICTOR. Haec inde Minerva cognomento Νίκη, seu Νικηφόρος, Victoria, seu Victrix, de qua apud Auctores, & in inscriptionibus. Probabilius tamen eodem simulacro appingi Minervam spolia reportantem cognomento laphryam quasi laphyriam per sinopen, ut exponit Lycophronis interpres, quod Victores bello redeuntes ferant τὰ λάφυρα idest Spolia. Victoria etiam dicebatur παράδοτος a Minerva assistente. Ab angue eadem Minerva salutaris dicta, de qua Plinius, Pausanias, & Plutarchus. Alterum hujus nummi latus sequens est.

4. CAESAR. DICT. TERT. Caesar Dictator Tertium. Caput Victoriae seu potius Veneris Victricis cum alis, cujus integra imago inter gemmas Leonardi Augustini insculpta; hic nummus cusus est post Pharsalicam Victoriam anno ab U. C. DCCVII. Caesare Dictatore, & Consule Tertium, Pharnace, & Juba devictis, ut Ursinus, Erizus, & Vicus observant.

A

5. COL.

5. COL. L. JUL. COR. Bellerophon chimæram jaculo adoriens; Vicus, Nonius, Goltzius interpretantur *Colonia Latina*, sive *Latinorum Julia Corinthus*; Sic Erizus in nummo Commodi, in quo Delphinus cum Melicerta appictus est. Propria vero interpretatio Colonia Laus Julia Corinthus, ut in aliis Caesaris nummis legitur LAUS. JUL. CORINTH. Sic laus Pompeja nunc Lodi in Gallia Transpadana. Plurima sane Coloniarum prænomena a virtutibus seu titulis Caesaris desumpta; Virtus Julia, Pietas Julia, Pax Julia, Felicitas Julia, Claritas Julia, & sic Laus Julia. Plurimi etiam Imperatorum nummi extant a Colonia Corinthi percussi cum inscriptionibus COL. COR. Colonia Corinthus, C. L. I. COR. Colonia Laus Julia Corinthus, & in Goltzii thesauro COL. JUL. AUGUSTA CORINTHUS. Auctor est Appianus Caesarem Colonos Carthaginem, Corinthumque dimissuro interim occiso, Augustum Carthaginem erexisse, sed res certa est ex Plutarcho, Dione, & Diodori scriptis editis a Valesio, Carthaginem, & Corinthum Colonos missos a Caesare, Urbemque a fundamentis instauratam, quod etiam probant Pausanias, & Strabo, qui Urbem vidit nuper a Caesare instauratam propter loci opportunitatem. Annus vero deductæ Colonix eruitur ab U. C. DCCX. Julio Caesare, & M. Antonio Cos., quo anno, & Caesar ipse fuit occisus. Unde ex Appiani Sententia credibile est, ab Augusto perfectam Corinthi instauracionem fortè a Caesare non absolutam. Ad imaginem, & fabulam Bellerophontis genere Corinthii Chimeram expugnantis faciunt, quæ Palephatus tradit; rationem verò, qua in nummis Bellerophontem ipsum Corinthii signabant, docet Strabo. Ideo Corinthii præclari facinoris expugnatæ scilicet Chimæræ, civis eorum memores ejus exemplum in nummis expressere. Hujus nummi pars altera sequens est.

6. Caput muliebre, Veneris, autumant, sed verisimilius Amphitritis, aut Inus ex Nereidum choro unionibus exornato collo, & in nodum religatis crinibus. Tempia, aræ simulacra in Isthmiaca regione Amphitriti, & Neptuno, cui sacra Isthmus, dicata fuere, itemque Ino, & Palemoni, in cujus honorem Isthmia instituta, Neptuni currus describitur a Pausania, Herodis Attici donarium in templo. Stant Amphitrites, & Neptunus in curru, & rectus Delphini insidet Palemon puer ebore, & auro. In medio basis, quæ currum sustinet, mare expressum est, & ex eo emergens Venus, assistunt utrique Nymphæ, quæ Nereides appellantur. In eadem basi insculpti sunt etiam Tindarides, quod salutaria creduntur navibus, & vectoribus numina, tranquillitatis præterea, & maris simulacrum, & equus deinde, cujus quæ sunt infra pectus partes Cæti figura præferunt. Ino ad hæc Bellerophontes, & equus Pegasus. Vides Ino simul, & Bellerophontem, ut in nostro nummo cum cæteris Diis Salutaribus, nam prodesse navigantibus Ino quoque credebatur. Nero scissurus Isthmum Corinthi scenam ingressus hymnum Amphitriti, & Neptuni cecinit, & canticum Melicertæ, & Leucothoæ, quæ Ino est. Nec semel in Corinthi nummis Neptunus seu in curru a Pistricibus vectus, seu stans Tridentem tenens, pede altero Delphinum calcans, seu Melicerta puer Delphino vectus, seu Castor, ut in Augusti, Hadriani, Antonini Pii, M. Aurelii, Lucii veri, aliorumque nummis.

C. JULIUS CAESAR

EX ARGENTO.

IMP. CAESAR. Caesaris caput laureatum cum astro.

7.

SEPULIUS. MACER. Venus victrix stans dextra victoriam præfert, sinistra hastæ innititur, ad pedes clypeus. Pharsalico bello Caesaris tessera VENUS. VICTRIX, quam expressam videmus in hoc nummo. Pompeji tessera HERCULES. INVICTUS. Venerem etiam armatam in anulo sculptam gestasse Caesarem ipsum testatur Dio. Hæc Dea præcipue a Gente Julia colebatur, eademque GENETRIX. cognominata, nam ab ipsa genus ducere per Æncam, & Julum Genis Julia vete-

Dio lib. 44.

veteri titulo gloriabatur, quo cognomine templum eidem in suo foro Caesar extruxit. Sic Livineii, Pinarii, Antonii ab Hercule, ab Jove Galba, Græcorum ritu, stemmata originemque assumpsere. Juliam etiam Gentem Alba profectam, ubi insedit Julius Æneæ filius, historici produnt; sed de Veneris Victrici infra num. 3. Cæterum Ursino minimè hæreo opinanti, hunc nummum, cūsum mortuo jam Cæsare, quod ejus Capiti stella addita sit, divinitatis index; obstat enim titulus IMP. CAESAR. Siquidem stella crinita jam Divo, & inter sydera recepto Cæsare fulsit. Unde in nummis signatis ab Augusto in honorem demortui Patris semper additur Divi titulus, Probabilius Tristanus hoc esse Veneris astrum suadet, quod Idaliū, Dioneumque dixit Virgilius. Circa caput Cæsaris, quod in antica parte hujus nummi expressum est, legitur IMP. CAESAR. Prænomine Imperatoris primus omnium usus est Cæsar, ut ostenderet se per antonomasiam unicum Imperatorem, qui aliorum omnium res gestas superaret, & hoc sensu Catullus ipsum irridet his hendecasyllabis.

Tristan.
tom. 1. in
Caes.

Irafcere iterum meis jambis

Immerentibus unice Imperator.

Quare ad laudem, & ad potentiam Svetonius. *Prægravant tamen cætera facta, dictaque ejus, ut & abusus dominatione, & jure casus æstimeretur; non enim modo honores nimios recepit, ut continuum Consulatum, perpetuam Dictaturam præfecturamque morum insuper prænomen Imperatoris, cognomen Patris patriæ. Post Cæsarem eodem prænomine usus est Augustus, successive Tiberius; Caligula, & Claudius abstinere.*

Caput Caesaris Laureatum absque inscriptione.

2. L. MUSSIDIUS. LONGUS. Gubernaculum, cornucopiæ cum globo, caduceum, albogalerus, sive apex. Hoc emblemate designatur Cæsar orbis rector clavo sedens, ejusque fausto, felicique Imperio pace, & rerum copia cuncta gubernari. Simili typo ejusdem statuam decoravit Augustus, posuitque in Capitolio cum globo orbis terrarum, ac titulo ΚΑΙΣΑΡΙ . ΗΜΙΘΕΩ . Ad indicandum simul Cæsaris Sacerdotium adjunctus est apex, cum is fuerit flamen Dialis, & Pontifex.

Dio. lib. 43.

CAESAR. DICT. PERPETUO. Caput Cæsaris laureatum, velatum cum Veneris astro.

3. MACER. Venus Victrix dextra victoriolam præfert, sinistra clypeo innititur, infra globus. De clypeo & hasta, cum quibus in hac tabula Venus depicta est, ab ipsa Æneæ auctori Gentis Juliæ donatis, Virgilius

*Hastamque, & clypei non enarrabile textum,
Illic res Italas, Romanorumque triumphos
Haud Vatum ignarus, venturique inscius avi
Fecerat Ignipotens.*

Virg. Æn.
1.8.

De ipso Cæsare canit Propertius

*Tunc animi venere Decii, Brutique secures,
Vexit, & ipsa tui Cæsaris arma Venus.
Arma resurgentis portans victricia Trojæ
Felix Terra tuos cepit Jule Deos.*

Prop. EL. 1.
1.4.

Orbis sub armis Cæsaris succumbit Pompejo devicto. Quoad cognomen MACER in hoc nummo animadvertimus, plures ommissis prænominibus, & cognominibus Gentium adhibuisse tantum nuda agnomina, seu appellationes, ut MACER. LEPIDUS. CAESAR. Plures è contrario appellationibus præteritis usui habuisse prænomina tantum, & cognomina familiarum, ut promiscue in hisce tabulis Cæsaris, & Augusti. De prænominum vero, & cognominum ratione, & usu Cl. V. eruditione Eximius Ezechiel Spanhemius in sua dissertatione. Macer triumphvir Monetalis fuisse videtur cum M. Mettio, & L. Buca, qui singuli Veneris victricis signum in nummis expressere.

DIVI. JULI. Caput Cæsari laureati cum lituo.

4. Q. VOCONIUS. VITULUS. Vitulus. Insignia appellationibus, & cognominibus confirmata videmus in familiis, ut Flores, Torques, Vituli, Thorii, appictis Flore, Torque, Vitulo, Tauro, quibus subscripta in nummis hærent nomina. Vituli tamen appellationem secundum rationes cognominum traditas

tas ab Appiano, & Plutarcho, natura, seu affectu aliquo manasse, credibile est a primordio Urbis, juxta rudes veterum Romanorum mores, quo tempore, ut canunt Propertius, & Ovidius.

Frondibus ornabant, quæ nunc Capitolia gemmis,

Pascebatque suas ipse Senator oves.

Unde Plinius. *Cognomina etiam prima inde, Pilumni, qui pilum pristinis, invenerat Pisonis a pisendo. Jam Fabiorum, Lentulorum, Ciceronum, ut quisque aliquod optimè genus sereret. Juniorum familiae Bubulcum nominaverunt, qui bobus optimè utebantur; eadem fortasse nominum antiqua ratio Vitulis, Thoriiis.*

CAESAR. DICT. PERPETUO. Caput Caesaris laureatum.

5. L. BUCA. Veneris genitricis Simulacrum in throno altera manu hastam puram, altera Victoriolam præfert.

Caput Caesaris laureatum sine litteris.

6. Q. VOCONIUS. VITULUS. Q. DESIG. S. C. Quintus Voconius Vitulus quaestor designatus. Vitulus de quo supra.

Caesaris caput sine titulo.

7. TI. SEMPRONIUS. GRACCUS. Q. DESIG. Aquila legionaria in medio, hinc Signum Cohortis, inde aratrum, & jurga, seu decempeda Coloniarum Symbola. Moris fuit emeritos Milites sub vexillo in Coloniam duci, novamque Urbem aratro circumscribi, atque agros cuique dividi. Decempeda pertica erat decem pedum longitudine, qua agros ipsos metiebantur. In hoc nummo Titus Sempronius, & designationem quaesturæ suæ expressit, & Coloniarum typum, quam pertinere ad Coloniam Catilinam a Caesare, & Bibulo Coss. ex S. C. anno DCXCIII. deductam, & in ejus memoriam a Gracco Signatam, Ursinus adnotavit.

Caput Caesaris laureatum absque inscriptione.

8. L. LIVINEIUS. REGULUS. Taurus. Hunc Regulum, devicto Juba, reliquit Caesar Adrumeti cum praesidio legionis, ut testatur Hirtius. Taurus furens pertinere videtur ad Caesaris spectacula, in quibus Tauros dederat. Plinius Thessalorum inventum dicit. Svetonius de Claudii ludis: *Præterea Thessalos equites, qui feros Tauros per spatia Circi agunt, insiliuntque desessos, & ad terram cornibus detrahunt.*

Plin. l. 8.
cap. 49.
Svet. in
Claud.

CAESAR. DICT. PERPETUO. Caesaris laureati caput.

9. L. BUCA. Venus victrix stans.

CAESAR. PARENS. PATRIAE. Caput Caesaris laureatum, velatum; lituus, & Albogalerus.

10. C. COSSUTIUS. MARIDIANUS. A. A. A. F. F. nomen in decussis figuram scriptum. Cossutius hic, cujus nulla mentio, Cossutiae Caesaris uxoris frater, vel consanguineus verisimiliter habetur.

CAES. DIC. Caput Caesaris laureatum, ex occipitio Simpulum.

11. M. ANTON. IMP. Caput Antonii cum lituo. Inter cæteros honores Caesaris a Senatu decretos, & hic præcipuus fuit, ut pecunia ipsius imagine signaretur, quem honorem secundo communicatum Antonio, Caesarianas partes tenenti, ex hoc nummo discimus, cum antea, stante Republica, Consularium nemini datus fuerit, sed a successoribus præstitus ad familiarum decus, qui majorum imagines in nummis, quasi in publicis clypeis, dicaverunt. Cum vero ex Dione non constet, quo tempore hic honos Caesari contigerit, discimus etiam cum Dictatura eidem decretum fuisse: Imperatoris verò nomen consecutum Antonium sub ipso Caesare contra Pompejum, nummus ipse demonstrat.

CAESAR. DICT. QUART. Caput Caesaris laureatum cum lituo.

12. M. METELLUS. Corrige METTIUS. Biga in qua Juno sospita cum clypeo, & hasta. Notat Ursinus ex Cicerone: *Juno sospita, quæ Lanuvii cum ha-*

Cic. de
Nat. Deor.

hasta, Scutulo, calceolis repandis, & pelle caprina colebatur. Gentem Mettiam e Lanuvio oriundam forte designat; In modum ferientis hæc Dea appicta, est cognomento fospita, seu Sospitatrix, & Servatrix, quemadmodum, & Apollinem salutarem, five malorum depulsores ΣΩΤΕΙΡΑ, seu ΑΛΕΞΙΚΑΚΟΝ describit Macrobius sagittas jaculantem. Nec abſimili argumento Vejovem, seu lares hostilios præbet nummus L. Cæsii cum hasta ad feriendum paratos, a quibus hostes arceri putabant, ac fospitatem, salutemque precabantur.

Livius lib. 8.

Macrobius.
Sat. 1. 1.

IMPER. CAESAR. Caesaris caput cum lituo, & Simpulo.

13. M. METTIUS. Veneris victricis Signum.

CAESAR. DICT. PERPETUO. Caput Caesaris laureatum.

14. L. AEMILIUS. BUCA. Aliud Veneris victricis Signum.

Caput Caesaris sine litteris.

15. L. FLAMINIUS. IIII. VIR. Mulier stolata cum hasta, & caduceo, Dea Pax, seu Venus Pacifera, juxta descriptionem Lucretii.

*Effice, ut interea fera munera militiæ
Per maria, ac terras omneis fopita quiescant;
Nam tu sola potes tranquilla pace juvare
Mortales, quoniam belli fera munera Mavors
Armipotens regit, in gremium, qui sæpe tuum se
Reicit, æterno devinctus vulnere amoris.*

Lucretius.
lib. 1.

Sic apud Statium Mars Venerem alloquitur.

*O mihi bellorum requies, & sacra voluptas,
Unaque pax animo, soli cui tanta potestas
Diurnumque hominumque meis accurrere telis
Impune, & media quamvis in cade furentes
Hos assistere equos, hac ense avellere dextra.*

Stat. Theb.
lib. 3.

De quartumviratu monetali Lucii Flamini adnotamus ex Dione Cæsarem Magistratum numerum auxisse, ut qui ejus partes fovissent ipsos remuneraret inter hos & Triumviratum Monetalem ad quartumviratum. Clarius elicitur ex alio argenteo cum litteris L. FLAMINI. CHILO. IIII. VIR. PR. F. *Lucius Flaminius Chilo Quartumvir Primus Flavus*, ex Ursini interpretatione. Numerus vero Quartumvirorum Monetalem postea ab Augusto, vel ab ipso Cæsare iterum ad Treviros fuit redactus.

DIVO. JULO. Cæsaris caput laureatum cum astro divinitatis.

16. Cæsaris Simulacrum super ara, Genius Populi Romani Sedens victoriam tenet, quæ Cæsari coronam porrigit. De hoc egregio emblemate nihil proferam, cum recens ac fictitius sit nummus, licet Vicus, Goltzius, Strada, Occo, Trifanus ediderint.

CAESAR. DICT. PERPETUO. Caesaris Caput laureatum.

17. L. BUCA. Dexteræ junctæ concordiam, & fidem, Caduceus pacem, Securis, & Virga ex fascibus justitiam denotant, quibus orbis Imperii sub Julio Cæsare regi, & conservari ostenditur.

18. Apex, five Albogalerus, Securis, Aspergillum, Simpulum instrumenta Sacerdotalia. Vir tamen doctus Robortellus instrumenta ad Elephantos perimendos affirmavit, quod in averso latere nummi Elephas signatus est, ad Cæsarem Flaminem primo, mox Pontificem pertinent.

Robort. in
Tic. Livium.

19. CAESAR. in aliis IMP. Elephas sub cujus pedibus Draco Aphricæ typus, Juba devicto. Similis in Cæcili Metelli Scipionis nummo expressus est cum titulo IMP. ab ipsomet Cæsare Africo bello Imperator cognominatus. Elephantibus & Serpentibus Africa abundat.

Manil. lib. 4.

*Et vastos Elephas habet, sævosque Leones,
In pænas fecunda suas parit borrida tellus.*

Utriusque pugnam describunt Nicander, & Plinius, qui in India Africis, Æthiopicis, & Trogloditicis majores Elephas gigni scribit, bellantesque cum iis perpetua discordia Dracones tantæ magnitudinis, ut & ipsos circumflexu

Plin. 1. 8.
C. 11.
Nicander.

flexu facili ambiant, nexuque nodi præstringant. Nec tantum Elephanti, sed & Gryphes a Philostrato memorati cum anguibus pugnautes cernuntur in antiquis monumentis; æneos adseruo in mea Cimeliotheca, qui pedibus obvolutos Dracones, erectosque premunt, ita ut eandem pugnam in nostro nummo appingi dubitandum non sit,

C. JULIUS CAESAR

EX AURO.

Rimus, & secundus nummus, quos aureos nobis proponit Æneas Vicus, Publii Sepulii Macri, & L. Bucæ, aurei profectò antiqui non extant, sed recenter flati, atque ab argenteis desumpti, quos adnotavimus in hisce tabulis. Quamvis ex auro non desint in Musæis indubiæ fidei, uti apud Illustrissimum D. Ab. Seguinum, & Principem Boncompagnum,

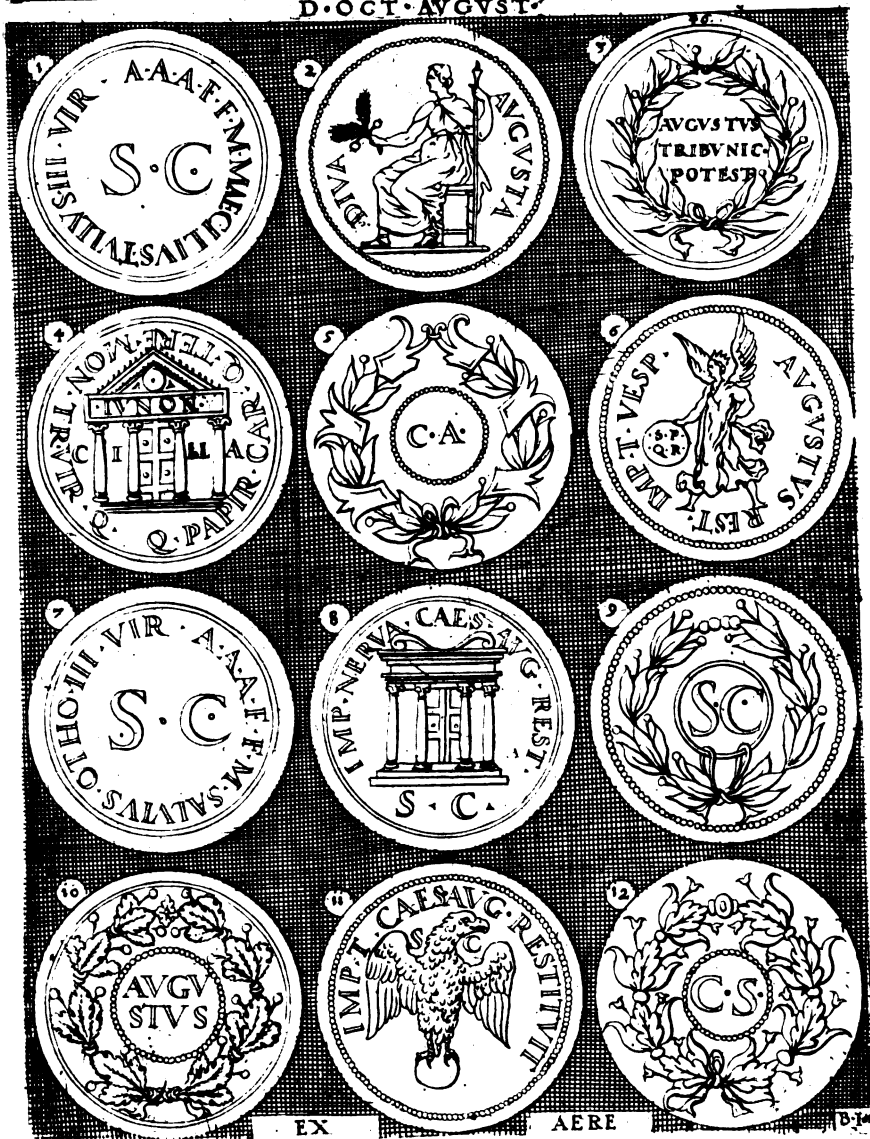
^{3. 4.}
C. CAESAR. DICT. PERP. PO NT. MAX. Caput Cæsaris laureatum,

C. CAESAR. COS. PO NT. AVG. Caput Augusti nudum.

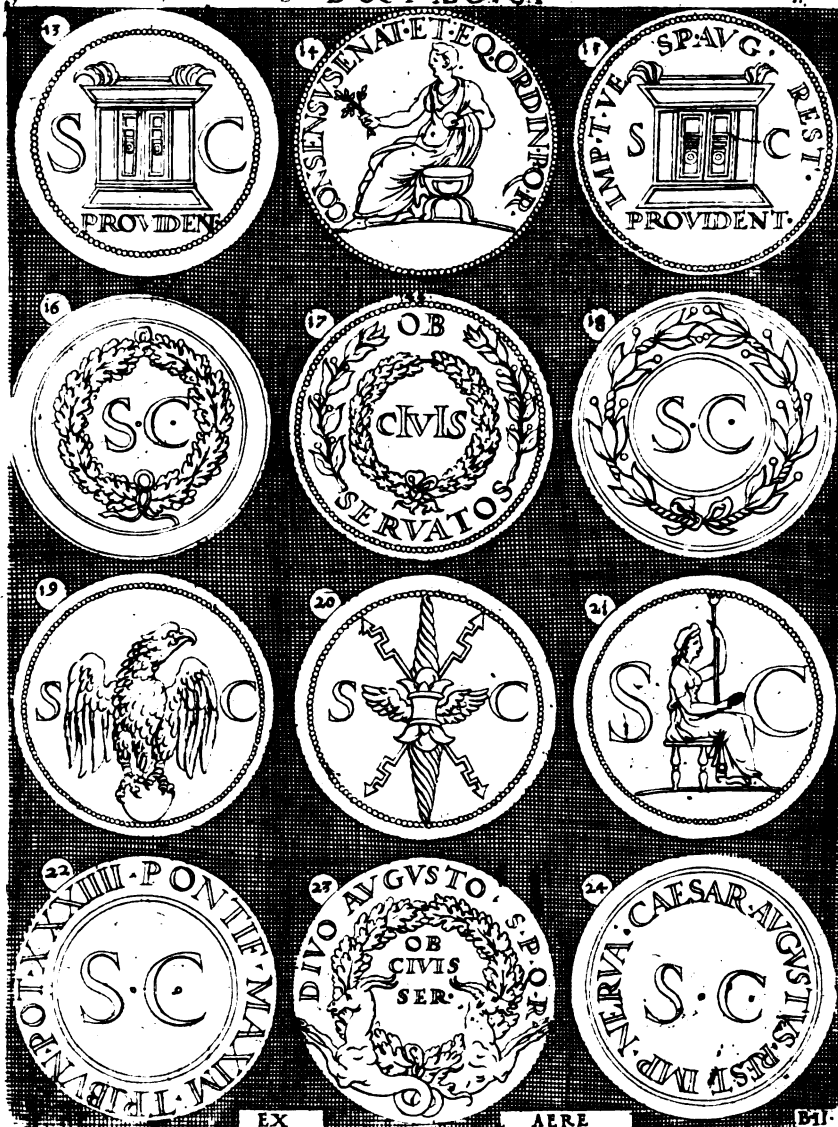

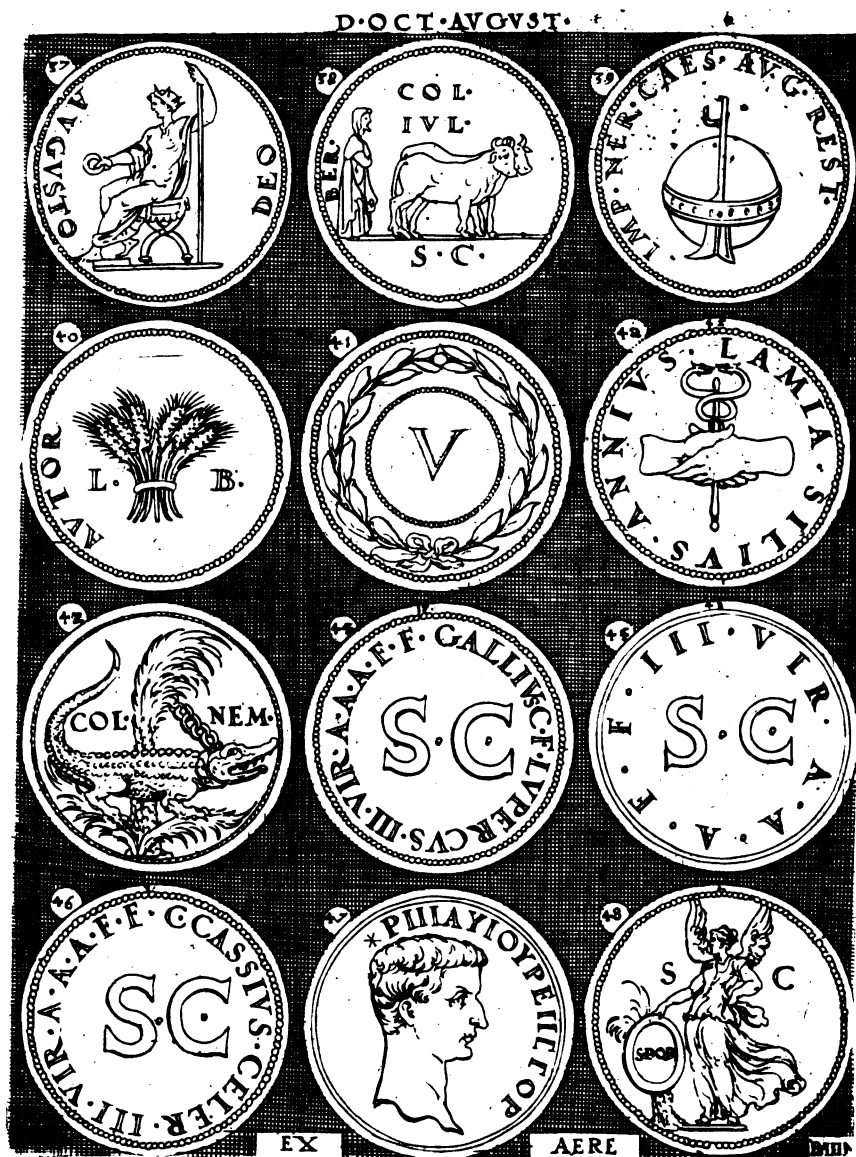
D·OCT·AVGVST·

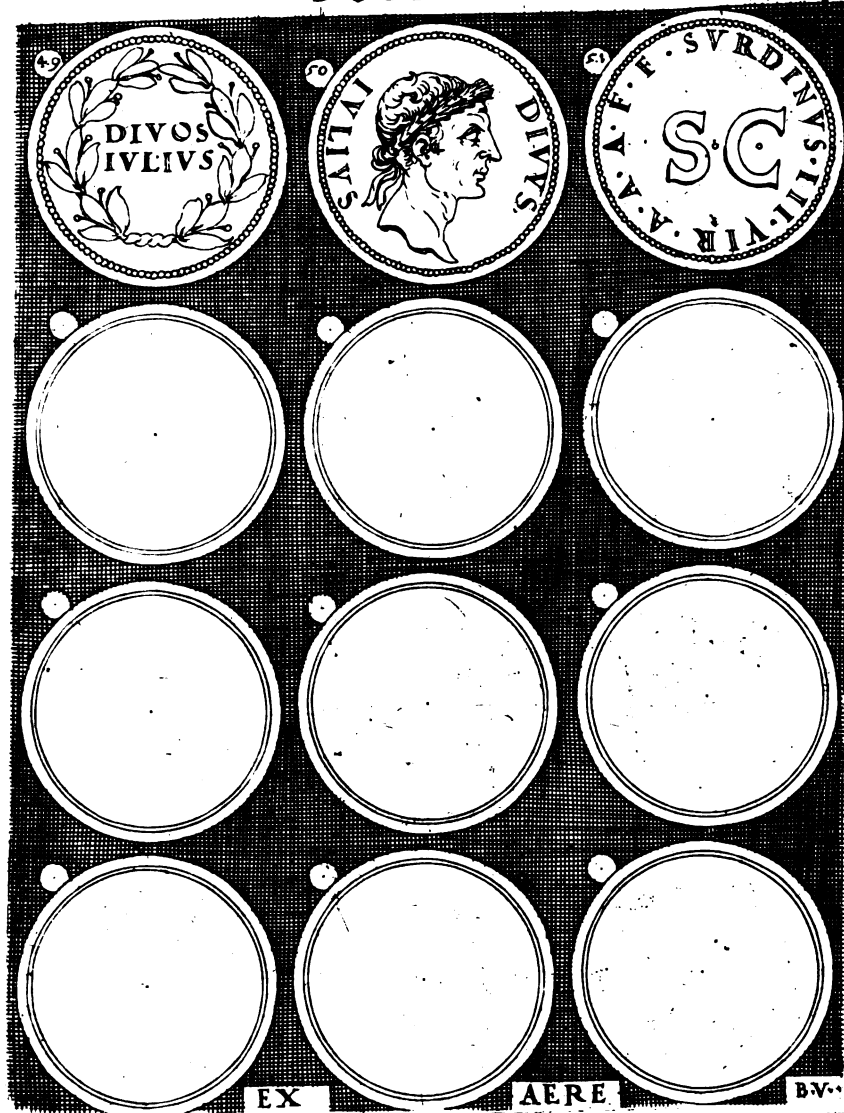
D·OCT·AVGVST·

D·OCT·AVGVST·

D·OCT·AVGVST·

D·OCT·AVGVST·

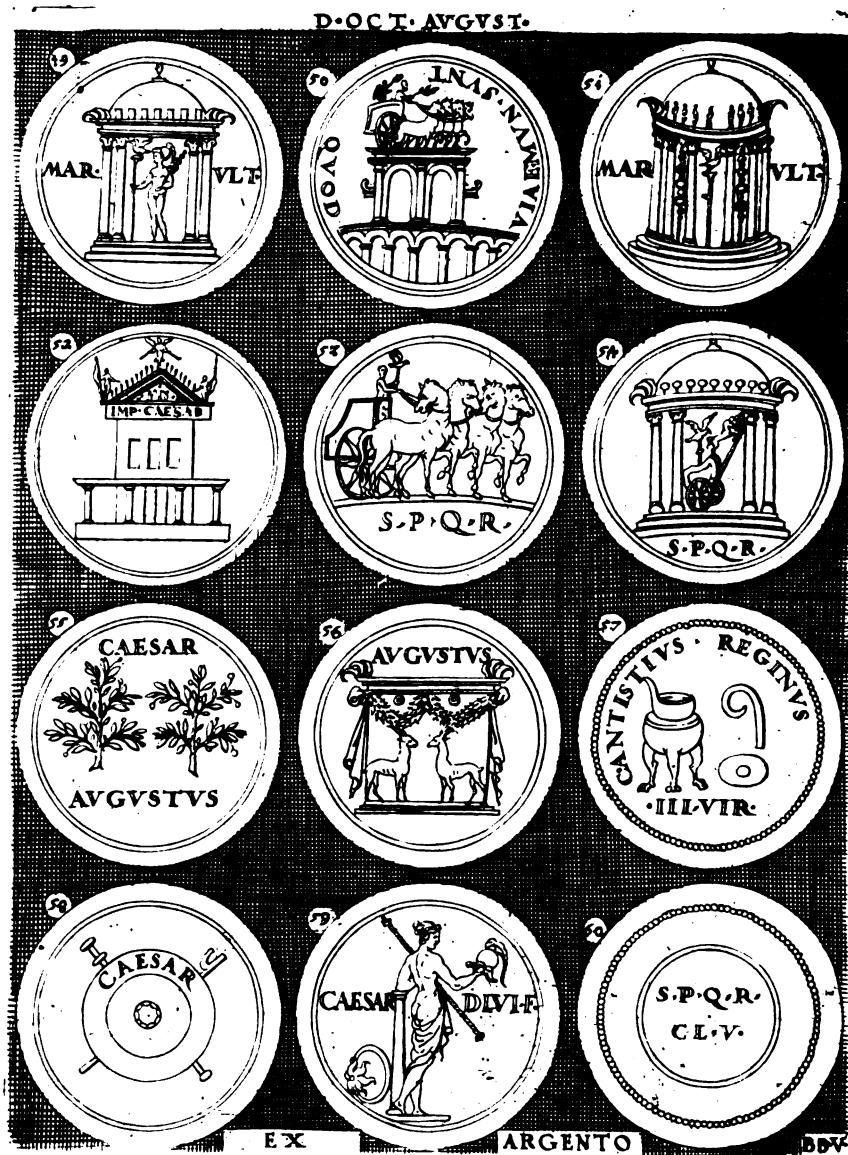

D·OCT·AVGVST·

D·OCT·AVGVST·

D·OCT·AVGVST·

D·OCT·AVGVST·

D·OCT·AVGVST·

D·OCT·AVGVST·

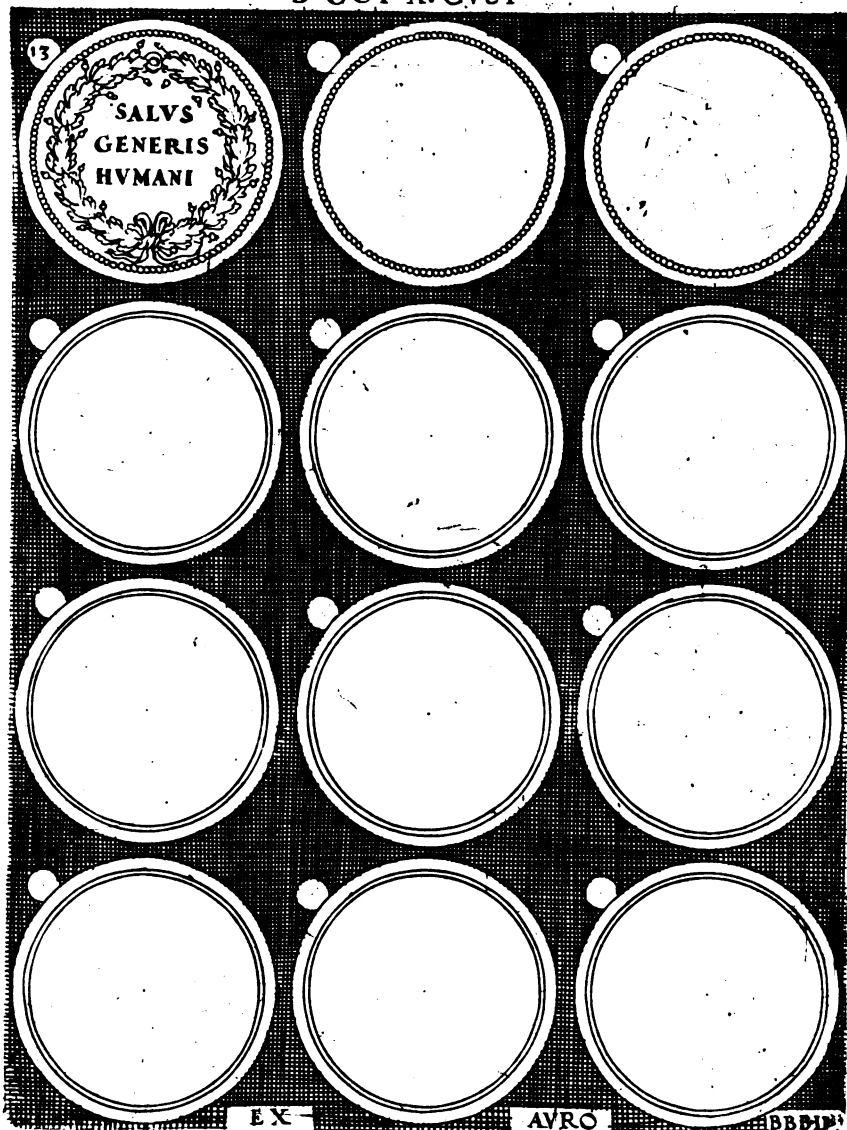

EX

AVRO

BBB+

D·OCT·AVGVST·

AUGUSTUS

EX AERE.

CESAR. AUGUST. PONT. MAX. TRIB. POTES. Augusti caput, retro Victoriola.

1. C. M. MAECILIUS. TULLUS. IIIVIR. A. A. A. F. F. Marcus Mæcilius Tullus Triumvir Auro, Argento, Æri flando, feriundo. Cusus fuit hic nummus post Victoriā Aētiacā in honorem Augusti rerum potiti cum epigraphe Tribunitiæ Potestatis, quam ad xxxviij. singulis annis repetitam ob firmandam dominationem continuavit, adscriptis Triumvirorum Monetaliū nominibus, ut infra.

DIVUS AUGUSTUS. Caput Augusti radiatum.

2. DIVA AUGUSTA Simulacrum Liviæ sedentis cum tæda, & spicis, Cereris habitu. Hic a Claudio fuit percussus in venerationem Aviæ, quam Divam dixit, & consecravat, ejusque effigiem dicavit in templo Augusti; ut Dio.
3. AUGUSTUS TRIBUNIC. POTES. Laurea, in aliis quænea corona, prima ejus Tribunitia potestate dicata.
- S. C. C. CASSIUS. CELER. IIIVIR. A. A. A. F. F.

AUGUSTUS. DIVI. F.

4. C. I. IL. A. Q. PAPIR. CAR. Q. TER. MON. IIIVIR. Q. Colonia Immunis Illice Augusta Quinto Papirio Carbone Quinto Terentio Montano Duumviris Quinquennialibus. Colonia immunis Urbs Hispaniæ Tarraconensis. Templum cum titulo JUNON referri potest ad Liviam. Consule Jo. Foy Vaillant in suo egregio opere de Coloniis, Municipiis, & Urbibus. TR. VIR. restitue IIIVIR.

AUGUSTUS.

5. C. A. Cæsar Augusta. Clypeus cum rostrata corona, & lauri ramis simul intextis in memoriam Victoriæ Aētiacæ. Erizus interpretatur Cæsar Agrippa. Cusus fuit nummus in Colonia Hispaniæ Cæsar Augusta, nunc Saragoza.

DIVUS. AUGUSTUS. PATER.

6. IMP. T. VESP. AUGUST. REST. Victoria cum Clypeo Votivo, in quo S. P. Q. R. Hunc nummum sub Tiberio percussus Vespasianus, Titus, Domitianus, & Nerva restituerunt in memoriam Augusti.

CAESAR. AUGUST. PONT. MAX. TRIB. POTES. Caput Augusti, retro Victoriola.

7. S. C. M. SALVIUS. OTHO. IIIVIR. A. A. A. F. F.

DIVUS AUGUSTUS.

8. Divo Augusto. IMP. NERVA CAES. AUG. REST. Ara Providentiæ; de hoc infra.

AUGUSTUS . TRIB. POTES. in aliis AUGUSTUS . DIVI F.

9. Clypeus in laurea corona cum S. C.

10. AUGUST. in clypeo & laurea ,

DIVUS . AUGUSTUS .

11. Aquila globo insitens Augusti consecrationis typus IMP. T. CAES. AUG. RESTITUIT.

AUGUSTUS TRIBUN. POTES.

12. Corona querneæ cum clypeo , in quo C. S. lege C. A. Cæsar Augustæ five S. C.

DIVUS AUGUSTUS . PATER .

13. S. C. PROVIDENT. Providentiæ Ara Augusto dicata , ejusque Consecrationis typus ,

DIVUS . AUGUSTUS .

14. CONSENSU. SENAT. ET. EQ. ORDIN. S. P. Q. R. Consensu Senatus , Equestris Ordinis , Populique Romani . Statua sedens cum lauri ramo Divo Augusto dicata a Senatu , Equestri Ordine , Populoque Romano ,

DIVUS AUGUSTUS .

15. PROVIDENT. S. C. Ara Providentiæ IMP. T. VESP. AUG. REST. S. C.

16. DIVUS AUGUSTUS . PATER , Querneæ Corona , in qua S. C.

C. CASSIUS CELER. IIIVIR. A. A. A. F. F.

17. OB. CIVES. SERVATOS , Civica inter duos lauri ramos post Victoriæ , Actiacæ Augusto dicata : Cæsari , cum orationem de ejurando regna , ac dividendis provinciis habuisset , multi erant delati honores , nempe ut ante ejus domum in palatio lauri ponerentur , & super eas coronæ querneæ suspenderentur , nimirum quod perpetuus hostium victor , & Civium esset servator. *Dio .*

DIVUS AUGUSTUS . PATER . Caput Augusti .

18. S. C. in laurea Corona . Nummus primæ magnitudinis pulcherrimus apud Cardinalem Camillum Maximum .

DIVUS AUGUSTUS . PATER .

19. S. C. Aquila globo insitens in aliis consecratio ,

DIVUS . AUGUSTUS . PATER .

20. S. C. Fulmen Consecrationis typus .

DIVUS . AUGUSTUS , PATER .

21. S. C. Juliæ Augustæ sedens Simulacrum cum Sceptro & Patera ,

22. S. C. PONTIF. MAXIM. TRIBUN. POT. XXXIII. Pertinet ad Tiberium .

23. DIVO . AUGUSTO . S. P. Q. R. OB. CIVES. SER. Civica cum duobus Capricornis ejus genituram indicantibus ,

24. S. C. IMP. NERVA . CAESAR . AUGUSTUS . REST.

25. S. C. PONTIF. MAXIM. TRIBUNIC. P. XXXIII.

26. Jovis five Herculis caput laureatum cum litteris Punicis evocato fortè ex Africa Lepido , legionibus exuto , ut ex Svetonio ,

DIVUS . AUGUSTUS . PATER .

27. IMP. T. VESP. AUG. REST. Aquila cum fulmine .

DI-

DIVUS. AUGUSTUS. PATER.

28. PROVIDENT. Ara Providentiæ. IMP. T. VESP. AUG. REST.

DIVUS. AUGUSTUS.

29. Aquila cum Globo IMP. NERVA. CAESAR. AUG. REST. S. C.

DIVUS. AUGUSTUS. Caput Augusti.

30. Figura armata stans manum extendens; hinc Felicitas sedens cum Cornucopiæ, inde Heros cum Globo & hasta, infra Tellus ac Neptunus. Hoc magnificum emblemata pertinere videtur ad Augustum, sed ævinent peritiores; nummus est contornatus.

DIVUS. AUGUSTUS.

31. Fulmen, IMP. NERVA. CAES. AUG. REST. S. C.

DIVUS. AUGUSTUS. PATER.

32. COL. A. A. PATRENS. Colonia Augusta Aroe Patrensis Urbs Achajæ illustris, quam Augustus libertate, ac beneficentia prosecutus est. De ipsa, consule U. U. C. C. Petrum Seguinum in suis selectis, & Joannem Vaillant de Coloniis.

33. AUGUSTUS laurea.

CAESAR. AUGUSTUS.

34. Laurea, in cujus medio Delphinus gubernaculo insistens in aliis anchoræ obvolutus regium adagium appingens FESTINA LENTE, de quo Svetonius in Augusto.

DIVUS. AUGUSTUS. PATER.

35. IMP. T. VESPASIANUS. RESTITUIT. S. C. Aquila cum globo.

36. AETERNITATIS AUGUSTAE. Templum. Vicus Livie Augustæ adscribit Primus & Nonius addunt. *Custodes Aeternitatis Augustæ*. Antonius Augustinus restituit C. V. T. T. *Colonia Vistrix Tarraco Togata* Consecrationem Augusti indicans in ejus venerationem Templo dicato, ut in sequenti.

37. AUGUSTO. DEO Simulacrum Augusti Jovis habitu positum in Tarracoenensi Templo. In aliis caput Augusti cum titulo DIVUS. AUGUSTUS.

DIVUS. AUGUSTUS.

38. COL. JUL. BER. S. C. corrige COL. JUL. AUG. FEL. BER. Colonia Julia Augusta Felix Berytus. Palestinæ, de qua Plinius a Julio Cesare, vel ab Augusto in avi, patrisque honorem, Julia & Augusta cognominata.

DIVUS. AUGUSTUS.

39. IMP. NERVA. CAES. AUG. REST. Orbis cum Gubernaculo.

40. AYTOKP. L. B. Imperator anno secundo. Manipulus Aristarum. Nummus cusus in Ægypto, Svetonius: *Ægyptum in Provincia formam redactam, ut feracior, habilioremque Annonæ Urbis redderet, fossas omnes, in quas Nilus exæstuat; oblimatas longa vetustate militari opere deterfit.*

Caput Augusti laureatum sine litteris.

41. Laurea in qua numerica littera v. Hujusmodi alii nummi apud Goltzium ad numerum xxxx. His Tribuniciam Potestatem Augusti designari singulis annis repetitam alii arbitrantur, alii vero Missilia, quæ Circensibus ac teatralibus ludis spargebantur populo cum numeris pecuniæ, frumenti, sive alterius rei, de quibus in suo disertissimo opere Spanphemius & Nonius apud Goltzium in Augusto. Nec diversi argumenti sunt alii nummi ejusdem molis, & formæ, obsceni tamen Tiberio adscripti cum impuris spintriis ex epigrammate Martialis in ludis Stellæ.

CAESAR. AUG. PONT. MAX. TRIB. POT.

42. ANNIUS SILIUS . LAMIA IIIVIR. A. A. A. F. F. S. C. dexteræ junctæ cum caduceo .

IMP. DIVI . F. P. P. Imperator Divi filius Pater Patriæ duo Capita Augusti laureatum M. Agrippæ rostratum .

43. COL. NEM. Colonia Nemaufum, five Nemaufensium. Crocodillus palmæ adligatus, in aliis laurea addita est post Victoriæ Asiaticam, Alexandria capta. Hæc illustris Colonia in Gallia Narbonensi, hodie Nîmes .

44. S. C. GALLIUS . C. F. LUPERCUS IIIVIR. A. A. A. F. F.

45. S. C. IIIVIR. A. A. A. F. F.

OB. CIVES. SERVATOS. Civica inter duos lauri ramos .

46. S. C. C. CASSIUS . CELER. IIIVIR. A. A. A. F. F.

Tiberii caput cum inscriptione corruptissima, quæ sic videtur corrigenda .

47. ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. ΤΙΟΣ ΘΕΙΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ Tiberius *Cæsar* AUGUSTUS Divi TIB *Augusti Filius* . Continet ex adverso caput Augusti .
ΘΕΙΟΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ Divus Augustus caput Augusti .

DIVUS. AUGUSTUS. PATER.

48. S. C. Victoria palmæ arbori clypeum imponens in quo S. P. Q. R. de quo supra .

DIVI . F. Caput Augusti .

49. DIVOS. JULIUS in corona Laurea .

CAESAR DIVI . F. Caput Augusti .

50. DIVUS. JULIUS. Caput Julii Cæsaris .
Videndum in Cæsare N. 2 .

CAES. AUGUST. TRIBUN. POTES. Caput Augusti .

51. SURDINUS. III. VIR. A. A. A. F. F. S. C. Surdinus Triumvir Auro, Argentento, Ære flando feriundo Senatus Consulto .

A U G U S T U S E X A R G E N T O .

CAESAR. IMP. VII.

1.

SIA. RECEPTA . Angues in spiras erecti, Victoria in medio . Qui hunc nummum interpretati sunt, angues Asiæ typum esse affirmant; Huic opinioni assentiri non possum, cum angues ipsi ad Dionysiaca pertineant . Extat enim in ipsorum medio non ara, sed mystica Bacchi cista, super qua Victoria . Confirmant duo M. Antonii Triumviri nummi cum hederaceâ coronâ, & Antonii capite eisdem angues in posticâ, & cistam referentes, quos videas apud Ursinum in Antonia . Duo insuper alii a Laodicensibus in honorem Proconsulum Appii Pulchri, & M. Tullii Ciceronis cusi cum eodem typo, quos summa eruditione Seguinus in selectis suis largitus est, græcis, ac latinis litteris insignes, ut de ambobus, ac præcipue de Tulliano, tanquam de illustri monumento Proconsulatus Ciliciæ, quo Cicero ipse Imperator fuit appellatus: nummos ipsos hic transcribimus, quod Græcis, & Latinis litteris inscripti sunt

AP. AP. F. PULCHER. PRO. COS. ΔΑΟ. ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ. ΔΑΜΟΚΡΑΤΟΣ. ΖΩΣΙΜΟΣ. Appius Appii filius Pulcher Proconsul. Apollonius Democriti Zosimus Laodicensium Prætor .

M. TULL. IMP. ΔΑΟ. ΛΑΒΑΣ. ΠΥΡΡΟΣ. Marcus Tullius Imperator Labas Pyrrhi Laodicensium . Sic interpretatur Seguinus litteras tres ΔΑΟ. Laodicensium in ambobus signatas . Uterque ab hoc latere eisdem angues refert spiris erectos, qui-

quibus addita est Pharetra, Arcus, & Caduceum; ab alio latere coronam ex foliis, & baccis hederæ, in cujus medio cista, ex qua profilit anguis. In M. Antonii nummis.

M. ANTONIUS. IMP. COS. DESIG. ITER. ET. TER. Eadem Corona, & hederæ foliis, & baccis, in medio Antonii caput; in postica iidem angues spiris erecti cistam amplectentes, super qua Mulieris caput fortè Cleopatrar, cum epigraphe IIIVIR. R. P. C. in alio nummo M. ANTONIUS. IMP. COS. DESIG. ITER. ET. TER. M. Antonii, & Cleopatrar capita superimposita. In postica Angues, & cista, super qua figura stolata cum hasta, & eadem epigraphe. Hæc sanè Antonio conveniunt, qui Liberi Patris cultu, Dionysius, & Osiris haberi, & dici voluit. Nummi ipsi non solum meæ sententiæ favent, sed clarè indicant omnes Laodiceæ fuisse cufos, cum præferant eadem Bacchi mystica, hederam, cistam, & anguium Salutares Genios. Prærupt etiam Romana nomina latinis litteris inscripta absque ullo Asiæ titulo adjecto, & Seguinus evidenter probat, fuisse Laodiceæ cudendæ monete officinam, quæ Urbi Phrygiarum maxima, Asiaticarum Provinciarum seu Dioeceseon Proconsuli Roma advenienti prima occurrebat Appius, & Cicero Proconsules Ciliciæ: Antonio Asia universa obtigerat in divisione Triumviratus, quo devicto cufus fuit hic noster nummus, Laodiceæ in honorem Augusti, cum ipse potitus sit Asia. Hinc Victoriæ simulacrum super cistâ ac titulus. ASIA. RECEP.TA. Nec ambigi potest de Laodicea, cum in aliis, ac præcipue Juliæ Domnæ nummis in eadem urbe percussis Panthera, & canis appicti sint Bacchi, & Dianæ tutelarium, qui, & iidem in superius descriptis Laodicensium nummis expressi sunt. Erizzus, Pierius, alii-que plurimas impenderunt paginas ad probandum ex titulo ASIAE, Serpentes Asiæ typum esse ASIA. DEVICTA. Qui titulus legitur tantummodo in nummo Augusti, minimè verò in aliis, quos descripsimus, sed illi deteriora opinati duobus anguibus tertium addidere ad designandas tres orbis regiones Africam, Asiam, Europam, sibi ipsis, & inscriptioni, in quâ Asia tantum legitur, contradicentes. Orus Apollo, quem auctorem promunt, per Angues Reges, non regna significari docet.

IMP. CAESAR. AUGUSTUS.

2. P. CARISIUS LEG. PRO PR. Publius Carisius Legatus Proprætor. Ædificium ad formam Castri, in cujus fronte EMERITA. AUGUSTA. nunc Merida. Nomen sumpsit ab emeritis militibus, & ab Augusto Conditore. Dio-Titus deinde Carisius Lanciam, quæ est maritima Asturiæ Urbs deserta, occupavit, multaque alia in suam potestatem redegit: finitoque bello Augustus emeritos milites exauktoravit, urbemque eos in Lusitania Augustam Emeritam condere iussit. Quoad titulum Legatus Pro-Prætor; erant legati Proprætor non Prætorum in provinciis adfessores, aut qui iisdem succedebant ex Antonii Augustini sententia, sed supremi Rectores missi ad administrandas provincias Cæsaris, sicut Proconsules, qui populi provinciæ præciebantur, & ipsi Prætores, sed Magistratu functi, nondum aliis suffectis, ut Spanhemius animadvertit ex Dione.

IIIVIR. R. P. C. caput Augusti in aliis Victoriæ.

3. ANTONI. IMP. A. XLI. in aliis A. XL. LUGDUNI. Leo Coloniae Lugdunensis insigne, à quo ipsam cognomen traxisse apparet. Nota numerica A. XL. annos Coloniae deductæ significari Ursinus autumat, sed temporum rationi adversatur à Conditore Planco. Lipsius numerum populorum Galliae Narbonensis ex Tacito, & Strabone, qui tamen non XL. at IX. & XLIV. numerant Galliae gentes, & Civitates. Verior Tristani sententia, & interpretatio A. XL. Argentum Quadragesimæ, aut Quadragesimale Lugduni signatum. Strabo. *Post Narbonem hæc urbs Lugdunum maximè omnium Galliarum, hominum frequentia pollet. Præfecti Romanorum eo utuntur emporio, monetamque ibi tam auream, quam argenteam tradunt.* Quadragesimale aurum, & argentum id erat, quod ex portorio publicanis pendebatur. Hoc vestigal Galba remisit, ut infra in ejus æneo nummo num. 14. cum nota R. XL. Remissa Quadragesima. Erizus pro XL. notat XII. Anno Duodecimo, nullaque Coloniae Lugdunensis facta mentione leones primo Romæ Antonium triumphali curru junxisse ex Plinio interpretatur.

Au-

Augusti caput sine litteris,

4. Corona quérnea, in qua IOM. S. P. Q. R. V. S. PR. S. IMP. CAE. QUOD. PER. EV. R. P. IN. AMP. ATQ. TRA. S. E. Jovi Optimo Maximo, Senatus, Populusque Romanus Voto Soluto, sive votis susceptis pro salute Imperatoris Caesaris, quod per eum Respublica in ampliore, atque tranquilliore statu est. Ludovico Nonio huc respicere videntur illa Svetonii de clade Variana: *Vovit & magnos ludos Jovi opt. max. si Rempublicam in meliorem statum vertisset*. Inscriptio tamen pertinere videtur ad tranquillum, amplioremque Reipublicæ statum Antonio devicto, Ægyptoque in provinciam redacta, cum Octavius non dum Augusti cognomen recepisset, ut ex titulo IMP. CAE. Huic sententiæ favet Propertius, qui tamen elegiam scripsit, postquam Cæsar Romam rediit, & Augusti cognomen a Senatu ipsi delatum fuit:

... eoque Roma triumphum

Et longam Augusto salvo precare diem:

Fugisti tamen in timidi vaga flumina Nili;

Accepere tuæ Romula vincla manus.

Significat triumphum Alexandrinum, solutaque vota in Capitolio. Jupiter optimus Maximus idem, & Capitolinus, in cuius templo vota suscipiebantur, ac solvebantur, idemque Conservator, & Custos. In Tudertano marmore JUPITER OPT. MAX. CONSERVATOR. a Græcis ΣΑΤΗΡ in inscriptione ... JOVI CAPITOL. MARTI. ET. FORTUNAE. ALIISQ. VLT. CONSERVAT. DOMUS. AUG. Hinc Horatius:

Tibi cura magni

Cæsaris fati data.

DIVUS AUGUSTUS.

5. C. CAESAR AUG. GERM. P. M. TR. POT. COS. Cajus Cæsar Augustus Germanicus Pontifex Maximus Tribunicia Potestate Consul. caput Caji Caligulae. Ab Augusto genus ducere Cajus gloriabatur, ut in ejus æneis.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΤΟΥ. Metropolis Cæsar Augusti. Caput Augusti.

6. ANTIOKEΩΝ. ΝΕΩΚ. Antiochenium Neocorum. Genius sive Urbs Antiochiæ muliebri cultu turrita saxo incidet Montanæ regionis Cæsio nobilis, sub cuius pede Orontes fluvius insurgit. Spicas manu tenet, non palmæ surculum, ut interpretatur Ludovicus Nonius, cum Antiochiam Colonos traduxerit. Nicator de genere Triptolemi, qui urbis ejusdem Heros colebatur. Extat in Farnesiana gaza percelebris Pescennii nummus mole, & raritate maximus, qui ab uno latere Imperatoris laureati vultum præfert, cum epigraphe ΑΥΤΟ. ΚΑΙΣ. ΠΥΣΚΕΝΝΙΟΣ. ΝΙΚΗΡΟΣ. ΣΕΒ. ab alio Cererem cum face, spicis, & serpente ANTIOKEΩΝ. ΝΕΩ. Metropolis Augusti scribitur, quod ab Augusto primum accepit, ipsam Strabo Syriæ caput, regiamque laudat, nunc solo æquatur, ejus tantum muri integri remanent ex solido lapide. Extant plurimi Imperatorum nummi cum titulo ANTIOKEΩΝ. Μ. ΚΟΛ. sive ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ Antiochenium Metropolis Colonia Δ. Ε. S. C. ΔΗΜΑΡΧΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ. *tribunitia potestatis*. S. C. Senatus Consulto: in aliis. S. R. Senatus Romanus. Senatus Consultum latinis litteris in nullis, præterquam Antiochiæ nummis adnotatum reperitur: unde Græcos Imperatorum, in quorum adversis, sine alio titulo, S. C. notatum est Antiochiæ custos existimandum extant, & alii Gordiani Junioris, in quibus lupa Romulo, ac Remo lactentibus. Sive colonus cum bobus, & duobus signis legionum COL. CAES. ANTIOCH. infra pro S. C. nota S. R.

Augusti caput absque litteris.

7. IMP. CAES. AUG. COMM. CONS. Ara Augusto posita communi consensu Senatus, Equestris Ordinis, Populique Romani L. MESCINIUS. IIIVIR.

CAESAR. IMP. PONT. IIIVIR. P. P. C. caput Augusti.

8. M. LEPIDUS PONT. MAX. caput Lepidi.

AUGUSTUS. TR. POT. caput Augusti, in aliis Equestris statua AUGUSTUS. DIVI. F.

9. P. STOLO. IIIVIR. Ancilia, & Saliorum Apex in medio. De P. Licinio Stolone inter Salios adscripto consule Fulvium Ursinum.

C. CAE.

C. CAESAR. IIIVIR. R. P. C.

10. Q. SALVUS. IMP. COS. DESIG. Fulmen. Trifanum in hujus Commentario, non unum, sed duo fulmina simul juncta arbitratur, alterum Julii Cæsaris, alterum Augusti, quibus Augustum Diis æqualem dicit. Nos unum tantum fulmen asserimus medio manubrio utrinque turbinatum, ut passim in aliis nummis, & lapidibus. Fulmen verò nihil ad Augustum, cum is, adhuc triumvir, Deus minimè habitus. Fulminum inspectio, & procuratio ad Pontifices, Augures, Aruspices, & Decemviros librorum Sibyll. pertinebat; unde fulmen in nummis Antonii etiam, ac Lepidi ex eorum, vel Monetaliū Sacerdotiis. Monetales non semel titulos dignitatesque suas expressere more veteri, non dum Reipublicæ facie immutata; nec omnia, in Cæsaris, & Augusti nummis appicta ad ipsos referenda sunt.

CAESAR caput Augusti.

11. ANTONIUS. IMP. ad concordiam cum Antonio, caduceum pertinere videtur.

AUGUSTUS.

12. Ex lauro, atque ex rostris, corona ob victoriam Asiaticam Philippus Paruta Siculam opinatus est, ac Siciliae intexuit, & alios etiam minimè Siculos nummos.

Caput Augusti sine litteris.

13. IMP. CAESAR. DIVI. F. Clypeus votivus. Erizus pateram autumat Augusto dicatam tempore, quo ipse Pontificatum Maximum assumpsit; sed Pontificatus obtigit mortuo Lepido, cum ipse Augustus, non Cæsar tantum cognominaretur.

AUGUSTUS. DIVI. F. LUDOS. SAEC. figura stola cum galea, & clypeo caduceum tenens.

14. M. SANQUINIUS. IIIVIR. Quamvis Goltzius, & Nonius caput cum astro Divo Julio adscripserint, Caji tamen Cæsaris Augusti nepotis, Trifanum monuit, cum puerilis vultus admodum sit. Stella Cæsaris avi super occipitio refulgente, & nos infra num. 67.

CAESAR. IMP. PONT. IIIVIR. R. P. C. in aliis CAESAR. AUGUSTUS. caput Augusti cum lituo.

15. DIVUS JULIUS Julii Cæsaris stella crinita, de qua Plinius, Svetonius, & alii, creditumque est animam esse Cæsaris in cælum recepti.

IMPERATOR CAESAR.

16. AUGUSTUS. Manipulus. Ægypto in provinciam redacta, quo tempore cusus est nummus, cum Augustus annonæ urbicæ providit, fossasque Nili deterfit, ut ex Svetonio supra in aneis num. 40. Extant alii cum eadem notâ ΚΑΙΣΑΡΟΣ, ex adverso Palma arbor ΑΛΕΞ ΑΙΓ. Alexandria Ægypti, Virgilius.

Te maximus orbis

Auctorem frugum, tempestatumque potentem

Accipiat.

Doctissimus Torrentius Augusti Annonam à Plinio vindicat hymno in Dianam, & Apollinem, ab Horatio sub initium Imperii Augusti scripto ad illa

Hic bellum lacrymosum, hic miseram famem,

Pestemque à populo, & Principe Cæsare in

Persas, atque Britannos

Vestra motus aget prece.

Plinius lib. VIII. cap. XLV. inter res adversas Augusti, Urbis pestilentiam, & Italiae famem commemorat bello nempe Siculo. Testis Appianus, & Svetonius. Aut si quis eo tempore Augustum, cum non dum solus præesset recte principem dici negaverit, is ex Dione discat initio lib. LIIII. unde alibi idem Poeta

Tua Cæsar atas

Fruges, & agris retulit uberes.

Zonaras, & alii produnt, offerente Senatu Dictaturam, & Annonæ curationem, Dictaturam respuit Augustus, Annonæ curationem suscepit.

CAE-

CAESAR. AUGUSTUS.

17. TURPILIANUS. IIIVIR Mulier sparsis crinibus ad preces manus expandens Hanc Urfinus Tarpejam scutis obrutam, Erizus Armeniam, quam Augustus Rege dato a Parthis vindicavit, cujus opinionem sequor,

Caput Augusti sine inscriptione laureatum.

18. IMP. CAESAR. Columna rostrata Augusto erecta cum ipsius simulacro in honorem Victoriæ Actiæ. Rostratas in foribus Augustæi templi Princeps Poeta describit;

*In foribus pugnam ex auro, solidoque elephanto
Gangaridum faciam, victorisque arma Quirini;
Atque hic undantem bello, magnumque fluentem
Nilum, & navali surgentes ære columnæ.*

Servius-Augustus, inquit, victor totius Ægypti multa de navali certamine sustulit rostra, quibus confatis, IV. effecit columnas, quæ postea a Domitiano in Capitolio locatæ sunt. Fallitur Phylargirius alter Virgilii Scoliaſtes, qui hunc honorem ab Augusto M. Agrippæ collatum fuisse scribit, cum memoret Dio, Agrippam præter alios honores vexillo cæruleo, quod navalis victoriæ testimonium esset, a Socero donatum: fallitur Vellejus Paterculus asserens *Insigne coronæ classicæ, quo nemo unquam Romanorum donatus erat, hoc bello Agrippa singulari virtute meruit.* Duplex constat Velleii error, alter quod Agrippa primus Romanorum donatus fuerit rostrata corona, cum, teste Plinio, M. Varro hanc obtinuerit a Pompejo, piratis devictis; alter quod bello Actiaco Augustus ipsum classica corona donaverit, quam victoria Siculæ, re bene gesta contra Sextum ipse Agrippa a Cæsare receperit. Plinius; *Cedunt & rostrata quamvis in duobus maximè ad hoc ævi celebres M. Varrone e piraticis bellis, dante Magno Pompejo, itemque M. Agrippa tribuente Cæsare è Siculis, quæ & ipsa piratica fuerunt.* Unde Virgilius Agrippam pugnantem apud Actium, rostrata redimitum describit;

*Parte alia ventis, & Diis Agrippa secundis,
Arduus agmen agens, cui belli insigne superbam
Tempora navali fulgent rostrata corona.*

Caput Augusti sine litteris.

19. FORT. RED. CAES. AUG. S. P. Q. R. Fortunæ Reduci Cæsaris Augusti Senatus Populusque Romanus. De hac Dio cum Augustus in Syriam reversus, Romam contendisset: *Ob reditum ejus, ac propter ea, quæ absens egisset, multa, ac varia in honorem ejus decreta sunt, quorum ille nihil accepit, nisi quod FORTUNAE. REDUCI. ARAM consecrari sui reditus inter ferias, & Augustalia dici passus est.* Delphines aræ impositi imperium maris a fortuna pendere indicant Horatius.

*Te dominam æquoris
Quicumque Bithyna laceſſit
Carpathium pelagus carina*

Eandemque precatur, ut Augustum adversus Britannos proficiscentem servet.

*Serves iturum Cæsarem in ultimos
Orbis Britannos.*

At quamvis hæc de fortunæ ara, Delphines tamen ad Apollinis Delphini cultum pertinere videntur. Fama est, navigantes ipsorum beneficio servatos; quinimo perhibent, Deum sub Delphini specie actos tempestate ad littus deduxisse incolumes, Theseumque ad Minotaurum proficiscentem Apollini Delphinio pro sua suorumque salute, & reditu vota suscepisse, susceptaque solvisse victorem. Nec Delphi tantum, at in universa Græcia plurimas Delphini aras positas, omniumque Jonum commune fanum memorant Strabo, & Plutarcus, unde Horatius ad Apollinem conversus

*..... & o Sol
Pulcer, o laudande canam recepto
Cæsare felix*

AUGUR. PONT. IMP. Jovis Ammonis caput.

20. CAESAR. DIVI F. Victoria orbi insitens dextera lauream, sinistra palmam Cusus fuit in Africa; similes in Antonij, ac Lepidi argenteis.

IMP.

IMP. CAESAR. PONT. IMP. ITER. IIIVIR. ITER. R. P. C. Imperator Cæsar Pontifex. Imperator Iterum Triumvir Iterum Reipublicæ Constituendæ.

21. COS. ITER. ET. TER. DESIG. Consul Iterum, ET Tertio Designatus. Templum Divo Iulo positum, in medio simulacrum ipsius lituum tenentis. In templi fronte fidus Julium, atque in perystilio. DIVO. JUL. Divo Iulo a Triumviris dictum, de quo Dio. Et ulterius in honorem Cæsaris templum heroicum in foro struxerunt, & in loco ubi ipse combustus fuit: simile quid describit Virgilius. Dio l. 47, Georg. 3.

Et viridi in campo templum de marmore ponam

In medio mibi Cæsar erit

Adnotat Servius, Pontifices in sacris edibus dicendis, postes tenentes numini dedisse atque in eodem sacro loco simulacra dedicasse. Alterius templi Divo Iulo positi ab Augusto memoria extat in Ancyrano lapide CURIAM ET CONTINENS. ET CALCHIDICUM. TEMPLUMQUE APOLLINIS. IN PALATIO. CUM. PORTICIBUS. AEDEM. DIVI. JULI. Vitruvius pycnostylos in foro prope templum Castoris.

CAESARI. AUGUSTO.

22. SIGNIS. RECEPT. Mars ultor cum signis. Peractis civilibus bellis cum Augusto in Syriam se contulisset ad componendas res Orientis metum injecit Phraati Partorum Regi ne sibi bellum inferret. Is dempta Crasso, & Antonio signa, captivosque Augusto remisit, regiamque prolem obsidem dedit. Jure optimo magnæ sibi laudi duxit Imperator ab aliis res bello amissas sine certamine recepisse, rege ad obsequium adacto. Sed Parthi sæpe rebelles semper metu perculsi Augusto paruerunt. Mars ultor in nummo signatus est cum signis, quia Augustus signa recepta in ejus templo posuit sacravitque ut carminibus Virgilius, & Ovidius complexi sunt.

IMP. CAESAR PONT. IMP. ITER IIIVIR. ITER. R. P. C.

23. COS. ITER. ET TER. DESIG. Simpulus, Aspergillus, Urceolus, Lituus, Sacerdotalia, atque auguralia.

CAESARI AUGUSTO.

24. SIGNIS. RECEPT. Mars ultor cum signis, ut supra num. 22.

AUGUSTO.

25. JOV. TON. Jovi Tonanti. Templum Jovis Tonantis cum simulacro. Svetonius Tonanti ædem construxit liberatus periculo, cum expeditione Cantabrica per nocturnum iter lecticam ejus fulgur perstrinxisset, servumque prælucentem exanimasset. Hujus templi reliquiæ in clivo Capitolino extare dicuntur tres marmoreæ columnæ striatæ capitulo tenui defossæ cum epistylis, in quo RESTITUER. Signum Jovis tonantis fulmen, & sceptrum tenentis, quod in hoc templo cernimus. Opus Leocræ ex ære deliaco agnoscit Plinius.

CAESAR. AUGUSTUS.

26. SIGNIS. RECEPTIS. SP. Q. R. CL. V. Signis Receptis Senatus Populusque Romanus Clypeum Vovit. Moris erat rebus feliciter gestis a Ducibus, atque Imperatoribus summis, nomini, & honori ipsorum clypeos in templis dicare: hunc vovit Senatus Populusque Romanus in gratiam Augusti signis a Parthis recuperatis.

Caput Augusti sine litteris.

27. IMP. CAESAR Arcus cum quadriga.

CAESAR AUGUSTUS. DIVI. F. PATER. PATRIAE.

28. C. L. CAESARES. AUGUSTI. F. COS. DESIG. PRINC. JUVENT. Cajus, & Lucius Cæsares Augusti Filii Consules Designati. Principes juventutis ex Agrippa, & Julia progeniti ab Augusto adoptati. Ovidius de Cajo Principe juventutis.

Auspiciis annisque patris puer arma tenebis,

Et vinces annis auspiciisque patris.

Tale rudimentum tanto sub nomine debes

Nunc juvenum princeps inde future senum.

C

Eriz-

Erizzus, & Hemelarius demortuorum Caji, & Lucii in nummo expressas imagines autumant. Cusum vero opinor tempore quo Principes Juventutis hastis, & clypeis ab ordine equestri de more fuerunt donati. Dio. *Corpora Caji, & Lucii Caesarum a Tribunis militum Romam asportata sunt, parmaque, & haste, quas aureas ab Equitibus acceperant in curia suspense sunt.* Interiit Cajo anno quarto, postquam fuerat Consul designatus, & Princeps Juventutis ætatis decimo octavo; Lucius junior ætatis decimo sexto interiit, & sic anno secundo Consul designatus, & Princeps juventutis. Extat alius nummus ab uno, Augusti caput CAESAR. AUGUSTUS. DIVI. F. PATER PATRIAE, ab alio latere capita juvenilia Caji & Lucii invicem conversa cum eadem epigraphe C. ET. L. CAESARES. AUGUSTI. F. COS. DES. PRINC. JUVENT. utrumque, vivis adhuc Cajo & Lucio signatum certum est. Ad indicandum Pontificatum Caji, & Auguratum Lucii, lituus, & simpulus in hoc appicti sunt juxta inscriptiones in basibus Capitolinis.

^{1.}
CAESARI AUGUSTI. F.
PONTIFICI. COS.
DESIGNATO
PRINCIPI. JUVENTUTIS.

^{2.}
L. CAESARI. AUGUSTI. F.
AUGURI. COS. DESIGNATO
PRINCIPI. JUVENTUTIS

Observandum hastas aureas Cajo, & Lucio equites dedisse, quas argentearum Augusto antea datas testatur lapis Ancyranus.

AUG. DIVI. F.

29. IMP. X. Taurus capite averso, flexoque poplite. Hujus enigmatis interpretatio Ædipum adhuc desiderat. Animadvertendum in Syracusiis, Mamertinis, Tauromeniisque nummis taurum ejusdem notæ signatum esse, unde hunc in Sicilia percussum non est dubitandum, cum Augustus Syracusas præcipue colonos duxerit, ac instauraverit. Ad investigandum verò cur Siculae Urbes hoc insigne vulgaverint, præmittamus Taurum ita effictum Zodiaci signum, Taurumque caelestem repræsentare; talem appinxere Astronomi, & poetae, fictoresque exculpere in antiquis monumentis ac præcipue in Atlantico globo Farnesiano ex marmore: unde Manilius:

..... Taurus

Succidit incurvo, claudus pede

Et Lucanus nisi poplite lasso

Ultima curvati succederet ungula tauri.

Rationem reddit Manilius, qui Taurum surgere ingeniculatum docet, aversum, ac fronte geminos vocantem.

Aurato princeps aries in vellere fulgens

Respicit admirans aversum surgere Taurum

Summisso vultu, geminos, ac fronte vocantem

Scaliger in notis summisso vultu in *his aspidochias* desumptum, & est enim ingeniculatus; & tanquam bos humi procumbens. Vide, & interpretes Ptolæmei *χρῆτον* vocat, Lucanus curvatum. Quare ideo *πρῶτος* Arato dicitur, & alibi a Manilio flexus, item nixus. Virgilius cornibus annum aperiri a Tauro verno tempore describit:

Candidus auratis aperit cum cornibus annum

Taurus.

Sed præter Siculos, quos indicavimus, ac præter Magnetum Regisque Pyrri nummos cum caelestis hujus Tauri signo alius extat Cretensium Gortyneorum cum eodem tauro ab uno, ab alio Europa platano arbore insidente sub qua Juppiter cum ipsa concubuit, ut Plinius tradit. Fuit Europa Agenoris Phoenicum Regis filia, quam Juppiter in Taurum transformatus raptam abduxit in Cretam. Taurus inde fulget secundum Zodiaci signum, ob tale meritum, ac memoriam in Cælum translatus. Causam qua Europæ cultus sub Tauri signo in Siciliam migraverit indicat Tucidides, qui Phoenices antiquitus eandem Provinciam incoluisse memorat. Phoenices per eandem passim habitaverunt, occupatis ad mare promontoriis, & parvis circa insulis negotiandi cum Siculis gratia. Mynoem præterea Cretensem cum classe in Siciliam migrasse adversus Dædalum commemorant. Caelestis autem Tauri signum boni ominis auspiciatumque fuit novis colo-

nis

nis in Urbibus condendis ad memoriam Cadmi, qui ipsam Europam sororem quærens oraculum adiit de tellure sibi habitanda, tulitque responsum, Ovidius.

*Bos tibi, Phœbus ait, solis occurret in arvis
Nullum passa jugum, curvique immunis aratri:
Hac duce carpe vias; & qua requieverit herba
Mœnia fac condes.*

Et paulo post ad similitudinem cœlestis Tauri,
*Bos stetit, & tollens speciosam cornibus altis
Ad Cælum frontem mugitibus impulit auras,
Atque ita respiciens comites sua terga sequentes,
Procubuit.*

Ideo in nummo procumbit, atque in terga Bos sive Taurus respicit, Eundem ritum innuit Nonnius, qui Bovis flexam, incurvamque ungulam auspicem asserit futuræ civitatis.

*Et bovis vocalis in terram recumbentis
Plectitur ungula civitatis futuræ prænuucia*

Quo loco non est omittendus Euripides,

*Cadmus venit in hanc terram
Ex Tyro, cui quadrupes
Vitula sponte corpus prostravit
Complectum reddens
Oraculum ubi habitaret.*

Extat Gorlæi Sarda gemma, in qua caput Augusti cum lituo, infra cœlestis taurus aversus, ingeniculatus cum Arista Siciliae typus, ubi etiam hic nummus fuit cusus. Non ergo Taurus ad Statilii Tauri cognomen, ut Erizzus, alique opinantur, spectat quod neque in nummo legitur.

Augusti caput sine corona, & sine litteris.

30. IMP. CAESAR. In aliis CAESAR. DIVI F. Trophæum victoriæ Siculæ ex titulo, si Actiacæ AUGUSTUS. Testis est aureus nummus, qui ab uno latere, Dianæ caput ab alio templum exhibet, in cuius fronte tria crura insculpta sunt Trinacriæ Symbolum, in vestibulo trophæum huic simillimum cum eadem epigraphe. IMP. CAESAR.

Caput Augusti sine litteris.

31. CAESAR. DIVI F. Apollo saxo insidens arcu ad humeros rejecto lyram pulsant. Erizzus clypeum pro arcu reponit. Augustus Apollinis filius habitus, & nos infra de Apolline Actio, seu Palatino,

CAESAR. IMP.

32. AUGUSTUS. Taurus. Plurimi reperiuntur Augusti nummi, cum hujus Tauri nota, qui Coloniarum nomina præferunt, & præcipue Hispaniæ provinciæ & si magis placeat, referas ad Statilii Tauri cognomen.

AUGUSTUS. DIVI F.

33. IMP. X. Augusto in suggestu insidenti legati Barbarorum oleæ ramos porrigunt pacem petunt, Svetonius, *qua virtutis, moderationisque fama Indos etiam, & Scythas audita modo cognitos pellexit ad amicitiam suam, Populique Romani, ultro per legatos petendam.* Strabo. *Fam ex India uno tantum loco, atque ab uno Rege, atque altero, Pandione scilicet, ac Poro legatio ad Augustum venit Imperatorem cum muneribus.* Horatius pluribus, ac præcipue Sæculari,

*Fam mari, terraque manus potenteis
Medus, Albanasque timet secureis,
Fam Scithæ responsa petunt superbi
super & Indi.*

Propertius

*India quin Auguste tuo dat colla triumpho
Et Domus intacta te tremit Arablæ.*

De Parthis Augusto pacem petentibus Eusebius in Chron. Ramos oleæ ipsi gerunt, ut Polibius & Phornutus.

Polib. l. 3.
Phornutus
de Deorum
natura.

S. P. Q. R. CAESARI AUGUSTO.

34. VOT. P. SUSC. PRO. SAL. ET. RED. J. O. M. SACR. Vota Publica Suscepta Pro Salute, Et Reditu Jovi Optimo Maximo Sacrum. Martis ultoris simulacrum signa recepta tenentis scilicet in expeditione orientali, cum Phraatas metu perculsus signa Crasso Antonioque adempta restituit Augusto. Dio. Itaque, & sacrificia ejus rei causa, & templum Martis Ultoris in Capitolio ad imitationem Jovis Feretrii, quo signa militaria suspenderentur decerni jussit, ac deinde perfecit. Sæpius pro salute, & reditu Augusti, vota suscepta tum in expeditione Cantabrica, tum in Orientali, ut in ejus nummis. Hinc Horatius.

l. 54.

l. 4. Od. 3.
& 5.*Votis, ominibusque, & precibus vocat**Curvo nec faciem littore dimovet**Sic desideris cita fidelibus**Quærit patria Casarem.*

Extat inscriptio.

TI. CLAUDIUS. TI. F. NERO
PONTIFEX. COS. ITERUM
IMP. ITERUM
LUDOS. VOTIVOS. PRO REDITU
IMP. CAES. DIVI. F. AUGUSTI
PONTIFICIS. MAXIMI
JOVI. OPTIMO MAXIMO. EECIT
EX S. C.

AUGUSTUS. DIVI F.

35. C. CAES. AUGUST. F. Cajus Cæsar Augusti Filius, Monumentum extat professionis ejus in Armeniam cum signis Legionum, atque Cohortium de qua expeditione Tacitus. C. Cæsar componendæ Armeniæ deligitur; is Ariobarzanem origine Medum; ob insignem corporis formam, & præclarum animam volentibus Armenis præfecit. Extat Ovidii carmen.

*Marsque pater, Cæsarque pater date numen eunti,**Est Deus è nobis alter, & alter erit;**Auguror en vinctes, votivaque carmina reddam,**Et magno nobis ore sonandus eris.*

M. SANGUINIUS IIIVIR. Caput Caji Cæsaris Nepotis Augusti cum astro in vertice supra num. 14.

36. AUGUSTUS DIVI. defunt litteræ F. LUDOS. SAEC. Augustus Divi Filius Ludos Sæculares fecit. Figura stolata cum casside, & clypeo caduceum tenens Urfinus, & ex eo Nonius sacerdotem Salium cum apice autumant, sed apex non extat in casside, quæ utrinque alata est Victoriæ typus, ut in denariis, & quinariis, Sæcularibus ludis Populus Romanus victoriam pacemque Diis, precabantur, ut Horatius in Carmine Sæculari.

*Jam mari, terraque manus potentis**Medus, Albanusque timet secures**Jam Scithæ responsa petunt superbi**nuper & Indi**Jam fides, & pax, & honor, pudorque**Priscus*

Eadem figura appicta est sæcularibus Domitiani, ut in ejus argenteis num. 21.

CAESAR AUGUSTUS.

37. OBCIVIS SERVATOS. Corona Civica, de qua ænea tabula num. 17.

IMP. CAESAR.

38. AUGUSTUS, Capricornus ungulis globum tenens gubernaculo affixum juxta quem Cornucopiæ. Capricornus natale sidus Augusti, non horoscopus, seu ascendens, ejus verò *μικροσκοπία*, hoc est signum regiæ fortunæ. Horoscopus ad brevitatem, seu longitudinem vitæ ac temperamentum corporis pertinet. De Augusti Capricorno Svetonius. *Natus est Augustus M. Tullio Cicerone, & Cajo Antonio Coss. ix. Kalendas Octobris paulo ante Solis exortum, & paulo post. In secessu Apolloniæ Theagenis Mathematici pergulam, comite Agrippa ascenderat. Cum Agrippæ, qui prius contulebat magna, & penè incredibilia prædicerentur, retinere ipse genituram suam, nec velle ædere perseverabat metu, ac pudore, ne minor inveniretur;*

niretur; qua tamen post multas adhortationes vix, & cunctanter adita, exiluit Theagenes, adoravitque eum. Tantam mox fiduciam facti Augustus habuit, ut thema suum vulgaverit, nummumque argenteum nota syderis Capricorni, quo natus est, percusserrit. Si verò natus sit Augustus ante Solis exortum (teste Svetonio) ejus natali Capricornus præesse non poterat, qui paulo ante occasum undecimam circa horam elevatur. Unde potius ante occasum, quam ante Solis exortum Augustus natus est. At Svetonio adstipulatur Manilius.

*Contra Capricornus in ipsum
Convertit visus, quid enim mirabitur ille
Majus in Augusti cum . . . fulserit ortum*

CAESAR AUGUSTUS.

39. OBCIVIS SERVATOS. Civica,

CAESAR AUGUSTUS.

40. P. PETRON. TURPILIANUS TUIT. In Sicilia percussus Syracusis cujus typus est Pegasus. Dio. Augustus rebus in Sicilia ordinatis, Syracusisque, & aliis quibusdam Urbibus Coloniae Romanorum destinatis in Græciam transmisit. Pegasus alatus.

CAESAR DIVI. F. COS. VI.

41. AEGYPTO CAPTA. Crocodilus Ægypti typus.

CAESAR AUGUSTUS.

42. M. DURMIUS IIIVIR. Leo Cervum Ianians Jelitorum typus in aliis eorundem ΤΕΑΗΤΩ. Hyela Urbs Lucinae ubi cusus fuit nummus a M. Durmio Proprætore ejusdemque provinciae Proprætore seu Augusti Legato Urfinus, Erizzus, & Nonius Leonem, & Cervum seculares ludos, vel devictum Antonium ab Augusto indicare arbitrantur. Leo Cervum devorans Constantinopoli ex ære factus a Libanio describitur.

AUGUSTUS. DIVI F.

43. IMP. XII. Actius Apollo, idemque Palatinus cujus fanum, veteri apud Actium ampliato, in Palatio condidit Augustus. Propertius in descriptione templi Palatini.

*Deinde inter matrem Deus ipse, interque sorores
Pythius in longa carmina veste tonat.*

De eodem Tibullus

*Ima videbatur talis illudere palla
Namque hæc in nitido corpore vestis erat.
Artis opus raræ fulgens testudine, & auro,
Pendebat levæ garrula parte lyra.*

Propertius auctorem præconemque victoriæ canit cum in hostes prius sagittas excusserit postea ad Augusti laudes lyram sumpserit.

Actius hinc traxit Phœbus monumenta quod ejus

Una decem vicit missa sagitta rates:

Bella satis cecini, citharam jam poscit Apollo

Victor & ad placidos exiit arma choros.

Nonius tamen non Apollinem, sed Musam hoc simulacro effingi probare nititur, quasi Arcitenens non Musicus Deus astiterit Augusto in Actiaca pugna.

AUGUSTUS COS. XI.

44. S. P. Q. R. SIGNIS RECEPTIS. Triumphalis arcus. Reversus Augustus ab expeditione orientali compulso ad obsequium Phraate, signisque restitutis, ovans in Urbem ingressus est. Dio. Equo etiam ovans in urbem invehitur est fornice trophaum gestante honoratus: unde Horatius:

*Ille seu Parthos Latio imminenteis
Egerit justo domitos triumpho.*

Caput Augusti sine litteris

45. IMP. CAESAR. Terminus capite radiato, ad pedes fulmen. Erizus, & ex eo Nonius & Occo cæterique hoc symbolum ad Augusti referunt adagium FE-STINA.

STINA. LENTE Nos signum Jovis, quem Greci *ἑκάβη* appellant. Scribit Dionysius Numam Pompilium Jovi terminali terminos sacrasse. Hujus meminit Plato. Pollux, Jovis *ἑκάβη* & *ἰσοπέδιον* Orii & Ephorii hoc est terminalis. Veteres enim hermis suos conjungere Deos: unde Hermatheæ, Hermeraclis, Hermopam, Hermanubis quæ Palladis, Ærculis, Panis, Anubis, simultatem cum Mercurio indicant ut in hoc nummo Ærmodios, seu Juppiter Orius, & terminalis. Virgilius. *Capitoli immobile saxum*. Lactantius. *Lapidem informem, atque eundem Romani colunt, cui nomen est terminus*. Adversum vide num. 82.

46. CAESARI. AUGUSTO. Triumphalis quadriga de qua num. 82. S. P. Q. R. PAREN. CONS. SUO,

CAESAR. Caput Augusti in quercea in aliis laurea corona,

47. AUGUST. Corona ex craniis boum, & pateris victisque in cujus medio candelabrum seu tripas quæ ad sacra pertinet, ac Pontificatum maximum designare videntur,

CAESARI. AUGUSTO.

48. S. P. Q. R. . Quadriga triumphalis in honorem Augusti cum Aquila legionaria signis receptis. Similem currum decretum fuisse Julio Cæsari narrat Dio. *Cæsar peracto de Pompejo triumpho statuat æneam globo orbis terrarum insistentem, habuit cum inscriptione SEMIDEI. EX. S. C. currumque in cella Jovis adversus deum ipsum spectantem*. Equi currentes, seu quadriga super curru ludos magnos votivos indicant, quos in triumphis, ac victoriis S. P. Q. R. Jovi vovebat, ut ex Livio,

CAESARI. AUGUSTO.

49. MAR. ULT. Marti Ultori. Martis Ultoris templum, & simulacrum cum signis receptis. Dio collocat hoc templum in Capitolio: cum enim accepta ab Augusto de Parthis signa dixisset, *Itaque, inquit & sacrificia ejus rei causâ, & templum Martis Ultoris in Capitolio ad imitationem Jovis Feretrii, quo signa ea militaria suspenderentur decerni jussit, ac deinde perfecit*: Hoc templum Martis Ultoris Ovidius Bisultoris appellat.

Parthe refers Aquila vicos quoque porrigis arcus

Pignora jam nostri nulla pudoris habes:

Rite Deo templumque datum nomenque Bisultor

Emeritus voti debita solvit honor.

Diversum sane hoc capitulinum ab alio Martis Ultoris templo quod superius describit idem Ovidius ab Augusto Philippensi bello votum in ultionem Cæsaris ac in suo foro dicatum, de quo etiam Svetonius. Super quibus consule Donatum.

Donatus de
Urbe Roma
l. 2. cap. 22.
Nardinum
Roma anti-
qua l. 5. cap.
16.
Riquium de
Capitol.
Svet.

Diol. 24.

S. P. Q. R. CAESARI. AUGUSTO. Caput Augusti.

50. QUOD. VIAE. MUN. SUNT. Triumphalis Arcus cum quadrigis supra pontem positus. Svetonius. *Quo autem facilius undique Urbs adiretur, desumpta sibi Flaminia via Arimino tenus munienda, reliquas triumphalibus viris, ex manubiali pecunia sternendas distribuit*. Dio. *Cum videret Augustus vias extra Urbem aliquandiu neglectas, difficilia itinera exhibere, reliquas patrum quibusdam propriis sumptibus reficiendas mandavit, Flaminiam, quoniam ea ducturus erat exercitum ipse procuravit, atque ea statim instaurata*. Itaque Arcus triumphalis super ponte Tyberis ei Arimini positus quod triumphalium virorum opus, & cura concurreisset. Famianus Nardinus in sua Roma Antiqua nuper ædita, non procul ab Urbe ad Pontem in loco ejusdem Flaminiae, vulgo *il Borghetto* Arcus quadrifrontis extare asserit vestigia in honorem Augusti & huic nummo congruentia.

CAESARI. AUGUSTO. Caput Augusti laureatum.

51. MAR. ULT. Martis Ultoris templum de quo supra. In templi fastigio conspiciuntur Deorum statuæ juxta Ovidii descriptionem.

Prospicit armipotens operis fastigia summi

Et probat invictus illa tenere Deos.

At Ovidius hic non loquitur de templo Capitolino Martis, sed alterius quod erat in foro.

Ovid. Fast.
5.

Ju-

Juvenile caput Augusti sine litteris.

52. IMP. CAESAR. In peristilio templi inscriptum Augusti nomen, quem morem tangit Ovidius.

Spestat, & Augusto pratentum nomine templum;

Ovid. v. Fast.

Et visum lecto Casare majus opus.

Ædificium tamen ex structura templum esse non videtur, eo magis quod Romæ templa nomini suo Augustus non permisit, in provinciis suo, & Romæ tantum communi titulo.

CAESARI. AUGUSTO.

53. S. P. Q. R. triumphalis quadriga in honorem Augusti signum manutinentis. Propertius.

Persequar & currus utroque ab littore ovariantes

Propertius.

Parthique astuta tela remissa fugæ.

C. CAESARI AUGUSTO. Augusti caput laureatum.

54. S. P. Q. R. Templum Martis Ultoris, in quo triumphalis currus cum signo legionis.

Caput Augusti laureatum sine litteris.

55. CAESAR. AUGUSTUS. Lauri rami bini. Laurus frequens in Augusti nummis, Augustæ Domui fausta semper & felix. Vidimus in æneis num. 15. vide Plinium lib. 16. cap. 30.

IMP. CAESAR.

56. AUGUSTUS. Ara cum duabus capellis.

CAESAR. AUGUSTUS.

57. C. ANTISTIVS. REGINUS. IIIVIR. Sympulum super tripode, lituus & patera instrumenta sacra, quæ Augusti Auguratum, & Pontificatum designant.

DIVI. JULI. F. IMP. caput Augusti galeatum.

58. CAESAR in clypeo cum duabus hastis.

Caput Augusti sine litteris in aliis fulmen.

59. CAESAR. DIVI. F. Venus victrix cum sceptro & casside: de hac plura in argenteis Julii Cæsaris.

CAESAR. AUGUSTUS.

60. S. P. Q. R. CL. V. Senatus Populusque Romanus Clypeum Vovit.

AUGUSTUS cum lituo.

61. C. MARIUS. C. F. PR. Q. IIIVIR. Corrige PRO IIIVIR., ut notat Urfinus, Pro Triumviro; is qui mortuo aut absente triumviro monetali ejus officio functus sit.

IMP. CAESARI. AUG. COS. XV. TRIB. POT. VI. S. P. Q. R. caput Augusti.

62. CIVIB. ET SIGN. A. PARTHIS. RESTITUTIS. Triumphalis Arcus. De Parthico triumpho Dio. *Equo etiam ovens in Urbem invehctus, ac fornice trophæum gestante honoratus est.* Horatius.

*Ille seu Parthos Latio imminenteis
Egerit justo domitas triumpho.*

AUGUSTUS. DIVI F.

63. COSSUS. GN. F. LENTULUS. Statua est Augusti, vel Cossi, qui Volumnio Vejentum duce capto secunda spolia opima retulit, quæ humero fert Cajsus. Cossus Lentulus nepos percussit Augusti legatus in Cilicia, de quibus consule Urfinum. Urfinus in Cornelia.

CAESAR. AUGUSTUS. IMP.

64. P. CARISIUS. LEG. PROPR. Trophæum. P. Carisius fuit in Hispania Augusti Le-

Legatus, & Proprætore ut vidimus supra num. 2. Trophæum designat Cantabricam Victoriâ: Horatius.

Horatius
carm. 4. ode
#4.

*Te Cantaber non ante domabilis
Medusque & Indus, te profugus Scythes
Miratur.*

CAESAR. AUGUSTUS. Caput Augusti sine laurea

Ursinus in
Platorin.

65. M. AGRIPPA. M. Agrippæ caput sine corona PLATORINUS IIIVIR. Consul Urfinum.

CAESAR. AUGUSTUS.

66. P. PETRON. TURPILIANUS. IIIVIR. Siren monstrum muliebri partim volucre Partenopeam designat. Syrenas prius latus Siculum, juxta Pelorum, post ad Capreas Insulas Neapolim se contulere. Ab hac Urbs ipsa Neapolis cognominata, quæ ab Augusto fuit instaurata. Sed quia corpus Parthenopes Cumis conditum fuit, potest nummus ad Cumas Coloniam ab Augusto deductam pertinere, ut notat Ursinus.

AUGUSTUS. DIVI. F. PATER. PATRIAE.

67. L. LENTULUS. FLAMEN. MARTIALIS. Caji Augusti nepotis simulacrum, cujus caput cum astro in vertice vidimus supra num. 14. altera manu victoriam, altera hastam tenet, qua ipse & clypeo donatus fuit ab Æquestri ordine Princeps Juventutis; clypeum vero tenet Lentulus, fidusque Julium indicat.

CAESAR. AUGUSTUS.

68. C. MARIUS. PRO. IIIVIR. Dianæ caput. Adnotavimus num. 61. in nummis legi PRO. IIIVIR. Pro Triumviro; sic interpretatur Ursinus. Sed cum nummus signatus sit Siciliæ, potius PROQUÆSTOR Marius & Triumvir.

CAESAR. AUGUSTUS.

69. TURPILIANUS. IIIVIR. Luna cum Phosphoro stella antelucana, Byzantinorum insigne, apud quos nummus cusus est, Augusto in Asia commorante. Extant alii ejusdem notæ ac præcipue Trajani cum litteris BYZANTINH. ΣΟΤΕΙΡΑ Bizantina servatrix quod Urbem servaverit a Philippo Macedonum Rege, noctu per dolum invasuro. Erupit e nubibus luna prælucente Phosphoro civesque canibus excitavit. Auctores sunt Æsychius Milesius, & Stephanus. Hinc & hodie Bizantiis luna venerationi est.

CAESAR. AUGUSTUS.

70. L. AQUILIUS. FLORUS IIIVIR. Quod Flori cognomen quidam ejus familiæ duxerat, florem Aquilius in denariis expressit.

AUGUSTUS. COS. XI. Caput Augusti laureatum.

71. M. AGRIPPA. COS. TER. COSSUS. LENTULUS. COS. TER. Caput M. Agrippæ cum rostrata corona.

AUGUSTUS. DIVI F.

Diod. l. 5.

72. IMP. X. SICIL. Diana venatrix. In aliis IMP. VIII. IX. X. XI. XII. Diana inter Siciliæ tutelares Deos locum obtinere videtur. Diodorus Siculus tradit Dianam, Minervam, & Proserpinam Insulam hanc mirifice dilexisse. Unde sæpe in Syracusanorum, aliisque Siciliæ nummis Diana, & Minerva quæ etiam in Proserpinæ raptu expressæ sunt &c.

M. DURMIUS IIIVIR. HONORI. Honoris caput.

73. CAESAR. AUGUSTUS. Quadriga triumphalis.

CAESAR. AUGUSTUS.

74. JOVI OLYMP. Templum Jovis Olympii, de quo Svetonius. Nam Augustus iummis meritis in Rempublicam, & externos omnium amorem, & venerationem consecutus fuit, divinisque honoribus cultus, itaut Reges amici, atque socii, & singuli in suo quisque regno, Casareae urbes condiderint: & cuncti simul adem Jovis Olympici Athenis antiquitus inchoatam, perficere communi sumptu destinaverunt, genioque ejus dicarunt.

Caput Augusti sine litteris.

75. IMP. CAESAR triumphalis quadriga.

CAE-

CAESAR AUGUSTUS. Augusti caput sine laurea.

76. LUCIUS CANINIUS CALVUS IIIVIR. Legatus Parthus genuflexus, à Phraate Rege remissa signa porrigit. Propertius.

Hic referat serò confessum fœdere Parthum

Reddat signa Remi, mox dabit ipse sua. Horatius. (a)

Æus, imperiumque Phraates

Cæsaris accipiet genibus minor.

AUGUSTUS. Caput Augusti cum lituo.

77. C. MARIUS C. F. PRQ. IIIVIR. (b) Stantes duos cum baculis, seu sceptris, ac radiata corona. Nonius dicit: *an Apollo cum Augusto*. Occo Legatos barbaros opinatur, quos vel Reges crederem.

AUGUSTUS DIVI F.

78. IMP. XI. Diana venatrix, de qua supra numero 72. cum titulo SICIL.

IMP. CAESAR. AUGUSTUS. caput laureatum.

79. *Herculis clava inter duas citharas: nummus signatus in Sicilia. Hercules, & Apollo Tutelares: in aliis thesauris generata est clava tantum cum litteris* BALBUS. PR. P.

AUGUSTUS. DIVI F. PONT. MAX. TR. POT. X. COS. XI. IMP. XI.

80. Victoria insistens proræ cum corona, & palma, in aliis ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. ΝΙΚΗΤΩ. ΑΙΣ ΙΕΡΑ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΩΝ Victoriā Actiacā designat.

CAESAR AUGUSTUS sine laurea.

81. OB CIVIS SERVATOS. Civica, in qua clypeus S.P.Q. R. CL. V. Clypeum Vovit.

CAESARI AUGUSTO. Triumphalis quadriga, quam vidimus numero 46.

82. S. P. Q. R. PARENTI. CONS. SUO. Laurea, toga picta, seu triumphalis. Aquila signum Legionis. Svetonius *Patris patriæ cognomen universi repentino, maximoque consensu detulerunt: ei prima plebs legatione Antium missa, deinde, quod non recipiebat, ineunti Romæ spectacula frequens & laureata, mox in curia Senatus, neque decreto, neque acclamatione, sed per Valerium Messalam id mandantibus cunctis, quod bonum (inquit) faustumque sit tibi, domuique tuæ Cæsar Auguste (sic enim nos perpetuam felicitatem Reipublicæ, & lata huic precari estimamus) Senatus te consentiens cum Populo Romano consalutat, patriæ patrem.* Horatius. (c)

Heic ames dici pater, atque princeps

... qui contulit & tibi, & Urbi.

Signum militare à Parthis receptum opinor. De laurea, ac triumphali toga. Dio. *Dataque potestas Kal. Jan. singulis coronæ, & vestis triumphalis gerendæ, a quo mos emanavit, non triumphantis modo, sed & coss. Kal. Jan. in toga picta fuisse.* Hæc opere phrygio, acu elaborata, figuras, seu palmas exhibebat, unde etiam palmata. Toga picta, dicta fuit etiam Jovis tunica, & capitolina, quia è Capitolio triumphantes eam sumebant. Livius. *Qui Jovis O. M. ornatus decoratus, curru aurato per Urbem vectus, in Capitolium ascenderit, cui adstipulantur illa Svetonii de Augusto, in patris Octavii somnium, videre visus est filium mortali specie ampliorem, exuviisque Jovis optimi maximi, ac radiata corona super laureatum currum bisseis equis candore eximio trahentibus.* Riquius in suo Capitolio, hunc nummum protulit, togamque pictam ab Olympiaco pallio desumptam, afferit, quod non convenit cum Plinio, qui *pictas vestes jam apud Homerum fuisse; unde triumphales.*

CAPUT AUGUSTI. sine laurea, & sine litteris.

83. CAESAR DIVI F. Pax cum copiæ cornu, atque olea. Horatius.

Jam fides & Pax, & honor, pudorque

Priscus, & neglecta redire virtus

Audet, apparetque beata pleno

Copia cornu.

84. L. VINICIUS L. F. IIIVIR. Ara, seu columna, in qua S. P. Q. R. IMP. CAE. QUOD V M S. EX EA P. Q. IS. AD. Æ. DE. Senatus Populusque Romanus Imperatori Cæsari, Quod Viæ Munitæ Sunt Ex Ea Pecunia, Quam Is Ad Ærarium Detulit. Livius: *Senatus in Capitolio habitus: ibi referente P. Scipione S. C. factum est, ut quos ludos inter seditionem militum in Hispania vovisset ex ea pecunia,*

D

quam

l. 4. el. 6.

Vide Dionem, Ovidium, Propertium, Svetonium, Eutropium, Donatum, & totam Historicorum, & Chronologorum cohortem.

(a) Ep. xij. lib. i.

(b) C. MARIUS C. F. PROIIIVIR mortuo, aut absente Triumviro monetalis, in ejus locum suffectus, vide Spanhæ.

Toga picta, ut volunt, aut potius tunica palmata cum clavis aureis, aut toga palmata, qua indui solebant triumphantes. Juvenal. Sat. x. (c) l. 1. od. 2.

l. 1. ep. 16.

l. 53.

Plinius.

In oratione pro

lib. 8. c. 48.

Livius l. 24.

quam ipse ad ararium detulisset, faceret. Hujusmodi pecuniam, Svetonius manubialem appellat, quæ de hostium manubiis collecta in ararium deferabatur. De viis ab Augusto munitis, videas supra numero 50. Hujus latus aversum n. 93.

85. **FESTINA. LENTE.** Delphinus anchoræ alligatus, juxta Augusti adagium. **СПΕΥΔΕ. ΒΡΑΔΕΥΕ.** de quo Svetonius. *Nil autem minus in perfecto duce, quam festinationem, temeritatemque convenire arbitrabatur: crebrò itaque illa jactabat Festina Lente.* Hic Augusti nummus fictitius est, & recens: veteres tantum Vespasiani, Titi, ac Domitiani habemus, cum titulis Consulatum, ac Tribunitiæ Potestatis, dempta tamen inscriptione **FESTINA LENTE**, quam nondum vidimus in antiquis.

AUGUSTUS. Augusti caput sine laurea.

86. **ARMENIA CAPTA.** Phraatis metu Caji Cæsaris in Syriam advenientis, Armeniam Romanis dedit, seque in Parthiam recepit. Dio. *Postquam Cæsar in Syriam advenisset, ea conditione ut Armeniam missam faceret, in gratiam rediit.* Tacitus. *Cæsar componendæ Armeniæ deligitur: is Ariobarzanem origine Medum, ob insignem corporis formam, & præclarum animum volentibus Medis præfecit.* Horatius.

l. 1. ep. 12.

Cantaber Agrippæ Claudi virtute Neronis

AUGUSTUS DIVI F. sine laurea.

87. **IMP. X. Apollo Aëtius,** de quo supra numero 43.

P. PETRONIUS. TURPILIANUS IIIVIR, In aliis **FERON.** Feronia Dea, ad indicandam Petroniorum originem à Sabinis, à quibus Feronia, sive Juno colebatur, ut docet Ursinus.

CAESAR AUGUSTUS. SIGNIS. RECEPTIS,

- in Petronia. 88. 89. De Parthorum legato in genua procumbente, supra numero 76.

C. CAESAR. DIVI. JULI. F. IMP. AUGUR. PONT. IIIVIR. R. P. C. Caput Augusti.

90. **M. ANT. IMP. AUG. IIIVIR. R. P. C. M. BARBAT. Q. P.** Marcus Barbatas Quæstor Prætor.

M. Antonii. Caput.

91. **CAESAR. IIIVIR. R. P. C. POPULI. JUSSU.** Statua equestris Augusto posita. Erizzus, & ex eo Ant. Augustinus, Occo, & Nonius opinantur, hanc esse equestrem statuam, de qua Vellejus Paterculus. *Mox cum Antonius occurrisset exercitui, quem ex transmarinis provinciis Brundisium venire jusserat, legio tertia, & quarta cognita, & Senatus voluntate, & tanti juvenis indole, sublatis signis ad Cæsarem se contulerunt. Eum Senatus honoratum equestri statua, quæ hodieque in rostris posita ætatem ejus scriptura indicat; qui honor non alii per CCC. annos, quam L. Gilla & Gneo Pompejo, & Cajo Cæsari contigerat. Sed statua equestris, de qua Paterculus, alia est ab hac in nummo signata: hæc populi jussu, illa S. C., illa Cæsari Proprætori, hæc Cæsari Triumviro.*

CAESAR. IMP. IIIVIR. R. P. C. Caput Augusti.

92. **LEPIDUS. PONT. MAX. IIIVIR.** Caput Lepidi.

L. VINICIUS. L. F. IIIVIR. Ara, seu columna cum inscriptione, quam recensitas numero 84. *quod via munitæ sunt.*

93. Ad equestrem verò statuam faciunt illa Dionis, quæ adduximus numero 50.

A U G U S T U S E X A U R O.

Urea omnia in argenteis adnotantur præterquam ultimum unum (num. 13.)

CAESARI AUGUSTO S. P. Q. R. Caput Augusti sine corona.

1.

SALUS GENERIS HUMANI in civica, quam ab humano genere Augustum accepisse, & nummus, & Plinius testantur. **TIBE-**

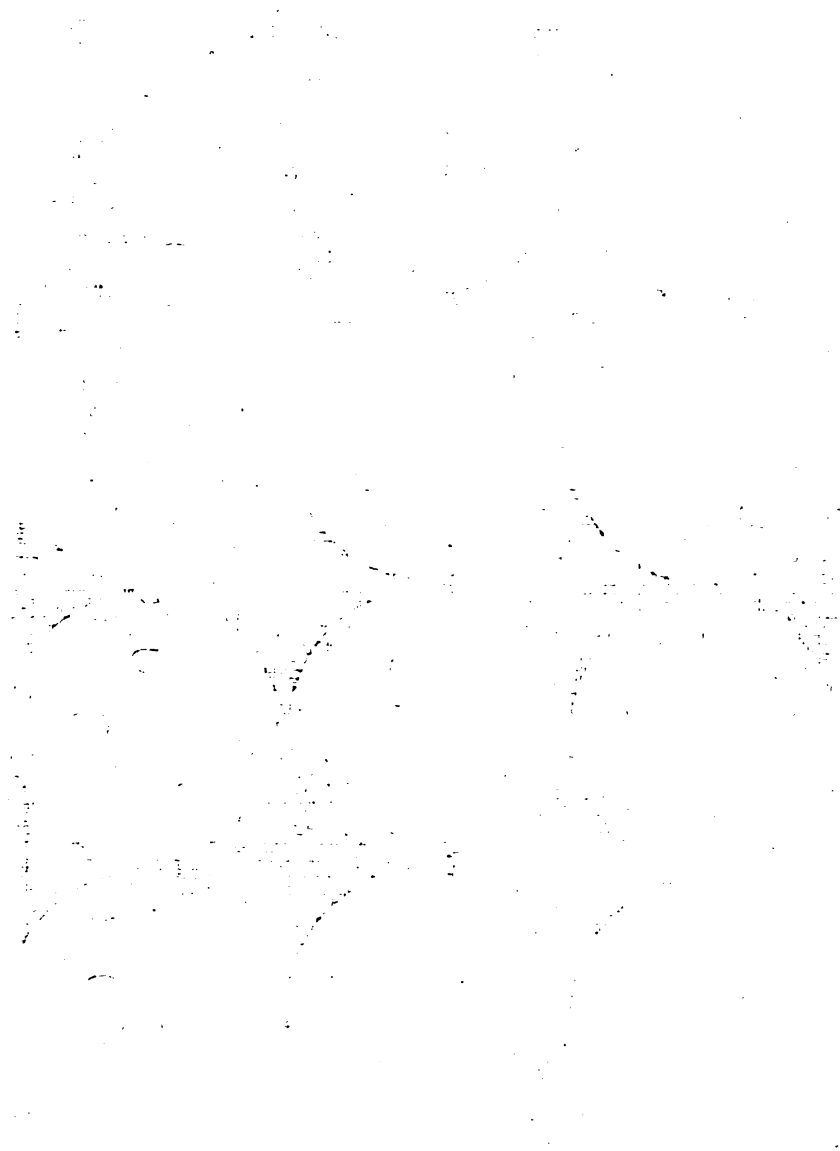

TIBERIVS CAES.

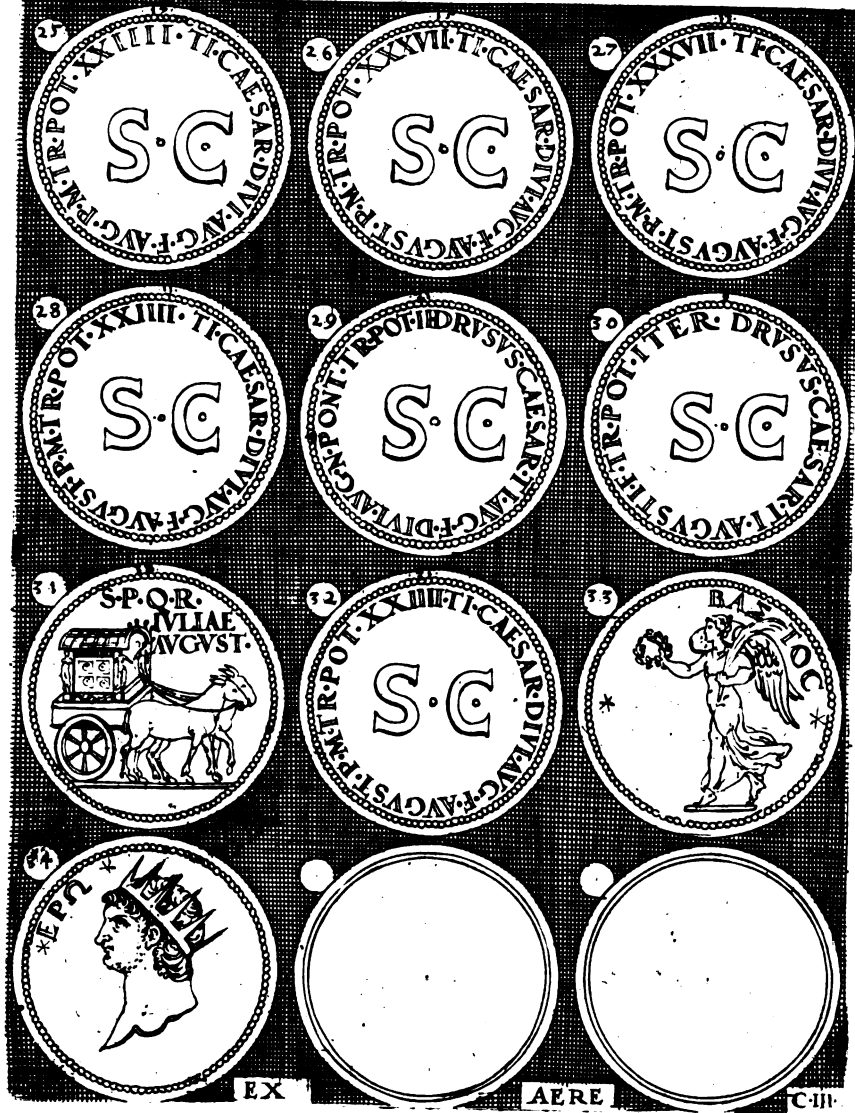

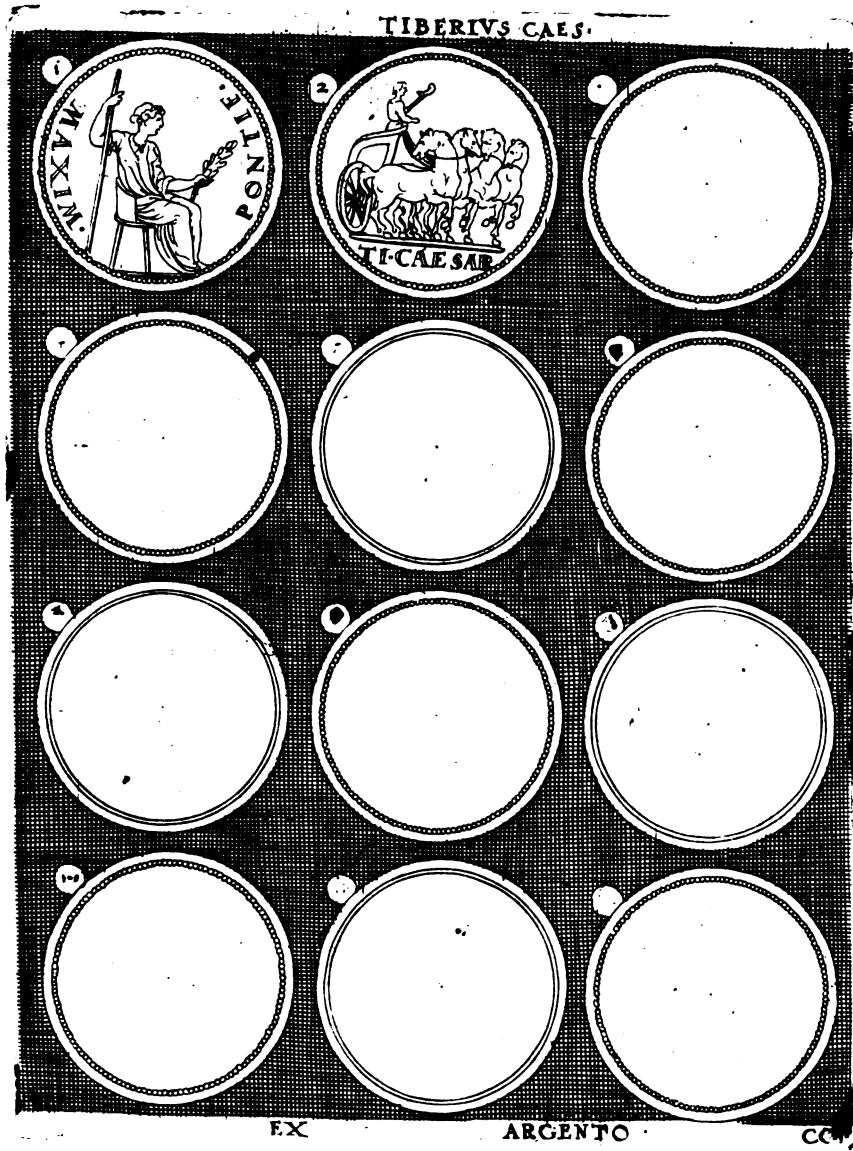
TIBERIVS CAES.

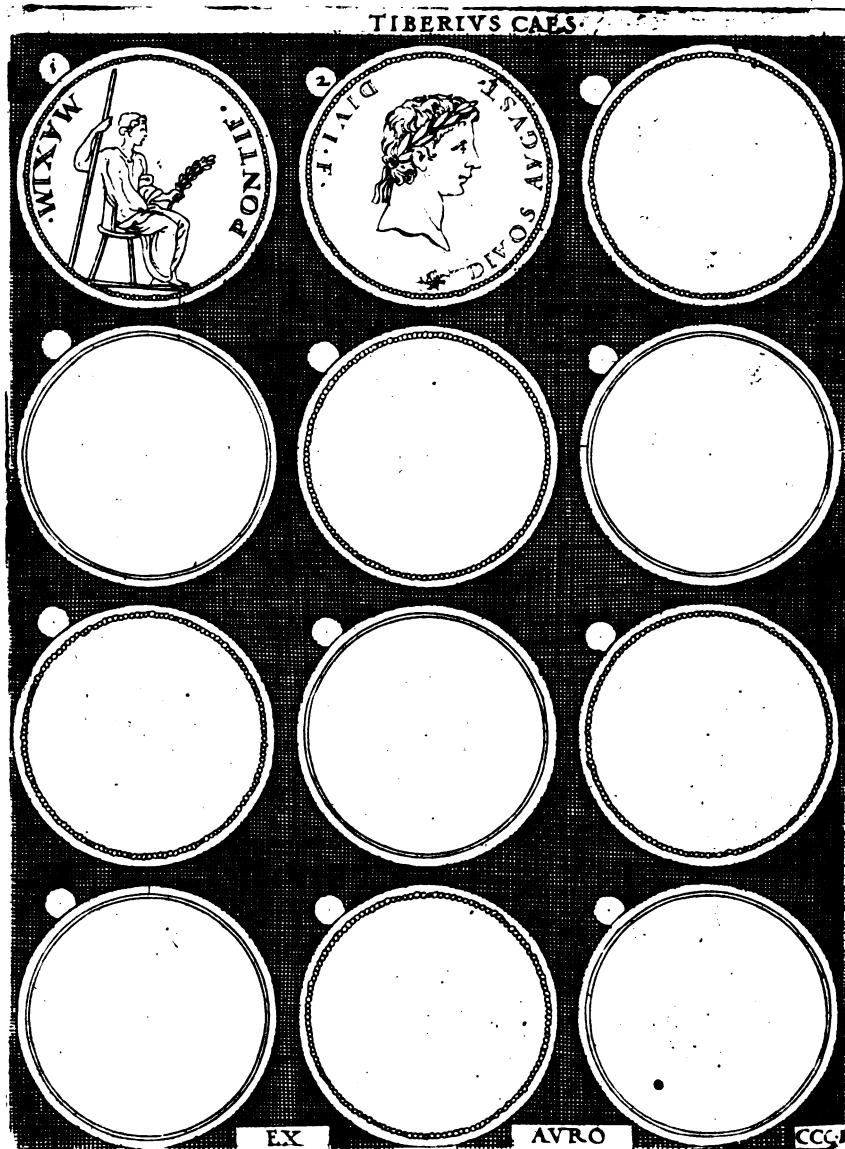

TIBERIVS CAES.

T I B E R I U S

E X A E R E.

TI. CAESAR. DIVI. AUGUSTI. F. AUGUSTUS.

1. ONT. MAXIM. COS. III. IMP. VII. TR. POT. XXII. Non faces, ut Vicus expressit, sed Copiæ cornua, in quorum medio caduceum: Pacis, Abundantiæ, ac Felicitatis typus, juxta Velleij Paterculi elogium: *Quando Annona moderatior? Quando Pax latior?* Simile emblemata extat in alio Tiberii nummo percussio vivente Augusto.

Vellejus
Par.

TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUST. IMP. VII.

2. PONTIF. MAXIM. TRIBUN. POTEST. XVII. S. C. Simulacrum fellæ insidens cum sceptro, seu hasta pura, Deæ habitu; non Deæ salutis, ut Ludovicus Nonius, sed Juliæ Augustæ esse probavimus ad æneum Augusti nummum n. 21. Cæterum Augusti nomen in hoc nummo Tiberio adscriptum, Tribunitia ipsius potestate XVII., quo anno Augustus excessit, dubitationem affert in Svetonii verbis: *Prænomen quoque Imperatoris, cognomen quoque Patris Patriæ, & civicam in vestibulo coronam recusavit, ac ne Augusti quidem nomen quanquam hæreditarium, ullis, nisi ad Reges ac Dynastas epistolis addidit.* Verum est, Tiberium à prænomine Imperatoris, & à cognomine Patris Patriæ abstinuisse, Augusti verò nomen statim recepit.

Svet. in Ti-
berio cap.

TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUST. IMP. VIII.

3. PONTIF. MAX. TRIBUN. POTEST. XXIX. S. C. Caduceum pacis typus. De Pace, imperitante Tiberio repetam Paterculi elogium: *quando Pax latior, diffusa in Orientis, Occidentisque tractus, & quidquid Meridiano, aut Septentrione finitur Pax Augusti per omnes terrarum Orbis angulos à latrociniorum metu servat immunes.* Plura in sequenti.

Vellejus
Par. loc.cit.

TI. CAESARI. AUGUSTO. P. P. CO. Has litteras corruptas edidit Erizus. Signatus est nummus in Colonia, corrige DD. COL. Decreto Decurionum Coloniae, cujus nomen non legitur in antiquo nummo.

4. PACE. AUG. PERP. Pace Augusti Perpetua. Cum hic nummus non Romæ, sed in Colonia cusus sit, malè Erizus arbitratur, memoriam extare Jani clausi à Tiberio, ac veritati adversatur, cum post Augustum, Nero tantum Janum cluserit: addita est quercea Corona à Colonis dicata. Nonius ad Augustum, hunc nummum spectare asserit, sed Inscriptio PACE. AUG. PERP. intelligenda est de Tiberio, non de Augusto, quo mortuo præcedere debuisset DIVI titulus, quo vivo Tiberius Augusti nomen non assumpsisset. Non ergo loquitur Inscriptio de Jano clauso, at de pace sub Tiberio, quam præter Velleji elogium in antecedenti nummo, cecinit Germanicus Cæsar, Germanis à se devictis, ac Tiberium invocat:

Germanici
Phœn. A-
rat.

Pax tua, tuque adsis nato, nomenque secundes.

E

Et

Manil. A-
aron,

Et Manilius;

*Jam propriusque faveat Mundus scrutantibus ipsum,
Et rapis æthereos per carmina pandere census
Hoc sub pace vacat tantum.*

Jo, Trista-
nus tom. 1.

Germanicum verò, & Manilium sub Tiberio scripsisse, disertè probat Jo: Tri-
stanus contra Scaligeri sententiam.

TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. P. M.

5. NERO. ET. DRUSUS CAESARES. QUINQ. C. VINIC. Nero; & Drusus Cæ-
sares. Cajus Vinicius Quinquennalis intelligitur Duumvir. Caji, & Lucii vul-
tus invicem sese respicientes. Ludovicus Nonius, qui ab Ænea Vico corrupta
in suo Tiberio transtulit numismata, legit C. NERO. ET DRUSUS. Et sic
notat. *Inscriptio hujus numismatis non admodum mihi proba videtur: prænomen enim
hoc Neronis alibi non legitur: Oritur error a littera C. ultima VINIC. C. NE-
RONI. præposita. Cæterum Neronem, & Drusum Germanici ex Agrippina fi-
lios Tiberio sustulit criminante Sejano.*

TI. AUGUS. DIVI. AUGUSTI. F. IMP. CAES.

Ant. Au-
gusto Dial.

6. L. FV. SPARSO. L. SÆVRNINO. II VIR. M. C. I. Lucio Fulvio Sparso,
Lucio Saturnino Duumviris Municipium Calaguris Julia. Bos Coloniae infigne,
deque ipsa consule Antonium Augustinum.

TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUST. P. M. TR. POT. XXXVII. in me-
dio S. C.

7. Templum pulcherrimum sine inscriptione. De Templo posito in Augusti ho-
norem à Tiberio infra C. Caligulae tab. 1. num. 6.

TI. CAESAR. AUG. F. PONT. TR. POT. XII. IMP. V.

8. C. V. T. T. Colonia Victrix Tarraco Togata. Corona civica, quam ad Au-
gustum spectare opinor, quo vivente cusus est nummus, & cui delatus fuit ho-
nos civicae ob Cives servatos, ut in ipsius Augusti tabulis.

DRUSUS. CAESAR. TI. AUGUST. TI. F. TR. POT. ITER. in medio S. C.
ut infra num. 30.

9. PIETAS. Caput velatum, diadematum Juliae Augustae Tiberii Matris, vultu,
ac titulo Pietatis. Angelonus Pietatem ex Drusi morte opinatur, cum tamen
ab eodem Druso nummus sit cusus. De hoc infra num. 20.

TIBERIIOT. ZEBASTOT. KAIZAP. Tiberii Caesaris Augusti caput.

10. EPI. ΣΙΛΑΝΟΥ, ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΕΜ. Sub Sillano Antiochensium Prætor. Laurea, &
clypeus Tiberio dicatus,

TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUST. P. M. TR. POT. XXIII. in medio
S. C. ut infra num. 28.

11. JUSTITIA. Caput Justitiæ, seu Juliae Augustae diadematum.

TI. CAESAR. DIVI. AUGUSTI. F. AUGUSTUS.

12. M. CATO. L. VETTIACUS. II VIR. C. C. A. Cæsar Augusta. Colonus cum
bqbus, Sicuti Romæ Consules, sic in Colonis Duumviri.

TI. CAESAR, DIVI. AUG. F. AUGUST, P. M. TR. POT. XXXVII. in me-
dio S. C. ut num. 27.

13. Non hæc triumphalls quadriga, è qua descendit Tiberius, Pannonico triumpho,
ut præidentem Augustum veneraretur, de qua Svetonius, & Dio, ut sensit
Angelonus; nam illa in argenteo nummo exhibetur cum Tiberio triumphante,
num. 2., & in alio Augusti aureo, ejus Tribunitia Potestate XVII. Hic verò
Tribunitia Potestate vigesima septima, annis inde viginti, & ad ultimam Ti-
berii ætatem cusus est. Quadriga tamen ipsa triumphalibus ornamentis inscul-
pta est cum Victoriis, fertis, militibus, & captivo, ut in antiquo nummo Ca-
milli Patriarchæ Hierosolymitani, quamvis Vicus choreas puerorum suo ingenio
expreslerit, Similes currus ducebantur etiam in pompis solemnium ludorum,
ut de Tiberio ipso testatur Dio, *In theatrum aureos currus Tiberii utrinque per-
dusos.* Et currus ipsi aliquando cum statuis, aliquando sine statuis principium
producebantur.

14. TI-

14. TIBERIUS. CAESAR. AUGUSTUS. Tiberii caput cum Aquila , & lauri surculo.

Apollinis caput in laurea corona cum litteris ignotis.

15. TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUST. P. M. TR. POT. XXXVII. in medio S. C. ut num. 26. Elephantorum currus cum simulacro Augusti. Huius meminit Svetonius. *Avia Livia divinos honores , & Circensi pompa currum Elephantorum , Augusto similem , decernendum curavit.*

Svet. in Claud.

TI. CAESAR. AUGUSTI. F. IMPERATOR.

16. ROM. ET AUG. Romæ , & Augusto. Templum , seu ara est Augusto dicata cum Victoriis . Erizzus templum esse Tiberio positum ab Asiaticis , ipsorum civitatibus a terræmotu restitutis . Error patet , cum nummus cusus sit vivo Augusto : Asiæ verò Urbes multo post Imperitante Tiberio terræmotu percussæ fuerunt . Ad titulum vero ROM. ET . AUG. hæc docet Svetonius . *Templa , quamvis sciret etiam Proconsulibus decerni solere , in nulla tamen provincia , nisi communi suo , Romæque nomine recepit ; nam in Urbe quidem pertinacissime abstinuit hoc honore.* Videtur tamen cusus nummus in aliqua Hispaniæ Colonia , ut ex forma , & opificio apparet , non Pergami cum Templo in honorem Augusti , de quo Tacitus , nam Pergamenorum nummi græci omnes .

TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUST. P. M. TR. POT. XXIII. S. C. ut infra num. 25.

17. DIVUS. AUGUSTUS. PATER. Simulacrum Augusti radiatum in sella , dextra oleam , sinistra hastam , seu sceptrum , ara ante pedes . De Augusto adhuc vivo Ovidius .

*Salve pater patriæ , tibi Plebs , tibi Curia nomen
Hoc dedit , hoc dedimus nos tibi nomen eques ,
Res tamen ante dedit , serò quoque vera tulisti
Nomina , jamdudum tu Pater orbis eras .*

Ovid. Fast. li.

TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUSTUS. IMP. VIII.

18. CLEMENTIAE . S. C. in aliis MODERATIONI . Clypeus votivus , in quo caput insculptum est Clementiæ ad Tiberii laudem .

TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUSTUS. IMP. VIII.

19. PONTIF. MAX. TR. POT. XXXIIX. Globus cum temone , orbis regimen , de quo in Augusto .

S. C. TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUSTUS. IMP. VIII.

20. SALUS. AUGUSTA . Caput Juliæ Augustæ . Duos alios nummos à Tiberio percussos in honorem matris Juliæ Augustæ vidimus : alterum Pietatis , alterum Justitiæ titulo . De illis dubium oriri posset , hunc satis probat ipsius Augustæ vultus , & inscriptio .

S. C. DRUSUS. CAESAR. TI. AUG. F. DIVI. AUG. N. PONT. TR. POT. II.

21. Duo capita puerorum copiæcornibus imposita , in medio Caduceum , felicitatis symbolum . Pueri sunt Tiberius , & Drusus , Druso Tiberii filio geniti , qui tanta lætitia Tiberium affecere , ut ipsis gloriaretur in Senatu Imperii , ac Sanguinis sui perpetuitate . Sed periit uterque : Drusus statim morte præventus : Tiberius à Caligula sublatus . Animadvertendum à Jo: Tristano æditum hunc nummum cum Drusi ipsius capite , & nos Romæ vidimus ab impostoribus effictum .

TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUST. IMP. VIII.

22. PONTIF. MAXIM. TRIBUN. POTEST. XXIII. S. C. in medio

TI. CAES. D. F. AUG. P. M. TR. POT. XXI.

23. CIVITATIBUS. ASIAE. RESTITUTIS. Tiberii simulacrum in subsellio cum hasta , & patera . Vestam esse Occo arbitratus est , sed ex laurea , vultu , habitu perspicue Imperatorem designant , ac omnes consentiunt . De Terræmotu Asiatico , qui Urbes disjecit , Plinius , Strabo , & Vellejus , qui Tiberii munificentiam laudat . Fortuita non Civium tantummodo , seu Urbium damna , munificentia vindicat RESTITUTAE . URBES . ASIAE . Erizzus anno octavo Principatus Tiberii hunc terræmotum accidisse colligit , Occo anno decimo octavo ,

oſtavo, quo Chriſtus paſſus eſt. Sed nummus ſignatus eſt primò tribunitia Tiberii poteſtate XXI. hoc eſt anno ejus Imperii quarto poſt exceſſum Auguſti. Paſſus verò eſt Chriſtus Servator noſter anno Imperii decimo oſtavo. Falluntur itaque cum Oroſio, qui credunt, hunc terræmotum incidiſſe in tempus Paſſionis, nam totis XIV. annis poſterius evenit. Circumfertur etiam hic nummus cum Tiberii capite ex eadem officina, qua antecedens Drufi,

TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUST. IMP. VII.

24. PONT. MAXIM. TRIBUN. POTEST. XXII.

25. S. C. TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUG. P. M. TR. POT. XXIII. hujus adverſum ſup. num. 17.

26. S. C. TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUST. P. M. TR. POT. XXXVII. adverſum ſup. num. 15.

27. S. C. TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUST. P. M. TR. POT. XXXVII. adverſum ſup. num. 13.

28. S. C. TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUST. P. M. TR. POT. XXIV. adverſum ſup. num. 11.

29. S. C. DRUS. CAESAR. TI. AUG. F. DIVI. AUG. N. PONT. TR. POT. II. adverſum num. 21.

30. S. C. DRUSUS, CAESAR. TI. AUGUST. F. TR. POT. ITER. adverſum num. 9.

TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUST. P. M. TR. POT. XXIV.

31. S. P. Q. R. JULIAE. AUGUST. Carpentum ſive Rheda in honorem Juliae Auguſtæ, ſeu Liviæ, eadem viva, non mortua, ut notat Torrentius, quod Circenſi pompa Diis tantum, ac Semideis in Cœlum relatis Carpentum à mulis traheretur. Signatus porro eſt hic nummus Tiberii Tribunitia poteſtate XXIII. ſeptem annis mortuo Auguſto. Exceſſit Livia anno decimo quarto poſt ejus mortem à Tiberii Tribunitia Poteſtate XXXII., anno ab U. C. DCC. XXCII. ut ex Taciti annalibus. Occo nummum hunc corruptum Juliae Auguſti filiae cum titulo *Divæ* ſic adſcribit, S. P. Q. R. DIVAE. JULIAE. AUGUSTI. FIL.

32. S. C. TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUST. P. M. TR. POT. XXIII.

S. P. Q. R. JULIAE. AUGUST. Currus Juliae Auguſtæ, quem vidimus in antecedenti.

33. ΒΑΣΤΟC. Victoria lauream, & coronam præferens. Hic nummus pertinet ad Neronem, ut in ejus nummis.

34. ΕΡΩ ſupple ΝΕΡΩ ΚΑΤΑ. ΣΕΒΑΣΤΟC. Caput Neronis radiatum.

T I B E R I U S

EX ARGENTO.

TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUSTUS.

1. PONT. MAXIM. Simulacrum Liviæ ſedentis cum hafta pura, & lauri ramo.

T I B E R I U S

EX AURO.

TI. CAESAR. DIVI. AUG. F. AUGUSTUS.

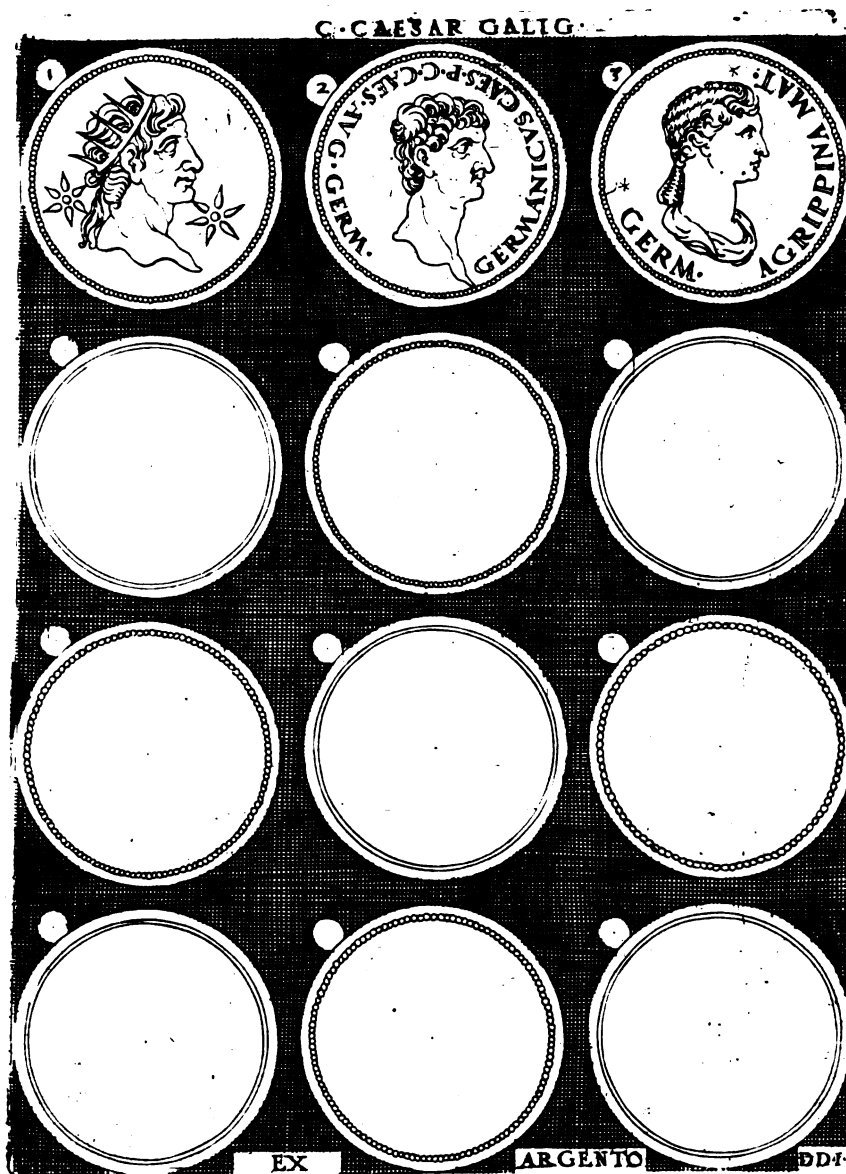
1. PONTIF. MAXIM. Simulacrum Liviæ, ut ſuperius.

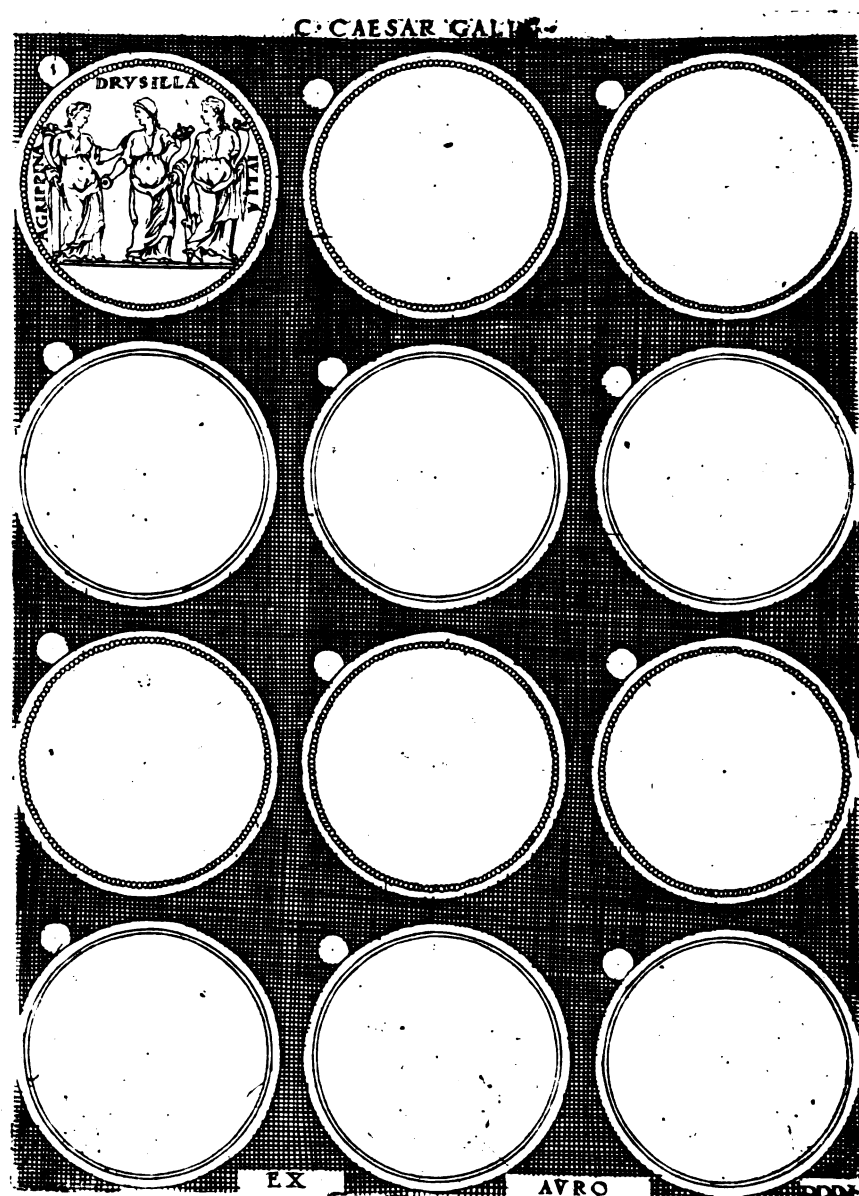
2. CAESAR. AUGUSTUS. DIVI. F. PATER. PATRIAE. Caput Auguſti laureatum.

CALI-

C. CAESAR. GALIC.

CALIGULA

EX AERE.

C. CAESAR. DIVI. AUG. PRON. AUG. P. M. TP. P. IIIPP.

1. DLOCUT. COH. Adlocutio Cohortium *Pratorianarum*. Imperator natus a *Gugge* in *Germania* *Germanica*. Hæc in expeditione Germanica. Cæsar porro, maximo studio profectus est milites, ut Svetonius: nam & pius, & *Castrorum filius*, & pater *Exercituum*, & optimus maximus *Cæsar* vocabatur. De ipsius quoque eloquentia in concionando populo, ac militibus, idem Svetonius: *Ex disciplinis liberalibus minimum eruditioni, eloquentia plurimum attendit, quantumvis facundus, & promptus utique, si perorandum in aliquem esset. Hinc non infrequenter populo, militibusque concionabatur.* Joseph. *Is enim orator facundus, & peritus, utique litteraturæ, tam greecicæ, quam patriæ.*

Vide tempora Tri-
bun. pot.

Jud. l. 12.
cap.

C. CAESAR. AUG. GERMANICUS. PON. M. TR. POT.

2. S. P. Q. R. OB CIVES SERVATOS. Civica. Hæc non in adulationem, sed in spem optimi principis, mortuo Tiberio, dicata fuit Cajo, ad exemplar Augusti à S. P. Q. R. Svet. *Sic imperium adeptus P. R., vel ut ita dicam hominum, genus voti compotem fecit exoptatissimus Princeps.* Repetita est postea in adulationem in sui III. & IIII. Consulatu, & tribunitia potestate, quando per antiphrasim verius fuit dicere OB CIVES SUBLATOS.

CAESAR. AUG. GERMANICUS. PON. M. TR. POT.

3. AGRIPPINA. DRUSILLA. JULIA. Tres. C. Cæsaris sorores, singulæ copiacornu tenent, sed altera gubernaculo navis nixa est, ut Dea Fortuna, altera columnæ, ut Securitas, seu Felicitas, quæ in medio est, pateram præfert, ut Concordia. Cæterum Constantiam nunquam columnæ incumbens, neque cum copiacornu Pietatem nummi veteres exhibent, ut Hemelarius, & Erizzus explicant. Deas habitu, cultu, & nominibus Cæsar sorores suas haberi voluit. Svetonius. *De sororibus author fuit, ut omnibus sacramentis afficerentur, neque me, liberosque meos cariores habeo quam Cæsar, & Sorores.* Sed cum his omnibus Cæsar foedus, atque immanis stupri consuetudinem fecit.

C. CAESAR. AUG. GERMANICUS. PON. M. TR. POT.

4. NERO. ET DRUSUS. CAESARES. Equestris statua Neronis, & Drusi fratrum C. Caligulae, in quorum honorem & memoriam ab ipso percussus est nummus. Angelonus tamen, aliique Neronem, & Drusum troico ludo decertantes existimavere, sed ipsi Germanici Cæsaris filii cum Agrippina matre suspecti, an. 3. à Tiberio sublatis sunt. Cæsares eisdem nominat Tacitus: *Per idem tempus Neronem, & liberis Germanici, jam ingressum juventam commendavit Patribus, utque munere capeffendi viginti viratus, solveretur, & quinquennio maturius, quam per leges quasitum peteret, non sine insitu audientium postulavit: prætendebat sibi, atque fratri decreta eadem petente Augusto, sed neque tum fuisse dubitaverim, qui ejusmodi preces occulti inluderent, ac tamen initia fastigiis Cæsaribus erant.* Extat Romæ sepulchralis Neronis lapis, & alia dedicatio in Hispania.

OSSA
NERONIS . CAESARIS .
GERMANICI . CAESARIS F .
DIVI . AUG . PRON . FLAMIN .
AUGUSTALIS . QUAESTORIS .

NERONI . CAESARI .
GERMANICI . F .
TI . AUGUSTI . N . DIVI . AUG .
PRON . FLAMINI . AUGUSTALI .
SODALI . AUGUSTALI .

5. CAESAR . DIVI . AUG . PRON . AUG . P . M . TR . P . III . PP . PIETAS . Simulacrum Pietatis sedentis cum patera .

6. DIVO . AUGUSTO . C . Caligula pontificali habitu templum Divi Augusti à Tiberio factum , & à se absolutum dedicat & sacrificat . Svetonius : *Augusti templum , restitutionemque Pompejani Theatri imperfecta post tot annos Tiberius reliquit . Idem : Templum Augusti , theatrumque Pompeji Cajus absolvit . Dion . Cajus habitu triumphali templum Augusti dedicavit , nobilissimis pueris ætate florentibus , cum virginibus ejusdem ordinis hymnum canentibus . Marlianus , & ex eo Donatus hoc templum in foro constituunt , sumpto argumento , quod Cajus (ut narrat Svetonius) super Augusti templum , ponte transmissio , Palatium , Capitoliumque conjunxit . Non igitur in foro , sed in Palatio ipso , foro imminente , templum Augusti fuisse probabilius crederem ex Josepho necem describente C . Caligulae in Palatio sacra facientis Augusto . Satius igitur esse , dum ludi aguntur in Palatio , ut ait Svetonius . Permissis ludi Imperator rem divinam fecit Augusto Caesari , ad cujus tum honorem ludi celebrabantur , & cadente vittima contigit respergi cruore togam .*

7. C . CAESAR . AUGUSTUS . PONT . MAX . TRIB . POT .

8. VESTA . S . C . Dea Vesta in subsellio cum patera , & hasta pura .

9. C . CAESAR . DIVI . AUG . PRON . AUG . S . C . Pileus libertatis .

10. P . M . TR . P . III . COS . TERT . R . C . C . hoc est Ducentesima Remissa : Svetonius . *Ducentesimam auctiorum Italiae remisit : vectigal erat .*

C . CAESAR . AUG . GERMANICUS . Caput Caji Caligulae laureatum , non Germanici patris , ut Occo .

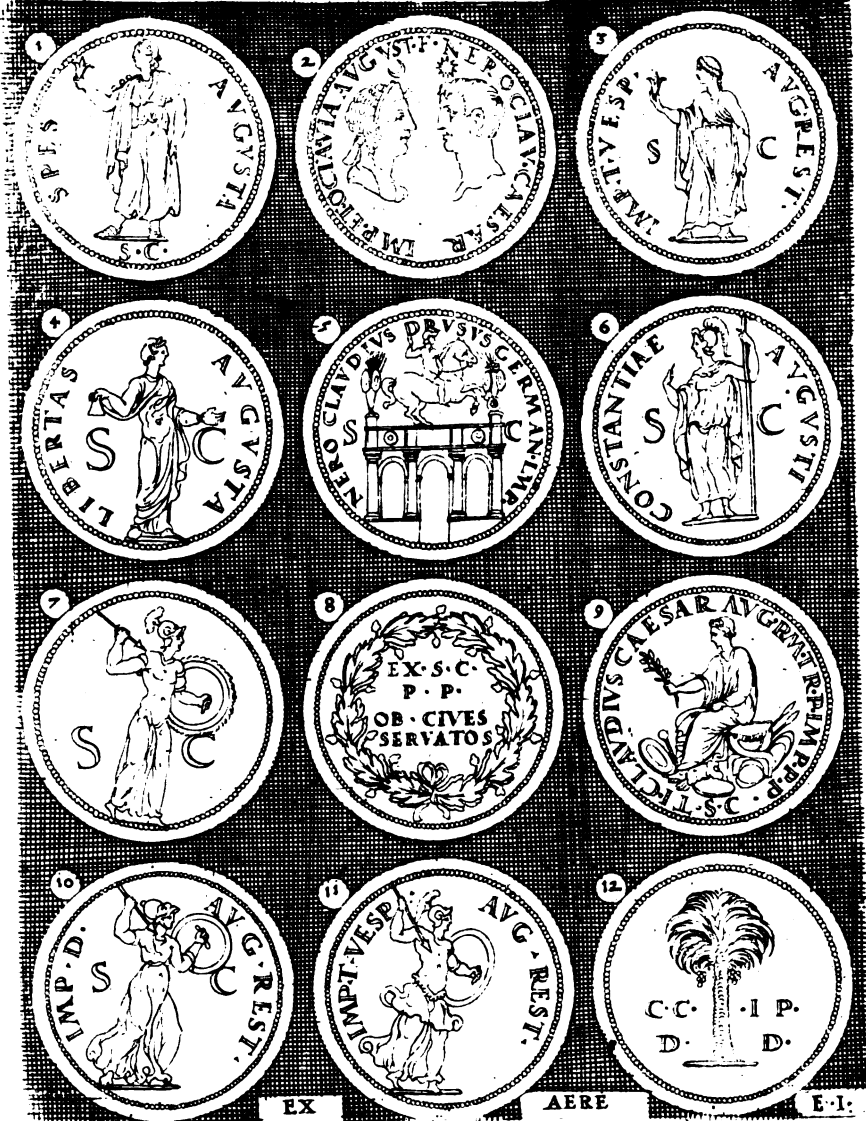
11. GERM . CAESAR . PULCHRO . III . VARIO . II VIR . Caput Germanici .

C . CAESAR . GERMANICUS . AUG .

12. C . GN . ATEL . FLAC . GN . DOM . FLAC . II VIR . Cajo Gneo Atellano Flacco , Gneo Domitio Flacco Duumviro , seu Duumviris . Cesoniae caput . Occo nummum hunc Tiberio adscribit , & pro DOM . POM . reponit , sed cum titulis , & vultu C . Caligulae . Idem Occo , & Vicus Deae Salutis esse caput opinantur ; sed ipsos arguit non ad divinitatem , ad similitudinem verò Imperatricis vultus expressus ; & dissentio ab amico meo , qui Liviae caput esse existimat Caji Proaviam , cujus ipse mansit contubernio , relegata matre Agrippina , & quam defunctam pro rostris laudavit . Subdit verò Svetonius , Cajum adepto Imperio nullum honorem illi habuisse , sic Liviam Augustam Proaviam *Olyfsem Stolatium* identidem appellans , etiam ignobilitatis quadam ad Senatum epistola arguere ausus est , quasi materno Avo Decurione Fundano ortam . Addit Tacitus . *Vetus Augusta odium recentem Liviae conscientiam exagitare , ut superbiam Agrippinae fecunditate subnixam , popularibus studiis inhiare dominationi , apud Caesarem argueret .* Ad exemplum ergo Liviae , honorem Cesoniae uxori Caji , sub titulo Salutis tributum potius affirmarem à Colonia Hispaniae ad ipsum Cajum gratificandum .

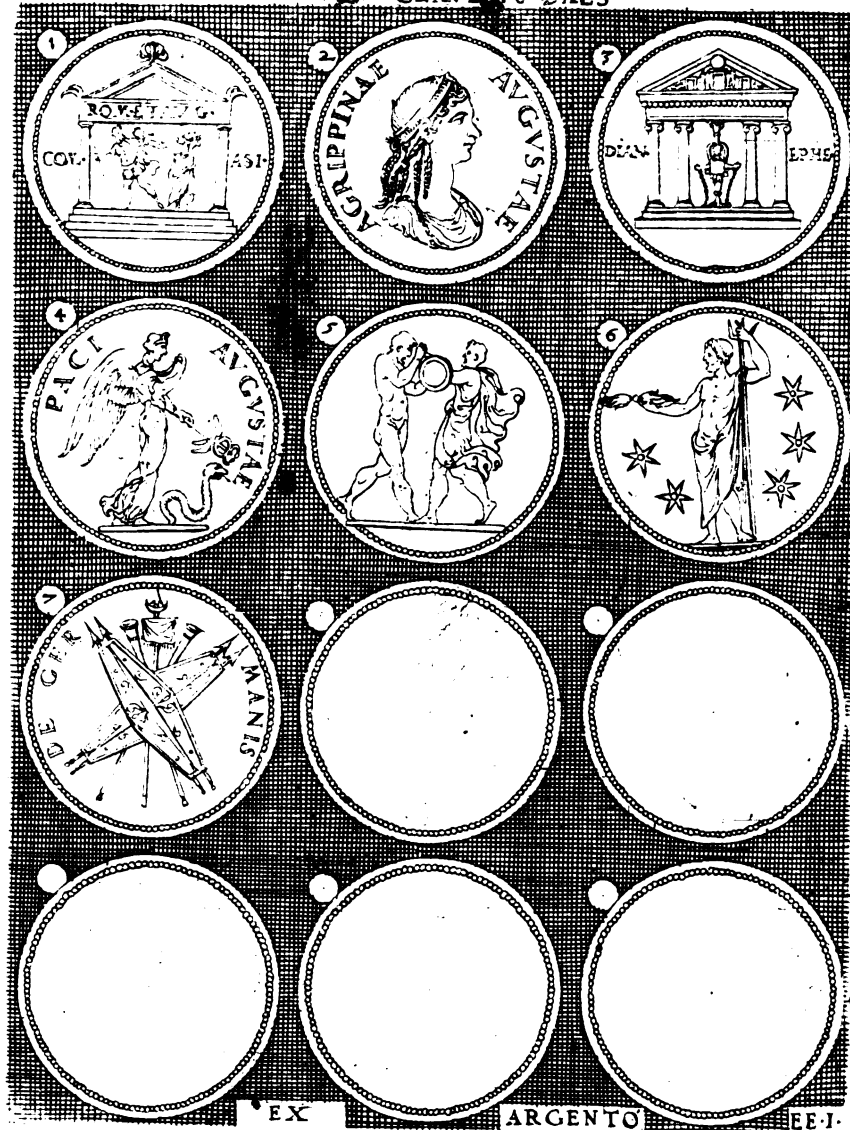
D. CLAVDVS

D. CLAVDIVS CAES.

CLAVVS CAES.

D. CLAVDIVS CAES.

CLAUDIUS

EX AERE.

TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. P. P.

1.

PES. AUGUSTA. S. C. Spei simulacrum. Sublato Cajo, omnium spe in Claudio sita, imperium ejus ex voto successurum, nam multa Senatui deferebat. Extat alius, sed rarior nummus cum eodem titulo, & simulacro Spei, quæ dexteram porrigit Prætorianis, imperio recepto, Claudium Drusi filium Germanici fratrem optimum Principem futurum, ut Svetonius, Josephus, & Dio. Florem Spes manu gerit, quem liliū.

Joseph de bello Jud. 1. 2. cap. x.

Erizus opinatur ex illis Virgilii de Marcello.

Tu Marcellus eris, manibus date lilia plenis.

Virgilius nullam de Marcello spem, sed morem veterem describit, quo exornabantur sepulchra floribus, fertis & in ejusdem Marcelli morte.

Hec miserande puer, si qua fata aspera rumpas

Tu Marcellus eris, manibus date lilia plenis,

Purpureos spargens flores; animamque nepotis

His saltem accumulem donis.

En. 5.

Sic Dioscorides Epigrammatarius

Spargite super tumulum alba lilia.

Anthol. ep. 6.

Antonius Augustinus trifolium frumenti asserit, quod primò emittunt fata, illiusque viride spem esse futuræ messis, quæ sententia comprobatur ex onice Leonardi Augustini, in qua Spei simulacrum incisum una manu præfert frumenti trifolium, altera aristas, & ex achate etiam Abrahami Goriæ, in qua aliud simulacrum Spei tenentis dextera trifolium, sinistra anticam stolæ laciniā sublevantis, ad ejus pedes vas cum spicis. Varro spicam a spe dictam dicit, unde spes pro reditu frumenti apud Veteres poni notat Joseph Scaliger ad Tibullum.

Spes alit agricolas, spes sulcis credit aratris,

Semina quæ magno fœnore reddat ager.

Translata est spes bonæ frugis ad spem futuri optimi Principis. Sublevat spes extremam oram tunicæ, ne ad pedes decidua gressus moretur, & sic incedit, nam prospera spes est, nec quiescit, donec desiderii non fiat compos, & perveniat ad optatum finem. Adempta vero spe torpet immobilis animus, ut Terentius in Andria.

Itaque postquam adempta spes est,

Lassus cura confectus stupet.

Spes etiam videtur laciniam extollere ne decidat, qui enim spe decedit, spem ammittit. Sed hunc ritum contrahendi stolam conspiciamus in Ægyptiis Diis.

NERO CLAUD. IMP. LURINO. VOLUMNIO IIVIR. Caput Juvenile cum sceptro. Titulus, & nummus hic ad Neronem spectat, cujus vultum juvenilem refert cum sceptro.

2. NERO. CLAUD. CAESAR. IMP. ET. OCTAVIA. AUGUSTI F. Augusti filia,

G

Tac. annal.
12.

filia, hoc est Claudii. Duo capita invicem conversa Neronis, & Octaviae, in quorum verticibus Sol, & Luna. Tacitus. *D. Junio Q. Haterio Cof. sexdecim annos natus Nero Octaviam Caesaris filiam in matrimonium accepit. Similem nummum percussit Colonia Romulensis in honorem Augusti, & Liviae cum Sole, & Luna, Lurini & Volumnij Duumvirorum Coloniae nomina integris litteris leguntur in pluribus nummis nulla vetustatis injuria corruptis. Occo legit. URINO pro LURINO. Trifstanus, Deos esse, Uranum Saturni patrem, Volumnium, sive Volianum bona volentem commentatur. Angelonus triumviri monetalis nomen esse affirmavit.*

TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. P. P.

3. IMP. T. VESP. AUG. REST. S. C. Spei typus.

In Calig.
In Claud.

TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. P. P.

4. LIBERTAS AUGUSTA. S. C. Mulier stans dextera pileum tenet Libertatis typum occiso Cajo, ut narrat Svetonius. *Senatus in asserenda libertate adeo consensit, ut Cof. primo non in Curia, quia Julia vocabatur, sed in Capitolium convocarent. Consalutato autem Imperatore Claudio, Cof. cum Senatu, & cohortibus Urbanis forum, Capitoliumque occuparunt asserturi communem libertatem. Sed Claudius Imperio stabilito nihil antiquius duxit, quam id biduum, quod de mutando Reipublicae statu hesitatum erat, memoria eximere. Cusus est nummus inter initia principatus sub titulo, & specie libertatis ad captandum populi studium.*

TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. P. P.

5. NERO. CLAUDIUS. DRUSUS. GERMAN. IMP. S. C. Triumphalis arcus cum equestri statua, & Germanorum spoliis Druso positus, de quo Svetonius. *Præterea Senatus inter alia complura marmoreum Arcum cum Trophæis via Appia decrevit, & Germanici cognomen ipsi, posterisque ejus. Ovidius.*

L. i. Fast.

Et mortem, & nomen Druso Germania fecit.

Drusum hunc Tiberii Imperatoris fratrem, Tiberio Claudio Nerone genitum, enixa est Livia tertio mense, quo tum gravida desponsata fuit Augusto. Hujus Arcus memoriam Claudius filius in nummo restituit.

TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. P. P.

6. CONSTANTIAE. AUGUSTI. S. C. Dea Constantia galeata manum protendit, digitumque indicem intendit constanti gestu, quo optime usum Crassum ex Cicerone refert Quintilianus. Tum digitus ille, quo usum optime Crassum dicit, explicari solet, is in approbando, & indicando, unde ei nomen est, valet, & allevata, & spectante humerum manu, paulum inclinatus affirmat.

Cic. de Orat. lib. 2.
Quintilian. Inst. l. xi.

TI. CLAUD. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. P. P.

7. S. C. Minerva seu Pallas.

TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. P. P.

8. EX. S. C. P. P. OB CIVES. SERVATOS. Ex Senatus Consulto Patri Patriæ Ob Cives Servatos. Corona Civica sublato Cajo, quæ posita erat fastigio Palatinæ Domus, ut ex Svetonio loquente de Victoria Britannica. *Atque inter hostilia spolia navalem coronam fastigio Palatinæ domus juxta civicam fixit.*

CLAUDIUS. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. P. P.

9. TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. S. C. Simulacrum Drusi in sella, infra Germanorum spolia. Svetonius: *fuisse autem creditur non minus gloriosi quam civilis animi, nam ex hoste super Victorias opima quoque spolia captasse. Hic nummus percussus a Claudio in memoriam patris ut præcedens num. 5. idem Svetonius de Claudio. Conversus hinc ad officia pietatis parentibus inferius publicas, & hoc amplius patri Circenses annuos natali die.*

TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. P. P.

10. IMP. D. AUG. REST. Pallas eadem. Nummus a Domitiano restitutus.

TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. P. P.

11. IMP. D. VESP. AUG. REST. Pallas.

TI.

TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG.

12. C. C. I. P. D. D. Colonia Campestris Julia Babba Decreto Decurionum . Palma arbor ad denotandam Babbensium originem a Phoenicibus . In honorem Claudii hunc nummum percusserunt ei gratulantes ob victoriam contra Mauros rebellantes , de qua consule V. C. Vaillant ,

TI. CLAUDIUS . CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. P. P. Claudius stans cum simpullo , ut infra num. 16.

13. ANTONIA . AUGUSTA . Caput Antoniae matris Claudii . De cognomine Angustae , & de honoribus a Claudio filio decretis Svetonius : *Matri Carpentum, quo per Circum duceretur , & cognomen Augusta ab avia recusatum* . Sed contra Dio , qui Augustam , & Divi Augusti Sacerdotem factam a Cajo scribit . Dionis assentitur idem Svetonius in Cajo : *Antoniam aviam quidquid unquam Livia Augusta honorum capisset , uno Senatus Consulto conegit* . Evenit forte quod Antoniae honores , Caji saevitia abolitos , mox Claudius restituerit . In memoriam parentum Drusi , & Antoniae Claudius & Ludos instituit , & templum posuit . Pius erga parentes & consanguineos fuit Claudius ; ipsiusque nummus cernitur cum Antoniae capite diademato , & velo obducto , eadem forma , qua Livia Augusta sub titulo Pietatis in nummo ; in adverso laurea est cum inscriptione S. C. TI. CLAU. CAE. AUG. P. M. TR. P. Item alius græcus , qui ab uno caput Claudii exhibet ΤΙ. ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΤΕΡ. ΣΕΒ. ab alio duo capita invicem se respicientia Neronis Claudii Drusi , & Antoniae ΑΡΟΥΣ. ΚΛΑΥΔΙΟΥ. ΑΝΤΩΝΙΑ .

In Calig. & Claud.

Dio l. 60.
Plinius 35.
Svet. in Cajo.

S. C. TI. CLAUDIUS . CAESAR. AUG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P. Inscriptio sine capite .

14. GERMANICUS. CAESAR. TI. AUG. F. DIVI. AUG. N. caput Germanici , qui frater fuit Claudii . Svetonius . *Ad fratris memoriam per omnem occasionem celebratam, comædiam quoque græcam Neapolitano certamine dedit , ac de sententia iudicum coronavit,*

S. C. TI. CLAUDIUS . CAESAR. AUG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P. Inscriptio sine capite .

15. AGRIPPINA . M. F. GERMANICI. CAESARIS . Caput Agrippinae filiae M. Agrippae uxoris Germanici . Svetonius . *Ac ne Agrippinam fratris sui Germanici uxorem inhonoratam sine grata mentione transmisit .*

ANTONIA . AUGUSTA . Caput Antoniae matris Claudii , ut num. 13.

16. S. C. TI. CLAUDIUS . CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. P. P. Claudius Sacerdotali habitu velatus sympulum tenet . Conversus erga matrem ad officia pietatis , parentibus inferias publicas &c. ex loco Svetonii sapius allato .

GERMANICUS . CAESAR. TI. AUG. F. DIVI. AUG. N. Caput Germanici , ut num. 14.

17. S. C. TI. CLAUDIUS . CAESAR. AUG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P.

AGRIPPINA . M. F. GERMANICI. CAESARIS . Caput Agrippinae , ut num. 15.

18. S. C. TI. CLAUDIUS . CAESAR. AUG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P.

19. LIBERIS . AUG. COL. A. A. P. Liberis Augusti Colonia Augusta Aroe Patrensis . In honorem liberorum Claudii , quorum vultus expressi sunt in nummo . Hinc Antonia nata ex Ælia Petina , inde Octavia , in medio Britannicus a Claudio suscepti ex Messalina . Infra duo copiae cornua ad indicandam saeculi imperiique felicitatem , & proles ubertatem , nam sobolis propagandae ex Augusti instituto optimas leges sanxit Claudius ; constituit vacationem legis Papiae Poppeae & jus trium vel quatuor liberorum ; quamvis ipsi infaustra ; ac funesta matrimonia .

20. TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. P. N. R. Manus , ex qua lances libratae pendunt litterae singulares P. N. R. interpretatur Carolus Patinus in Svetonio *Percuniam Nostram Restitutam* ; alii *Pondus Nummi Restitutum* : nummulus parvus est , habetque sequens aduersum .

21. S. C. PON. M. TR. P. IMP. P. P. COS. II.

TIBB-

TIBERIOS. ΚΛΑΥΔΙΟΣ. ΚΑΙΣΑΡ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Tiberius Claudius Caesar Augustus.

22. ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ. ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ. ΠΑΤΗΡ. ΠΑΤΡΙΔΟΣ. Germanicus Imperator Pater patriæ. Diana stans dextera Dianæ Polymammæ simulacrum, sinistra victoriolam tenet, Cerva ad pedes. Fortè ab Ephesiis percussus, qui & alios argenteos, ut infra. Extat Claudii nummus cum Dianæ Pergeæ simulacro ΑΡΤΕΜ. ΠΕΡΓΑΙΑ, & nummus Agrippinæ uxoris, qui refert Dianam gradientem præeunte Victoriola, & litteris ΑΚΜΟΝΩΝ.

TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. P. P.

23. S. P. Q. R. P. P. OB. C. S. Senatus Populusque Romanus Patri Patriæ, Ob Civēs Servatos.

C L A U D I U S

EX ARGENTO.

TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. Caput Claudii.

1.

OM. ET AUG. COM. ASIAE. Romæ & Augusto Communitas Asiæ. Templum ab Asiaticis Romæ & Claudio dicatum, quasi ipse imitatus sit modestiam Augusti, qui in nulla provincia templa nisi communi suo, Romæque nomine recepit. Svetonius de Claudio. *In semet augendo parvus, atque civilis, prænomen Imperatoris abstinuit, nimiosque honores recusavit.* In templo Imperatoris cernitur, & Asiæ simulacrum cum copiæcornu, quæ ejusdem capiti coronam porrigit. Ephesi percussus nummus videtur latina inscriptione, ut sequens num. 3. Erat Ephesus prima Metropolis Asiæ portu, & emporio celeberrima, quò ex Græcia, & Italia conveniebant.

Strabo.

TI. CLAUD. CAESAR. AUG. GERM. P. M. TRIB. POT. P. P. Caput Claudii.

2. AGRIPPINÆ. AUGUSTÆ. Agrippinæ Claudii caput diadematum. De cognomine Augustæ Tacitus: *Asiæ Principi grates, exquisitiore in Domitium adulatione, rogataque lex, qua in familiam Claudiam, & nomen Neronis transfret. Augetur, & Agrippina cognomento Augusta.*

An. xij.

TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. IMP. P. P.

3. DIAN. EPHE. Dianæ Ephesiæ templum cum simulacro. Ephesi percussus, ut antecedens num. 1.

TI. CLAUD. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. X.

4. PACI. AUGUSTÆ. Pax alata cum caduceo seu Victoria pacifera. Anguis Salutis, & Felicitatis genius, ut in Augusti nummo, cujus ab uno latere ejus caput IMP. CAESAR. DIVI. T. COS. VII. LIBERTATIS. P. R. VINDEX. ab alio laurea, intra quam Dea Pax manu tenet copiæcornu, prope ara est Salutis cum angue; & similes passim in nummis Diis, heroibusque dicati ex Ægyptiorum sacris. Quid vero Bulla, dependens è collo, ingenuorum ne, an triumphantium insigne, & auctoritum? Torquem opinor fortitudinis præmium cum imagine Principis, ad instar bullæ seu auro, seu gemma insculpta, quam torqui adfixam, & è collo pendentem oculis inspicendam obducit, & veneratur Pax. Nonnullos aureos nummos aureo circulo obductos, & circumclusos cum ansula sive anulo, catenule quidem antiquitus nexos vidimus ad eundem usum, Virtutis, & honoris insignia. Torquibus vero fuisse donatos milites a Claudio bello Britannico testis est inscriptio Gavii Primipilaris apud Gruterum, cui ad stipulatur Tacitus. *Secuti & triumphalia ornamenta eodem bello adepti, sed cæteri pedibus in prætexta, Crassus frugi equo phalerato, & in veste palmata.* Antonius Augustinus in cæteris oculatissimus non vidit in hoc nummo, bullam è collo pendentem, velamen esse, quo Pax oculos obducit: asseruit, & anguem belli oblique indicem, quam opinionem satis superque exprobat Tristanus contra doctissimum Gevartium in additamento ad ejus primum tomum. Erizus per anguem regionem intelligi autumat, & sic Britanniam a Claudio devictam, contra quam etiam opinionem & nos in Augusti argenteo num. 1. sequuti sumus.

5. Hic

5. Hic absque litteris gladiatores exhibet mutuis ictibus se confodientes .

TI. CLAUD. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IMP. XI.

6. Jupiter cum fulmine , ac tridente , & septem stellis . Jovem Neptunum interpretatus est Trifanus ex Athenæo , cujus templum extabat in Ægypti urbe Milea , quo perventus Dorio quidam , cum interrogasset , cujus templum esset , responsum tulit à Sacerdote *Ζευτροειδῆνος Jovis Neptuni* . Juppiter apud Ægyptios idem fuit ac Nilus ex eodem Athenæo , idemque Oceanus ex Diodoro Siculo ab eodem Trifano relatis in nummo Titi , cujus adversum præfert Nili caput , quæ expositio valde convenit : uno enim eodemque Jovis nomine tres fratres appellati Jupiter Stigijs , Jupiter niger Pluto , Jupiter tridentifer Neptunus . Dabantur etiam fulmina & manubiæ non Jovi tantum , sed alijs Dijs , & Deabus Saturno , Marti , Vulcano , Junoni , Palladi : unde mysticum simulacrum Jovis in nostro nummo . Septem stellæ Plejades , seu potius spheræ septem , quas ipse comprehendit ex Macrobiani doctrina , quæque in elementa virtutem inferant . Idem Trifanus deducit ex fulmine , & tridente Claudium Neptuni , Jovisque auxilio Britannica victoria potitum , sed obstat titulus IMP. XI.

Ath. l. 8.
cap. 5.

In som. Scipionis .

NERO. CLAUDIUS. DRUSUS. GERMANICUS. IMPERATOR. Caput Drusi laureati .

7. DE GERMANIS. Germanorum spolia , & trophæum . Cusus est nummus a Claudio in memoriam patris .

C L A U D I U S E X A U R O .

TI. CLAUD. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. VIII. IMP. XVI.

1. P. Q. R. P. P. OB. C. S. Civica .

TI. CLAUDIUS. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. X. P. P. IMP. XVII.

2. PACI AUGUSTAE. Victoria pacifera ut in argenteis .

TI. CLAUDIUS . CAESAR. AUG. P. M. TR. P. VIII. IMP. XVII.

3. CONSTANTIAE AUGUSTI . ut in æreis .

TI. CLAUD. CAESAR. AUG. GERM. P. M. TR. POT. P. P.

4. AGRIPPINAE. AUGUSTAE . Caput Agrippinae laureatum .

TI. CLAUD. CAESAR. AUG. P. M. TR. P. IIII.

5. IMPER. RECEPT. Imperio , seu Imperatore Recepto . Castra prætorialia . Occiso Cajo Claudio a militibus Imperator salutatus , illatusque castris imperium recepit , ut Svetonius , Dio , & fusè Joseph . Castrorum iconographiam refert nummus cum mæniis , turribus , portis , & custodiis ; in medio Templum , in quo signa , & simulacra exercitus adorantur , ut refert Herodianus . Aquila signum Legionarium ex argento de more castris fixum est , indeque non amovebatur , nisi prius capto augurio cum ad prælium esset exeundum .

Herodianus
l. 3.

NERO CLAUD.

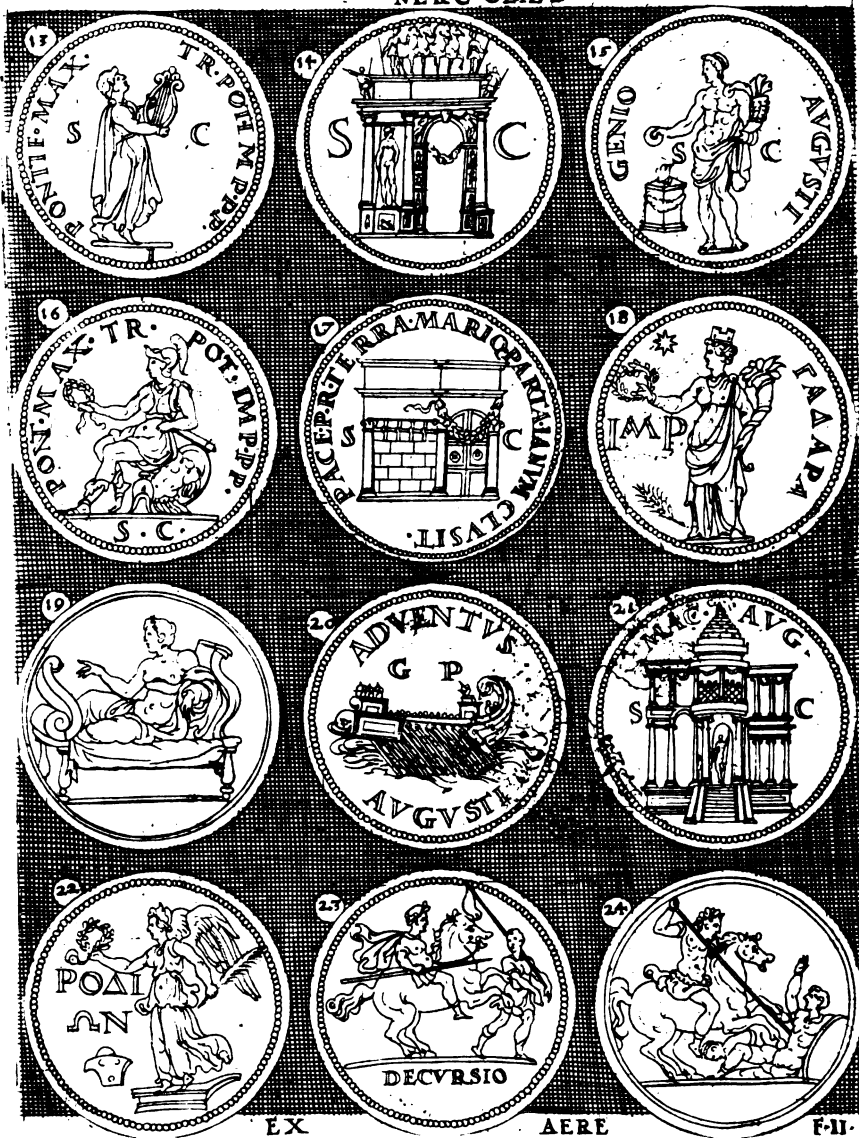

EX

AERE

F.

NERO CLAYD.

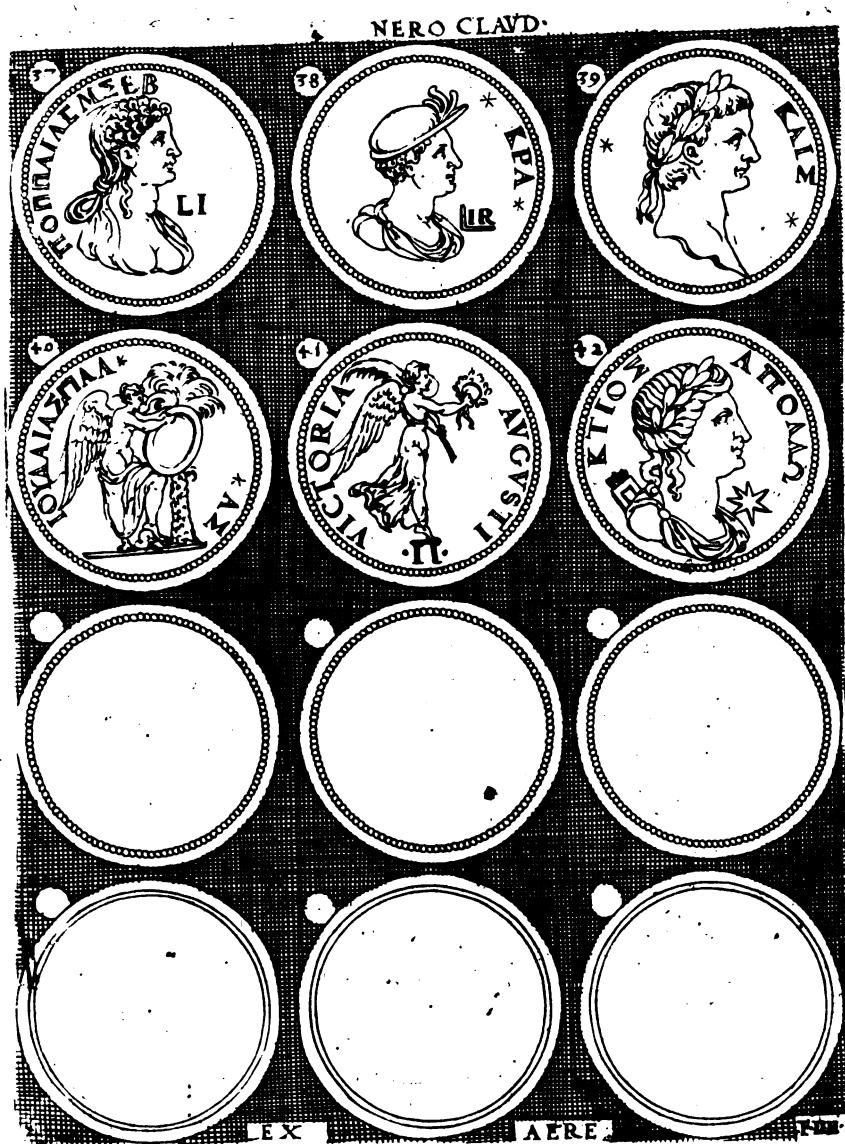
EX

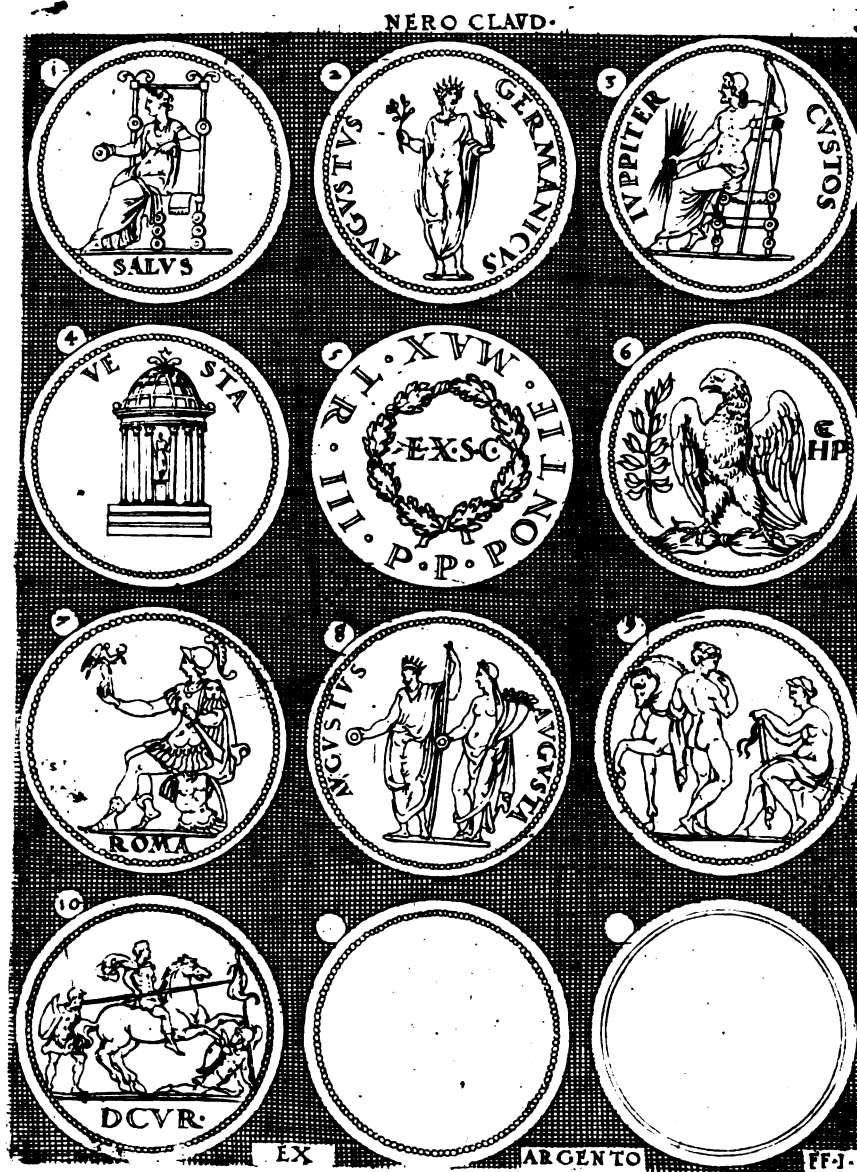
AERE

F-II.

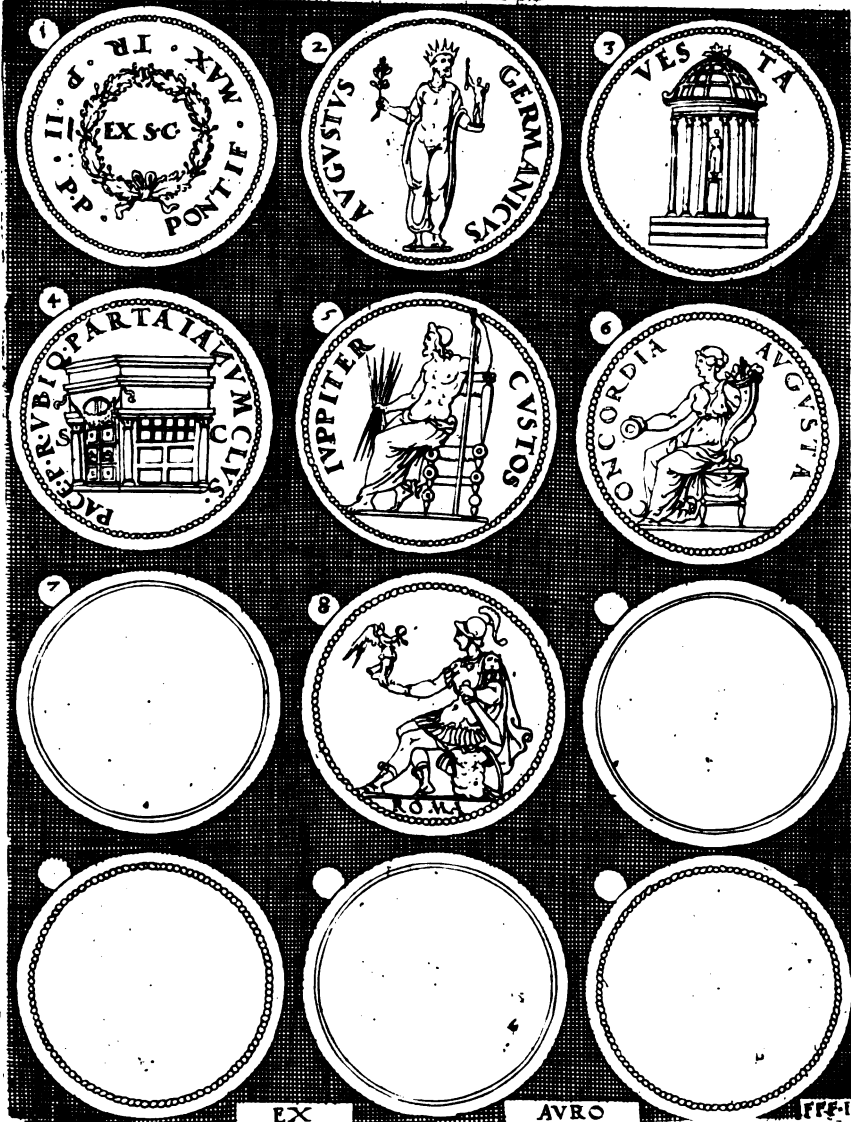
NERO CLAVD.

NERO CLAUD.

EX

AVRO

FFF-I

NERO

EX AER E.

NERO. CLAVD. CAES. AVG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P.

2.

ONG. II. DAT. POP. S. C. Congiarium Secundum Datum. Populo. Sedet in suggestu Imperator, & proximè in pulpito Administer Largitionis calculos, sive tesserulas nummarias populo dat. Eminent simulacrum Romæ galeatæ cum hasta, & victoriolâ, nec longe adstat aliud simulacrum Liberalitatis, quod ligneum fuisse tradit Antonius Augustinus, titulum exhibens largitionis. Unus è populo gradus scalarum ascendit, manum-

Ant. Aug.
dial.

que protendit ad accipiendum munus; pone sequitur puerulus nudus, juxta descriptionem C. Plinii secundi in Panegyrico: *Adventante Congiarii die observare Principis egressum in publicum, insidere examina infantium, futurisque populus solebat: labor parentibus erat ostentare parvulos, impositosque cervicibus adulantia verba, blandasque voces edocere.* De primo Congiario Neronis, adhuc vivo Claudio, post adoptionem, Svetonius. *Deductus in forum tyro populo Congiarium, militi donativum proposuit.* Tacitus in primo Consulatu datum memorat. *Additum nomine ejus donativum militi, Congiarium plebi.* Secundum Congiarium accidit Neronis Consulatu secundo, teste eodem Tacito. *Nerone secundum. L. Pisoni Consulibus, plebei que Congiarium quadragenis nummi viritum dati, & sestertiam quadringentis ærario illatum, & ad retinendam populi fidem.* De hoc intelligit Svetonius. *Divisis populo viritum quadragenis nummis.* Unde in nostro nummo titulus Congiarii, nummarius habendus est, alioquin frumentarius, si daretur frumentum. Valentinianus, & Valens Impp, infigi fori gradibus fecerunt titulum æneum, qui panis modum, & nomen percipientis continebat. Plura infra num. 26.

NERO. CLAUDIVS. CAESAR. AVG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P.

3. DECVRIO. S. C. Non hæc illa puerilis decursio, sive Trojæ ludus, de quo Svetonius, & Tacitus, sed militare equestre certamen, de quo idem Svetonius. *Deductus in forum Tyro populo Congiarium, militi donativum proposuit, indictaque decursione, Prætorianis scutum sua manu prætulit.* Similis decursio militaris cernitur in Hadriani nummo. Ab hasta verò, quam gestare videmus equo decurrentes, decursionis ludus dictus est hastiludium, & Svetonius hasticos nominat græcè Xyfticos ab hastili, quod ξυστίον.

NERO. CLAVD. CAESAR. AVG. GERMAN. TR. P. IMP. P. P. Caput Neronis laureatum, & palmæ furculus.

3. STEFAN. Auriga curru victor nomine Stephanus. Nummus percussus in contorniatorum officina. Stefan pro Stephan barbarum sonat; sed qui modo Neronis, in aliis nummis Trajani exhibet effigiem. Trifstanus aurigantem Neronem sub nomine Stephani, probare nititur.

NERO. CLAVD. CAES. AVG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P.

4. ROMA. S. C. Romæ victricis simulacrum spoliis insidentis cum victoriola, & parazonio.

I

IMP.

IMP. NERO. CAESAR. AVG. PONTIF. MAX. TRIB. POT. P. P.

5. ADLOCVT. COH. Nero paludatus ē suggestu, vel in tribunali castrensi, seu Prætorio alloquitur milites. De concione militibus habita post detectos, mortique adactos conjuratos Tacitus. *Quibus properatis Nero, & concione militum habita, bina nummum millia virisim manipularibus diuisit.* Angelonus opinatur concionem habitam ad Cohortes à Nerone, comitante Burro, cum Imperator salutaretur, sed cognomen Patris Patriæ, quod legitur in nummo, tunc recusatum à Nerone, contrarium suadet.

NERO. CLAVD. CAES. AVG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P.

6. ROMA. S. C.

NERO. CLAVD. CAES. AVG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P.

7. SECVRTAS AVGVSTI. S. C. infra II Mulier, seu Dea Securitas insidens sella quiescit in cubito. Securam quietem descripsit Virgilius.

Georg. I.

At secura quies, & nescia fallere vita.

Ara cum igne supplicationes, seu vota soluta pro Neronis incolumitate, & securitate indicare videtur. In aliquibus Neronianis nummis signata est nota numerica I. & II. cujus exempla habemus in hoc securitatis, in aliis Neronis Citharedi Victoriæ, & Macelli, quam notam numericam ad missilia, & tesseras nummarias pertinere opinor, de qua fati in Augusto diximus.

NERO. CLAVD. CAES. AVG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P.

8. AVGVSTI. POR. OST. S. C. Augusti Portus Ostiensis cum septem navigiis. Hunc factum à Claudio, suum in nummis ostentavit Nero, quod fortè exornaverit, vel perfecerit. Binæ extant in portu fauces: in antica Portuni jacentis, in postica Neronis simulacrum super columnâ. Sed de ipso Portu difficultas oritur, cum pars Claudio, pars Trajano referatur. Unde animadvertendum est, Portum Ostiensem duplici sinu, ambique coerceri, altero in continenti, intra quem effossa humo, per canale navigia immittebantur; altero in ipso mari, duobus aggeribus, quasi brachiis in littore excitatis. Exteriorem sinum, & portum in nostro nummo expressum, arenis hodie undique oppletum, a Claudio factum consentiunt Antiquarii, Architecti, & Geographi; interiorem verò a Trajano additum autumant, ex antiquo Trajani nummo, qui portum Trajanum exhibet exagonum, sive sexangularibus lateribus circumductum juxta vestigia interioris portus, qui & ipse exagonus cernitur. Talem ediderunt Pyrrus Ligorius, Serlius, Labacchius, Du Peracchius Architecti, atque inter Geographos apprimè Cluverius, & Abrahamus Ortelius, qui ita scribit in suo Thesauro Geographico. *Idem testatur nummus meus æneus antiquus, qui Trajani Imperatoris effigiem, & in postica parte hunc portum depictum exhibet eadem formâ, quæ ipsum ruinis deformatum aliquando contemplati sumus. Unde interior portus Ostiensis Trajanus hodie nuncupatur, exterior Claudianus tantum Claudio tribuitur.* Quam sententiam Cluverius fulcire conatur auctoribus, & inscriptionibus, duasque illustres profert, quæ extabant in ædibus Boccalinis ad viam Flaminiam, elapsis annis in demolitione sublatas.

Cluverius
Ital. ant. I. 2.
Abr. Ortel.
Thes. Geo-
graph.

Gruterus.

SALONI. CARPI. M. F.
SALONIAE. EVTERPE

SACERDOTI. M. D. M. PORT. AVG.
ET. TRAIANI. FELICIS. PATRONAE
SVAE. OPTIMAE. BENEMEREN
TI. FECIT. ET. SIBI. ET. SALONIO
HERMETI. SALONIO. DORAE. SA
LONIAE. TERTIAE. ET. EOR. FILIIS
PARS. DIMIDIA. INTRANTIBVS

LEVA

M. CVTIVS. RVSTICVS
TIBICO. M. D. M. PORTVS

AVG. ET. TRAIANI. FELICIS
FECIT. SIBI. ET. CVTIAE. THE
ODOTI. ET. LIBERTIS. LIBER
TABVS. POSTERISQ. EORVM
PARS. DIMIDIA. AD. DEXTRAM

Utraque inscriptione legitur PORTVS. AVG. ET. TRAIANI. Intelligit de Portu Ostiensi, consonis utrisque nummis Neronis, & Trajani, in quorum uno AVGVSTI, in altero TRAIANI portus, & nomina adnotantur. Sed naufragatur in portu, cum longè diversus sit inscriptionum sensus; loquuntur enim de Portu Coloniae Augustæ Trajanæ Phrygiæ ab Augusto deductæ, a Trajano sup-

suppletæ, portuque nobilitatæ, quam ad Ægeum sitam autumat Triflanus. In una legitur SACERDOS, in altera TIBICO Magnæ Deum Matris: sic interpretandæ sunt litteræ singulares M. D. M. quæ Dea Cibeles est in Phrygia præcipuè culta, templumque ejus extabat in ejusdem regionis Colonia Augusta Trajana; unde in ambabus Inscriptionibus SACERDOTI. ET. TIBICO. M. D. M. PORTVS. AVG. ET. TRAIANI. Testis est nummus Septimii Severi cum simulacro Magnæ Deum Matris leoni insidentis in templo columnis quatuor instructo cum litteris ΑΤΤΟΡCΤΗC. ΤΡΑΙΑΝΗC. Augustæ Trajanæ: hanc Trajanopolim idem Triflanus existimat, eademque Felix cognominabatur, ut aliæ illustres Coloniae. Unde in utraque inscriptione PORT. AVG. ET. TRAIANI. FELICIS. Numquam Trajani appellationem Ostiensi portui appositam reperies; & e contra vel Augusti cognomen permansit, ut in nostro nummo, Portus Augusti, vel simpliciter portus, vel Portus Romæ, Portus Urbis, Portus Romanus nominatur. Xiphilinus ex Dione in Severo. *Cetus ingens adpulit in portum, qui Augusti cognomen habet.* Apulejus. *Romam versus profectiorem dirigo, tutusque prosperitate ventorum ferentium, Augusti portum celerrime, & dehinc carpento pervolavi, vesperaque sacrosanctam istam civitatem adcedo.* Itinerarium antiquum maritimum. *Ab Urbe Arelatum usque ad portum Augusti M. P. XVIII.* Hinc Dio postquam portum universum descripsit, concludit: *id opus ab eo, hoc ut a Claudio extructum portus nomen hodie quoque retinet.* Cæteros auctores recenset idem Cluverius, qui notat sequioribus sæculis ipsum Portum dictum fuisse Phari portum. Centumcellensis autem portus a Trajano extructus auctoris Trajani cognomen obtinuit, ut ex descriptione Plinii Junioris his verbis: *Habet hic portus etiam nomen auctoris, eritque vel maxime salutaris.* Ptolemæus *Τραιανός λιμὴν Τραιανί portus*, sic legitur in allato Trajani nummo PORTVS. TRAIANI, & hic pertinet ad Centumcellensem. Qui verò ipsum referunt ad Ostiensem, ducuntur sola conjectura similitudinis exagonæ, veterum testium omnino expertes, imò refragantibus auctoribus, & rationibus cunctis. Utrunque portum Ostiensem, tam interiorem, quam exteriorem a Claudio ædificatum ex Dione comprobatur; quam sententiam secutus est Joseph Castalio Antiquitatum disertissimus interpres, & vindex, cujus multa præclara opera malo fato interiere: hæc ipse in explicatione Numismatum Ostiensis, & Trajani portus. *Non desunt, qui numisma Portus Trajani Ostiensis portus partem eam referre opinentur, quæ interior sit, quæque a Trajano addita portui Claudiano patetur.* Eos ipse tota errare via censeo, nullis quidem veterum testimoniis nituntur. Eos redarguit in portibus extruendis priscorum consuetudo, & Cassius Dio, qui Ostiensem portum a Claudio factum cum scriberet, ejus quoque formam exposuit, duobus enim brachiis in aggerum morem excitatis conclusum mare, insulamque cum turri ante ostium extructam; atque in continentem introrsum altius effossam & circumquaque cœdificatam mare immisum a Claudio fuisse scribit. Sed verba Dionis proferamus τὸ μὲν γὰρ ἐξορύξας τῆς ἡπείρου χερσὶν ἢ συμπαρὸν τὸ πέραξ παλὴν ἐκρητίδωσι, καὶ τὴν θάλασσαν εἰς αὐτὸ ἐσθλάξαν. Hunc enim locum continentis effodit haud parum, & totum circumcirca crepidine cinxit, & mare in hunc ipsum locum ingredi fecit. Interior hæc Claudiani portus ædificatio: effodit Claudius humum, & mare immisit per canale in sinum interiorem, & circum circa crepidine lapidum firmavit. Sequitur τὸ δὲ, ἐν αὐτῷ τῇ πελάγῃ χώματα ἰχθυήσαντα αὐτῇ μεγάλῃ χερσὶν, θάλασσαν ἐνταυθα πολλὴν περιέβαλε. καὶ ἦσαν ἐπ' αὐτῇ, πύργον τε ἐπ' ἐκείνῃ &c. Deinde cum in ipso mari aggeres ex utraque parte magnos fecisset mare multum in ipso loco circumdedit, ibique insulam effecit. Hæc Claudiani portus exterior pars aggeribus, quasi brachiis in mari excitatis, iisque iterum mare conclusum, cum insula, & turri unde noctu ignes emicantes signum nautis darent. Concludit vero absque ullo Trajani titulo τὸ ἐπιχώριον ὀνομαζόμενος, ὡς ἐκείνῃ τε ἐποίησεν. Idque opus ab eo extructum portus nomen hodie retinet. Evidentius etiam utramque Ostiensis portus faciem appingit Juvenalis de navigatione Catulli.

Triflanus
c. 2.

Xiphil. l. 71.

Apulejus
l. 1.

Plin. Jun.
lib. 6. ep. 31.
Ptolemæus.

Juvenal.
Sat. xij.

*Tandem intrat positas inclusa per aquora moles,
Tyrrenamque Pharon, porrectaque brachia rursus,
Quæ pelago currunt medio, longeque relinquunt
Italiam; non sic igitur mirabere portus,
Quos Natura dedit, sed trunca puppe magister
Interiora petit Bajana pervia cymba,
Tuti stagna sinus.*

Cluverius, ac vetus Juvenalis Scholiasta, hos versus ad Trajanum trahunt, quasi Satyricus sub Trajano vixerit: quod sanè non constat, imò legitur in ejus vita

antiquitus descripta, exulem missum in Ægyptum à Domitiano, ibi statim angore periisse; cui sententiæ nequaquam faveo: cum enim Nerva exules actos à Domitiano revocasset in patriam, inter reduces annumerandus est etiam Juvenalis, qui initio Sat. VII. Domitianum carpit, & Nervam commendat à studio Poetices, incipit enim:

Et Sat. vij.

*Et spes, & ratio studiorum in Casare tantum;
Solut enim tristes hac tempestate Camenas
Respexit.*

Sic ad ipsum Nervam Martialis.

Martialis
lib. 12. ep. 6.
& lib. 8. ep.
70.

*Contigit Ausoniae procerum mitissimus aula
Nerva: licet toto nunc Helicone frui.*

Vita Juvenalis in corpore veter. Poet. lat.

Nerva porro poeticae facultatis apprimè fuit studiosus, imò optimus Poeta, quem sui temporis Tibullum nominat Martialis, eidemque Nero suum poema commisit. Nervam igitur, non Trajanum poeta celebrat, & ad ejusdem vitæ descriptæ emendationem, quæ legitur in corpore Veterum Poetarum latinorum, hæc addita sunt optimo jure. *Temporibus Domitiani floruit, ad Nervæque tempora pervenit, quod ejus carmen plane indicat.* Quoniam verò ob breve imperium Nervæ unius anni, ac mensium quatuor, aliquis præsumere posset, Juvenalem facilè ad Trajani principatum pervenisse, is animadvertat etiam, ipsum Juvenalem octogenarium Urbe submotum fuisse à Domitiano: sed esto ætatem produxerit Satyricus ad imperium Trajani, quid inde? Silet, ac nullam prorsus Trajani laudem intexit in descriptione Ostiensis Portus, totus vero immoratur in amplificatione Claudiani exterioris, ad quem pertinent illa:

*Tandem intrat positus inclusa per aquora moles,
Tyrrenamque Pharon, porrectaque brachia rursus,
Quæ pelago currunt medio, longeque relinquunt
Italiam, non sic igitur mirabere portus,
Quos natura dedit.*

Ingens sane amplificatio, describit Pharon, ac turrim celebrem erectam à Claudio in æmulationem Phari Alexandrinæ, moles, & aggeres in mari adeo extensos, ut poetica hyperbole dixerit, Italiam longe relinquere, atque Aphricam, quæ è conspectu est, trajicere; nec portus ab ipsa natura datos amplius admiratione dignos, cum structiles adeò sint admirandi. Sequitur Poeta descriptionem interioris portus absque ulla Trajani laude, ulloque poetico ornamento, stagna tantum nominat, quod minime fecisset, si ea tempestate vivens adhuc Trajanus portum interiorum ædificasset:

*. . . sed trunca puppe magister
Interiora petit Bajanae pervia Cymbæ,
Tuti stagna sinus.*

Grangæus
in Juvenal.
Sat. 12.

Grangæus Juvenalis Commentator ad illa—*porrectaque brachia rursus—errant, qui ab alio puta Trajano, hunc portum auctum, ad quod n. rursus—referre volunt.* Imò rursus illud ostendit ultra Pharon rursus exporrecta, seu continuata brachia portus, nam ad ejus introitum turris extructa. Observandus est etiam in nostro nummo portus Ostiensis exterior cum duabus faucibus, quibus, & a fronte, & a tergo pervius exhibetur; siquidem alterum latus mari objicitur cum simulacro Portunni, alterum adjacet interiori sinui, in quo simulacrum Neronis positum est; dubium inde non est, universum portum à Claudio perfectum, quod probat Dio in allata descriptione: *perfectique magnanimitate, ac potentia Romana; & paulo post, id opus ab eo extructum portus nomen hodie quoque retinet.* Trajanum omnino fileat. His infringitur vetus Scholiasta Juvenalis. Portum Augusti dicit, seu Trajani, quia Trajanus portum Augusti restauravit in melius, ac interius tutiorem sui nominis fecit. Scholiasta porro non minus in Trajano, quam in Augusto erravit, cum portus nihil ad Augustum, a J. Casare sæpe destinatus, ut inquit Svetonius, ac propter difficultatem omissus, a Claudio extructus. Lapsus est etiam alter Scholiasta Horatii:

Scholiastæ,
Juvenalis, &
Horatii.

De arte
poetica.

*Debemur morti nos, nostraque, sive receptus
Terra Neptunus classeis aquilonibus arcet,
Regis opus.*

Antonius
Augustinus
lib.

Non tantum, ait, verba hominum intereunt, sed & homines, & omnia eorum facta, quod tribus continuis id probat exemplis, primum de portu Ostiensis nam apud Ostiam civitatem Augustus mare irrumpens interclusit, & aggerem terræ, ac lapidibus obstruxit, & portum ibi fecit. Horatius loquitur de Portu Lu-

Lucrino. Nec est prætereundus Antonius Augustinus ambigens Neronis ne, an Augusti sit statua super columnâ in portu excitata, cujus altera manu lanterna pendens, navibus noctu illucesceret. Statua enim ipsa hastam, seu sceptrum, & globum tenet. Plinius, & Svetonius turrin describunt ad exemplar Alexandrinæ Phari. *Portum Ostiensem excitavit Claudius, circumdata dextra, sinistraque brachio, & ad introitum profundo jam solo mole objecta, quam quo stabilis fundaret, navem ante demersit, qua magnus obeliscus ex Ægypto fuerat advectus, congestisque pilis superimposuit altissimam turrin in exemplum Alexandrinæ Phari, ut ad nocturnos ignes navigia dirigerent.* Vincentius Scamozius Architectus, nulla ratione ductus, hanc Pharum cum brachiis portus Trajano adscribit. Serlius verò interioris portus magnificentiam, dimensiones, & commoda ita describit italiane. *Li Romani per la grandezza dell'animo sempre cercarono di far cose, le quali dimostrassero, quanto eglino fossero potenti, e generosi in tutte le azzioni in mare, ed in terra; onde per lo commercio di Roma fecero questo maraviglioso porto di Ostia, il quale veramente, & per la commodità, & per la grandezza degli edificij, & sopra tutto per la fortezza sua si può dire mirabile, & è di forma esagona, cioè di sei faccie, & ogni faccia è per lunghezza cxvi. canne, & ogni canna è palmi x. Da queste principali misure si potrà comprendere la grandezza sua; ogni faccia aveva un spazioso cortile con le loggie intorno, & quattro appartamenti di magazzini circondati dalle loggie con uno andito nel mezzo, & lungo la ripa su le acque erano per ordine tronchi di colonne, a' quali si legavano le navi, & alla bocca del porto erano assai torrioni per guardia de' nemici bisognando &c.* Forma ergo exagona placuit interioris portus, tutior, & accomodata ad exonerandas naves, atque ad ædificationem horreorum, & stationum. Hinc inferri potest Trajanum in Centumcellensis portus extruptione secutum Claudiani rationem, quod conjicitur ex ejus nummo, & ex descriptione Rutilii Numatiani, qui anticam, & posticam ejus partem exposuit.

Plin. l. 16.
& 36.
Svet. in
Claud.

Scamozius
in Indice ad
Serlium.
Serlius Ar-
chitecturæ
l. 3.

Rutilius
Numant. in
Itinerario.

*Nec posuisse satis saxo navalia portu,
Ne vaga, vel tutas ventilet aura rates.*

Interior medias sinus invitatus in ades

Instabilem fixis æra nescit aquis. Imitatus Juvenalem interiora stagna sinus.

Referendus est ergo nummus Trajani ad portum suum Centumcellensem, non ad Ostiensem Claudii; quamvis hodie exagona latera non recognoscantur; nam Centumcellensis a sua prima forma amphitheatrali undique immutatus est; sic enim idem Rutilius de Centumcellensi

Molibus aquoreum concluditur amphitheatrum.

NERO. CLAUD. CAES. AVG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P.
9. S. C. ROMA.

NERO. CLAUD. CAES. AVG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P.
10. VICTORIA. AVGVSTI. S. C. Victoria dextra lauream, sinistra palmam, si-
ve Armeniaca ductu Corbulonis, siue Britannica ductu Svetonii, de quibus Ta-
citus.

NERO. CLAUD. CAESAR. AVG. GER. P. M. TR. P. IMP. P. P.
11. ANNONA. AVGVSTI. CERES. S. C. Annona stans cum copiæcornu, Ce-
res sedet cum face, & aristis, in medio ara seu mensa, super quâ modius, re-
tro navis frumentaria. Hoc pulcherrimo symbolo usi sunt, & alii Imperatores.
Occo pro Annona Fortunam describit. Ad hunc nummum faciunt illa Taciti in
dissimulationem victoriæ Parthorum. *Quin & dissimulandis rerum externarum cu-
ris, Nero frumentum plebis vetustate corruptum in Tyberim jecit, qua securitatem
Annona sustentaret, cujus pretio nihil additum est, quamvis ducentas ferme naves in
portu ipsa violentia tempestatas, & centum alias Tyberi subvectas fortuitus ignis ab-
sumpsisset.*

IMP. NERO. CAESAR. AVG. P. MAX. TR. P. P. P.
12. S. C. Victoria dextra clypeum votivum tenet, in quo S. P. Q. R. Victoria est
Armeniaca, ob quam supplicationes, & vota publica pro Nerone à Senatu de-
creta. Tacitus. *Et abscessere Armenia Parthi, tanquam differrent bellum, sed apud
Senatum omnia in majus celebrata sunt sententiis eorum, qui supplicationes, & die-
bus supplicationum vestem Principi triumphalem.*

NERO.

NERO. CLAUDIVS. CAESAR. AVG. GERMANIC.

13. PONTIF. MAX. TR. POT. IMP. P. P. S. C. Nero citharedico habitu citharam pulsat. Hujus nummi Svetonius meminit. *Sacras coronas in cubiculis circum lectos posuit, item statuas citharedico habitu, qua nota etiam nummum percussit.* Talis habitus talaris fuit tunica aurea, & chlamis, seu lacerna purpurea: utramque exhibet nummus. Auctor librorum ad Herennium *uti citharedus cum prodierit optimè vestitus palla inaurata indutus cum chlamyde purpurea coloribus variis intexta cum corona aurea magnis fulgentibus gemmis illuminata.* Tunica ex textili auro puro fuit sine alia materia, quo auro & Agrippina, teste Plinio, incedebat paludata. Cl. V. Octavius Ferrarius in suo opere de Re vestiaria, difficile, sibi mirum videtur, aurum sine alia materia texti potuisse. Nos in nostra Cimeliotheca textilis auri fragmenta adservamus effossa in urna sepulchrali viæ Appiæ, in qua terræ admixta purissima auri fila tunice ad tenuitatem capilli reperta sunt. De Nerone Citharedo Tacitus, & Dio, & alii plures, quos infra ad argenteum num. 2. percurremus.

NERO. CLAUD. CAESAR. AVG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P.

14. S. C. Arcus quadriga, victoriisque insignis Artaxata delata, Tiridate expulso per Corbulonem Armeniaco bello. Tacitus. *Ob hæc consalutatur Imperator Nero, & Senatus Consulto supplicationes habita, statuasque, & Arcus, & continui Consulatus Principi.* Referri quoque posset ad Arcum alium in Capitolio Neroni erectum bello Parthico, ut idem Tacitus. *At Romæ trophæa de Parthis, Arcusque medio Capitolini montis sistebantur, decreta ab Senatu integro adhuc bello.*

NERO. CLAUD. CAES. AVG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P.

15. GENIO. AVGVSTI. S. C. Genius dextra pateram, sinistra cornucopiæ antearam. Augustorum Genius tantæ venerationi fuit, ut gravius ducerent per Genium Principis, quam Jovis pejerare. Minutius Felix: *Et est eis tutius per Jovis genium pejerare, quam Regis.*

NERO. CLAUD. CAES. AVG. GERM.

16. PONT. MAX. TR. POT. IMP. P. P. Roma:

IMP. NERO. CAES. AVG. PONT. MAX. TRIB. POT.

17. PACE. P. R. TERRA. MARIQ. PARTA. IANVM. CLVSIT. Jani templum à Nerone clausum confirmat Svetonius: *Janum Quirinum clausit, tam nullo, quam residuo bello.* Extat alius PACE. P. R. VBIQ. PARTA. IANVM. CLVS. Alius item cum ara Pacis subscripto titulo ARA. PACIS. Nec falso Nero Janum clausit Britanniae, Germaniae, Armeniae rebus compositis, cum Vologeses Parthorum Rex Legatos de pace miserit. Horosius fragmentum Taciti producit ad probandum, ab Augusto ad Vespasianum usque Jani templum patefactum, & sic à Nerone minimè clausum fuisse. *Sane Augusto Janus patefactus, dum apud extremos terrarum terminos novæ gentes, sæpe ex usu, & aliquando cum damno quærantur, usque ad Vespasiani duravit imperium.* Sed Tacitus ipse contrarium sentire videtur, Corbulone Legatos Tiridatis, & Vologesis alloquente. *Imperatori suo immotam ubique pacem, & unum id bellum esse.* Unde Tiridates posuit ad effigiem Cæsaris insigne regium, quod postea Romæ reassumpsit à Nerone. Tanta fuit pax Neronis principatu, quanta unquam alias Populo Romano. Teste eodem Tacito *classe vi tempestatis ad Miseni promontorium amissa.* Nec multo post; *clades rei navalis accipitur, non bello, quippe haud alias tam immota pax.* Janum clausum à Nerone innuit Lucanus in principio sui operis, quod Nero Jovis exemplo gigantibus extinctis Populo Romano pacem attulerit, vaticinatur inde cum cælum petierit, & Deus post mortem Romanis affulserit, tunc mutuam fore humani generis pacem, & amicitiam.

*Tunc genus humanum positis sibi consulat armis,
Inque vicem gens omnis amet: Pax missa per orbem
Ferrea belligeri compefcat limina Jani.*

NERO. ΚΛΑΥ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. Nero Claudius Cæsar Augustus. Caput radiatum.

18. ΓΑΔΑΡΑ. ΙΜΡ. Gadera, quæ & Gaddara, & Gadaris nominatur, Urbs Decapolitana Regionis, contermina Judææ, quam, ut ait Strabo, Judæi quoque suam faciunt. A Judæis subversa, in gratiam Demetrii liberti à Pompejo magno iustaurata.

flaurata. Turrita appingitur transamnanæ regionis Metropolis. Gabinus Pompei Præfectus, distributis in Judæa quinque juridicis Conventibus, Curiam secundam post Hierosolymam in Gadara constituit, eandemque primatu sub optimatum regimine decoravit. Neronis principatu Gadarense accepta clade invicem affecerunt Tiberidas seditiosos, primatum ammissum sibi vindicare ex integro molientes. Justus ipsorum agros incendit, & post Cæsariensem victoriam, in Gadaram rursus à Judæis incursum est; cum Cestius nuncios in Achajam, Neroni misit belli causâ Florum criminans. Hinc in nostro nummo Gadara appicta est coronam præferens ex illis, quas Nero in Achajam, Græciamque transgressus, cithara, & cantu in sacris certaminibus consequebatur, vel ex aliis, quas ipsi mittere Civitates solebant. Quo argumento sol insculptus est super corona, ut scilicet canendi, aurigandique præstantia Neronem Solem significaret, qui Sol dici, & haberi voluit, ut infra in hisce tabulis. Sub Nerone ipso urbs Gadara seditiosis distructa, & subversa, instaurata est a Vespasiano expulsis, interemptisque seditiosis; eademque cornucopiæ manu tenet propter ubertatem rerum omnium in Cælesyria regione a Strabone laudata. Compendiaria nota ΣΑΡΡ. Samariam significari videtur unde ΣΑΜΑΡΙΑ & ΓΑΔΑΡΑ pro ΓΑΔΑΡΙΝΩΝ & ΣΑΜΑΡΕΩΝ Gadarenorum, & Samaritarum. Samaria non longè ab Gadara posita est in confiniis Galilææ; hæc à meridie Samaritis, ab Oriente Gadaris terminatur. Utramque habemus in nummo propter illam *ομόνοίαν* concordiam, & societatem mutuam frequenter in nummis signatam inter socias Urbes, imo *ἀδελφικῆς* propter concordiam nuncupatas censeo, quemadmodum Samaria ipsa, & Sodomæ sorores Hierusalem appellantur in Ezechiele, ad quem locum Divus Hieronymus. *Sorores autem Hierusalem Samariam, & Sodomam, quarum altera a sinistra, altera à dextris.* Sic Apamea, & Laodicea Syriæ, Laodicea, & Seleucia sorores propter concordiam, & amicitiam nuncupatæ. Sic Uticam Cartaginis Sororem dixit Tertullianus.

IMP. NERO. CAESAR. AVG. P. M.

19. Dea Salus lectisternio incubans. Hic nummus contorniatatus est. De lectisternio Diis malorum depulsoribus primum apud Romanos instituto consule Plinium. Hoc ipsum lectisternium cernitur in alio nummo cum Trajani capite quem edidit Angelonus cum litteris. OLIMPIAS. REGINA. Natalis magni Alexandri monumentum Ammonio serpente Olympia pregnante.

Plin. l. 8.

NERO. CAESAR. AVG. GERM.

20. ADVENTVS. AVGVSTI. C. P. Erizus, à quo Vicus, & Occo, hunc nummum mutuati sunt, reditum Neronis ad Urbem ex Græcia post musica certamina C. P. Græcia Peragrata interpretatur. Occo Gaudium Publicum. Sed littera C. genuina in G. mutata est. Corrige C. C. Colonia Corinthus, in qua fuit cusus nummus: in alio legitur integris litteris ADVENTVS. AVGVSTI. L. C. Laus Corinthi, in alio ADVENTVS C. COR. Colonia Corinthi, in alio ADVEN. AVG. CLEANDER. Non ergo peragrata Græcia ad Urbem reditus, sed Corinthi adventus, cum Nero Achajam, Græciamque transgressus, sacras coronas adipiscendi studio Corinthum appulit, emporio, & portibus nobilissimam Coloniam; nam portus duos habuit, alterum Italiæ, alterum Asiæ obversum. Unde maxima hominum frequentia, ac divitiis adagio locus, *Non est Corinthum adire cuivis integrum.* Musonius apud Lucianum, Neronem igitur in Achajam via ducebat, & illud jam, quod sibi ipsi vehementer persuaserat, ne musas quidem dulcius modulari. Volebat autem & Olympiis (quod certamen omnium maximè exercitiis frequentatum) canendo coronari; nam quæ in Pythiis aguntur, eorum pleraque ad se magis, quam ad Apollinem pertinere putabat. In Isthmo urbs sita est, perfodere navigabili alveo tentavit Nero. Svetonius. *In Achaja Isthmum perfodere aggressus Prætorianos pro concione ad inchoandum opus cohortatus est, tubaque signo dato primus rastello humum effodit, & corbula congestiam humeris extulit.* Antequam vero ad perfodendum Isthmum proficisceretur, Corinthi progressus in Sænam, Amphitrites, & Neptunni, cui sacra Isthmus, hymnum cecinit, & canticum Melicertæ, in cuius honorem Isthmia instituta fuere. Cepta deinde effossione Corinthum rediit, ut idem Musonius. Isthmia à Nerone celebrata præter Lucianum, & Svetonium docet alius nummus, qui in postica refert quadrigam aurigante Nerone capite radiato, hoc est Apollineo cum litteris Q. FVL. COR. alius item, qui clypeum exhi-

Svet.
Pausan. A-
chaja .

exhibet cum litteris ISTHMIA circa clypeum IVLIO. POLVRENO. II VIR. COR. De discessu Neronis ex Achaja , & Corintho ita Svetonius . *Decedens inde , provinciam universam libertate donavit , simulque Iudices civitate Romana , pecunia grandi : qua beneficia è medio stadio , Isthmiorum die sua ipse voce pronunciavit .*

NERO. CLAUDIVS. CAESAR. AVG. GER. P. M. TR. P. P. P.

21. MAC. AVG. S. C. Marcellum Augusti . Hujus meminit Dio . *Forum obsoniorum , quod uno verbo Macellum dicitur , dedicavit .* Antonius Augustinus de Macello ambigit , refertque inscriptionem cum ædificio ad Auream Domum Neronis commutata littera C. in G. MAG. AVG. , cui subintelligitur DOMVS . *Magna Augusti Domus .* Sed perspecta satis in omnibus est littera C. non G. , & quamvis olim littera C. pro G. acciperetur , usum obtinuit rudioribus sæculis ante Neronis ætatem , & Duilii ævo CARTACINENSIS . LECIONES . MACISTRATOS , pro Cartaginenses Legiones , Magistratus , ut in inscriptione Columnæ rostratæ eidem Duilio dicatæ in foro Romano , cujus basis inscriptæ fragmentum hodie conspicitur in Capitolio . Ædificium , quod in nummo expressum est , tholum habet juxta Varonem apud Nonium . *Et pater Divum trisulcum fulmen igni fervido astutum mittat in tholum Macelli .* Structuram Macelli exhibet antiqua icnographia Urbis Romæ , cujus fragmenta effossa sunt ex marmoreo pavimento templi Romuli ad Viam Sacram , nunc Sancti Cosmæ , & Damiani . In eodem pavimento universa Urbs fuerat descripta sub Aureliano , qui pomerium auxit . Conspicitur Macelli frons cum latere uno porticibus , & columnis conclusa : intra porticus spectantur tabernæ obsoniorum quadratæ ; ita ut singulæ quaternæ semitis discretæ insulam efficiant , ac legitur titulus integris litteris MACELLVM . Hoc fragmentum cum reliquis frustis adservatur in Ædibus Farnesianis , ab Andrea Bufalino accuratissimo recentis , ac veteris Urbis Icnographo delineatum . In nostro nummo non universum Macellum , sed frons nobilior tantum signata est , in medio tholus , in quo Neronis simulacrum , porticibus utrinque concameratione duplici juxta normam a Vitruvio traditam . Nec deest auctoritas ad probandum , Macellum ipsum extructum à Nerone , ut scribit Angelonus Antonii Augustini sententiam secutus de Aurea Domo ; nam satis superque est Cassius Dio loco citato .

Dedicatio porro non tantum ædium , & sacrarum rerum , quæ Numinibus , Heroibusque sacrabantur , sed & profanorum ædificiorum ad publicum usum : dedicabantur Domus , circi , theatra , amphitheatra , thermæ , gymnasia , aliaque . Talis dedicatio nil aliud erat , quam opera publica , seu Principis perfecta , absolutaque , cum usui esse cepissent , populo exhibere , ut discimus ex Divo Chrysostomo . Dedicatio utendi initium facit . Puteolis pontem Caligula , domum , thermas , gymnasium Nero , amphitheatrum Titus dedicavit . Dedicaciones vero maximo apparatu , ac magnificentia celebrabantur . Statilius Taurus in Campo Martio Theatrum suis sumptibus absolvit , ejusque dedicatione munus gladiatorium exhibuit . Titus munere apparatissimo amphitheatrum dedicavit quinque millia ferarum occisis . Nec abs re hæc adnotavimus de Macelli dedicatione a Dione tradita ; nummus sanè Macellum exhibet sertis exornatum , quæ in festis apponi consueverant , & nummum ipsum in Dedicatione Macelli cusum verisimile est . Sic Tiberius dedicavit Macellum Livianum in honorem Livie Augustæ , ut recte interpretatur Famianus Nardinus ex ipso Dione : Et dedicavit locum Livium nuncupatum una cum matre , ipseque invitavit Senatum in Capitolium , & mater mulieres private invitavit . Idem Nardinus verisimili conjecturâ infert , quod Nero ædificaturus vestibulum aureæ Domus occupato Cupedinis foro , quod erat Macellum prope viam sacram auxerit Macellum magnum in monte Cælio . Verisimilius tamen videtur à Nerone vel denuo constructum , vel instauratum haustum Neroniano incendio , quod , ut inquit Tacitus . *Plana primum deinde in adita assurgens Cælum proximum corripuit .* Initium in ea parte Circi ortum , quæ Palatino , Cælioque montibus contigua est . Absumptum itaque incendio Macellum in monte Cælio ædificavit Nero eo animo , quo nunquam mediocra excogitavit , sua magnitudine magnum , sive per anthonomasiam Macellum dictum , ut in eadem icnographia . Nec accedo ad Nardini sententiam , qui rotundam Sancti Stephani ædem in monte Cælio antiquum Macellum opinatur , cum oblonga , & longe diversa sit Macelli structura in eadem icnographia , & in nummo descripta .

NEPON.

Nonius in
verbo salus
tit. de im-
propriis.

Vitr. l. 51
cap. 12.

Chryf. ep.
ad Hebræos.

Dio l. 71.

Cassiod. in
Chron.

Nardin. l. 4.
cap. 34.

ΝΕΡΩΝ. ΚΑΑΥΑ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒΑΣΤ. ΓΕΡ. ΑΥΤΟΚΡΑ . Nero Claudius Cæsar Augustus Imperator, in alio legitur ΚΑΙΣΑΡ. ΝΕΡ. caput Neronis corona radiata .

22. ΡΟΔΙΩΝ . Rhodiorum Victoria rostro navis insitens cum corona , & palma . Opinatur Erizzus, hunc nummum a Rhodiis cūsum Neronis adolescenti ætate, cum pro Rhodiis in Senatu græcè peroravit ; sed contrarium suadent inscriptionis tituli AVGVSTVS . GERMANICVS . IMPERATOR . rerum potente Nerone post mortem Claudii, cum pro Rhodiis peroraverit Nero Cæsar tantum, adhuc vivo Claudio . Coronam & palmam præfert Victoria ex iis, quas Civitates ad eum mittebant ob Olympicas victorias & musicos agones, de quibus abundè Svetonius . *Instituerant Civitates, apud quas musici agones edi solent, omnes citharædorum coronas ad ipsum mittere: eas adeo gratè recipiebat, ut legatos, qui pertulissent, non modo primos admitteret, sed etiam familiaribus epulis interponeret.* Rosa ad pedes Victoriæ Rhodi typus, res est nota . Græci πόδιον rosam nominant . Trifstanus pro rosa craterem ponit, Erizzumque notat : nos in integro nummo rosam observavimus . Rhodum adeo dilexit Nero, ut ad onerandam invidia matrem, quasi cessurus imperio, Roma discedere, Rhodumque abiturus insimularet ; cum etiam ex Delpho, aliisque fanis donaria substulisset, Rhodo tantummodo pepercit, ipsamque urbem sacrosanctam habuit .

Svet. in Nerone.

Dio Chrysostom. orat. 81. & 33.

NERO . CLAUDIVS . CAESAR . AVG . GER . P . M . TR . P . IMP . P . P .

23. DECVRGIO . Nero decurrens præeunte signifero .

IMP . NERO . CAESAR . AVG . P . M . Neronis caput, & palmæ furculus .

24. Imperator equo vectus in hostes fratros hastam intendit . Hic nummus est contorniatus .

ΝΕΡΩ. ΚΑΑΥΑ. ΣΕΒ. ΓΕΡ. Nero Claudius Augustus Germanicus .

25. ΖΕΥΣ . Jovis caput .

NERO . CLAVD . CAESAR . AVG . GERM . P . M . TR . P . IMP . P . P .

26. CONG . II . DAT . POP . S . C . Congiarium Secundum Datum Populo . Non tantum primum Congiarium in foro dedit Nero, ut ex Svetonio observavimus num. 1. sed etiam secundum, cum fori porticus nummus exhibeat : fori aream porticus claudebant ex Vitruvio, Livio, aliisque . In foro ludi, & spectacula edebantur, ubi frequens populi multitudo, & ad jura conveniebant . Unde Svetonius allatus de Nerone . *Deductus in forum Tyro populo congiarium, militi donativum proposuit, indistinctaque decursione Prætorianis scutum sua manu prætulit .* Simile apud Lampridium in Commodio adhuc in prætexta puerili congiarium dedit, atque ipse in Basilica Trajani præsedet, quæ erat in foro . Congiarium etiam, seu alimenta data à Trajano in ipsius foro indicat marmor anaglyphicum in ejus Arcu, nunc Constantini, in quo cernuntur fori porticus à nobis prætermissi in notis ad Romanarum Antiquitatum vestigia . Differt hic à primo jam exposito nummo . Sedet Imperator in suggestu ; infra Administer titulum largitionis præbet, accedit unus è populo, in ædito Roma stat cum hasta, & victoriola .

NERO . CLAVD . CAESAR . AVG . IMP .

27. S . C . in clypeo, & laurea .

IMP . NERO . CAESAR . AVG . P . M .

28. Venator aprum adoriens : nummus est contorniatus similis Titi, atque Trajani .

IMP . NERO . CAESAR . AVG . P . M .

29. Nummularius five mensarius . Nummus est contorniatus .

ΝΕΡΩ. ΚΑΑΥΑ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. ΑΥΤΟΚΡΑΤ. Nero Claudius Cæsar Augustus Imperator .

30. ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ Perinthiorum Citharædorum Corona à Perinthis missa, apud quos musici agones edi solebant . Nummi extant Severi, atque Antonini ejus filii cum mensa, & præmiis victorum, litterisque ΑΚΤΙΑ. ΠΥΘΙΑ. ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. Perinthus est Thraciæ Urbs Philippi obsidione nobilis, de qua Diodorus Siculus, Tzezes, & Geographi .

K

IMP.

IMP. NERO. CAESAR. AVG. P. M.

Plin: l. 7.
cap. 47.

31. EVTHYMIVS. Victor curru. Quamvis nummus sit contorniatuſ, victorem tamen Olympicum refert, Euthymio Locri in Italia fuit patria, ut tradit Plinius. Hic ſemper in Olympiis victor, & ſemel victuſ, unde imago ejus Olympiæ & Locris: ſed nihil Euthymiuſ ad Neronem, neque ad Trajanum, in quorum nummiſ contorniatuſ victor quadriga exhibetur. Triſtanuſ opinatuſ eſt, utrumque Imperatorem Circenſibuſ victorem ſub Euthymii nomine; nummi autem contorniatuſ, ut diximuſ, ſequioribuſ ſæculiſ cuſi ſunt. Legitur in nummo Trajani TRAIANVſ, P. F. AVG. Nunquam Trajanuſ *Piuſ Felix* cognominatuſ: Pii cognomen Antonino, *Feliciſ* Commodo ex Auguſtiſ primo datum.

NERO. CLAVDIVS.

Strabo l. 12.

32. Bacchi curruſ. Erizzuſ Cybeliſ curruſ deſcripſit. Sed nihil ad Neronem, cum nummuſ ſit contorniatuſ, idemque cum Trajani capite.
33. Templuſ ON. ΓΑΛΑΤΩ. Cum litteræ nimis corruptæ ſint, videant, qui habent integruſ nummuſ. Quantum vero conjeſtare licet, corrigenda eſt inſcriptio, ac etiam ſupplenda KOINON. ΓΑΛΑΤΙΝΩΝ. Communitaſ Galataruſ. Extat nummuſ Trajani cum eadem inſcriptione, & templo. Galatia Ponto, & Cappadociæ adjacet, Paphlagoniam attingens, quondam Tetrarchia, ut docet Strabo. Templuſ vero ſeu Neroni, ſeu Trajano dicatuſ eſt.

NERO. CAES. AVG. IMP.

34. CERTA. S. QVINQ. ROM. CO. Certamen Sacruſ Quinquennale Romæ Conſtitutuſ, ſeu. Certamina ſacra quinquennalia Romæ conſtituta. Male Erizzuſ Certamen ſacruſ quinquennale Romæ condituſ. Menſa ſuper qua phiala, ſeu crater victoruſ præmia. De hoc certamine Svetoniuſ, Dio, & Tacituſ. *Nerone III. Cornelio Coſſo coſſ. quinquennale ludricuſ Romæ inſtitutuſ eſt ad moreſ græci certaminuſ.* Svetoniuſ. *Inſtituit & quinquennale certamen primuſ omnium Romæ more græco triplex, muſicuſ, gymnicuſ, equeſtre, quod appellavit Neronia.* Ad exemplar Græci. certaminuſ ſeu more Græcoruſ, Lipſiuſ. *Exemplar autem, credo, Nero ſumpſit à Neapolitiſ, de quæiſ Strabo, Leviniuſ Torrentiuſ. Hoc ergo eſt, quod Svetoniuſ Romæ primuſ inſtitutuſ refert, nam & Neapoli erat.* Et ſic probare nititur Petruſ la Sena in ſuo eruditiffimo Neapolitano Gymnaſio, Neronem ad exemplar Neapolitani certaminuſ Romæ ſuū quinquennale Ludricuſ inſtituiſſe. Verba Straboniſ ſunt Neapolim deſcribentiſ. *Hoc tempore ſacruſ quinquennale certamen Muſicuſ, & Gymnicuſ per aliquot dieſ agitur luduſ Græcoruſ nobiliſſimiſ æmuluſ.* A ſummis viriſ non diſſentio, Neronem in inſtituendo ſuo Gymnaſio rationem habuiſſe ad celebre, Romanuſque obviuſ Neapolitanuſ, ſed non adeo in hac ſententia manenduſ eſt, ut præterierit Penteterideſ Olympicuſ, & Pythiaſ ubique terraruſ decantataſ, à quibuſ cuncta certamina quinquennalia, & Neapolitana ipſa emanarunt, & ad quæ Romani confluabant. Colligitur ex eodem Svetonii loco, ubi commemorat Veſtaleſ ab ipſo Nerone ad ſpectaculuſ vocataſ exemplo Cereriſ Sacerdotuſ, quibuſ Olympiæ luduſ intereſſe licebat. Ad Arletaruſ ſpectaculuſ invitavit Nero & Virgineſ Veſtaleſ, quia Olympiæ quoque Cereriſ Sacerdotibuſ ſpectare conceditur. Quinquennale Neapolitanuſ Auguſto ſacruſ, de quo Strabo, Muſicuſ, & Gymnicuſ fuit: Neronianuſ vero Muſicuſ, Gymnicuſ, & Equeſtre ad exemplar Pythioruſ, de quibuſ idem Strabo. Certamen apud Delphoſ antiquituſ fuit Citharedoruſ Poëanem in laudem Dei canentiuſ, inſtitutuſ a Delphiſ poſt Criſtæuſ belluſ. Sub Euriloco autem Amphictyoneſ equeſtreſ, & Gymnicam concertationem inſtituere, corona victori præmiuſ loco propoſita, & Pythia nominaverunt. Pythia confirmat noſter Neronianuſ nummuſ, qui exhibet menſam duobuſ gryphiſ inſtruſtam; Grypheſ autem Apollini ſacri ſunt. Adſervatur Pariſiſ, in Eccleſia Sancti Dionyſii pretioſiſſimuſ crater ex achate, Bacchi myſteriſ inſculptuſ, a Jo. Triſtano exhibituſ, commentariſ omni eruditione refertiſ illuſtratuſ. Inter Dionyſiaca argumenta conſpicitur Apolliniſ caput laureatuſ, & menſa huic noſtræ ſimillima cum Gryphiſ, cui impoſita ſunt pocula, vaſa, & alia Bacchi myſtica. Rationem vero, qua in Dionyſiaciſ luduſ Apolliniſ menſa, & tripoſ adhiberetur, docet Noniuſ ex Olympicuſ, Pythiſque certaminibuſ, quæ Bacchuſ in India inſtituit in funere Opheliſtiſ more Græcoruſ. Propoſuit prima, & ſecunda præmia coronaſ, crateraſ, phialaſ,

Menſa Delphica, ex Scholiaſte, Horatiano idem Abacum, & Delphicam, quia Delphi ejuſmodi menſe, in quibuſ impoſita dona ſacra.

las, & pocula aurea, argentea. Calixenus Rhodius apud Athenæum in descriptione pompæ Dionysiæ Ptolæmei Philadelphi memorat tripodes aureos, & argenteos Delphicos ductos, quæ pompa sanè fuit quinquennalis ludus. Quamvis ergo Baccho sacra pompa illa, Pythiis tamen mysteriis erat referta; nam incipiebat diluculo ad vespèram, omniumque princeps incedebat Luciferi imago, Hesperii novissima: huc referri etiam potest, quod Bacchus, & Sol unus, & idem sunt. Exposuimus Gryphes Apollinares, & coronam, & phialam victorum præmia, quæ super mensa posita sunt in nostro nummo; infra vero clypeus cernitur secundum, seu tertium munus. De clypeis idem Nonius.

Clypeus cestu certantium, clypeus præmium luctu.

Æneas in ludis funereis Anehis dat Niso clypeum victoriæ præmium: dabantur etiam lorica, gladii, spicula, & arma Victoribus. Vas in nostro nummo ab Ænea Vico delineatum purum est, nullo emblemate decoratum, quale in aliis exhibetur, licet nummulus ob parvitatem cœlaturæ argumentum non satis demonstrat. Ex vetere autem consuetudine præmia Pythiorum ponebantur super tripode. Athenæus coronas aureas vitigineas positas fuisse super Delphicis tripodibus memorat. Pausanias super mensa constituit inter Donaria Olympia. *Aureus item tripas ibidem est, super quo, victoribus prius quam mensa erigetur, coronæ ponebantur; & paulo post. Et mensa super qua victoribus coronæ deponuntur inter donaria.*

Nonius l.
33.
Virg. l. 5.

Paul. l. 5.
Eliac. A--
then. l. 5. &
l. 2. cap. 7.

ΝΕΡΩ. ΚΛΑΥΔ. ΣΕΒ. ΓΕΡ. Nero Claudius Augustus Germanicus, Caput radiatum.
35. ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ Imperator LIΓ. anno decimo tertio, Serapidis caput.

NERO. CLAUDIVS . CAESAR . AVG. GER. P. M. TR. P. IMP. P. P.
Neronis caput.

36. Draco, sive Esculapius ad aram Salutis. Nummus contorniat.

ΣΕΒΑΣΤΟΥ. ΚΑΙΣΑΡΟΣ. ΝΕΡΩΝΟΣ. Caput Neronis.

37. ΣΑΒ. ΠΟΠΠΑΙΑΣ. ΣΕΒΑΣΤ. Sabinæ Poppæ Augustæ caput LI anno decimo, in aliis LIA. XI. Concinnis, seu calamistratis crinibus exornatur Poppæ caput, quos succinos ob pulchritudinem carmine laudavit Nero. Plinius, *Domitius Nero in ceteris vitæ suæ portentis, capillos quoque conjugis suæ Poppæ in hoc nomen adoptaverat, quodam etiam carmine succina appellando. Et quoniam nullis vitiis defuit pretiosa nomina, ex eo tertius quidam hic colos caput expeti à matronis.*

Plin. Nat.
hist. lib. 37.
cap. 3.

ΝΕΡΩ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. ΓΕΡ. Neronis caput.

38. ΑΥΤΟΚΡΑΤ. LIB. Imperator anno decimo secundo. Caput Aphricæ cum Elephantis proboscide. Nummus Alexandria cufus est: in alio legitur ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΑ.

ΝΕΡΩ. ΚΛΑΥΔ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. LIΓ. Caput Neronis anno decimotertio.

39. ΤΙΒΕΡΙΟΣ. ΚΑΙΣΑΡ. Tiberius Cæsar. Nummus in Ægypto cufus; extat alius, qui ab una caput Neronis, ab alia Augusti, à Trifano editus,

40. ΙΟΥΔΑΙΑΣ. ΕΛΛΟΚΤΙΑΣ. Judæa capta. Sic corrigendæ corruptissimæ litteræ ab Ænea Vico descriptæ. Victoria scribens clypeo ad palmam arborem. Hic ad Vespasianum, seu Titum pertinet.

NERO. CLAUD. CAES. AVG. GERM. P. M. TR. P. IMP. P. P.

41. VICTORIA . AVGVSTI, S. C. infra II

ΝΕΡΩ. ΚΛΑΥ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. LIB. Caput radiatum Neronis, pharetrato humero tenus Apollinis habitu.

42. ΑΚΤΙΟΣ. ΑΠΟΛΛΩΝ. Actius Apollo, non togatus, & citharædus, qualis in Augusti nummis, sed pharetratus. In alio simili pro Actio legitur Pythius ΠΥΘΙΟΣ. ΑΠΟΛΛΩΝ, idemque Actius, & Pythius: unde frequens in nummis Actia Pythia, hisque titulis Apollini sacra quinquennialia.

NERO

N E R O

EX ARGENTO, ET AURO.

NERO. CAESAR. AVGVSTVS. GERMANICVS.

1.

ALVS in subfello dexterâ pateram tenet. Detecta conjuratione Pisoniana, mortique adactis conjuratis, decretum, ut templum Saluti extrueretur eo loci, ex quo Scevinus ferrum promiserat ad occidendum Neronem. Crimini etiam datum Thraseæ Peto, nunquam pro salute Principis, aut coelesti voce immolavisse, auctore Plinio.

Tac. 28.
l. 15, 16.

NERO. CAESAR.

2. AVGVSTVS. GERMANICVS. Radiatus Nero ad imaginem Apollinis. Opinatur Occo, simulacrum esse Claudii patris, sed inscriptio ab utroque latere nummi NERO. CAESAR. AVGVSTVS. GERMANICVS. Neronem significat, absque titulo Divi, qui Claudio Diis assumpto deberetur. Dexterâ Nero lauri ramum tenet, sinistra victoriolam, quæ victoria est cantus, & citharæ. Apud Senecam sic de ipso Phœbus.

Sen. Apoc.
locynthosi.
Tacit.

*Ille mihi similis vultu, similisque decore,
Nec cantu, nec voce minor.*

Apollinis nomine suum ludricum cohonestabat Nero. Tacitus. *Nec minus fandum studium cithara ludricum in modum canere cum caneret, quod Regibus, & antiquis ducibus fastitatum memorabat; idque Vatum laudibus celebre, & Deorum honori datum. Enim verò cantus Apollini sacros, talique ornatu astare non modo Græcis in urbibus, sed Romana apud templa numen præcipuum, & præscium.* Supra tamen Pythium Oraculum Neronem vel laudat, vel eludit Lucanus.

Lucanus
l. 1.

*Sed mihi jam numen, nec si te pectore vates
Accipiam Cyrrhea velim secreta moventem
Sollicitare Deum.*

Lucianus.

Hanc temeritatem arguit Musonius apud Lucianum. Nam quæ in Pythiis aguntur, eorum pleraque ad se magis, quam ad Apollinem pertinere putabat. Subnectam pulcherrimum epigramma Antiphili, sic Urbe Rhodo alloquente, red-dita sibi libertate.

Floril. var.
epig. l. 5.

*Qui prius Solis jam, Caesaris Rhodus sum
Insula, aequalem vero jacto lucem ab utroque.
Jam vero obscuratam me novus illuminavit radius.
O Sol, & juxta tuum lumen resplenduit Nero.
Quomodo dico? cui prius debeo? ille enim demonstravit
E' mari: hic vero jam liberavit mergendam.*

IMP. NERO. CAESAR. AVG. P. M.

3. IVPITER. CVSTOS. Juppiter in sella cum fulmine, & sceptro. Capitoli-nus custos dictus.

NERO. CAESAR. AVGVSTVS.

Artemido-
rus.

4. VESTA. Templum Vestæ. In plurimis Imperatorum nummis templum, & simulacrum Vestæ impressum est, quod æternitatem Imperii à Dea pendere arbitrabantur. Unde ignem Vestales servabant, Artemidorus. Svetonius de Nerone. *Ipso profectiois die, loquitur de Alexandrina peregrinatione, destitit, turbatus simul religione, & periculo, nam cum circuitis templis in ade Vestæ resedis-set, consurgenti ei primum lacinia obhæsit.*

NERO. CAES. AVG. IMP.

5. PONTIF. MAX. TR. P. III. Corona quærnea, in qua EX S. C.

NEPONΩΣ. ΣΕΒΑΣΤΩΣ.

6. Aquila fulmini insistent. Nummus cufus est Alexandria. Similes Ptolemæo-rum: hic major est consuetis Romanis argenteis, italice *medaglione d'argento*.
Infra

Infra Aquilam legitur ΕΤΟΣ. ΝΕΟΤ : Ex Pinacotheca Camilli Maximi Patriarchæ Hierosolymitani.

NERO . CLAVD. CAES. AVG. GER. IMP.

7. ROMA . Romæ sedentis simulacrum .

NERO . CAESAR . AVG. GERM. TR. P. P. P.

8. AVGVSTVS . AVGVSTA . Augusti , & Liviæ simulacra interpretantur Occo, & Hemmelarius , sed hi advertere debuissent *Divi* titulum deesse , necessario ipsis præponendum . Alter Nero est capite radiato , scilicet Apollineo , sceptrum & pateram tenens . Altera Poppæa utero tenuis denudata copiæcornu , & patera , ut Dea Fœcunditas . Explicat hunc nummum Tacitus . *Memmio Regulo , & Virginio Rufo Coss. natam sibi ex Poppæa filiam Nero ultra mortale gaudium accepit , appellavitque Augustam , dato & Poppææ eodem cognomento . Locus puerperio Colonia Antium , ubi ipse generatus erat . Jam Senatus uterum Poppææ commendaverat Diis , vota que publica susceperat , quæ multiplicata , exolutaque , & additæ supplicationes , templumque Fœcunditati & certamen ad exemplar Atticæ religionis decretum . Incusaverat antea Nero Octaviam sterilitatis , seque cum Poppæa matrimonio junxerat , ex qua suscepta filia , appicta est Poppæa ipsa sub imagine Fœcunditatis cum titulo Augustæ , ut ex Tacito accipimus , & ex hoc nummo prospicimus .* An. xv.

IMP. NERO . CAESAR . AVG. P. M.

9. Hic nummus antiquus argenteus non extat : frequens æneus , sed contorniatus ; idemque cum capite Neronis , Titi , Trajani , Hadriani . Exhibet gladiatorem sedentem , & stantem victorem equo in certaminibus . Nummus ipse , ut reliqui contorniati , ludorum texeræ . Vide , quæ Trifstanus in Tito , Angelonus in Trajano , & quantum absint ab historia .

NERO . CLAVDIVS . CAES. AVG. GER. P. M. TR. P. IMP. P. P.

10. DECVR. Nero decurrens .

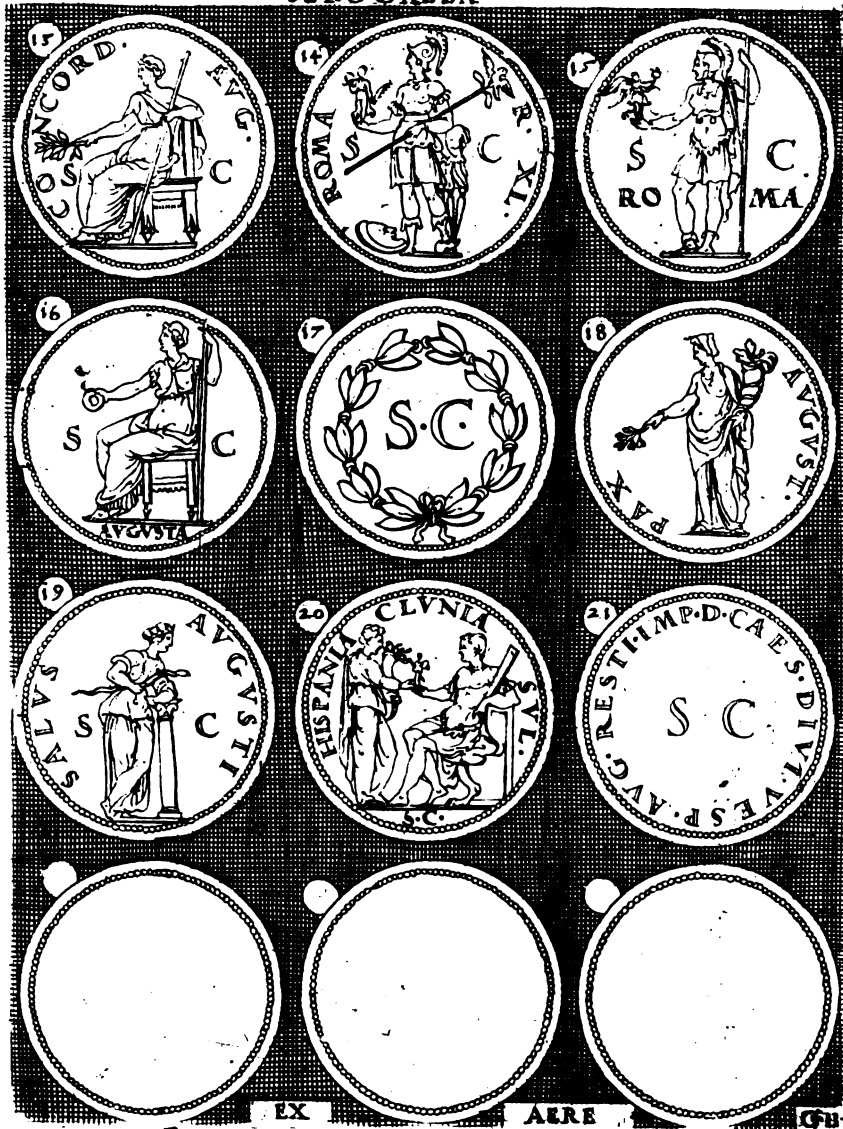

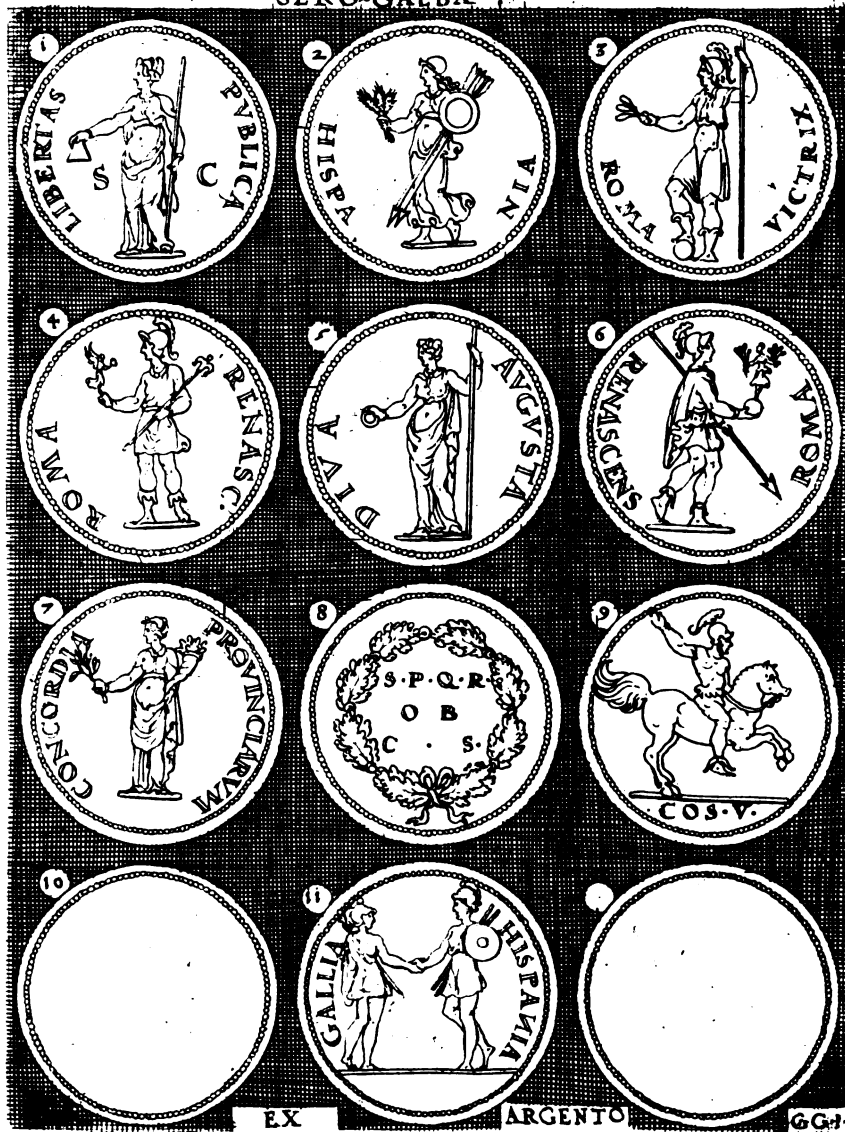
SERG. GALBA

SERG. GALBA

SERG. GALBA

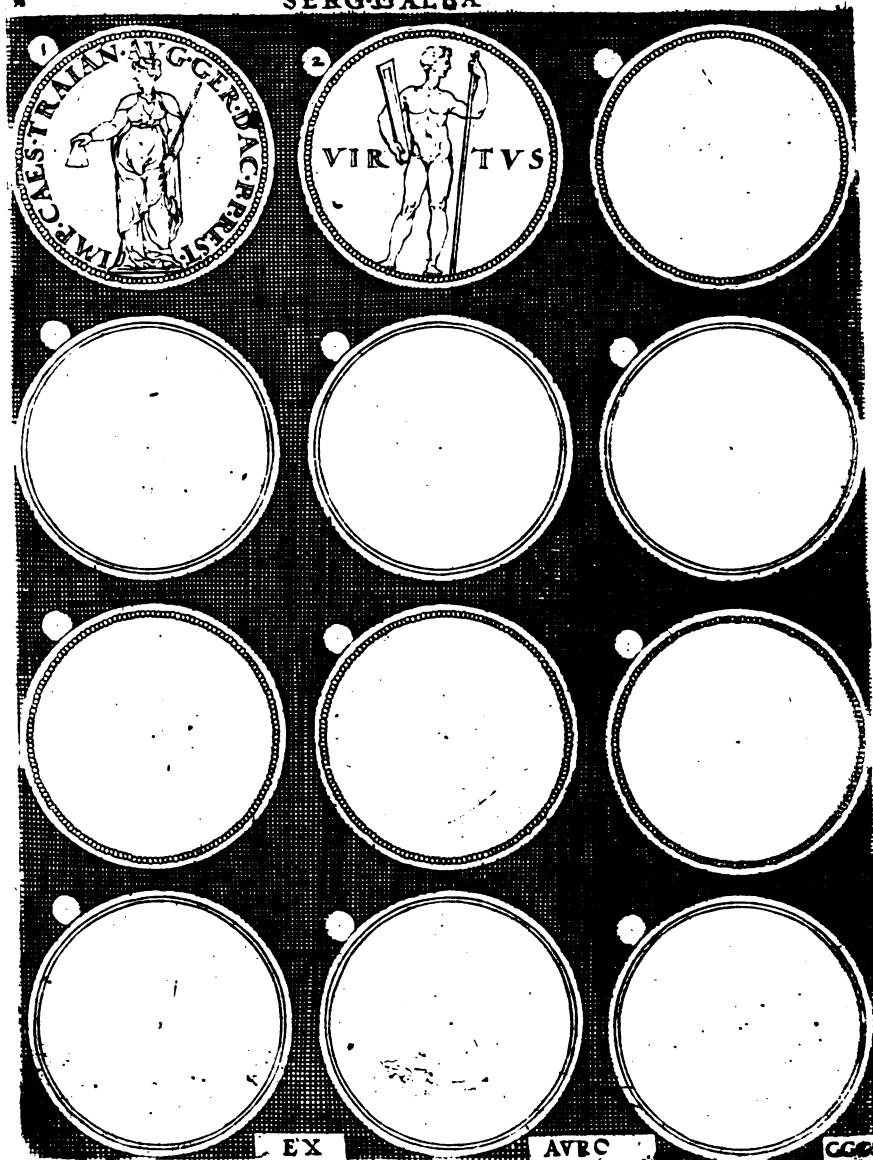

EX

ARGENTO

GGI

SERG. ALBA

G A L B A

E X A E R E.

SER. GALBA . IMP. CAESAR . AVG. P. M. TR. P. P. P. Sergius Galba Imperator Caesar Augustus Pontifex Maximus Tribunicia Potestate Pater Patriæ.

1. LIBERTAS. PVBLICA. S. C. In aliis LIBERTAS. AVGVST. R. XL. Remissa Quadragesima. Sententia Galbæ de libertate Populi Romani hæc fuit in oratione ad Pisonem. *Neque enim hic, ut in cæteris gentibus, quæ reguntur, certa dominorum domus, & cæteri servi: sed imperaturus es hominibus, qui nec totam servitutem pati possunt, nec totam libertatem.* Tacit. hist. lib. 1.

SER. GALBA . IMP. CAESAR . AVG. P. M. TR. P. P. P.

2. S. C. Militaria signa, legionis Aquila intermedia, Cohortium manus infixæ summis hastis, Sacramenti, ac Fidei militaris typus. Vicus non manus, sed faeces appinxit. Infra manus clypei, in quibus Deorum, & Imperatorum imagines. Tacitus. *Vexillarius comitantis Galbam Cohortis direptam Galbæ imaginem solo adfixit.*

IMP. SER. GALBA . AVG. TR. P.

3. ROMA. S. C.

SER. GALBA . IMP. CAES. AVG. TR. P.

4. S. C. Victoria gradiens dextra fertum, sinistra lauream, Victoriæ typus. Suetonius de Galba Imperatore consalutato. *Per idem fortè tempus in munitione oppidi, quod sedem bello delegerat, repertus est annulus opere antiquo, sculptura gemmæ Victoriæ cum trophæo exprimente. Ac subinde Alexandrina navis decursu apulit armis onusta, sine gubernatore, sine nauta, aut vectore ullo, ut nemini dubium esset, justum, piumque, & faventibus Diis bellum suscipi. Cæterum nulla novo Principi victoria, nisi oppressis in Germania Fontejo Capitone, in Africa Claudio Macro legatis, qui novas res moliebantur.*

SER. GALBA . IMP. CAES. AVG.

5. S. P. Q. R. OB. CIV. SER. Senatus Populusque Romanus ob Cives Servatos. Civica. Sueta decora, & nomina erga Principes sine tamen assentatione in Galbam egregium Rectorem, sublato Nerone. Hinc Vindicis hortatio, ut humano generi assertorem, ducemque se accommodaret.

IMP. SER. GALBA . AVG. TR. P.

6. S. C. Victoria gradiens dextera victoriolam, sinistra palmam.

IMP. SER. GALBA . AVG. TR. P.

7. VESTA. S. C. Vesta sedens victoriolam præfert. Hic recensenda, quæ supra attigimus in Neronis argenteo num. 4.

M

SER.

SER. GALBA . IMP. CAESAR. AVG. P. M. TR. P. P. P.

8. ADLOCVTIO. S. C. Imperator in suggestu milites alloquitur thoracatus , paludatus ; à tergo Præfectus Prætorii similiter armatus ipsum comitatur . Tacitus de adoptione Pisonis nuncupanda . *Apud frequentem militem concionem imperatoria breuitate, adoptari à se Pisonem more Divi Augusti, & exemplo militari, quo vir virum legeret, pronunciat. Æneas Vicus sellam appinxit, quæ non extat, præteritque Præfectum Prætorii ex nummo vetustate consumpto, sed integrum addimus.*

SER. GALBA . IMP. CAES. AVG.

9. S. C. Æquitas cum lancibus. Aristides æquitate super cæteras gentes Romanos commendat. Sub signo libræ Romam conditam describit Manilius.
*Hesperiam sua libra tenet, qua condita Roma,
Et propriis frenat pendente nutibus orbem.*

SER. SVLP. GALBA . IMP. CAESAR. AVG. P. M. TR. P.

10. S. C. Signa rostrata , coronata , victricia . Hastis summis manus extant , pro quibus Aquilas posuit Vicus . Aquila tantum in medio .

IMP. SER. GALBA . CAES. AVG. TR. P.

11. PAX. AVGVSTA. S. C. Dea Pax dextra oleam , sinistra caduceum . Tacitus in allocutione Pisoniana . *Provisum adoptione videbatur, ut ne post Galbam quilibet bello locus esset.*

SER. GALBA . IMP. CAES. AVG. TR. P.

12. FELICITAS. PVBLICA. S. C. Dea Felicitas cum copiæcornu , & caduceo .

IMP. SER. GALBA . CAES. AVG. TR. P.

13. CONCORDIA. AVG. S. C. Concordia dextra ramum oleæ , sinistra hastam : fortè simulacrum Liviæ sub titulo Deæ , de qua in argenteis num. 5.

SER. GALBA . IMP. CAESAR. AVG. P. MAX. TR. POT.

14. ROMA . R. XL. Quadragesima Remissa . Casaubonus in Taciti commentariis nomen id esse portorii , quod publicanis pendebatur , de quo idem Tacitus lib. xiiij Annalium de Nerone loquens , sed vectigal ipsum a Nerone aut non abolitum , aut abolitione brevi servata ex Taciti verbis . *Aliaque admodum æqua, quæ brevi servata, dein frustra habita sunt. Manet tamen abolitio Quadragesimæ, quinquagesimæque.* Hæc revera provenit ex indulgentia Galbæ , testibus plurimis nummis à Senatu percussis , ad tradendam posteris huius beneficii memoriam , ut inquit idem Casaubonus . Sed quod fuit Galbæ imperium breve , & obscurum , nullus Scriptorum meminit , ipsamque liberalitatem , aut ignoravit , aut dissimulavit Tacitus . Legitur in aliis REMISSA XXXX. & præter hunc cum simulacro Romæ , & alium cum simulacro Libertatis supra notato , extat tertius nummus cum Arcu triumphis insigni , & eodem titulo . Optimà verò conjecturà Trifstanus censet , quinarios argenteos Marci Antonii Lugduni signatos cum numerica nota A. XL. ex hoc vectigali solutos , litterasque A. XL. Argentum Quadragesimale , aut Quadragesimæ , ut in argenteis Augusti num. 3. Notat etiam ex Plutarcho , Gallos , qui cum Vindice adversus Neronem conspiraverant , Romana civitate donatos à Galba , immunesque factos tum cæteris vectigalibus , tum Quadragesima , quod etiam innuit Svetonius . *Galliæ super memoriam Vindictis obligatæ recentî dono Romanæ civitatis & in posterum tributi levamento.*

IMP. SER. GALBA . CAES. AVG. TR. P.

15. ROMA . S. C. Romæ simulacrum cum hasta , & Palladio .

SER. GALBA . IMP. CAESAR. AVG. P. M. TR. P. P. P.

16. AVGVSTA S. C. Simulacrum Liviæ , seu Juliæ Augustæ , specie numinis , hastam , & pateram tenentis . Alium vidimus supra cum titulo CONCORDIA. AVGVSTA . Huic subintelligitur PIETAS , vel IVSTITIA . In aliis legitur DIVA. AVGVSTA. ut in argenteis num. 8.

SER.

SER. GALBA . IMP. CAESAR. AVG. P. M. TR. P.

17. S. C. Corona laurea .

SER. GALBA . IMP. CAES. AVG. TR. P.

18. PAX . AVGVST. S. C. Dea Pax dextra oleam , sinistra cornucopiæ .

SER. GALBA . CAESAR. AVG. P. M. TR. P.

19. SALVS . AVGVSTI . S. C. Dea Salus columnæ innixa anguem sacro edulio admovet .

SER. SVLPIC. GALBA . IMP. CAES. AVG. TR. P.

20. HISPANIA. CLVNIA. SVL. Clunia , quæ & Sulpicia dicta à Gente Sulpicia , ex qua Galba genus duxit . Clunia celebris Urbs , & Conventus Hispaniæ citerioris , in qua Galba provinciam administrans auspicatus , & consalutatus fuit Imperator . Svetonius : *Et confirmabatur cum secundis nimis auspiciis , & ominibus , tum Virginis honesta vaticinatione , tanto magis quod eadem illa carmina Sacerdos Jovis Cluniæ ex penetrali , somnio monitus , eruerat ante ducentos annos , similiter à fatidica puella pronunciata . Quorum carminum sententia erat , oriturum quandoque ex Hispania Principem , dominumque rerum .* Unde in nummo Hispania appicta est ; sinistra copiæcornu tenet , dexterâ victoriam Imperatori sedenti porrigit .

IMP. SER. GALBA . CAESAR. AVG.

21. S. C. D. CAES. DIVI . VESP. AVG. F. REST. Domitianus Cæsar Divi Vespasiani Augusti Filius Restituit .

G A L B A

EX ARGENTO.

IMP. SER. GALBA . AVG.

1. LIBERTAS. PVBLICA. S. C. Similis in æreis , & LIBERTAS. AVGVSTA. LIBERTAS. RESTITVTA .

IMP. SER. GALBA . CAES. AVG.

2. HISPANIA . Mulier galeata stans dextra spicas , & oleam , sinistra peltam cum sagittis . Pelta , & Jaculi Hispanorum . propria arma asserit Antonius Augustinus . Aristæ foli fertilitatem denotant . Claudianus in Stiliconem pan. 2 .

... Glaucis tum prima Minervæ
Nexa comam foliis , fulvaque intexta micante
Veste sagum .

IMP. SER. GALBA . AVG.

3. ROMA. VICTRIX. Romæ simulacrum sinistra incumbit hastæ , dextrâ ramum tenet , pede orbem , seu galeam calcat .

IMP. SER. SVL. GALBA . CAESAR. AVG.

4. ROMA . RENASCENS S. C. Romæ simulacrum dextera victoriam globo insistentem , sinistra Aquilam legionum tenet . Sublato Nerone renascens Roma ad libertatem sub Galba , à legionibus ad imperium evecto , sic Roma ipsa alloquitur apud Prudentium .

O clari salvete duces generosa propago
Principis invicti , sub quo senium omne renascens
Deposui .

Pruden.
cont. Sym-
machum .

Plura Trifanum in hujus nummi commentario .

IMP. SER. GALBA . CAESAR. AVG.

5. DIVA . AVGVSTA . Simulacrum Juliæ Augustæ habitu Deæ , hastam , & pateram tenentis . Svetonius : *Observavit ante omnes Liviam Augustam , cujus & vivæ gratia plurimum valuit , & mortuæ testamento pendè ditatus est .* Plutarchus scribit , Galbam Liviæ cognatione junctum fuisse .

IMP.

IMP. SER. GALBA . CAESAR . AVG.

6. ROMA . RENASCENS.

SER GALBA . IMPER.

7. CONCORDIA . PROVINCiarVM . Dea Concordia , dextra oleam , sinistra caduceum . Svetonius : *etiam per provincias edita dimisit , antea singulis , universisque conspirandi simul , & ut qua posset quisque opera , communem causam curaret .* De Provinciarum statu sub Galba consule Tacitum . Cusus est nummus oppressis Nymphadio Sabino Romæ , in Germania Fontejo Capitone , in Africa Clodio Macro legatis .

SER. GALBA IMP. CAES. AVG.

8. S. P. Q. R. OB. CIV. SER. Corona quærnea , ut in æreis .

Dial. 1.

9. COS. V. Eques decurrens . Nunquam Galba consul V. Exhibet hunc Antonius Augustinus cum litteris SER. GALBA . IMP. & adverso caput mulieris insculptum est cum duobus jaculis , pelta , & aristis , & litteris HISPANIA . Trifidus tria capita GALLIAE . TRES .

IMP. SER. GALBA . AVG.

10. GALLIA . HISPANIA . Gallia , & Hispania habitu militari jugatae , & galeatae invicem jungentes dextras . Refertur hic nummus ad præcedentem Concordia Provinciarum . Cusus est nummus , posteaquam Virginius Rufus , qui victor Gallias tenebat , cum exercitu Germanico Galbæ accessit , de quo Plutarchus . Sagatam militari habitu Galliam cum hasta , seu gæsa describit Claudianus .

..... *Tum flava repexo*

Gallia crine ferox , evinctaque torque decoro ,

Binaque gæsa tenens animoso pectore fatur

Sed ante Claudianum , Virgilius .

Aurea casaries ollis , atque aurea vestis

Virgatis lucent sagulis , tum lactea colla

Auro innectuntur , duo quisque alpina corrufcat

Gæsa manu scutis protecti corpora longis .

Hist. 1. 2.

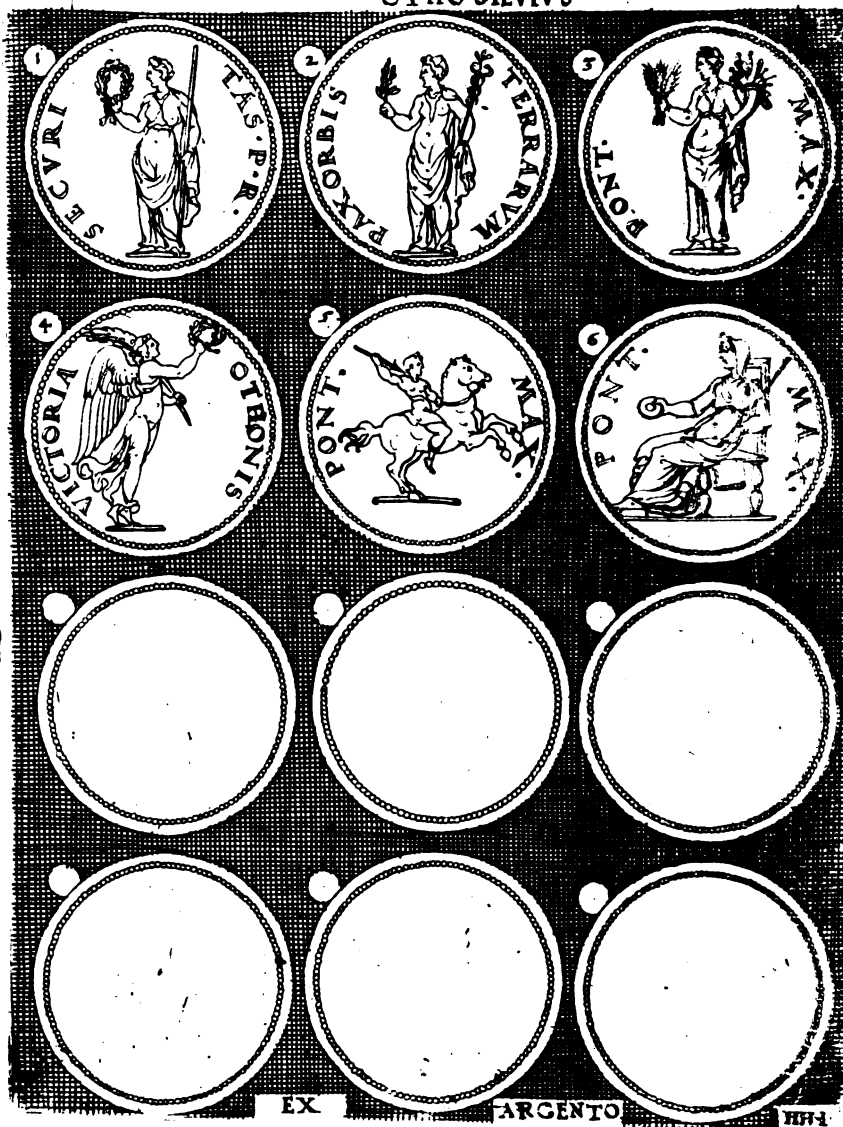
De Gallorum habitu Tacitus loquens de Cecina *ornatum ipsius municipia , & coloni in superbiam trahabant , quod versicolore sagulo brachias tegmen barbarum indutus togatos alloqueretur .* De Hispania supra num. 3.

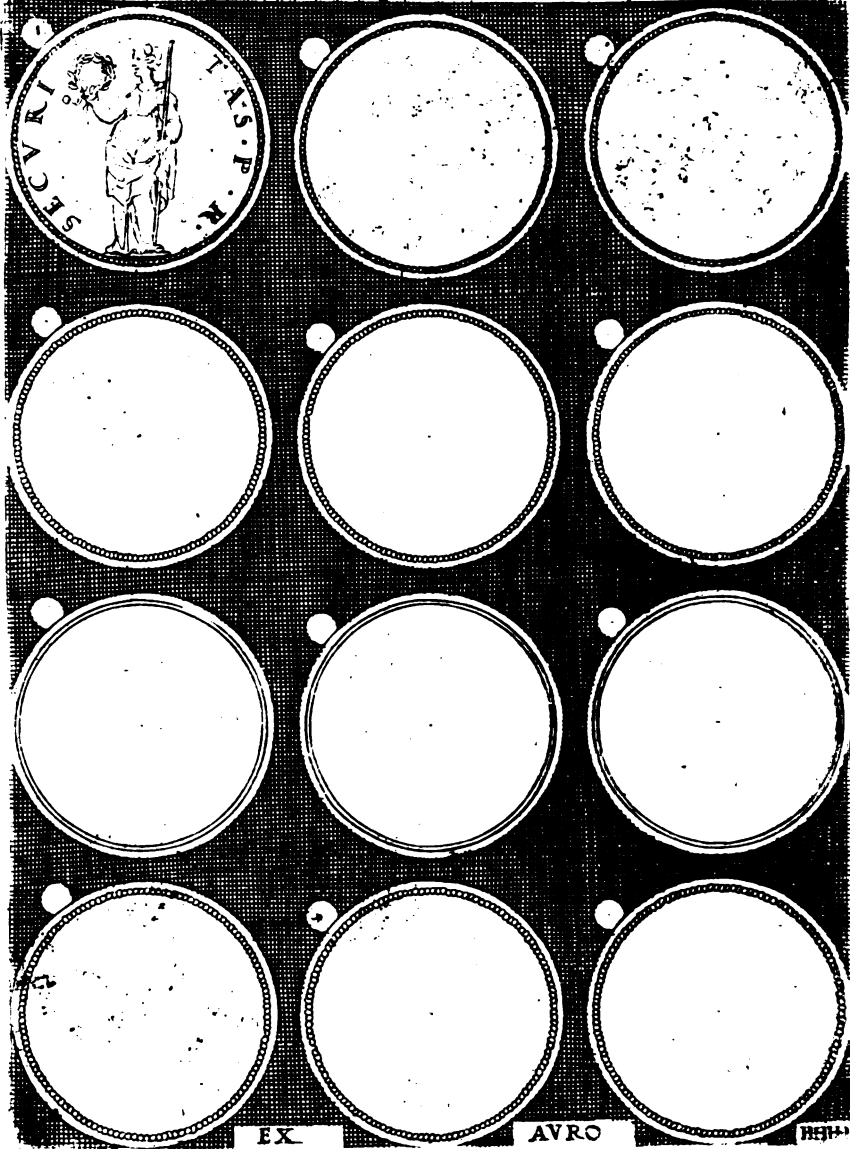
OTHO

OTHO SILVIVS

OTHO SILVIVS

EX

AVRO

REIT

O T H O

EX ARGENTO.

IMP. OTHO. CAESAR. AVG. TR. P.

1.

SECVRITAS. P. R. Securitas Populi Romani. Dea Securitas dextra coronam, sinistra hastam: in aliis copiæcornu. Cusus est nummus boni ominis gratia, uti si in victore Principe securitas omnis, & salus contineretur. Erga novum principem adulationibus certabat Senatus, incipiendo à Pace, Securitate, Clementia, & à cæteris virtutibus. Tacitus. *Vocat Senat-*

An. l. r.

tum Prætor Urbanus: certant adulationibus cæteri Magistratus: accurrunt patres, decernitur Othoni tribunicia potestas, & nomen Augusti, & omnes principum honores. Otho verò, qui fama deterrimus, principatum sibi assumpserat, statimque optimi principis documenta dedit: salutem Senatus, in ipsa penè internecione, quamvis conviciis, ac probris in se noxii, clementissimè consuluit: unde non immerito in hoc nummo SECVRITAS Populi Romani.

An. l. r.

IMP. M. OTHO. CAESAR. AVG. TR. P.

2.

PAX ORBIS TERRARVM. Dea Pax, sinistra oleam, dextra caduceum. Adeo cordi fuit Othoni pax, & concordia Romani Imperii, atque orbis Terrarum, ut ad dirimenda bella se se Paci, Concordiæque sacravit, ac forti animo laudabilem mortem elegit. Tacitus. *Otho, ut in multa pace munia imperii obibat, quedam ex dignitate Reipublicæ, pleraque contra decus, ex præsentis usu properando.*

IMP. OTHO CAESAR. AVG. TR. P.

3.

PONT. MAX. Annona, dextra spicas, sinistra cornucopiæ.

IMP. M. OTHO CAESAR AVG.

4.

VICTORIA OTHONIS. Victoria advolanti similis, dextra fertum, sinistra oleam. Svetonius. *Et tribus quidem, verum mediocribus præliis apud Alpes, circaque Placentiam, & ad Castoris, quod loco nomen est, vicit; novissimo, maximoque apud Bedriacum, fraude superatus est.* Externa victoria Sarmatica per Apronium. Tacitus: *lato Othone, & gloriam in se trabente, tanquam & ipso felix bello, & suis ducibus, suisque exercitibus Rempublicam auxisset.*

IMP. OTHO CAESAR AVG. TR. P.

5.

PONT. MAX. Othonis figura equestris cum hasta, ejus expeditionem contra Vitellium designat.

E X A U R O.

IMP. M. OTHO CAESAR AVG. TR. P.

1.

SECVRITAS P. R. Dea Securitas; dextra coronam, sinistra hastam.

N

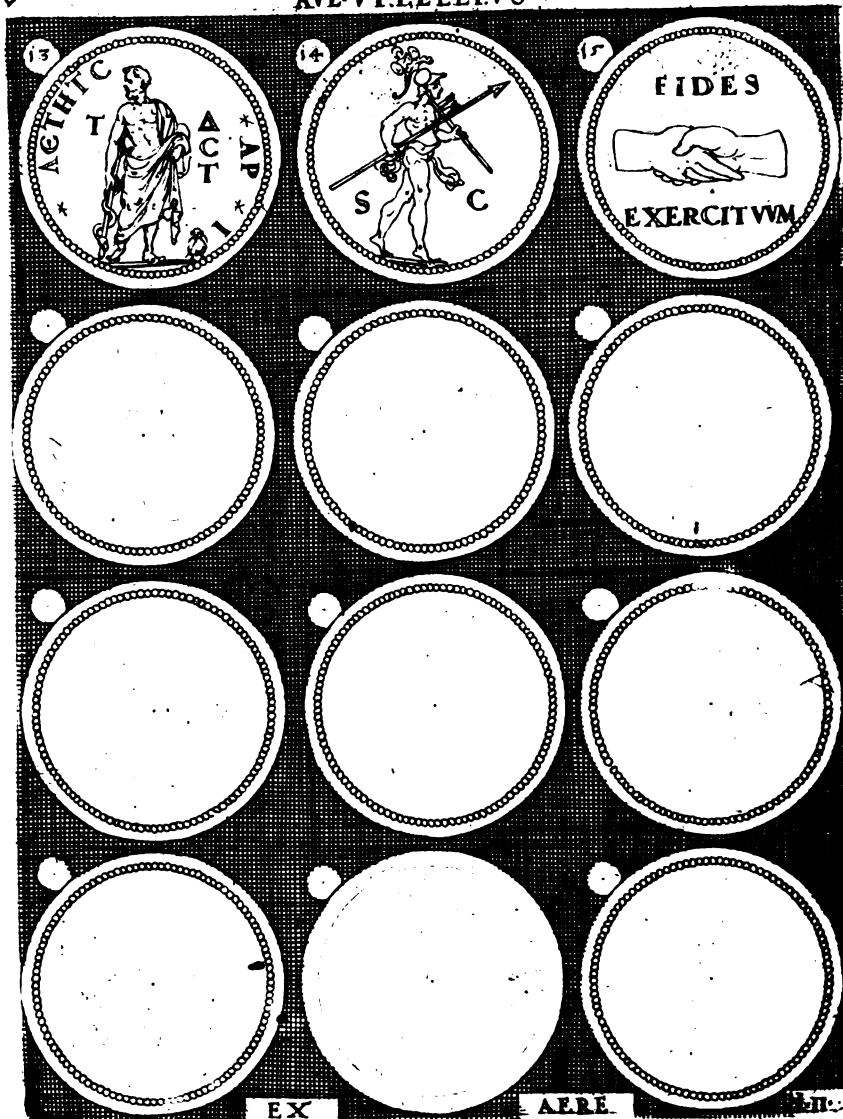
A. VI-

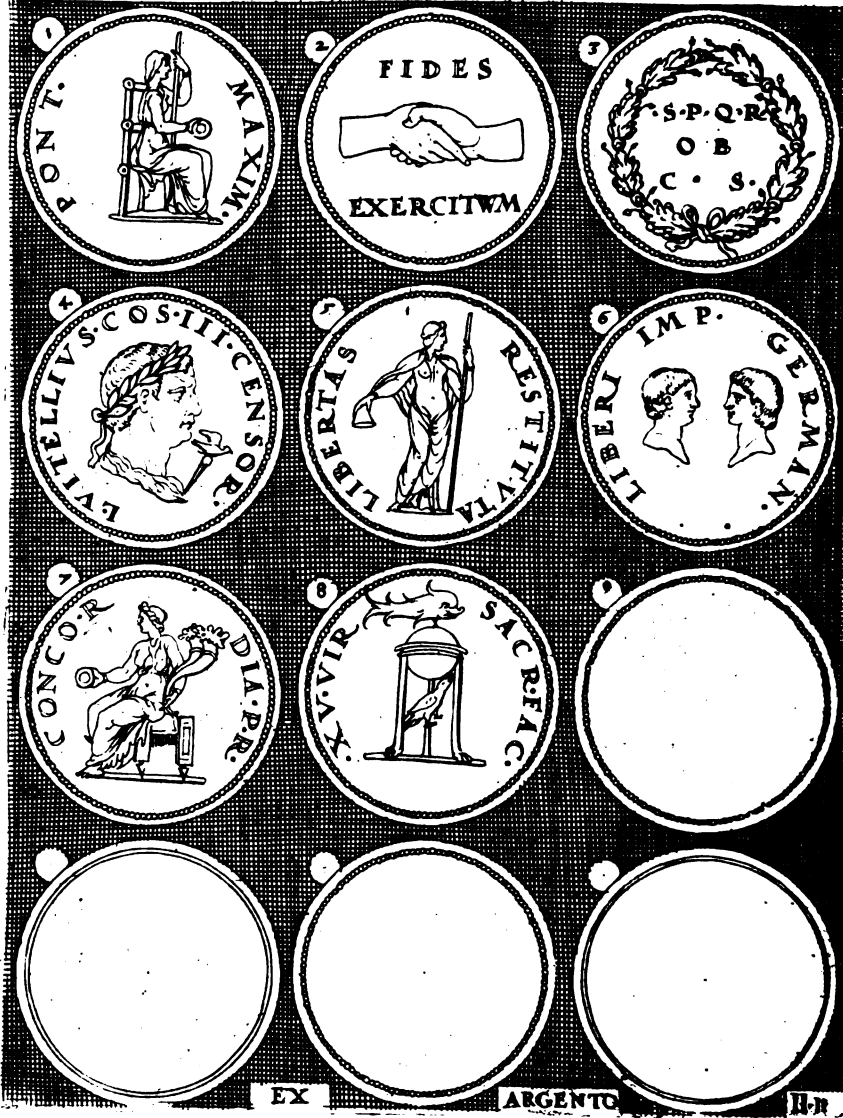
AVL·VITELLIVS

AVL VITELLIVS

AVL VITELLIVS

A. VITELLIVS

E X A E R E.

- A. VITELLIVS. GERMANICVS. IMP. AVG. P. M. TR. P.
1. AX. AVGVST. S. C. Pacis typus. Pax, Concordia, Æquitas, Libertas sunt decora Principum, & grata populis nomina, à quibus Imperatores auspicabantur imperium. Eadem, in Galbæ nummis, ipsius consona virtutibus, Vitellio dissona, atque in ejus ostentationem decantata.
 4. S. P. Q. R. OB. C. S. in quænea coronâ Senatus, Populusque Romanus ob Cives Servatos. In adulationem Vitellii, atque in æmulationem Galbæ, ut in ejus nummo, ad cujus prototypum hic cusus est.
 5. PROVIDENT. S. C. Ara Providentiæ Divi Augusti, ut in nummo post ejus mortem à Tiberio cuso, quem vidimus in ipsius Augusti tabulis.
 7. CONCORDIA. AVG. S. C. Concordia Dea in subsellio sceptrum tenens.
 5. VICTORIA. AVGVSTI. S. C. Victoria scribens in clypeo Palmæ arbori affixo, in quo VIC. AVG.: in aliis OB. CIV. SER.
 6. AEQVITAS. AVGVSTI. S. C. Æquitatis typus.
 7. VICTORIA. AVGVSTI. S. C. Non hæc Bedriacensis de Othone, ut opinatur Angelonus, cum id temporis Vitellius adhuc commoraretur in Gallia; nondum Augustus, & Pontifex Maximus, sed tantum Germanicus cognominatus.
 8. CONCORDIA. PROVINC. Concordia Provinciarum, ut in Galba.
 9. CONCORDIA. AVGVSTI. S. C. Dea Concordia in subsellio cum coplæcornu, & paterà ante aram. Hic non reticenda sunt illa Svetonii: *Tunc Vitellius solum à latere pugionem Consuli primum, deinde illo recusante Magistratibus, ac mox Senatoribus singulis porrigens, nullo recipiente, quasi in ade Concordiæ positurus, abscossit. Sed quibusdam acclamantibus, ipsum esse Concordiam, rediit: nec solum retinere se ferrum affirmavit, verum etiam Concordiæ recipere cognomen.*
 10. MAT. AVG. MAT. SEN. MAT. PATR. S. C. Matri Augusti, Matri Senatus, Matri Patriæ. Mulier in subsellio cum scepro, & lauri ramo Sextilia Vitellii Mater esse videtur, quam, Augustam appellatam, tradit Svetonius. Nummus hic matrem Augusti, Senatus, & patriæ amplissimis titulis dictam, testatur: mulier profecto summæ probitatis, & antiqui moris fuit, quæ cum Imperatorem filium Germanicum cognominatum per litteras cognovisset, præclarum illud effata est: *Non Germanicum à se, sed Vitellium genitum.*

Tacit. hist.
2.

O

11. HO-

11. HONOS. ET. VIRTVS. S. C. Duæ figuræ stantes: Virtus armata parazonio, & hastâ, pede galeam calcât: Honos hastæ innititur, pectore nudo, cum in honore Virtus pateat: laurea redimitur, honoris præmium, quâ Ptolemæus Philadelphus Virtutis aureum simulacrum decoravit.
- Athen. l. 5.
12. MARS. VICTOR. Mars Gradivus cum Victoria, & trophæo.
13. Esculapius.
14. S. C. Mars Gradivus cum hastâ, & trophæo.

Alienſ die
Pont. Max.
capit. Svet.
in Vitell.
cap. xi.

A. VITELLIVS. GERMANICVS. IMP.

15. FIDES. EXERCITVVM. Duæ manus junctæ. Percussus ante Vitellii introitum ad Urbem, non adhuc Augustus, nec Pontifex maximus; sed Germanicus tantum appellatus. Svetonius. *Cognomen Germanici delatum ab universis capide recepit, Augusti distulit, Caesaris in perpetuum recusavit.*

A. VITELLIVS

EX ARGENTO.

A. VITELLIVS. GERMANICVS. IMP. AVG. TR. P.

1. ONT. MAXIM. Mulier sedens cum paterâ, & hastâ. Hanc opinor Sextiliam Augustam, Vitellii matrem, exemplo Livie Augustæ, cum paterâ & hastâ, ad imaginem Concordiæ cultam, ut in Tiberii nummis.

2. A. VITELLIVS. GERMANICVS. IMP. FIDES. EXERCITVVM. Ut æreus num. 15.

A. VITELLIVS. GERMANICVS. IMP. AVG. P. M. TR. P.

3. S. P. Q. R. OB. C. S. Civica, ut in æreo.

A. VITELLIUS. GERM. IMP. AVG. TR. P.

4. L. VITELLIVS. COS. III. CENSOR. Lucii Vitellii caput laureatum: in antica sceptrum cum aquilâ. L. A. Vitellii Imperatoris pater, ter Consul, & Censor, ut ex Svetonio. In ipsius honorem cæsus est nummus. Laureato honore insignitus, ac sceptro Censoriæ potestatis.

A. VITELLIVS. GERMANICVS. IMP. AVG. P. M. TR. P.

5. LIBERTAS. RESTITVTA. Ut in Galba. Novo Principi honores, aliis fancitos, decernebat Senatus, ut Tacitus de eodem Vitellio. *In Senatu cuncta longis aliorum principibus composita, statim decernuntur.*

A. VITELLIVS. GERMANICVS. IMP. AVG. TR. P. P. P.

6. LIBERI. IMP. GERMAN. Liberi Imperatoris Germanici duorum puerorum, capita, se mutuò respicientia. Erizzus opinatur, Petronium ex Petronia, & P. Vitellium ex Galeſia Fundana Imperatoris Vitellii filios; sed Petronianum Vitellius interemit ante adeptum Imperium. Liberi sunt ex Galeſia Fundana, de quibus Svetonius. *Duxit mox Galeriam Fundanam prætorio patre, & de hac quoque liberos utriusque sexus tulit.* Major nomine Vitellius Lugduni Germanicus fuit appellatus. Tacitus. *Mox universum exercitum occurrere infanti filio jubet: perlatum, & paludamento opertum sinu retinens, Germanicum appellavit, junxitque cunctis fortune principibus insignibus.* Periit tamen, cum patre Muciano interfici jussus. De filia Svetonius, commendans Vespasiani clementiam. *Vitellii hostis sui filiam splendidissime maritavit, dotavitque etiam, & instruxit.*

Hist. i.

In Vespas.

A. VITELLIVS. GERMANICVS. IMP. AVG. P. M. TR. P.

7. CONCORDIA. Dea Concordia, de qua supra in æreis.

A. VI.

A. VITELLIVS. GERMANICVS. IMP. AVG. P. M. TR. P.

8. XV. VIR. SAC. FAC. Quindecim Vir Sacris Faciendis . Tripus , quem supra Delphinus , subtus Corvus : uterque Apollini sacer . Svetonius , privatum adhuc Vitellium non solum honoribus , verum & Sacerdotiis amplissimis auctum , scribit : *Is unus ex xv. sacris faciendis &c.*

A. VITELLIVS

EX AUR O.

A. VITELLIVS. GERMANICVS. IMP. AVG. P. M. TR. P.

1. V. VIR. SAC. FAC. ut in antecedenti argenteo .

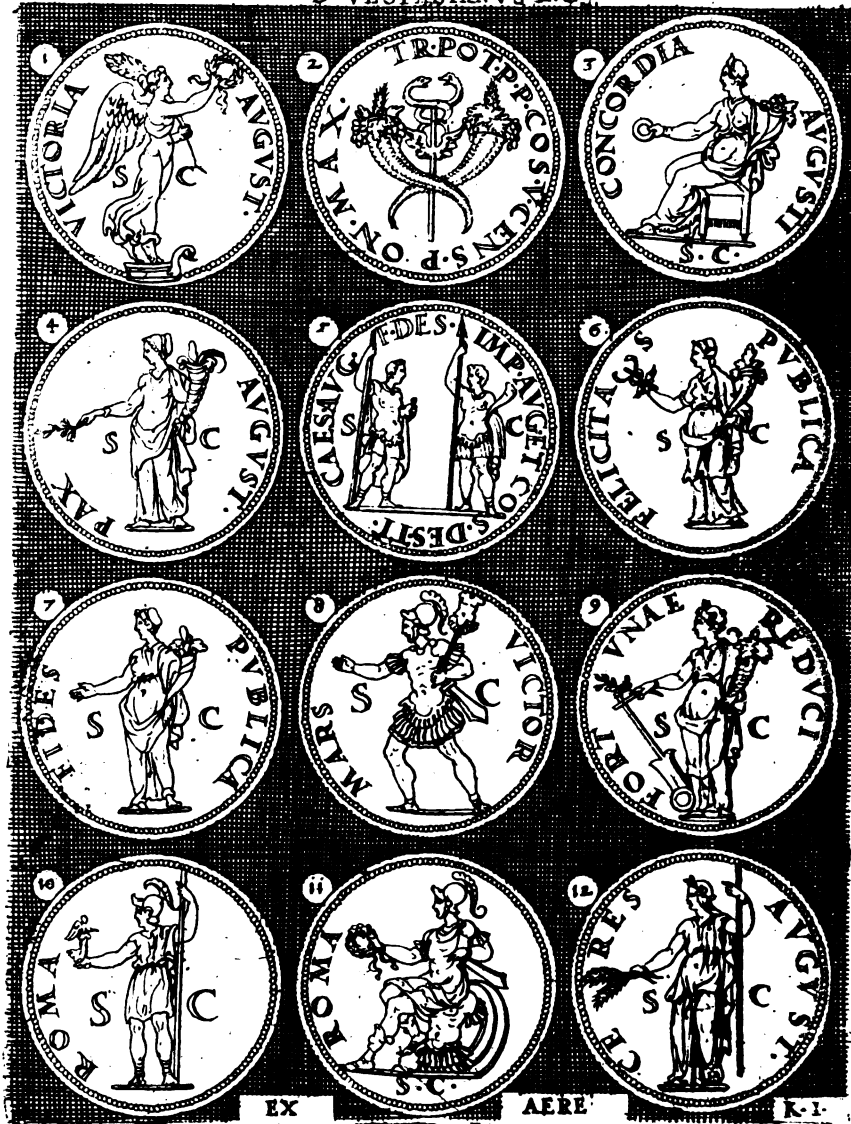

2. A. VITELLIVS. IMP. GERM. CLEMENTIA. IMP. GERMAN. Dea Clementia in subsellio. Cusus est ante adventum Vitellii ad Urbem , ut notat Tacitus : *introitum Urbis in acclamationibus populi . Vulgus tamen vacuum juris , & sine falsi , verique discrimine , solitas acclamationes edoctum : clamore , & vocibus adstrepebat , abnuentis nomen Augusti expressere , ut assumeret tam frustra , quam recusaverat .* Hist. 2.

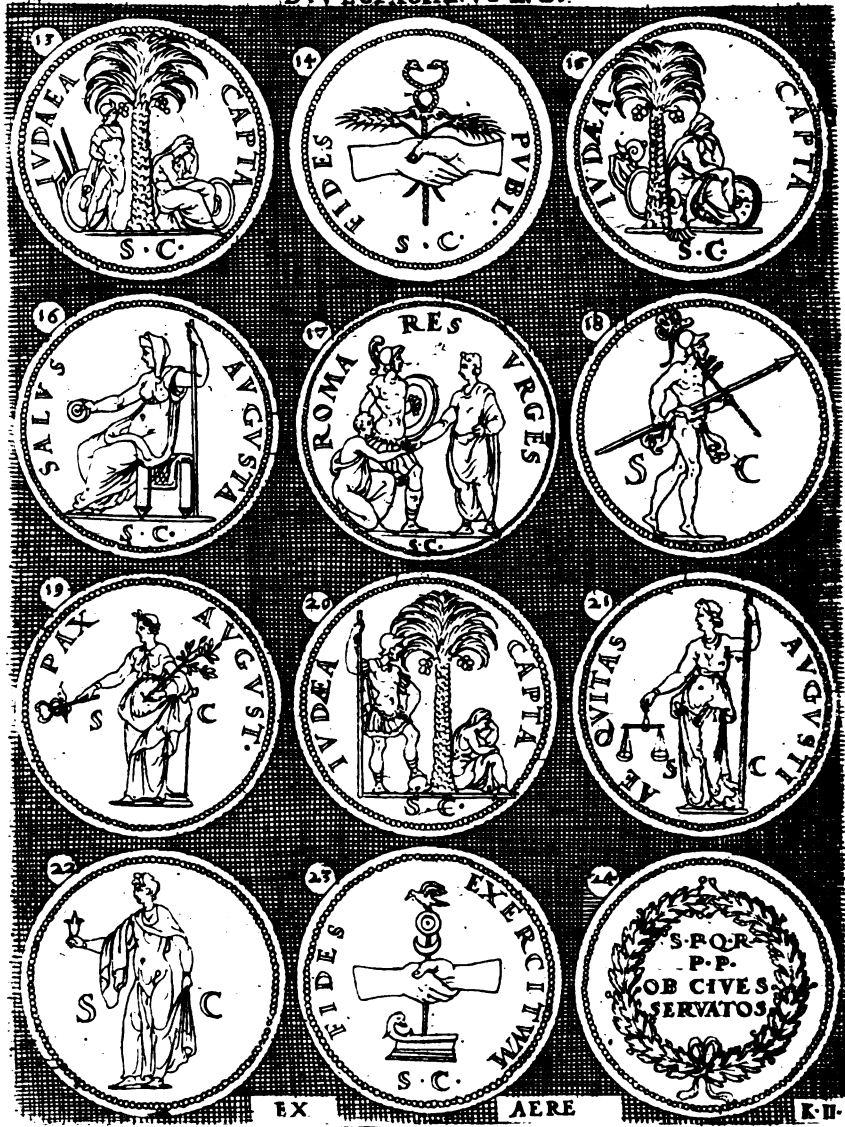

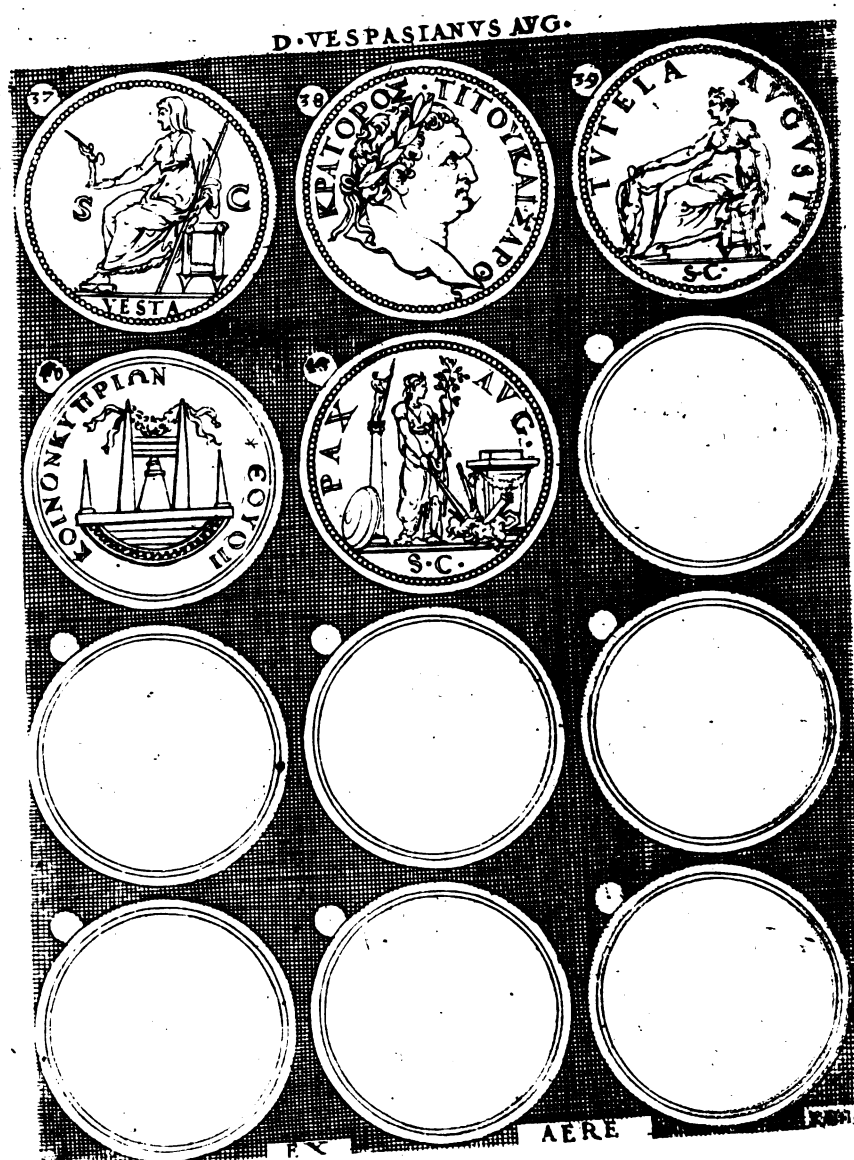
D. VESPASIANVS AVG.

D. VESPASIANVS AVG.

D·VESPASIANVS AVG·

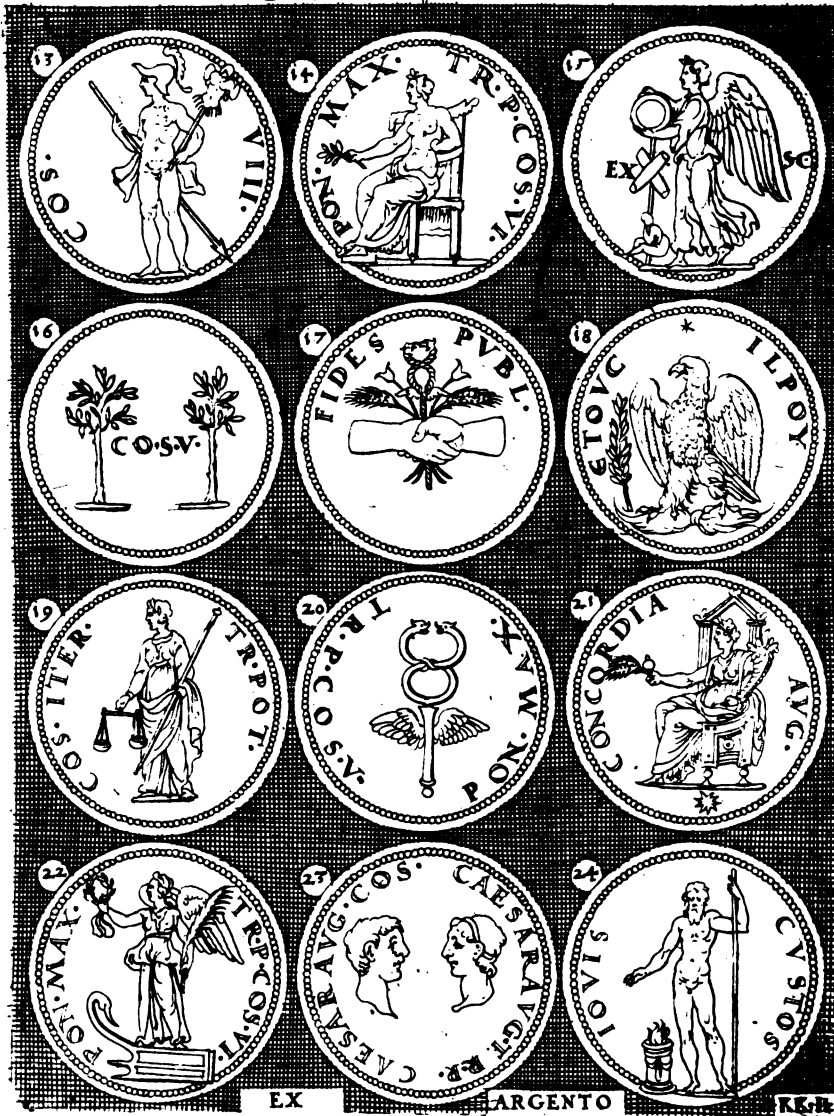

EX

ARGENTO

EX·1·

D. VESPASIANVS AVG.

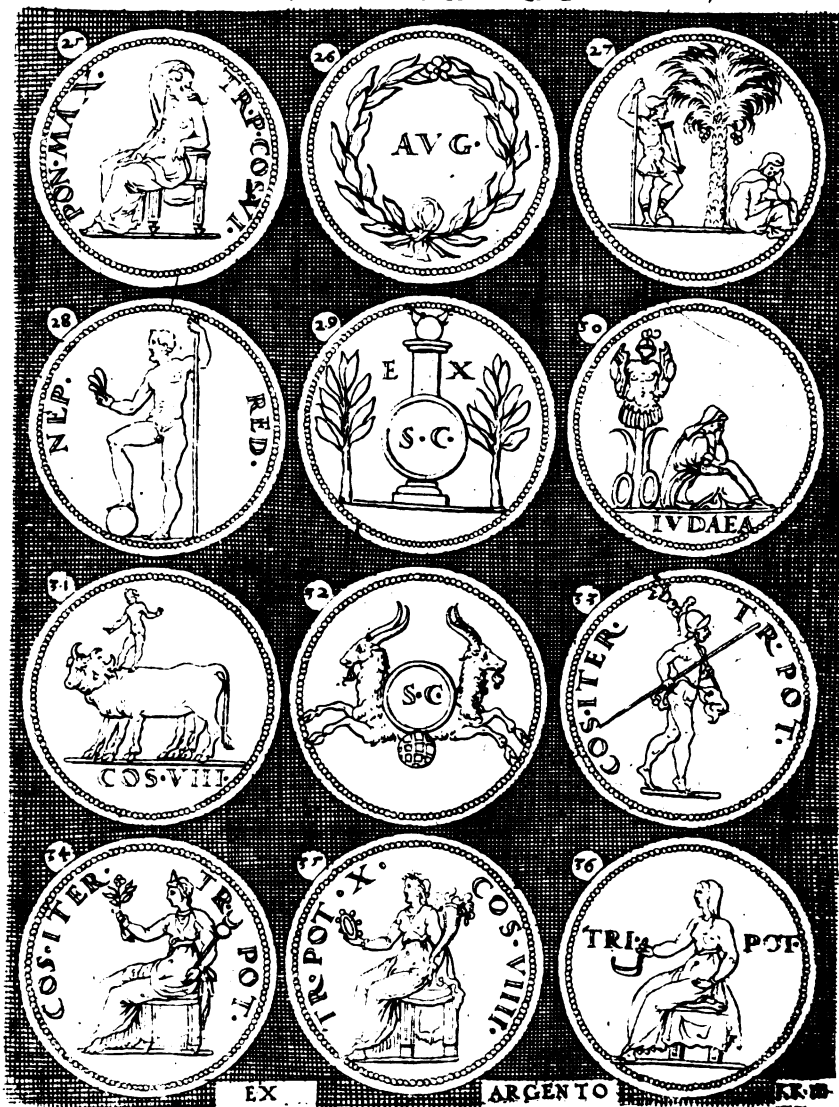

EX

ARGENTO

K&E

D. VESPASIANVS AVG.

D. VESPASIANVS AVG.

EX AVRO KKK

VESPASIANVS

EX AERE.

1. IMP. CAESAR. VESP. AVG. COS. III. in aliis V. CENS. VICTORIA. AVGVSTI. in aliis VICTORIA. NAVALIS. Victoria proræ insitens. Excissa Jotapate urbe maritima, Taricheis ad lacum Genesaram devictis. Similis in Tito.
2. IMP. CAES. VESPASIANVS. AVGVSTVS. PON. MAX. TR. POT. P. P. CONS. V. CENS. Duo copiae-cornua, caduceum in medio: Pacis, Abundantiæ, & Felicitatis typus.

3. IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG. COS. II. CONCORDIA. AVGVSTI. S. C. Dea Concordia.

4. IMP. CAES. VESPAS. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. III. PAX. AVGVSTI. S. C. Dea Pax.

5. IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. II. COS. IIII. IMP. AVG. F. COS. DES. ITER. CAES. AVG. F. DES. Imperator Augusti Filius Consul Designatus Iterum Cæsar Augusti Filius Designatus. Titus, & Domitianus stantes cum hasta, & parazonio. Domitianus Cæsar tantum appellatur. Titus Imperator, non summi imperii cognomento, sed militari consalutatione, capta Hierosolyma. Svetonius: *cepitque eam natali filia sua, tanto militum gaudio, ac favore, ut in gratulatione Imperatorem eum consalutaverint*. Dio tradit, Vespasianum, at Titum ex victoria Judaica, non Judaicos, sed tantum Imperatores cognominatos. Cæterum Titus vivente patre, neque Imperatoris prænomen, neque Augusti cognomen recepit: quamvis Occo Consulatu III. & IIII. aliisque, superstitibus adhuc Vespasiano, hisce titulis falsò nummos describat.

Svet. in Tito cap. 5.

6. IMP. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. COS. V. CENS. FELICITAS. PVBLICA. S. C. Mulier stans dextra caduceum, sinistra copiae-cornu: finito civili bello, pace, atque abundantia sub felici imperio Vespasiani.

7. IMP. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. COS. IIII. FIDES. PVBLICA. S. C. Dea Fides cum copiae-cornu.

8. IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. III. CENS. MARS. VICTOR. S. C. Gradivus cum trophæo.

9. IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. III. FORTVNAE. REDVCI. S. C. Voto soluto Fortunæ Reduci ob reditum ab expeditione Judaica.

P

IMP.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. COS. III.

10. ROMA. S. C. Roma hastæ innititur : victoriolam præfert .

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. COS. III.

11. ROMA. S. C. Roma insidens spoliis , coronam præfert .

IMP. CAES. VESPAS. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. III.

12. CERES. AVGVST. S. C. Dea Ceres stans , dextra spicas , sinistra hastam , de qua in argenteis infra num. 9.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. III.

- Joseph de bello Jud. l. 8. cap. 24. 13. IVDAEA. CAPTA. S. C. Judæa sedens , & captivus stans abjectis armis : is fortè Simon in pompa traductus , de quo Joseph . Vespasianus verò triumphum egit celeberrimum de Judæis suo Consulatu II.

IMP. CAES. VESP. AVG. P. M. COS. VIII. CENS.

14. FIDES. PVBL. S. C. Duæ manus junctæ cum caduceo , & aristis . Pax , & Abundantia ex publica fide .

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. III.

15. IVDAEA. CAPTA. S. C. Judæa mærens sub palma , abjectis armis .

IMP. CAES. VESP. AVG. P. M. COS. IIII. CENS.

- Janus Rutgersius var. hist. l. 1. cap. 19. Raderus in vita Curtii. 16. SALVS. AVGVSTA. S. C. Salus Dea sedens , dextra pateram , sinistra hastam. Huc respiciunt illa Curtii , de Vespasiano , non de Augusto intelligenda : *Proinde de jure , meritoque Populus Romanus salutem se Principi suo debere profitetur , cui noctis , quam pœnè supremam habuimus , novum sidus illuxit . Hujus herculè , non Solis ortus lucem caliganti reddidit mundo , cum sine suo capite discordia membra trepidarent . Quot ille tum extinxit faces ? Quot condidit gladios ? quantam tempestatem subito serenitate discussit ? Non ergo revirescit solum , sed etiam floret Imperium .* Hæc patent in gratiam Vespasiani prolata , ut rectè sensit Janus Rutgersius a Raderus in vita Curtii relatus . Quid aliud inferunt illa : *Cum sine suo capite discordia membra trepidarent , nisi Othonem , & Vitellium , quorum motus non bella , sed rebelliones Svetonius vocat . Quot ille tum extinxit faces ? quot condidit gladios ?* Hæc Vindicem , Nymphidium , Capitonem , Macrum , ipsosque Othonem , & Vitellium , qui de Imperio certabant . Cum novum sidus illuxit , scilicet ab Oriente , utque Plinius ait , salutaris exortus Principis Vespasiani , qui faces extinxit . Hæc minimè intelligenda sunt de Augusto , qui non discussit tempestatem subita serenitate , sed post sæva bella , spatio viginti annorum Janum clusit .

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. II. CENS.

17. ROMA. RESVRGENS. Vespasianus stans dextra sublevat Romam in genua , procumbentem , adstante milite . Similis in Galba cum inscriptione LIBERTAS. RESTITVTA . Ex iis , quæ annotavimus in antecedenti . Roma finito civili bello , sublatoque Vitellio , cladibus jacens , surrexit Vespasiani virtute .

IMP. CAESAR. VESPAS. AVG. COS. II. TR. P. P. P.

18. S. C. Gradivus cum trophæo , & hasta .

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. COS. III.

19. PAX AVGVST. S. C. Dea Pax sinistra oleam , dextra caduceum tenet ; columnæ verò incumbit , ob ejus firmitatem , & securitatem .

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. III.

20. IVDAEA. CAPTA. Imperator stans dextra nititur hastæ , sinistra parazonium tenet , sub pede galea victoriæ typus : prope est Palma arbor , subjacente in cubito mesta Judæa .

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. COS. III.

- Manilius l. 4. 21. AEQVITAS. AVGVSTI. S. C. Dea Aequitas . Tanti Romanis fuit æquitatis laus , ut Imperatores sæpius in nummis appingerent . Unde Manilius sub signo Libræ Romam conditam canit .

Hespe-

*Hesperiam sua libra tenet, quæ condita Roma,
Et propriis frangat pendentem nutibus orbem.*

IMP. CAESAR. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. II.

22. S. C. Dea spes. Tacitus. *At Roma Senatus cuncta, Principibus solita, Vespasiano decernit latus, & spei certus.*

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. COS. II.

23. FIDES. EXERCITVVM. S. C. Dexteræ simul junctæ, tenentes Aquilam legionis, navis proræ affixam. Apollonius de excidio Hierosolymitano.
*Tollitur ad cælum clamor, dextraque patenti
Certatim jurata fides.*

Apollonius
de excidio
Hierosoly-
mit. l. 3.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. III.

24. S. P. Q. R. P. P. OB. CIVES. SERVATOS. Corona civica.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. III. CENS.

25. VICTORIA. AVGVSTI. S. C. Victoria scribens clypeo ad palmam, subjacente Judæa.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. COS. III. CEN.

26. PROVIDEN. S. C. Ara Providentiæ.

IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG. P. M. TR. P. COS. III.

27. PAX. AVG. S. C. Dea Pax, sinistra oleam, & caduceum, dextra pateram.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. COS. III.

28. S. C. Laurea ex Senatus consulto.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. COS. III.

29. Venator aprum hastâ impetit. Nummus est contorniat. Similis in Neronis, Trajani, & aliorum Imperatorum nummis.

IMP. CAESAR. VESPASIAN. AVG. COS. VIII. P. P. Sic describit Occo.

30. Amphitheatrum antiqui nummi Vespasiani non exhibent: hic pertinet ad Domitiani imperium, habetque in adverso latere simulacrum Titi sedentis cum inscriptione in ipsius honorem. DIVO. AVG. T. DIVI. VESP. F. VESPASIANO.

31. Castor, & Pollux.

IMP. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. COS. III.

32. VICTORIA. AVGVSTI. S. C. Victoria componens trophæum, subjacente captivo. Similis in Vitellio.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. COS. III.

33. AEQVITAS. AVG. S. C. Dea Æquitas.

34. IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. Palma Judææ typus: hujus aduersum in sequenti.

35. PON. M. TR. P. P. P. COS. III. S. C. Militare signum.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. PON. M. TR. P. COS. III.

36. S. C. Tria signa legionum rostrata.

DIVVS. AVGVSTVS. VESPASIANVS.

37. VESTA. S. C. Vesta sedens, dextera Palladium, sinistra hastam.

ΑΤΤΟΚ. ΚΑΙΣ. ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΟΥ Imperatoris Cæsaris Vespasiani caput.

38. ΑΤΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ. ΤΙΤΟΥ. ΚΑΙΣΑΡΟΣ Imperatoris Titi Cæsaris caput.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. COS. III.

39. TVTELA. AVGVSTI. S. C. Mulier in sella, pueros hinc inde manu amplectens, atque in tutela recipiens. Fuit Vespasianus *in omne hominum genus liberalissimus*, ut inquit Svetonius, *explevit censum Senatorium; consulares inopes quingenis sester- tiis annuis sustentavit*. Similis extat Vitellii, alius Nervæ TVTELA ITALIAE Mulier cum duobus pueris coram Imperatore sedente. Martialis de Domitiano.

Svet.

Martialis.

Mittimus, o rerum felix tutela, salusque.

Augustus dictus fuit antea a Poetis tutela Italiae, tutela hominum; Trajanus a Plinio tutela generis humani.

ΑΤΤΟΚ. ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΟΣ. ΚΑΙΣΑΡ. ΣΕΒ. Imperator Vespasianus Cæsar Aug.

40. ΚΟΙΝΟΝ. ΚΥΠΡΙΩΝ. Communitas Cypriorum ΕΟΡΩ. corrige ΕΤΩΡΕ. Η in aliis ΝΕΟΡ- ΙΕΡΩ. anno octavo novi templi. Templum est, seu ara Paphiæ Veneris cum obe- liscis: in medio simulacrum Deæ, non humana facie, sed metæ simile. Tacitus de itinere Titi: *Illum cupido incessit adeundi, visendique templum Paphiæ Veneris inclytum per indigenas*. Simulacrum Deæ non effigie humana, continuus orbis latiore initio tenuem in ambitum metæ modo exurgens, & ratio in obscuro. Maximus Tyrius. *Venerem Paphii colunt, cujus statuam albæ pyramidi non dissimi- lem dixeris*. Ante Dedalum opinor simulacrum effictum, cum arbores, atque in- formes lapides pro numinibus habuerunt; nisi aliquis trahat ad naturalem re- rum originem.

Tacit. hist.
l. 2.
Svet. in Ti-
to cap. 5.
Max. Tyrius
serm. 98.

IMP. CAES. VESPAS. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. III.

41. PAX. AVG. S. C. Dea Pax sinistra oleam, dextra facem, qua arma incen- dit ad aram, deducto more à Tarquinio Romanorum Rege, qui Sabinis devi- ctis, Vulcano votum solvit, hostiumque arma combussit. Sempronius Consul devictis Sardeis, spolia incendio absumpsit, sacravitque Vulcano. Extat amplius in nummo columna bellica, cum simulacro Bellonæ.

Livius l. 1.
& 45.

VESPASIANVS

EX ARGENTO.

IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG.

1. OS. ITER. TR. POT. Consul Iterum Tribunitia Potestate.
Dea Pax sedens.

2. IMP. CAESAR. VESPASIAN. AVG.
PACI. ORB. PAR. AVG. corrige PACI. ORB. TERR. AVG.
Paci Augustæ Orbis Terrarum. Caput Isidis. Ex nota, quæ legitur EPE Ephesi nummus signatus videtur. Vespasianus Alexandria commorans in templo Isidis, & Serapidis, seu Jovis Diris, & Proserpinæ, oraculi responsum de Imperio ex nomine Basilidis cujusdam in- terpretatus est. Plurimi inveniuntur nummi Ephesiorum græcis litteris signati in honorem Vespasiani, Titi, Domitiani, Domitii. Erat enim Ephesus Roma- norum navale.

Tacitus
hist. l. 4.
Svet. in Ve-
spasian.

IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG. P. M.

3. TR. P. II. COS. III. P. P. Pax in subsellio cum olea, & caduceo.

IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG. COS. III.

4. VICTORIA. AVGVSTI. Victoria altera manu palmam tenet, altera lau- ream extendit ad Aquilam legionum Judaici, vel Syriaci exercitus, à quibus Vespasianus consalutatus fuerat Imperator. Hinc Aquilæ coronatæ, ac victrices in nummis, & lapidibus.

IMP. CAES. VESP. AVG. P. M. COS. IIII.

5. AVGV. TR. POT. Instrumenta sacra: simpullum, aspergillum, urceolus, lituus.

IMP.

IMP. CAES. VESPAS. AVG. PONT. TR. P.

6. VIC. AVG. Victoria orbi insitens cum laurea, & palma.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. CENS.

7. PONTIF. MAXIM. Statua Vespasiani sedentis cum sceptro, & lauri ramo.

CAES. VESPASIANVS. AVG.

8. IMP. XVII. Scropha cum succoleis, de qua Varro, Dyonisius, Macrobius, aliique.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG.

9. ANNONA. AVG. Tacitus de Vespasiano ad Urbem revertente ex Judæa: Tacit. hist. *Tum celerrimas navium frumento onustas, sævo adhuc mari committit, quippe tanto discrimine Urbs nutabat, ut decem haud amplius dierum frumentum in horreis fuerit, cum à Vespasiano commeatus subvenere.*

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG.

10. COS. ITER. FORT. RED. ob Vespasiani reditum ex Judæa.

IMP. CAESAR. VESPASIANVS. AVG.

11. COS. VI. Aquila Jovis.

IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG.

12. COS. ITER. TR. POT. Pax.

IMP. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. P. P.

13. COS. VIII. Mars victor cum trophæo, & hastâ.

IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG.

14. PON. MAX. TR. P. COS. VI. Pacis sedentis simulacrum cum oleæ ramo.

DIVVS. AVGVSTVS. VESPASIANVS.

15. EX S. C. Victoria clypeum trophæo superimponens, sub quo captivus.

IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG.

16. COS. V. Lauri binæ, de quibus infra num. 29.

IMP. CAES. VESP. AVG. P. M. COS. IIII. CENS.

17. FIDES. PVBL. Manus junctæ cum caduceo, aristis, papaveribus, ut in æreo num. 14.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ. ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΟΣ. ΚΑΙΣΑΡ.

18. ΕΤΟΥΣ. ΝΕΟΥ. ΙΕΡΟΥ. Anno novi sacri templi. Aquila cum fulmine, Extat alius nummus Vespasiani cum eadem inscriptione, ac templo octo columnarum, fortè restituto Capitolino Jovis optimi maximi, ut Aquila designare videtur.

IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG.

19. COS. ITER. TR. POT. Æquitas.

IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG.

20. PON. MAX. TR. P. COS. V. Caduceum.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. COS. III.

21. CONCORDIA. AVG. dextra spicas, & papaver, sinistra copiæcornu. Abundantia, & felicitas Concordiæ bona.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG.

22. PON. MAX. TR. P. COS. VI. Victoria navalis rostro insitens.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. TR. P. P. P. COS. II. D. III.

23. CAESAR. AVG. F. COS. CAESAR. AVG. F. PR. Cæsar Augusti Filius Consul, Cæsar Augusti Filius Prætor. Titi, & Domitiani facies obversa, Tacitus. *Nec*

Tacit. an.
1. 4.

*Nec Senatus obsequium deerat : ipsi Consulatus cum Tito filio : Prætura Domitiano,
& consulare imperium decernitur .*

IMP. CAES. VESPASIANVS . AVG.

24. IOVIS. CVSTOS. Jupiter hastæ seu sceptro nixus ; ad pedes ara , refecto Ca-
pitolio .

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG.

25. PON. MAX. TR. P. COS. VI. Dea Securitas sedens .

IMP. CAES. VESPASIANVS . AVG.

Apollonius.

26. AVG. Laurea Vespasiano à Senatu decreta , aut dono missa à Regibus , & ci-
vitatibus . Apollonius de Vespasiano .

*..... Tum more vetusto
Insuper Eoi Reges misere coronas .*

Plin. 1. 12.
cap. 19.

*Coronas ex cinnamomo interrasili auro inclusas primus in Capitolii , ac Pacis templis
dicavit Vespasianus . Plinio teste .*

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. COS. III.

27. Imperator stans cum hasta , & parazonio : Judæa captiva , in medio palma .

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG.

Joseph .

28. NEP. RED. Neptunno Reduci . Neptunus sinistra tridentem , dextera acrostio-
lium , quod rostratæ puppis extremum erat ornamentum , pede globum pre-
mit , quia terram continet . Cus est nummus voto soluto ob reditum Vespas-
iani , classe ex Syria , & Judæa ad Urbem remeantis .

DIVVS. AVGVSTVS. VESPASIANVS .

29. EX. S. C. Columna , super qua vas : fortè cinerum post Consecrationem ,
cum clypeo votivo , in quo S. C. . Lauri victorias designare videntur . In aliis
vas tantum inter lauri ramos .

IMP. CAESAR. VESPASIANVS . AVG.

30. IVDAEA . Judæa captiva sedens ad trophæum .

IMP. CAESAR. VESPASIANVS . AVG.

31. COS. VIII. Boves juncti coloniae typus . Vir nudus superstans non extat in
veteri nummo , sed aratrum sublevatum expressè cernitur , cum in designan-
do sulco Coloniae muris , aratro sublevato portæ spatium relinquebant .

DIVVS. AVGVSTVS. VESPASIANVS .

32. Duo Capricorni , in quorum medio clypeus votivus cum litteris S. C. globo de-
pendente . Similis in Augusto Vespasianum cum Augusto coelo assumptum de-
notat . Capricornum portam esse Heroibus patentem Porphyrius , & Macro-
bius docent . Unde Germanicus Cæsar de Augusto inter Divos relato .

Porph. de
antro Nim-
ph.
Macrob. in
Scip. som.
Germani-
cus .

*Hic, Auguste , tuum genitali corpore numen
Attonitas inter gentes , patriamque parentem ,
In cælum tulit , & maternis reddidit astis .*

IMP. CAESAR. VESPASIANVS . AVG.

33. COS. ITER. TR. POT. Mars Gradivus cum trophæo .

IMP. CAESAR. VESPASIANVS . AVG.

34. COS. ITER. TR. POT. Dea Pax in subsellio .

IMP. CAESAR. VESPASIANVS . AVG. P. M.

35. TR. P. X. COS. VIIII. Dea Concordia , seu Felicitas in subsellio cum patera ,
& copiacornu .

IMP. CAES. VESPASIANVS . AVG. P. M.

36. TR. POT. Vesta sedens simpullum tenet .

IMP.

IMP. CAESAR. VESPASIANVS. AVG. TR. P.

37. TITVS. ET. DOMITIANVS. CAES. PRINC. IVVENT. Titus Et Domitianus Cæsares Principes Juventutis sedent , lauri ramis pacem afferentes .

IMP. CAESAR. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P.

38. COS. VIII. Laurea .

IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG.

39. COS. VIII. Rostrum , five rates cum stella Castoris . Similis in Cæsaris , Antonii , & Augusti nummis . In aliis non stella , sed pileus Castoris , ut in antiquioribus ratitiis .

IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG. COS. III.

40. CONCORDIA. AVGVSTI. ut in æreis .

IMP. CAESAR. VESPASIANVS. AVG.

41. COS. V. Bos Coloniae .

DIVVS. AVGVSTVS. VESPASIANVS.

42. CERES . AVGVST. Dea Ceres . Hic nummus cusus est vivente Vespasiano , & repetitus post ejus mortem .

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡ. ΟΥΕΣΠΑΙΑΝΟC. ΚΑΙCΑΡ.

43. ΕΤΟΤC. ΝΕΟΤ. ΙΕΡΟΤ. Δ. Anno novi templi quarto . Aquila super ara .

IMP. CAES. VESPAS. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. III.

44. S. C. Vespasiani triumphus .

IMP. CAESAR. VESPAS. AVG. COS. II. TR. P. P. P.

45. PACI . AVGVSTAE . Victoria advolans cum laurea , & palma . Ex Victoria Pax .

IMP. CAES. VESP. AVG. P. M.

46. TR. P. X. IMP. XV. COS. VIII. P. P. Pulvinar , seu lectum Diis poni solitum . Lectisternium Junonis arbitror ex liliis , quibus exornabatur in ejus cella Capitolina , in quo etiam argenteum Deæ fulmen reponabatur , ut infra in Titi argenteo num. 7.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. III. CENS.

47. VESTA sinistra hastam , dextra simpullum tenet .

V E S P A S I A N V S

E X A U R O .

IMP. CAESAR. VESPASIANVS AVG.

1. ACI. AVGVSTAE . Pax cum angue , de qua in Claudio .

DIVVS. AVGVSTVS. VESPASIANVS.

2. S. C. Columna cum clypeo , & lauri ramis , ut in argenteo.

IMP. CAESAR. VESPASIANVS. AVG.

3. PON. MAX. TR. P. COS. VI. Victoria super cista cum duobus anguibus arrectis . Nummus restitutus Augusti , de quo satis supra .

IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG.

4. TR. POT. II. COS. III. P. P. Pax in subfello .

IMP. CAES. VESPASIANVS. AVG.

5. COS. VIII. Imperator stans , quem Victoria coronat . Occo fulmen tenentem Imperatorem describit .

IMP.

IMP. CAES. VESP. AVG. P. M. COS. III. CENS.

6. VIC. AVG. Victoria insistens globo, dextra coronam, sinistra palmam.

DIVVS. AVGVSTVS. VESPASIANVS.

7. Duo Capricorni cum clypeo, & globo, ut in argenteis.

IMP. CAESAR. VESPASIANVS. AVG.

8. IVDAEA sedens ad trophæum more captivæ.

CAESAR. VESPASIANVS. Avo caput Vespasiani.

9. ANNONA. AVG. Annona sedens cum copiæcornu.

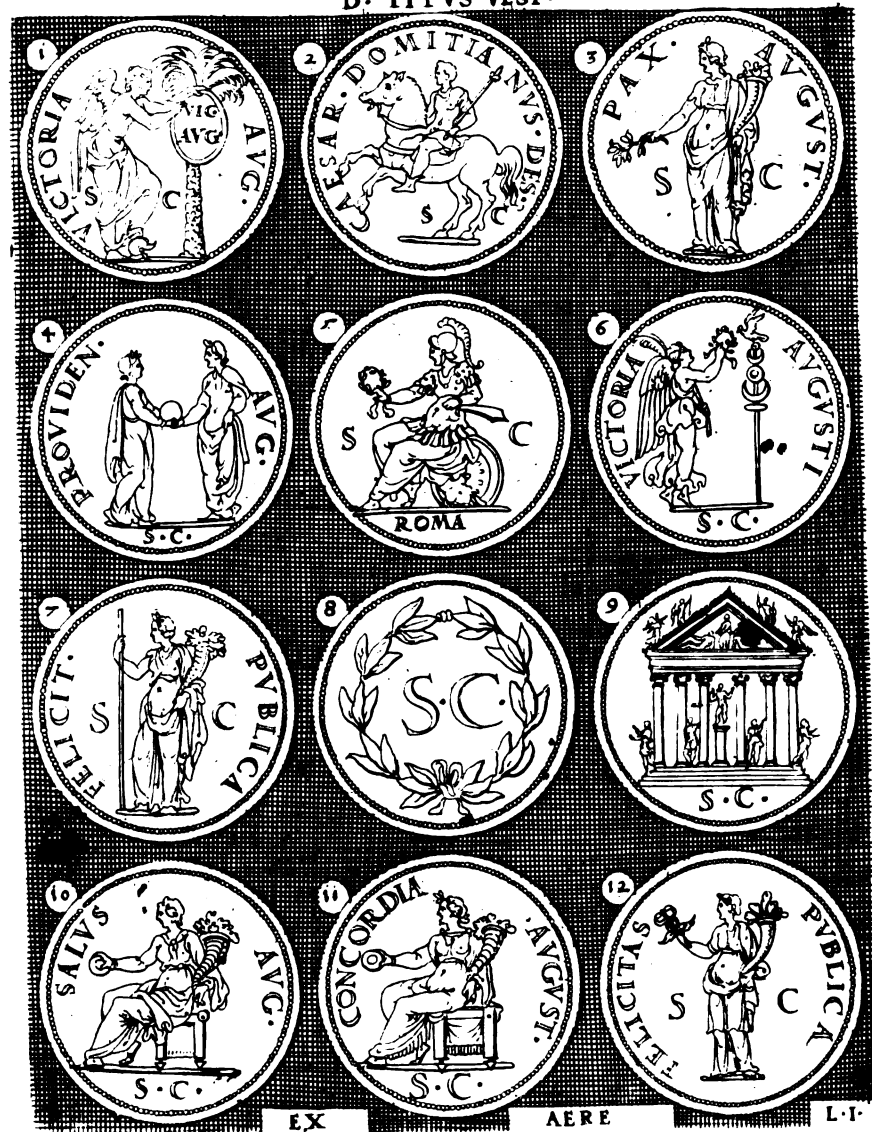
IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. III. Caput Vespasiani.

10. S. P. Q. R. P. P. OB. C. S. Civica.

D. TITVS VESP.

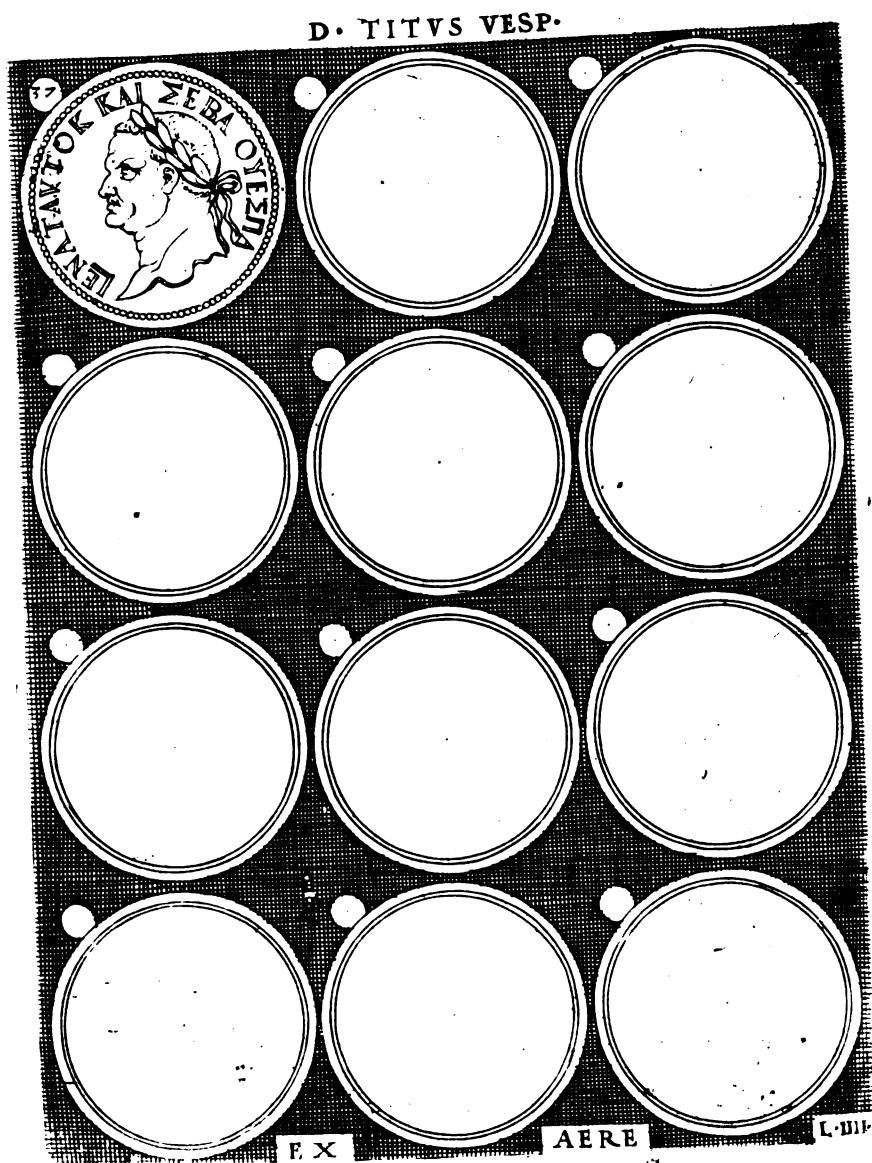

D. TITVS VESP.

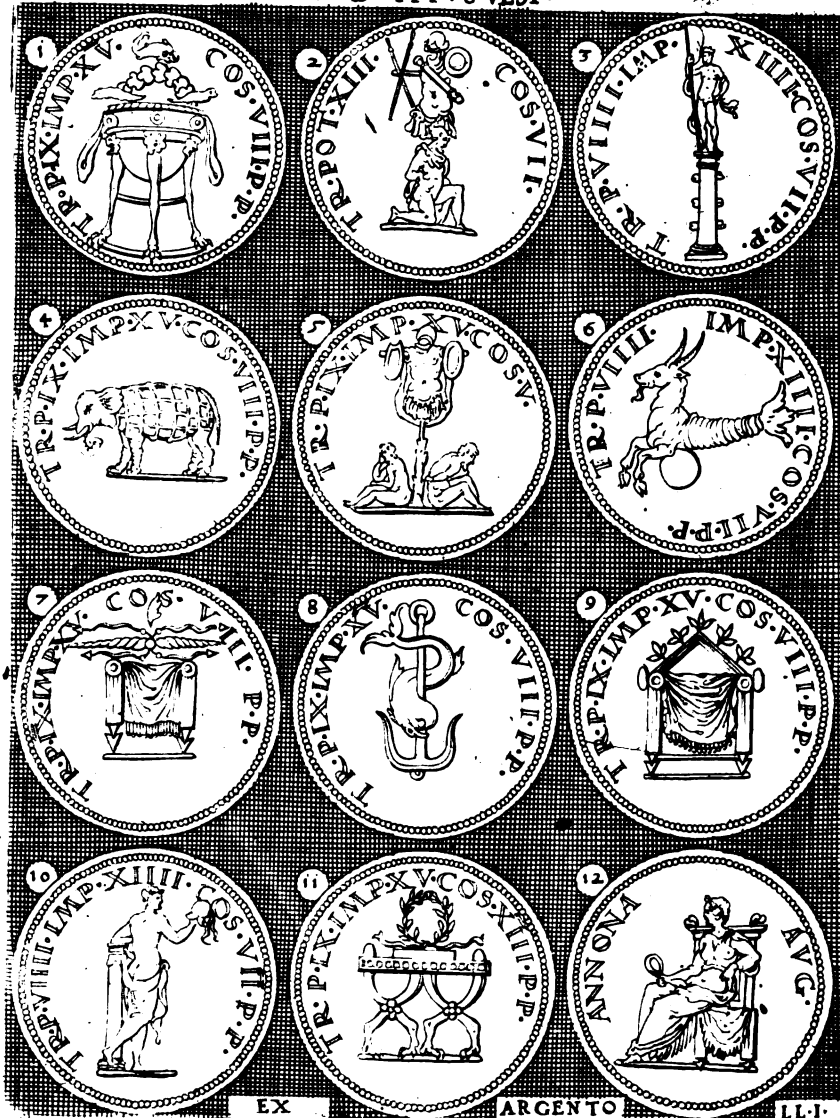

D. TITVS VESP.

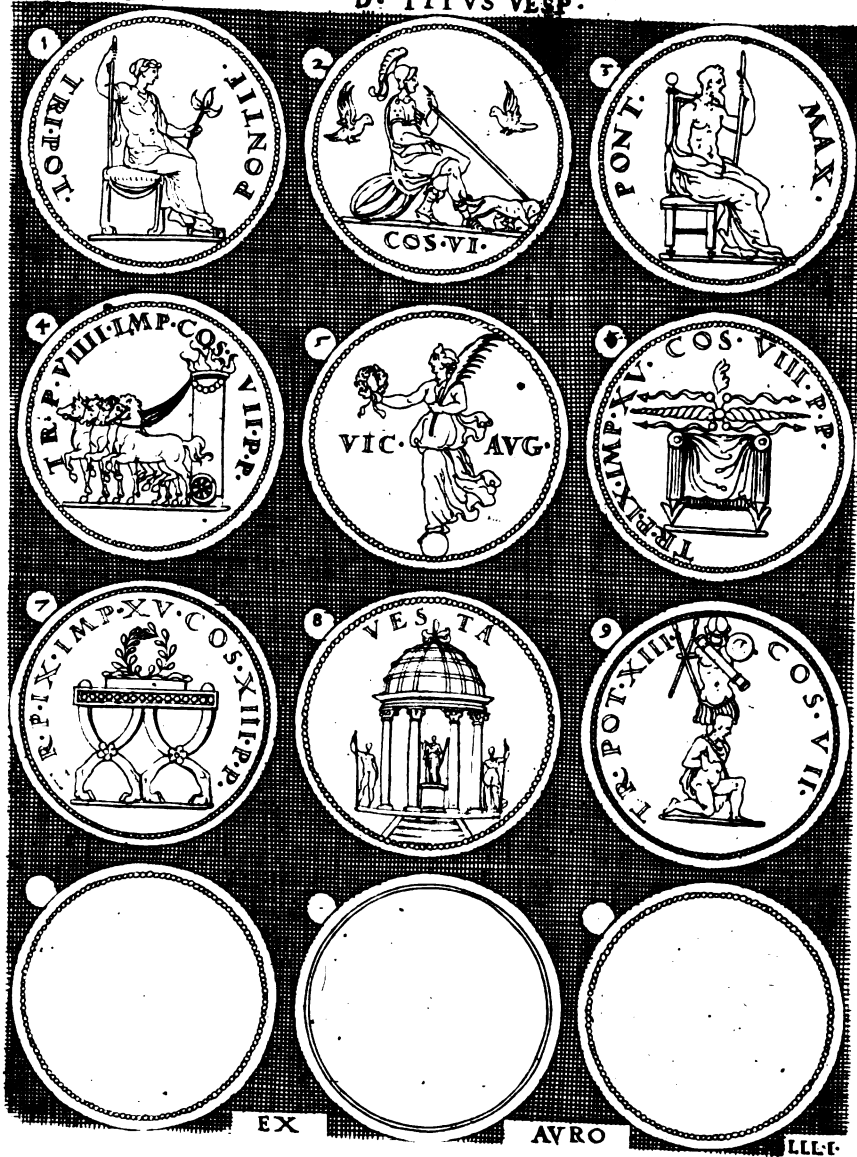

D. TITVS VESP.

D. TITVS VESP.

T I T V S

E X A E R E.

1. T. CAES. VESPASIAN. IMP. III. TR. P. II. COS. II.
 VICTORIA. AVGVSTI, S. C. Victoria scribens in clypeo ex palma dependente, in quo VIC. AVG. Legimus in aliis OB CIVES SER.
2. T. CAESAR. VESPASIAN. IMP. III. PON. TR. POT. II. COS. II.
 CAESAR. DOMITIANVS. DE. corrige DOMITIAN. COS. DE. S. C. Domitianus, equo veſtus, Princeps juventutis.
3. T. CAES. VESPASIAN. IMP. PON. TR. P. COS. II.
 PAX. AVGVSTI. S. C. Similem vidimus in Veſpaſiano, ipſius III. Conſulatu, eodemque tempore patris honos in nummis Titi, & Domitiani: unde & plurimos alios VICTORIA. AVG. CONCORDIA. AVG. ad Veſpaſianum ipſum pertinere certum eſt, cum Titus, vivo patre, uſque ad Conſulatum, nunquam Auguſtus fuerit cognominatus.
4. IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII. S. C.
 PROVIDENTIA. AVGVSTI. S. C. Titus Domitiano fratri orbem cum gubernaculo tradit, ac imperii participem facit; ſed Vicus gubernaculum omiſit. Malè Occo: Veſpaſianus tradens globum Tito filio: nam Conſulatu VIII. Titi ſignatus eſt nummus, quo Veſpaſianus jam deceſſerat. Erizus, & Antonius Auguſtinus Deam Providentiam, quæ Tito imperium dat, interpretantur; ſevo tamen Domitianus ingenio, quamvis ab optimo fratre conſors imperii factus, illi inſidiari non deſtitit. Svetonius: *Sed ut a primo imperii die conſortem, ſucceſſoremque teſtari perſeveravit, nonnunquam ſecreto lacrymis, & precibus orans, ut tandem mutuo erga ſe animo vellet eſſe.*
5. T. CAES. VESPASIAN. IMP. PON. TR. POT.
 ROMA. S. C. Roma victrix, ſpoliis inſidens, dextra lauream, ſiniſtra parazonium.
6. T. CAESAR. VESPASIAN. IMP. III. PON. TR. P. II. COS. II.
 VICTORIA. AVGVSTI. S. C. Victoria legionis Aquilæ ſigno coronam imponit. Similem in Veſpaſiani argenteis vidimus.
7. T. CAES. IMP. PON. TR. P. COS. II. CENS.
 FELICITAS. PVBLICA. S. C. Dea Felicitas cum copiæcornu, & haſta.
8. T. CAES. VESPASIAN. IMP. PON. TR. P. COS. II.
 S. C. Laurea.
9. T. CAES. IMP. PON. TR. P. COS. II. CENS.
 S. C. Templum cum porticu. Non Pacis templum, ſed Jovis Capitolini, a Ve-

Svet. in Ti-
to cap. 9.

Vespasiano restituti, asserimus ex ejus simulacro, in templi fronte affidentis cum globo, quamvis Vicus non satis exprefferit. Pacis verò templum resectum fuit à Vespasiano VII. ac Tito VI. Cofs. Restitutionem verò Capitoli mandavit ipse anno primo, Vespasiano iterum, ac Tito Cofs. Unde in hoc nummo Titi Cofs. II. & in alio Vespasiani Cofs. III. idem templum Jovis expressum est.

IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

10. SALVS . AVG. S. C. Dea Salus in subsellio, dextra pateram, sinistra copiæcornu.

T. CAES. VESPASIAN. IMP. PON. TR. P. II. COS. II.

11. CONCORDIA . AVGVSTI . S. C. Dea Concordia sedens cum patera, & copiæcornu.

T. CAES. IMP. COS. III. CENS.

12. FELICITAS . PVBLICA . S. C. Felicitas Dea cum caduceo, & copiæcornu.

T. CAES. IMP. VESPASIAN.

13. VICTORIA . AVG. Victoria dextra cornucopiæ, sinistra palmam.

IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

14. IVD. CAP. S. C. Palma arbor: hinc Judæa sedens, inde captivus stat abjectis armis.

IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

15. CERES, AVGVST. S. C. Ceres stans, spicas, & hastam, seu facem tenens. Similis in Vespasiano.

IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

16. S. C. Dea Spes.

IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

17. AETERNITATI. AVGVSTI. S. C. Æternitas cum hasta, & copiæcornu, sub pede globus, faustum, felix, & diuturnum Titi imperium designat.

T. CAESAR. VESPASIAN. IMP. PON. TR. P.

18. ROMA . S. C. Roma stans cum victoriola, & hasta.

IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. COS. VIII.

19. VICTORIA. AVGVSTI. Victoria lauream, & palmam præferens, proræ navis insitens. Similis in Vespasiano.

IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. P. P.

20. S. C. Titus equo vectus jacentem hostem hasta percutit.

IMP. T. CAES. DIVI . VESP. F. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

21. S. C. Mars sive Quirinus hastam tenens, trophæum humero gerens.

IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

22. CONC. TER. P. R. IMP. DAT. S. C. Congiarium Tertium Populo Romano ab Imperatore Datum. Congiarium primum, & tertium Titi reponit Occo sub Consulatu VIII. sed primum reponendum sub Consulatu II. ut in antiquis nummis. Caveas in titulis ab Occone descriptis.

T. CAES. VESP. IMP. PON. TR. POT. COS. II. CENS.

23. S. C. Imperator in quadriga spectare videtur ad Judaicum triumphum.

IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

24. ANNONA . AVG. S. C. Annona victoriolam dextra, sinistra copiæcornu, ad pedes navis frumentaria, & congius, seu calathus cum aristis.

IMP.

IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

25. VIRTVTI. AVGVSTI. S. C. Virtus galeata cum parazonio, & hasta galeam calcat: victoriæ typus.

IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

26. S. C. Caduceum inter duo copiæcornua: Felicitatis typus.

ΑΥΤ. Τ. ΚΑΙΣ. ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝ. ΑΡΚ. ΜΕΓ. Imperator Titus Vespasianus Pont. Max.

27. ΤΟ. ΚΣΒΑ. ΤΡΙΠΟΛΑ. Tripolitarum corrige ΒΑ. ΑΓΡΙΠΠΑ. ΒΤΟΤ. ΚΣ. sub Rege Agrippa anno vigesimo sexto.

T. CAES. VESPASIAN. IMP. PON. TR. COS. II.

28. S. C. Aquila insistsens globo. Similis in Vespasiano ejus Consulatu III. Nummus est Divi Augusti restitutus cum Aquila Consecrationis; plurimos namque ipsi restituere absque ullo restitutionis titulo.

IMP. T. CAES. VESPAS. AVG. P. M. TR. P. COS. VIII.

29. GENIO. P. R. S. C. Genius Populi Romani ad aram cum patera, & copiæcornu.

IMP. T. CAES. VESPAS. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

30. VESTA. S. C. Dea Vesta sedens.

IMP. T. CAESAR. DIVI. VESP. F. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

31. PIETAS. AVGVST. S. C. Titus, & Domitianus invicem jungentes dexterarum, media inter utrumque Pietate.

IMP. T. CAESAR. DIVI. VESP. F. AVG. P. M. TR. P. IX. P. P. COS. VIII.

32. SECVRITAS. P. R. S. C. Dea Securitas sedens ad aram, sceptrum tenens.

IMP. T. CAES. DIVI. VESP. F. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

33. S. C. Mars seu Quirinus trophæum humero ferens.

IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. VIII.

34. PAX. AVGVST. Pax dextera caduceum, sinistra oleam, columnæ incumbit, quod bello nutantem Rempublicam firmat.

T. CAESAR. VESPASIAN. IMP. TR. POT.

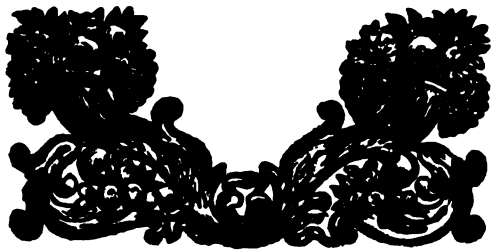
35. ROMA. S. C. Roma sedens.

T. CAES. IMP. PON. TR. P. COS. II. CENS.

36. S. C. Templum. Cusus est nummus tempore Capitolii restituti: ædemque fortè exhibet Jovis, templo Capitolino inclusam, cum pronao, quadrigis & cellis tribus Jovis, Junonis, Minervæ, de quibus Livius, Dionysius, & Tacitus: quamvis ædiculæ illæ, ut probat Donatus, conjunctæ quidem parietibus, sed diversæ inter se nominabantur singulæ templa, ac delubra. Nummus tres loculos cum statuis Deorum repræsentat propter parvitatem.

Livius l. 2.
Dionis. l. 4.
Tacit. l. 3.
Hist.
Donatus de
Urbe Roma
l. 2. cap. 4.

37. Τ. ΑΥΤΟΚ. ΚΑΙ. ΣΕΒΑ. ΟΥΕΣΠ. ΛΕΝΑ. Titus Imperator Cæsar Augustus Vespasianus anno 355.

T I T V S

E X A R G E N T O .

1. IMP. TITVS. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M.

 R. P. IX. IMP. XV. COS. VIII. P. P. Apollinis tripes, de quo in Vitellio.
2. IMP. TITVS. VESPASIAN. AVG. P. M.
 TR. P. VIII. COS. VII. P. P. Captivus ad trophæum.
3. IMP. TITVS. VESPASIAN. AVG. P. M.
 TR. P. VIII. IMP. XIII. COS. VII. P. P. Columna rostrata cum simulacro Imperatoris. Similis in Vespasiano.
4. IMP. TITVS. VESPASIAN. AVG. P. M.
 TR. P. IX. IMP. XV. COS. VIII. P. P. Elephas rete aurea, seu alio pretioso dorsuali exornatus: munificentiae typus. Elephantum cum eadem veste non semel in nummis, ac praecipue Divae Faustinae Antonini, in quo currus cum ejus simulacro ab Elephantibus duobus, undique rete, seu alio amictu involutis, tractus.
5. IMP. TITVS. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M.
 TR. P. IX. IMP. XV. COS. VIII. Trophæum, affidentibus Judæa, & captivo.
6. IMP. TITVS. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M.
 TR. P. VIII. IMP. XIII. COS. VII. P. P. Capricornus cum globo. Nummus Augusti restitutus.
7. IMP. T. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M.
 TR. P. IX. IMP. XV. COS. VIII. P. P. Pulvinar Jovis, manubria Jovis insigne
 Livius Dec. 3. l. 2. Livius: Gn. Flaminio, & Gn. Servilio Coss. X. *virorum monitu decretum fuit fulmen Jovi aureum quinquaginta pondo fieret*. Quod fulmen religionis causa servabatur in interiori cella.
8. IMP. TITVS. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M.
 TR. P. IX. IMP. XV. COS. VIII. P. P. Delphinus ancoræ obvolutus: nummus Augusti restitutus.
9. IMP. T. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M.
 TR. P. IX. IMP. XV. COS. VIII. P. P. Pulvinar Junonis, ut in argenteis Vespasiani.
10. IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M.
 TR. P. VIII. IMP. XIII. COS. VII. P. P. Venus victrix, columnæ nixa, clypeum manu tenens. Similem in Augusto vidimus.
11. IMP. TITVS. CAES. VESP. AVG. P. M.
 TR. P. IX. IMP. XV. COS. VIII. P. P. Sellæ duæ junctæ, seu bisellium, super quo laurea Jovi dicata, ut de Domitiano Svetonius: *De Sarmatis lauream modo Capitolino Jovi retulit*. Sellæ Diis, Heroibus, ac Principibus ponebatur, honoris divini index: adjecto fulmine, sceptro, diademate, ac coronis. De Alexandro Curtius & Cornelius Nepos, Plutarchus, Polienus, Diodorus Siculus: de Cæsare, Caligula, Nerone, Domitiano, Dio, Svetonius, Plin. in paneg., alii- que, quos in suo disertissimo opere de Honore Bisellii refert Val. Chimentellius.
12. IMP. T. CAES. AVG. P. M. TR. P. P. COS. VIII.
 ANNONA. AVG. Annona Dea sedens.
13. IMP. TITVS. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M.
 COS. VIII. Boves juncti. Vir nudus, dorso eminens, non extat in nummo, sed aratrum est sublevatum, ut in Vespasiani argenteis num. 31.

TITOC.

ΤΙΤΟΣ. ΚΑΙΣΑΡ. ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΟΣ. ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ. Titus Caesar Vespasianus Imperator.

14. ΕΤΟΥΣ. ΝΕΟΥ. ΙΕΡΟΥ. Η Anno novi templi octavo. Similis in Vespasiani æreis num. 40. Cusus est a Communitate Cypriorum, & exhibet simulacrum Veneris Paphiæ ad similitudinem metæ: nam Titus, ubi Corinthi de interitu Galbæ nuncios accepit, Rhodum, & Cyprum petiit, templumque Paphiæ Veneris, ubi cæsis hostiis de se lecta, ac fausta responsa tulit, ut adnotavimus ex Tacito, & Svetonio in eodem nummo Vespasiani.

IMP. TITVS. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M.

15. TR. P. VIII. IMP. XIII. COS. VII. P. P. Currus, super quo flos, ut in nummo Augusti à L. Aquilio Floro triumviro monetali percussio: sed Vicus florem ad similitudinem non delineavit.

T. CAESAR. IMP. VESP.

16. PONTIF. TR. POT. Pax sedens cum hasta, & rami lauro.

IMP. TITVS. CAES. VESPASIANVS. AVG. P. M.

17. TR. P. VIII. IMP. XIII. COS. VII. P. P. Dea Concordia sedens cum copiæcornu, & patra.

T. CAES. IMP. VESP. PONT. TR. POT.

18. AVG. ΕΡΕ Ephesi, ubi nummus fuit percussus, laurea dicata.

T. CAES. VESPASIAN. IMP.

19. PAX. AVGVST. Dea Pax.

T I T V S E X A U R O.

T. CAESAR. IMP. VESPASIAN.

1. PONTIF. TR. POT. Dea Pax sedens, hastæ nixa, ramum tenet.

T. CAES. IMP. VESPASIANVS.

2. COS. VI. Roma spoliis insidens, ad cujus pedes lupa cum gemellis. Advolant hinc inde Martii Pici, qui, ut refert Plinius, principales Latio sunt in auguriis à Rege, qui nomen huic avi dedit.

Plin. l. x.
cap. 18.

IMP. TITVS. CAES. VESPASIAN. AVG.

3. PONT. MAX. Jupiter in sella sceptrum tenens.

IMP. TITVS. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M.

4. TR. P. VIII. IMP. COS. VII. P. P. corrige TR. P. VIII. IMP. XIII. COS. VII. P. P. Currus, super quo flos, non flamma, ut expressit Vicus. Similem vidimus supra in argenteis num. 15.

T. CAES. IMP. VESP. PON. TR. POT.

5. VIC. AVG. Victoria incedens cum laurea, & palma. Similis in Vespasiano.

IMP. T. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M.

6. TR. P. IX. IMP. XV. COS. VIII. P. P. Pulvinar Jovis cum fulmine, ut in argenteo num. 7.

IMP. TITVS. CAES. VESP. AVG. P. M.

7. TR. P. IX. IMP. XV. COS. XIII. corrige VIII. P. P. Sellæ duæ junctæ, seu bisellium cum laurea, ut in argenteo num. XI.

R

T. CAES.

T. CAES. IMP. VESP. CENS.

8. VESTA. Templum Vestæ.

IMP. TITVS. CAES. VESPASIAN. AVG. P. M.

9. TR. POT. VIII. IMP. XIII. COS. VII. Captivus revinctus ad trophæum.

Ex auro
apud Card.
Medic.

DIVVS. TITVS. Caput Titi laureatum.

10. IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GER. DAC. P. P. RES. Sella cum fulmine.

DO-

DOMITIANVS IMP.

DOMITIANVS IMP.

DOMITIANVS IMP.

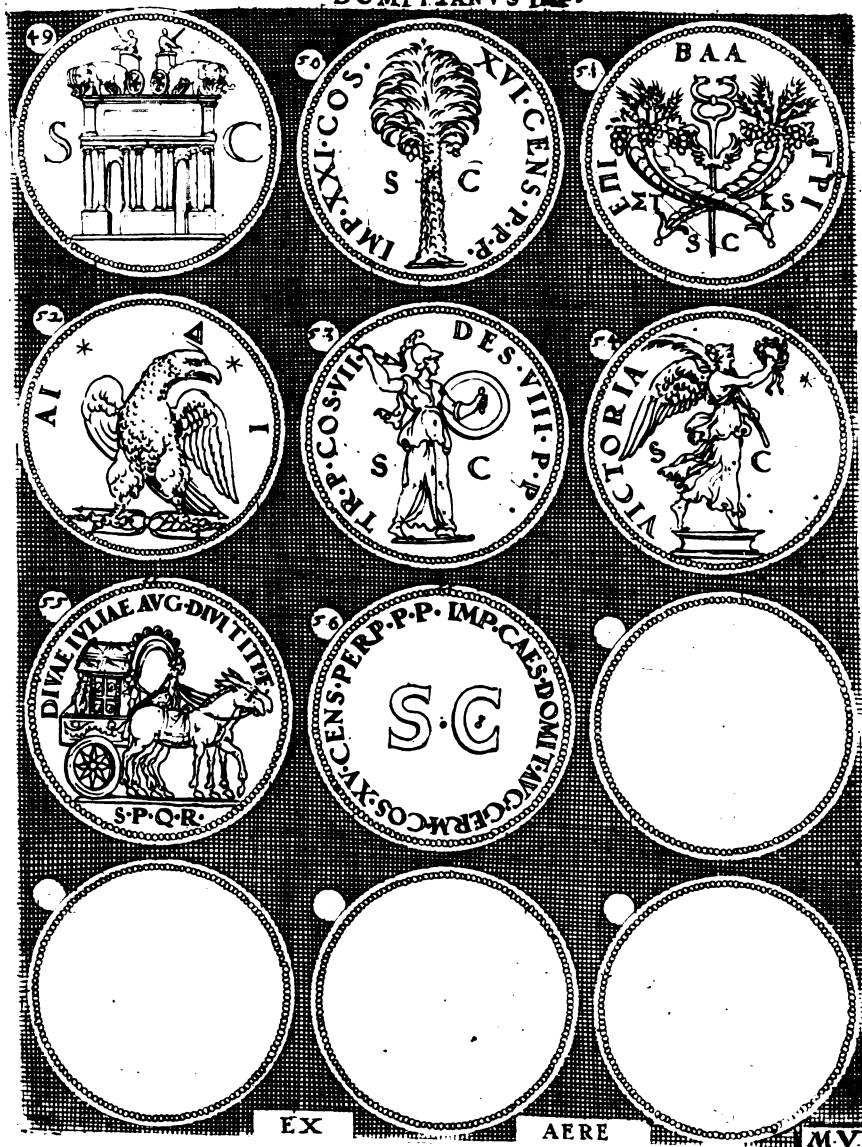

EX

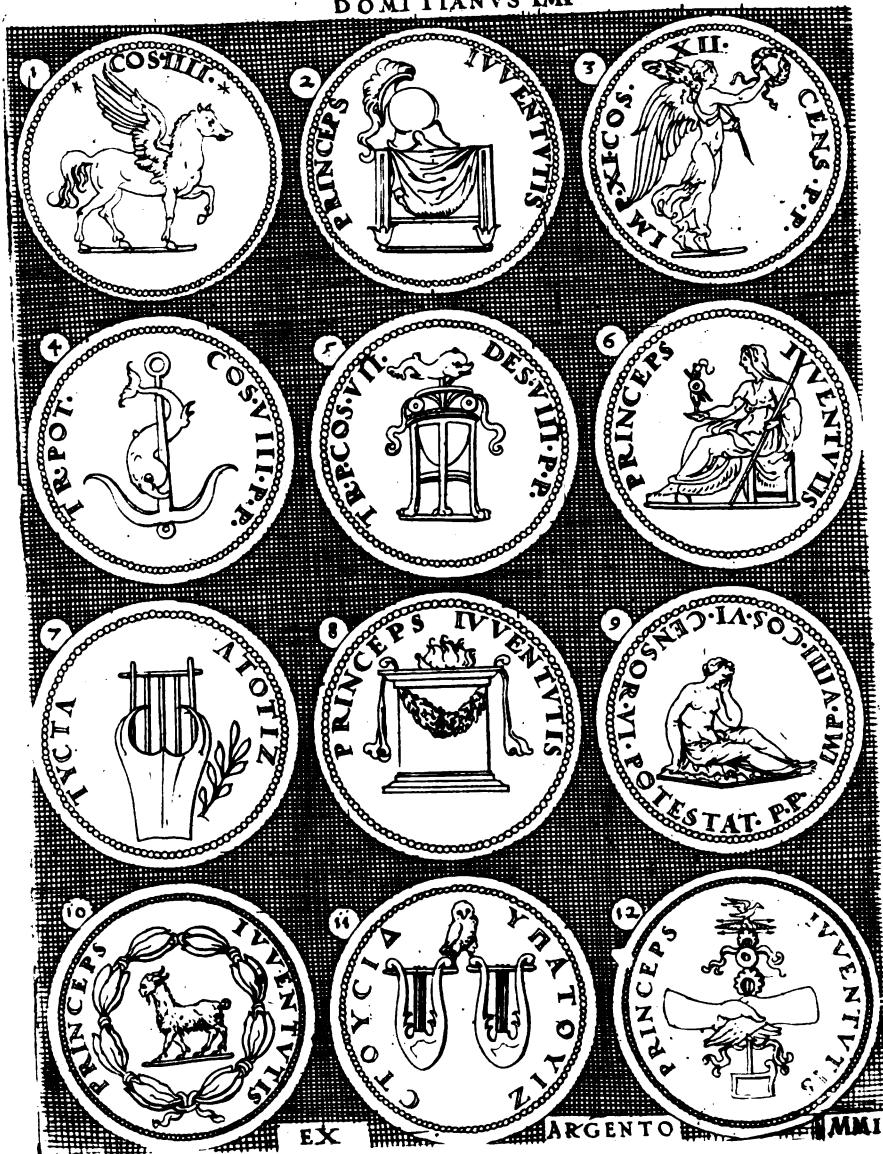
AERE

M-M

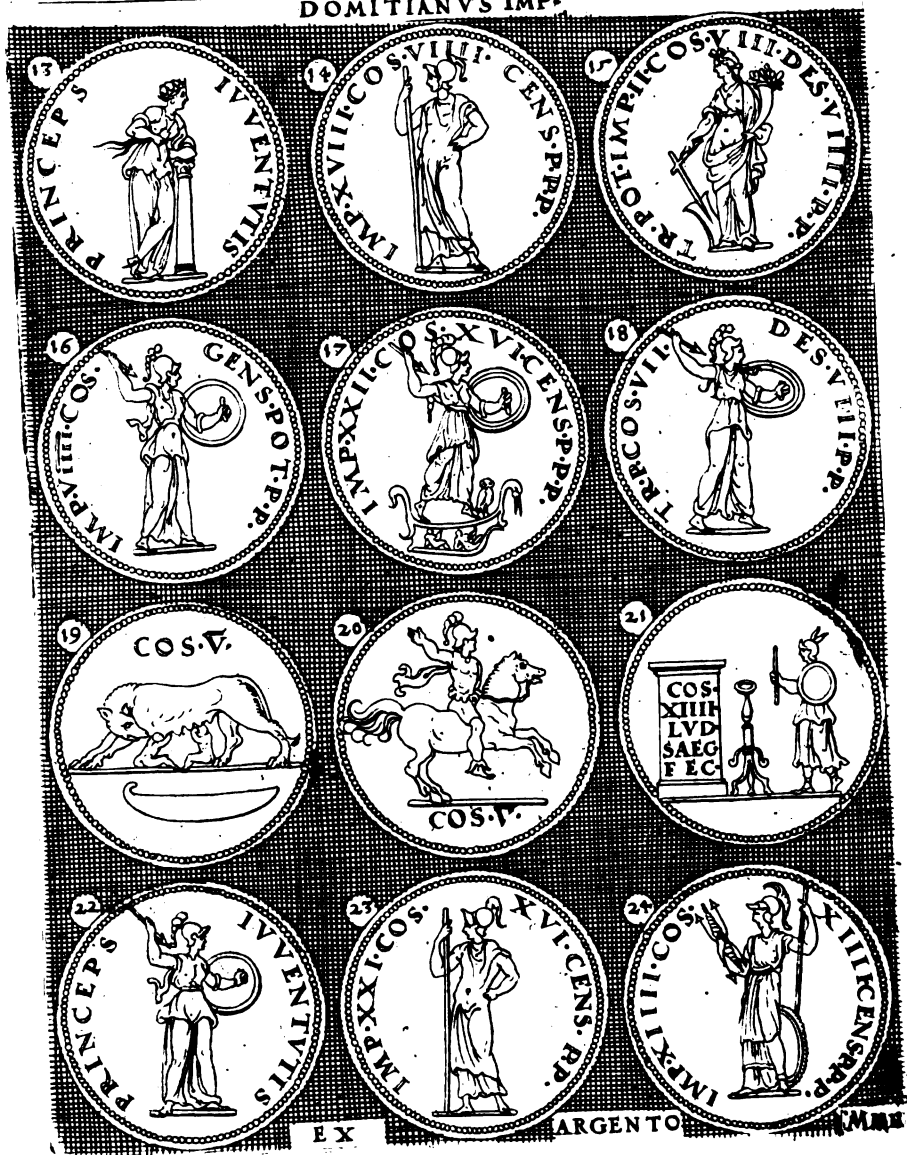
DOMITIANVS IMP.

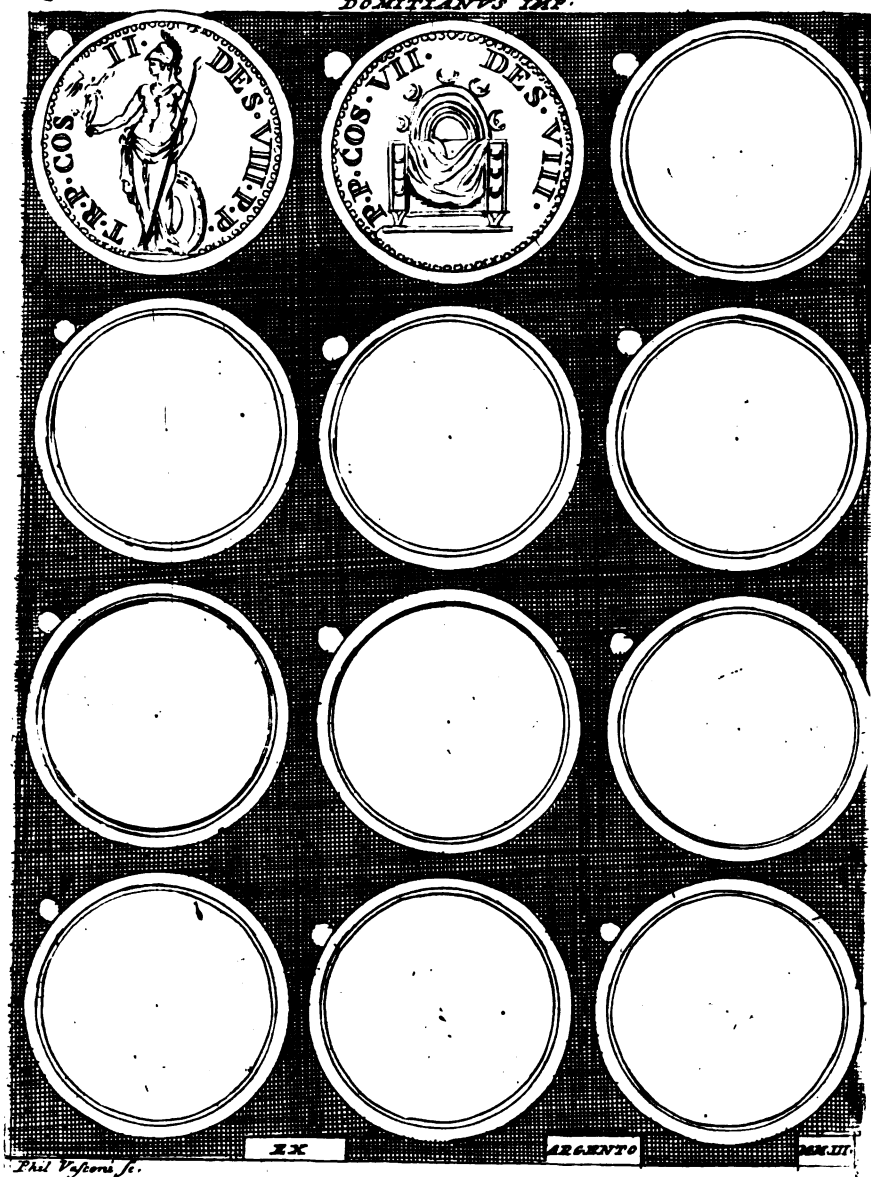
DOMITIANVS IMP.

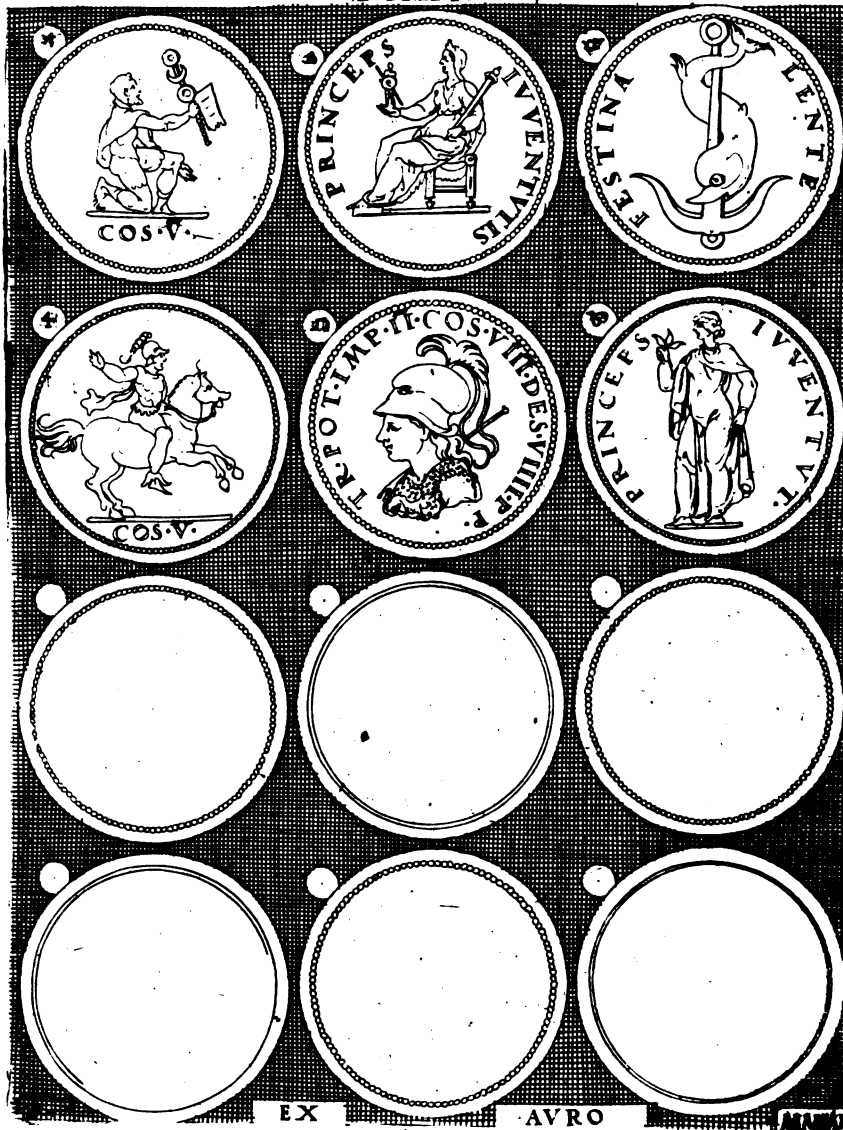
DOMITIANVS IMP.

DOMITIANVS IMP.

DOMITIANVS IMP.

DOMITIANVS

EX AERE.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XI. CENS. PER. P. P.

1. . C. Imperator peltatum Germanum equo conculcat : gladio impetit . De triumpho Germanico Svetonius.

Svet. in
Domic.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. VIII.
CENS. PERP. P. P.

2. COS. XIII. LVD. SAEC. F. Consul Decimum quartum Ludos Sæculares Fecit. Sacra peragit Imperator, pateram tenens ad aram, adstantibus Tibicine, & Citharædo . De sæcularibus

Domitiani Svetonius : fecit & ludos sæculares, computata ratione temporum ab anno, non quo Claudius proximè, sed olim Augustus ediderat . Acti sunt ludi sæculares Augusti C. Furnio, & C. Julio Silano COSS. anno V. C. DCCXXXVI. Domitiani verò anno DCCCXL. : quo ipse XIII. cum Lucio Minucio Rufo Consul fuit.

Svet. cap. 4.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XII. CENS. PERP.

3. S. C. Stat Domitianus thoracatus, paludatus, hastam tenens : sibi in genua submittit Germaniam seminudam, peltam, armaque deponentem . Sic de Augusto cecinit Ovidius.

*Jam fera Caesaribus Germania, totus ut orbis
Vincta potest flexo succubuisse genu.*

Ovid. Trist.
el. 2.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XII. CENS. PERP. P. P.

4. FORTVNAE . AVGVSTI . S. C. Fortunæ simulacrum cum gubernaculo, & copiæcornu.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XI. CENS. POT. P. P.

5. S. C. Trophæum de Germanis . Vexillum in medio, scuta, frameæ cum tubis, & lituis.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XI. CENS. PERP. P. P.

6. VICTORIA . AVGVSTI . S. C. Victoria manum protendens ad trophæum.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XIII. CENS. PERP. P. P.

7. S. C. Imperator stans cum fulmine, & hasta : retro Victoria coronam ejus capiti imponit . In veteri lapide IOVI . DOMITORI . ORBIS . TERRARVM . CENS. P. P. P. Domitianus Jovis manubriis.

Zamof. ana-
lect. lap. Ve-
rust.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. VIII. CENS. PERP. P. P.

8. COS. XIII. LVD. SAEC. F. Vidimus num. 2. Huic additum Tiberis simulacrum . In sæcularibus porro canebant pœana, quibus Populi Romani salutem à Diis precabantur, originemque Romanorum, & appulsum Æneæ ad Tiberim memorabant . Sic Horatius in sæculari carmine ad Apollinem, & Dianam.

Horatius
carm. sæc.

Roma si vestrum est opus ; Iliæque

S

Litus

*Litus Etruscum tenuere turmae,
Fussa pars mutare Larcis, & urbem
Sospite cursu:*

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XI. CENS. POT. P. P.

9. IOVI. VICTORI. S. C. Jupiter sedens dextra victoriolam, sinistra hastam.
Jupiter hic Capitolinus.

IMP. CAES. DOMITIANVS. AVG. PONT.

10. TR. P. COS. VII. DES. VIII. P. P. S. C. Pallas.

IMP. CAES. DIVI. VESP. F. DOMIT. AVG. GERM. COS. X.

- Mart. l. 2. epigr. 66. 11. SALVTI. AVGVSTI. S. C. Ara salutis. Martialis.

*Rerum certa salus, terrarum gloria Caesar;
Sospite quo magnos credimus esse Deos:*

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XI. CENS. PER. P. P.

12. S. C. Domitianus stans cum parazonio, & hasta, pede Rhenum flumen calcat.
Equestrem ejusdem in Romano foro statuam sic Statius.

*..... vacuo pro cespite terræ
Ænea captivi crinem tegit ungula Rheni.*

IMP. CAES. DOMITIAN. AVG. GERM. COS. XI. CENS. POT. P. P.

13. S. C. Victoria trophæo clypeum imponens, in quo scriptum est: DE. GER.
Sedet Germania ad truncum, cubito innixa, mærens more captivæ.

IMP. CAES. DOMITIAN. AVG. GERM. COS. XI.

14. S. C. Domitianus velatus Minervæ sacrificat super ara, tenens pateram, ad-
stante Deæ simulacro in ædícula columnis instructa. Apollonius sacrificantem
Palladi Domitianum invenit, ut Philostratus refert: *Fortè autem Rex, cum
Palladi nuper sacrificasset, viridi ramo coronatus, in Adonidis aulâ constiterat.*
In nummo verò expressa videtur cella Capitolina Minervæ, à Domitiano resti-
tuta, seu quinquatria exhibentur, in Albano quot annis celebrata.

Philostat.
de vita A-
poilon. l. 7.
Cap. 14.

IMP. CAES. DOMITIAN. AVG. GERM. COS. XI. CENS. POT. P. P.

15. GERMANIA. CAPTA. S. C. Germania mæsta sedet: stat captivus ad tro-
phæum.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. COS. XIII. CENS. PERP. P. P.

16. VIRTVTI. AVGVSTI. S. C. Virtutis simulacrum cum parazonio, & hasta.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GER. COS. X. CENS. PERP. P. P.

17. S. C. Equestris Domitiani statua posita in medio foro, carminibus Statii cele-
bris, dextram extendebat pacificatoris manu.

Dextra vetat pugnas.

& paulo post

Das Cattis, Dacisque fidem.

Ungulæ subjecta est cassis, victoriæ typus. Pro casside, Rheni fluminis caput Tri-
stanus exhibuit: videant, qui nummum integrum habent.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XV. CENS. PERP. P. P.

18. MONETA. AVGVSTI. S. C. Dea Moneta cum libra, & copiæcornu.

CAES. DIVI. AVG. VESP. F. DOMITIANVS. COS. VII.

19. S. C. Pallas sinistra clypeum, dextra pilum, sive hastam tenet. Pallas est
Propugnatrix; eadem gestu, & cognomine Mars, & Apollo. Domitianus Pal-
ladem sibi tutelarem fecerat.

CAESAR. DIVI. AVG. VESP. F. DOMITIANVS. COS. VII.

20. CONCORDIA. AVG. S. C. Dea Concordia cum copiæcornu, & patera.
Hanc vidimus in Vespasiano, & Tito. CONCORDIA. AVGVSTI. Subintel-
ligas Titi, non Domitiani, qui in hoc nummo, nondum mortuo fratre Tito,
Augusti titulum non habet. Repetitus, seu restitutus fuit nummus, eadem fi-
gura,

gura, & litteris, quibus in honorem Vespasiani Patris fuerat percussus, ut infra num. 25.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XI. CENS. PERP. P. P.

21. S. C. Mars cum Victoria, & trophæo incedens: in aliis VICT. AVG.

IMP. CAES. DIVI. VESP. F. DOMITIAN. AVG. P. M.

22. TR. P. COS. VII. DES. VIII. P. P. S. C. Pallas dextra fulmen, sinistra hastam tenens. Fulmen Palladi tribuitur, quod ipsa contra Gigantes Jovem sit comitata. Talis à Virgilio describitur, Ajacem violatorem Cassandræ percutiens.

Ipsa Jovis rapidum jaculata è nubibus ignem.

Æneid. l. 1.

Et ibi Servius num. 5. in libris Etruscorum lectum est, jactus fulminum manubias dici, & certa esse numina possidentia fulminum jactus, ut Jovem Vulcanum, Minervam. Unde cavendum est, ne aliis hæc numinibus demus. Hic nummus cusus est mortuo Tito ejus Consulatu VIII. Domitiani VII. ideoque Augusti cognomine inscribitur.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XI. CENS. PERP. P. P.

23. ANNONA. AVGVSTI. S. C. Ceres, & Abundantia, Annonæ typus.

CAES. AVG. F. DOMITIANVS. COS. II.

24. S. C. Dea Spes: in aliis addito titulo PRINCEPS. IVVENTVTIS.

CAES. AVG. F. DOMITIANVS. AVGV. PONT.

25. CERES. AVGVST. Ceres Augusti, hoc est Vespasiani; nam Domitianus vivente patre Cæsar tantum.

IMP. CAES. DOMITIAN. AVG. GERM. COS. XI. CENS. POT. P. P.

26. SALVTI. AVGVSTI. S. C. Ara Salutis, de qua supra num. XI.

CAESAR. AVG. F. DOMITIANVS. COS. II.

27. FELICITAS. AVGVST. Dea Felicitas cum copiæcornu, & caduceo. Pax & Abundantia Reipublicæ felicitas est. Augusti titulus ad Vespasianum pertinet, ut supra in aliis adnotavimus.

ΔOMITIANOC. Domitianus.

28. ΛΑ. Anno quarto post mortem Titi, quo Domitianus Augustus, & Imperator. Hic nummus cusus est ejus Consulatu XI. Arcus iconographiam exhibet, in qua non Elephantorum, ut in alio Romæ percussio, sed equorum quadrigæ superimpositæ sunt. Romanum verò Arcum infra num. 49.

CAESAR. AVG. F. DOMITIANVS. COS. II.

29. PRINCIP. IVVENT. S. C.

IMP. CAES. DOMITIAN. AVG. GERM. COS. XIII. CENS. P. P. P.

30. FIDES. PVBLICA. S. C. Sinistra spicas, & papavera, dexterâ pateram cum frugibus: bona sunt, quæ ex publica fide proveniunt.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XV. CENS. P. P.

31. ANNONA. AVG. S. C. Ceres mantile puero explicans cum aristis, Annonæ typus.

IMP. CAES. DOMITIAN. AVG. GERM. COS. XI.

32. S. C. Imperator ante aram dexteram porrigit Præfecto legionum, adstantibus signiferis ex veteri Romanorum, Persarumque more, ut Xenophon ex verbis Cyri. *Non enim jam discedo, sed Hircanis, quibus & jusjurandum, & dexteram dedi, fidem servabo.*

Xenoph. l. 8.

IMP. CAES. DOMITIAN. AVG. GERM. COS. XI. CENS. PERP. P. P.

33. VICTORIA. AVG. S. C. Victoria felix cum palma, & copiæcornu.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. XII.

34. IMP. XXII. COS. XVI. CENS. P. P. P. Censoria Potestate Pater Patriæ: sic legem-

Erizus in
nummo.

legendum in omnibus Domitiani nummis CENS. P. P. P. male Erizus Censoriæ Potestatis Perpetuum. Victoria cum laurea, & trophæo.

DOMITIANVS. CAESAR.

35. S. C. Laurea.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XI. CENS. POT. P. P.

36. S. C. Mars Gradivus cum trophæo, & hastâ.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XI. CENS. PERP. P. P.

37. S. C. Victoria gradiens. Signum Aquilam humero gerens.

ΔΟΜΙΤΙΑΝΟC. ΚΑΙC. CΕΒΑC. ΔΟΜΙΤΙΑ. CΕΒΑCΤΗ. Domitianus Cæsar Augustus Domitia Augusta. Capita Domitiani, & Domitiæ.

38. ΦΛΑΟΥ. ΝΕΑΤΙΟΝ. ΣΑΜΑΡΕ. ΑΙ. corrige sic: ΦΛΑΟΥ. ΝΕΑΠΟΛΙΣ. ΣΑΜΑΡΕΙΑ. Flavia Neapolis, sive Nova Urbs, Samaria. Ab Antipatro solo æquatam, Herodes novum oppidum condidit, ac in honorem Augusti Sebasten appellavit ex Plinio, & Strabone. Flaviam etiam cognominatam ex hoc nummo discimus, quod Vespasianus eo coloniam duxerit; nam conspirantes bello Judaico Samaritas, Cerealis aggressus, occidit omnes, teste Josepho.

Joseph ant.
l. 3. de bel.
Jud. l. 1. &
l. 3.

Plinius lib.
5. cap. 13.
Strabo.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XI. CENS. POT. P. P.

39. PACI. AVGVSTI. S. C. Pax sinistra copiæcornu tenet, dextera facem, qua arma incendit. Hujus typum adnotavimus in æneis Vespasiani num. 41.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. VIII.

40. IMPERATORI. corrige IMP. XV. COS. XIII. CENS. P. P. P. Leo ad sæculares ludos spectare videtur, quemadmodum, & Rhinoceros in altero Domitiani nummo; sin leonem mansuetum ipsius Domitiani malis, de quo Statius, Martialis.

Statius Sylv.
2.
Martialis.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XIII. CENS. PERP. P. P.

41. PONT. MAX. TR. P. VIII. LVD. SAEC. SVF. P. D. Ludis Sæcularibus, Suffimentis Populo Datis. Sedet Domitianus in suggestu, & ad ipsum togatus vir, & puer manus protendunt, accepturi thura, & id genus odorum, qui adhibebantur à populo in suffimentis, & lustrationibus ludorum sæcularium. Ad pedes Imperatoris hinc inde duo calathi positi sunt, odoribus referti. Similes calathi exhibentur in pompa triumphali Titi, quæ in zophoro Arcus expressa est, ut adnotavimus in monumentis Romanarum Antiquitatum.

Monumenta
Rom. Ant.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XIII.

42. Pallas, sinistra clypeum, & hastam tenet, dextram trophæo admovet. Palladi tutelari victorias suas deferebat Domitianus.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XI.

43. IOVI. CONSERVATORI. S. C. Jupiter stans dextera fulmen, sinistra hastam. Vitelliano bello Domitianus confugit in Capitolium, & erumpentibus adversariis apud Ædituum clam pernoctatus, servatus est. Tacitus: *Potiente rerum patre, disiecto æditui contubernio, modicum sacellam IOVI CONSERVATORI, aramque posuit, casusque suos in marmore expressit. Mox imperium adeptus, IOVI CVSTODI templum ingens, seque in sinu dei sacravit.*

Lib. 3. hist.

CAES. AVG. F. DOMITIANVS. COS. VII.

44. VESTA. S. C. Dea Vesta sedens Palladium tenet.

CAESAR. AVG. F. DOMITIANVS. AVGV. PONT. in aliis. COS. III.

45. S. C. Cornucopiæ.

46. Hic nummus Apim referre videtur; sed qui viderint ipsum, certiora referant.

ΑΤΤ. ΚΑΙC. ΔΟΜΙΤ. ΣΕΒΑCΤΟC.

47. ΕΤΟΥC. ΤΡΙΤΟΥ, anno tertio Imperii Domitiani. Isidis caput, in aliis caput Aphri-

Aphricæ, seu Ammonis. Cusus est Alexandriae, cum in uno legatur ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ. Aphricæ totius Domitianum venerantis argumentum.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XVII. CENS. PERP. P. P.
48. S. C.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XVII. CENS. PERP. P. P.
49. S. C. Arcus triumphalis cum quadrigis Elephantorum, Domitiano erectus, iuxta descriptionem Martialis.

*Stat facer edomitis gentibus Arcus ovans.
Hic gemini currus numerant elephanta frequenter
Sufficit immensis aureus ipse jugis.*

Lib. viij.
Epig. lxiij.

Arcum hunc extitisse ad portam triumphalem, non levi argumento conjicit Donatus ex subsequens.

*Hæc est digna tuis, Germanice, porta triumphis:
Nos aditus Urbem Martis habere decet.*

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. XI.
50. IMP. XXI. COS. XVI. CENS. P. P. P. S. C. Palma arbor Judææ typus.

ΑΤΤ. ΚΑΙΣ. ΔΟΜΙΤ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Imperator Cæsar Domitianus Augustus.

51. ΕΠΙ. ΒΑ. ΑΓΡΙ. Sub Rege Agrippa. Duo copiæcornua: in medio caduceum.
ΣΤ. ΚΣ. corrige ΕΤ. ΚΣ. anno vigesimo sexto: subintellige regni Agrippæ.

ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ.

52. ΔΙ. . . , supple ΔΗΜΑΡΚ. ΕΥΘΥ. ΤΡΙΑΤΟΣ. tribunitia potestate Consul. Extat apud cl. V. Petrum Seguinum similis Domitiani cum inscriptione ΕΥΘΥ. ΝΕΩΤ. ΙΕΡΟΥ. ΠΡΟΤΟΥ. anno novi templi primo. Similis Romæ cusus est cum titulo IVPI-TER. CONSERVATOR.

IMP. CAES. DOMITIAN. AVG. GERMAN. P. M.
53. TR. P. COS. VII. DES. VIII. P. P. S. C. Pallas.

IMP. CAES. DOMITIAN. AVG. GERM. COS. XI.
54. VICTORIA. AVGVSTI.

56. S. C. IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. COS. XV. CENS. PERP. P. P.
Inscriptio sine capite.

55. DIVAE IVLIAE. AVG. DIVI. TITI. FIL. S. P. Q. R. Carpentum, seu rheda, Consecrationis typus. Tacitus de Agrippina: *Suum quoque fastigium Agrippina extollere altius, carpento Capitolium ingredi, qui mos Sacerdotibus, & sacris antiquitus concessus.* Tacit. an. l. ix. Ibi Lipsius Diis ipsi, & Statuis antiquitus concessum. Moris fuit Circensibus ludis, coelo adscriptorum Principum simulacra vehi curru Elephantorum, simulacra Augustarum sæpius rheda. De Consecratione Juliæ. Martialis.

*Dum voce supplex, dumque thure placabit
Matrona divæ dulce Juliæ nomen:
Manebit altum Flaviæ decus gentis,
Cum sole, & astris, cumque luce Romana.*

Martialis
l. ix. ep. 2.

DOMITIANVS

EX ARGENTO.

CAESAR. AVG. F. DOMITIANVS.

1. OS. IIII. Pegasus.

2. CAESAR. DIVI. F. DOMITIANVS. COS. VII. PRINCEPS. IVVENTVTIS. Minervæ pulvinar, quod erat in ejus cella Capitolina, cum Deæ galea sibi sacrata.

3. IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. IMP. XI. COS. XII. CENS. P. P. Victoria gradiens cum laurea, & palma.

IMP. CAES. DOMITIANVS. AVG. P. M.

4. TR. POT. COS. VIII. P. P. Delphinus anchoræ circumvolutus: Augusti emblema, ut ex Svetonio adnotavimus.

IMP. CAES. DOMITIANVS. AVG. P. M.

5. TR. P. COS. VII. DES. VIII. P. P. Tripus cum Delphino. Similem adnotavimus in Vitellio cum litteris XV. VIR. SAC. FAC.

CAESAR. AVG. F. DOMITIANVS. COS. VI.

6. PRINCEPS. IVVENTVTIS. Vesta sedens Palladium, & hastam tenens.

ΔΟΜΙΤ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒΑΣ. Domitianus Cæsar Augustus.

7. ΤΤΕΤΑ. ΑΤΟΤΙΖ. corrige ΕΤΟΤΕ. ΙΑ. ΤΠΑΤΟΕ. ΙΖ. anno decimo quarto, Consul decimum septimum.

CAESAR. AVG. F. DOMITIANVS. COS. VI.

8. PRINCEPS. IVVENTVTIS. Ara cum igne.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. V.

9. IMP. VIIII. COS. VI. CENSOR. VI. POTESTAT. P. P. Germanus scuto infidet, cubito nixus, mœrens. Corrupta est inscriptio, quam sic ex integro nummo corrigimus IMP. VIIII. COS. XI. CENS. POT. P. P. Nunquam sanè Domitianus COS. VI. & AVGVSTVS. Duas similes inscriptiones protulit Occo, ut non semel affolet, corruptas, quibus nimiam fidem præstitit Scaliger, protulitque sententiam in Eusebio: *Hæc juxta cum ignarissimis intelligo.*

Scalig. in
Euseb. num.
1061.

CAESAR. DIVI. F. DOMITIANVS. COS. VII.

10. PRINCEPS. IVVENTVTIS. Capra Amalthea, in aliis Taurus, cœleste signum, ad decorandam juventam Domitiani, quod illa præbuerit lac Jovi infanti, hic ineuntis anni signum.

ΔΟΜΙΤ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒΑΣ. Domitianus Cæsar Augustus.

11. ΕΤΟΤΕ. ΙΑ. ΤΠΑΤΟΕ. ΙΖ. anno decimo quarto Consul decimum septimum. Liræ binæ & Noctua. Athenis forte nummus cusus, Minervam Musarum designare videntur.

CAES. AVG. F. DOMITIANVS. COS. VI.

12. PRINCEPS. IVVENTVTIS. Dexteræ invicem junctæ, in medio Aquila militaris ad indicandam militum fidem. Similis in Vespasiano.

CAESAR. DIVI. F. DOMITIANVS. COS. VII.

13. PRINCEPS. IVVENTVTIS. Dea Securitas columnæ nixa.

IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. VIII.

14. IMP. XVIII. COS. XIII. CENS. P. P. Pallas.

IMP.

- IMP. CAES. DOMITIANVS. AVG. P. M.
 15. TR. POT. IMP. II. COS. VIII. DES. VIII. Fortuna dextra temonem, sinistra copiæcornu.
 IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. IIII.
 16. IMP. VIII. COS. XI. CENS. P. P. P. Pallas.
 IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. XII.
 17. IMP. XXII. COS. XVI. CENS. P. P. P. Pallas proræ insistens cum Noctua.
 IMP. CAES. DOMITIANVS. AVG. P. M.
 18. TR. P. COS. VII. DES. VIII. P. P. Pallas.
 CAESAR. AVG. F. DOMITIANVS.
 19. COS. V. Lupa gemellos lactens ad ripam Tyberis cum cymba. Spectatur & hodie in Capitolio æneum simulacrum Romuli, & Remi ad ubera lupæ penduntium.
 CAESAR. AVG. F. DOMITIANVS.
 20. COS. V. Domitianus equo vectus.
 IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. VIII.
 21. COS. XIII. LVD. SAEC. F.
 CAES. AVG. F. DOMITIANVS. COS. VI.
 22. PRINCEPS. IVVENTVTIS. Pallas hastam intendens.
 IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. XII.
 23. IMP. XXI. COS. XVI. CENS. P. P. P. Pallas hastæ incumbens.
 IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. VIII.
 24. IMP. XIII. COS. XIII. CENS. P. P. P. Pallas cum fulmine, & hasta.

DOMITIANVS

EX AURO.

- CAESAR. AVG. F. DOMITIANVS.
 1. COS. V. Parthus restituens signa militaria. Nummus Augusti restitutus. Vidimus in argenteis Augustæis num. 89. cum titulo SIG. RECEP.
 CAES. AVG. F. DOMITIANVS. COS. VI.
 2. PRINCEPS. IVVENTVTIS. Vesta sedens, dextra Palladium, sinistra hastam.
 IMP. CAES. DOMIT. AVG. P. M. TR. P. COS. VIII. P. P.
 3. FESTINA. LENTE. Nummus Augusti restitutus. Delphinus anchoræ obvolutus.
 CAESAR. AVG. F. DOMITIANVS.
 4. COS. V. Domitianus equo vectus. Similis in argenteis.
 IMP. CAES. DOMITIANVS. AVG. P. M.
 5. TR. POT. IMP. II. COS. VIII. DES. VIII. P. P. Palladis caput.
 CAES. AVG. F. DOMIT. COS. III.
 6. PRINCEPS. IVVENTVTIS. Dea Spes.

F I N I S.

ER-

E R R A T A.

Pag. 1. *num. 2.* nummo 50. *lege* numero 50. Pag. 2. *num. 6. lin. 4.* *lege* Palæmoni & *lin. 7.* Palæmon. *lin. 9.* *lege* Nymphæ. Pag. 5. *lin. 4.* *lege* ΣΩΤΗΡΑ, seu ΑΛΕΞΙΚΑΚΟΝ. *num. 19. lin. 1.* *lege* Africæ. *lin. 6.* *lege* fœcunda. Pag. 6. *lin. 4.* *lege* eandem. Pag. 7. *num. 1.* *lege* CAESAR. *num. 3.* *lege* Tribunitia. Pag. 8. *num. 21.* sedens. *lege* sedentis. Pag. 9. *num. 30.* *lege* Felicitas. *num. 33.* *lege* in laurea. *num. 38.* *lege* Cæsare. Pag. 10. *num. 43.* *lege* Crocodilus. Pag. 11. *lin. 17.* *lege* Diœceseôn. Pag. 12. *num. 6. lin. 1.* *lege* ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ. ΚΑΙΣΑΡΟΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΥ. & *lin. 3.* incidet. *lege* infidet. & *lin. 18.* custos. *lege* cufos existimandum. Extant. Pag. 15. *num. 22. lin. 4.* *lege* Parthorum. *num. 25.* cernimus. Opus. *lege* cernimus, opus. Pag. 16. *num. 29. lin. 2.* enigmatis. *lege* ænigmatis. *lin. 3.* Aedipum. *lege* Oedipum. *lin. 16.* & 19. geminos. *lege* Geminos. *lin. 21.* dele Vide & ac *lege* Interpretes. & *lin. 22.* dele Quare. Pag. 18. *num. 38. lin. 9.* contulbat. *lege.* consulebat. & *lin. seq.* ædere. *lege* edere. Pag. 19. *lin. 1.* *lege* edita, exiluit Theogenes. Pag. 20. *lin. 1.* *lege* Græci. *num. 47.* victisque. *lege* vittisque. *lin. 3.* pertinet. *lege* pertinent. *num. 50.* dele super ponte Tyberis. *lin. 10.* *lege* edita. Pag. 21. *num. 52.* *lege* peristylio. *num. 57.* *lege* lituus. Pag. 22. *num. 69.* *lege* ΣΩΤΕΙΡΑ. Pag. 23. *num. 82. lin. 10.* Heic. *lege* Hic. & *lin. seq.* contulit. *lege* consulit. Pag. 26. *num. 9.* AVGV T. TI. *lege* AVGVSTI. Pag. 27. *num. 21. lin. 6.* *lege* editum. Pag. 29. *num. 3.* Tres. C. scribe Tres C. Pag. 30. *num. 12.* *lege* Cæsoniæ. & *lin. 8.* Proaviam. *lege* proaviæ. Pag. 33. *num. 14.* *lege* comœdiam. *num. 20.* *lege* interpretatur. Pag. 34. *num. 4.* exprobat. *lege* exprobravit. Pag. 40. *lin. 7.* *lege* Camœnas. & *lin. 31.* *lege* Africam. Pag. 42. *num. 13. lin. 2.* & 4. *lege* citharœdico. sic *lin. 6.* citharœdus. & *lin. 14.* citharœdo. *num. 14.* delata. *lege* deleta. *num. 18.* *lege* Judææ. Pag. 43. *lin. 26.* *lege* Carthaginiis. *num. 19.* *lege* OLYMPIAS. *lin. 6.* *lege* prægnante. Pag. 44. *lin. 4.* *lege* pronuntiavit. *num. 21.* Marcellum. *lege* Macellum. *lin. 9.* *lege* Carthagenenses. *lin. 12.* *lege* Varronem. Pag. 45. *num. 22.* adolescenti. *lege* adolescentis. Pag. 46. *num. 34. lin. 28.* *lege* Citharœdorum. Pag. 47. *num. 38.* *lege* Africæ. & *lin. 3.* *lege* ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ. *num. 42.* *lege* citharœdus. Pag. 62. *num. 16. lin. 5.* pœne. *lege* penè. Pag. 63. *num. 34.* *lege* Judææ. Pag. 68. *num. 9.* Avo caput. *lege* AVG. Caput. Pag. 72. *num. 11.* ponebatur. *lege* ponebantur. Pag. 73. *num. 16.* rami lauro. *lege* ramo lauri. Pag. 76. *num. 13.* *lege* mœrens. *num. 15.* *lege* mœsta. Pag. 79. *lin. 1.* & 2. *lege* Africæ. Pag. 80. *num. 10.* *lege.* Amalthæa. *pag. 11.* cufus, Minervam. *lege* cufus, Apollinem, & Minervam.

ÖSTERREICHISCHE
NATIONALBIBLIOTHEK

ÖNB

+Z151605109

FILED II 1951

